РЕГИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА **РЕГИОН ВЕЛИКО ТЪРНОВО**

(С МОДУЛ ЗА ВСЯКА ОБЩИНА)

СЪДЪРЖАНИЕ

I.ВЪВЕДЕНИЕ ... 9

II. ОБХВАТ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ... 10

III. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОН ВЕЛИКО ТЪРНОВО ... 11

IV. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ ... 20

IV.1. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО ОТНОСНО ОТПАДЪЦИТЕ ... 20

1. АНАЛИЗ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ ... 20

2.АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ (ОСР) ... 43

3.АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИ ОТ ПСОВ ... 46

3.ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ (БОЛНИЧНИ ОТПАДЪЦИ) ... 49

IV.2. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И НА СТРАТЕГИЧЕСКИ/ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРАВАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНИТЕ ... 51

1.ПРИНЦИПИ И ПОЛИТИКИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ... 52

2.АНАЛИЗ НА НАЦИОНАЛНАТА НОРМАТИВНА РАМКА ... 60

3.АНГАЖИМЕНТИ НА ОБЩИНИТЕ ПО ОТНОШЕНИЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ ... 69

IV.3. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО ... 72

1.АНАЛИЗ НА МЕСТНАТА НОРМАТИВНА РАМКА ... 72

IV.4. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ (РСУО) РЕГИОН ВЕЛИКО ТЪРНОВО ... 78

1.СЪСТАВ И РЪКОВОДСТВО НА РСУО ... 78

2.ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ НА РСУО ВЕЛИКО ТЪРНОВО ... 79

3.АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА РСУО ... 80

4.УЧАСТИЕ НА ОБЩИНИТЕ В РСУО. ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ВЗЕТИ И/ИЛИ ИЗПЪЛНЕНИ РЕШЕНИЕ НА РСУО ... 81

IV.5. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ ... 85

1.ФУНКЦИИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ... 86

2.СЪСТОЯНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ С ФУНКЦИИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ ... 91

IV.6. АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ. . 93

IV.7. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ“ И „ЗАМЪРСИТЕЛЯ ПЛАЩА“ ... 97

1.СЪЩНОСТ НА ПРИНЦИПА „ЗАМЪРСИТЕЛЯ ПЛАЩА“ И „РАЗШИРЕНА ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ“ ... 97

2.СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ... 99

IV.8. АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ... 102

1.СЪДОВЕ И ТЕХНИКА ЗА СЪБИРАНЕ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ 103

2.ПЛОЩАДКИ, СЪОРЪЖЕНИЯ И ИНСТАЛАЦИИ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА РСУО ВЕЛИКО ТЪРНОВО 113

3.ПЛОЩАДКИ ЗА РАЗДЕЛНО СЪБРАНИ ОТПАДЪЦИ 118

IV.9. АНАЛИЗ НА ПРИЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ 121

1.ПРИЛОЖЕНИ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ 121

IV.10. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ДЕЙСТВИЕТО ИМ 124

1.АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В СЕКТОРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 125

2.ОБЕЗПЕЧЕНИЯ ЗА ПОКРИВАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИТЕ РАЗХОДИ ЗА ЗАКРИВАНЕ НА ДЕПА И ОТЧИСЛЕНИЯ ЗА ДЕПОНИРАНЕ (ЧЛ. 60 И ЧЛ. 64 ОТ ЗУО) 146

IV.11. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИ 160

1.РАЗХОДИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В АБСОЛЮТНА СУМА И НА 1 ЖИТЕЛ, НА ТОН ОТПАДЪЦИ, ТЕНДЕНЦИИ 161

2.РАЗХОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ПО КАТЕГОРИИ РАЗХОДИ СЪГЛАСНО ПЛАН - СМЕТКАТА ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ЧЛ. 66 ОТ ЗМДТ И ПРЕДВИД ОТЧЕТИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ТАЗИ ПЛАН - СМЕТКАТА– ЗА ВСЯКА ГОДИНА НА АНАЛИЗИРАНИЯ ПЕРИОД И ОБЩО ЗА ПЕРИОДА 162

3.ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ПО ГОДИНИ НА АНАЛИЗИРАНИЯ ПЕРИОД 166

IV.12. ИЗГОТВЯНЕ НА ПРОГНОЗИ 168

1.БРОЙ НА НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКА ПРОГНОЗА 169

2.ПРОГНОЗНА НОРМА НА НАТРУПВАНЕ 170

3.ПРОГНОЗНИ КОЛИЧЕСТВА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ 172

4.ПРОГНОЗА ЗА ВИДОВЕТЕ ОТПАДЪЦИ, КОИТО МОГАТ ДА БЪДАТ ПРЕДОТВРАТЕНИ 180

V.SWOT АНАЛИЗ 182

VI.ЦЕЛИ НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ 187

1.СТРАТЕГИЧЕСКИ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ 187

VII.ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ В (ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА НА ГЛАВА II, РАЗДЕЛ III ОТ ЗУО) ЗА ВСЯКА ЕДНА ОТ ОБЩИНИТЕ ОТ РСУО ВЕЛИКО ТЪРНОВО 188

VIII.РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА НАПРЕДЪКА НА МЕРКИТЕ, СЪГЛАСНО НПУО 2021 -2027 Г. 211

IX.КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПРОГРАМИ 247

1.КООРДИНАЦИЯ С ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ НА НАЦИОНАЛНО НИВО 247

X.СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ 249

1.НАБЛЮДЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА 249

2.КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА 249

3.ПРОЦЕДУРА ЗА АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА 251

XI.НАСОКИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ И ОРГАНИЗИРАНЕ НА КОНСУЛТАЦИИ С ОБЩЕСТВЕНОСТТА И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 251

1.ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ 251

2.АНАЛИЗ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ 252

3.МЕТОДИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНСУЛТАЦИИ 254

4.ОРГАНИЗИРАНЕ НА ПРОЦЕСА НА ПУБЛИЧНИ КОНСУЛТАЦИИ 256

XII.ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕЦЕНКА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА СЪВМЕСТИМОСТТА С ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗООС И ЗБР 258

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1 Площ на общините от Регионалната система за управление на отпадъците регион Велико Търново 12
Таблица 2 Население в общините в регион Велико Търново за периода 2018 -2020 г. по данни на НСИ 20
Таблица 3 Количества битови отпадъци по общини за периода 2016 – 2020 г. 24
Таблица 4 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Велико Търново 24
Таблица 5 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани) 26
Таблица 6 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Велико Търново 26
Таблица 7 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Горна Оряховица 27
Таблица 8 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Горна Оряховица 27
Таблица 9 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Елена 28
Таблица 10 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Елена 29
Таблица 11 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Златарица 29
Таблица 12 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Златарица 30
Таблица 13 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Лясковец 30
Таблица 14 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Лясковец 31
Таблица 15 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Стражица 31
Таблица 16 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Стражица 32
Таблица 17 Събрани отпадъци от опаковки от Екопак България АД в община Велико Търново 33
Таблица 18 Събрани отпадъци от опаковки от Еко Партнърс България АД в община Велико Търново 33
Таблица 19 Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки в Община Горна Оряховица 33
Таблица 20 Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки в Община Елена 34
Таблица 21 Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки в Община Лясковец 34
Таблица 22 Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки в Община Стражица 35
Таблица 23 Количества разделно събрани общински биоотпадъци за 2020 г. 39
Таблица 24 Общо количество, оползотворени, включително депонирани битови биоотпадъци за територията на РСУО Велико Търново за 2020 г. 39
Таблица 25 Биоразградими отпадъци, отделени от сепариращa инсталация за 2020 г. 39
Таблица 26 Количество третиран биоотпадък в инсталация за компостиране на РСУО Велико Търново към 2020 г. 40
Таблица 27 Произведен компост, стабилизирана органична фракция от МБТ 40

Таблица 28 Фирми за разделно събиране на масово разпространени отпадъци в общините от регион Велико Търново и събрани количества през 2020 г. 40
Таблица 29 Видовете събрани отпадъци на територията на община Велико Търново..... 42
Таблица 30 Брой и вид съдове за сметосъбиране и сметоизвозване в община Велико Търново 103
Таблица 31 График на сметосъбиране и сметоизвозване в община Велико Търново за 2020 г. 104
Таблица 32 Вид и брой на използваните транспортни средства за сметосъбиране в община Велико Търново..... 104
Таблица 33 Вид и брой контейнери за сметосъбиране в община Горна Оряховица за 2020 г. .. 106
Таблица 34 Честота на извозване на съдовете за битови отпадъци в община Горна Оряховица за 2020 г. 106
Таблица 35 Брой и вид транспортни средства в община Горна Оряховица за 2020 г..... 106
Таблица 36 Вид и брой контейнери на община Елена за 2020 г. 108
Таблица 37 Честота на извозване на съдовете за битови отпадъци на община Елена за 2020 г. 108
Таблица 38 Вид, брой контейнери и честота на извозване в община Златарица..... 109
Таблица 39 Вид и брой контейнери в община Лясковец 109
Таблица 40 Честота на извозване на съдовете за битови отпадъци..... 110
Таблица 41 Брой и вид транспортни средства в община Лясковец за 2020 г. 110
Таблица 42 Вид и брой контейнери в община Стражица за 2020 г..... 111
Таблица 43 Честота на извозване на съдовете за битови отпадъци..... 111
Таблица 44 Инсталации и съоръжения на територията на РСУО Велико Търново 113
Таблица 45 Баланс на територията на РДНО Велико Търново 114
Таблица 46 Количества третирани отпадъци в сепарираща инсталация на територията на РСУО Велико Търново за периода 2016 – 2020 г..... 117
Таблица 47 Количества третирани отпадъци в инсталация за компостиране на територията на РСУО 2016 – 2020 г. 118
Таблица 48 Приходи от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г. 127
Таблица 49 Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.. 127
Таблица 50 Приходи от такса битови отпадъци/жител и на тон отпадък за периода 2016 – 2020 г. 128
Таблица 51 Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г. 128
Таблица 52 Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на общината. 129
Таблица 53 Приходи от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г. 131
Таблица 54 Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.. 131
Таблица 55 Приходи от такса битови отпадъци/жител и на тон отпадък за периода 2016 – 2020 г. 131
Таблица 56 Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г. и община Горна Оряховица..... 132
Таблица 57 Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на община Горна Оряховица 132
Таблица 58 Размер на такса за битови отпадъци за 2020 г. в промил по отделно за всяко населено място от Община Елена, съгласно чл. 18, ал. 2 от НОАМТЦУ..... 133
Таблица 59 Приходи от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г. 134
Таблица 60 Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.. 134

Таблица 61 Приходи от такса битови отпадъци/жител и на тон отпадък за периода 2016 – 2020 г. 134
Таблица 62 Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г. и община Елена 135
Таблица 63 Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на община Елена 135
Таблица 64 Приходи от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г. 137
Таблица 65 Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.. 138
Таблица 66 Приходи от такса битови отпадъци/жител и на тон отпадък за периода 2016 – 2020 г. 138
Таблица 67 Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г. и община Златарица 138
Таблица 68 Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на община Златарица 139
Таблица 69 Размер на такса за битови отпадъци за 2020 г. в промил 140
Таблица 70 Приходи от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г. 140
Таблица 71 Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.. 141
Таблица 72 Приходи от такса битови отпадъци/жител и на тон отпадък за периода 2016 – 2020 г. 141
Таблица 73 Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г. и община Лясковец 141
Таблица 74 Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на община Лясковец 142
Таблица 75 Приходи от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г. 144
Таблица 76 Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.. 144
Таблица 77 Приходи от такса битови отпадъци/жител и на тон отпадък за периода 2016 – 2020 г. 145
Таблица 78 Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г. и община Стражица 145
Таблица 79 Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на община Стражица 146
Таблица 80 Дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО януари 2011 - септември – 2021 г., от Община Велико Търново 149
Таблица 81 Разходите за управление на отпадъците в абсолютна сума и на 1 жител, на тон отпадъци, тенденции 161
Таблица 82 Разходи за управление на отпадъците за периода 2016 – 2020 г. на Община Велико Търново 162
Таблица 83 Разходи за управление на отпадъците за периода 2016 – 2020 г. на Община Горна Оряховица 163
Таблица 84 Разходи за управление на отпадъците за периода 2016 – 2020 г. на Община Елена 164
Таблица 85 Разходи за управление на отпадъците за периода 2016 – 2020 г. на Община Златарица 164
Таблица 86 Разходи за управление на отпадъците за периода 2016 – 2020 г. на Община Лясковец 165
Таблица 87 Разходи за управление на отпадъците за периода 2016 – 2020 г. на Община Стражица 166
Таблица 88 Финансиране на разходите по управление на отпадъците по години за анализирания период 167

Таблица 89 Население на област Велико Търново и общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица за периода 2016 – 2020 г., бр. жители..... 169
Таблица 90 Демографска прогноза за населението на област Велико Търново за периода 2020 – 2035, бр. жители..... 169
Таблица 91 Демографска прогноза за населението на общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица за периода 2021 – 2028, бр. жители..... 170
Таблица 92 Норма на натрупване на битови отпадъци за периода 2019 - 2020 г., кг/жител/год. 171
Таблица 93 Прогнозна норма на натрупване за периода 2021 – 2028 г. 171
Таблица 94 Прогнозни количества отпадъци за периода 2021 – 2028 г..... 172
Таблица 95 Прогнозен морфологичен анализ на отпадъци в община Велико Търново 172
Таблица 96 Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Велико Търново до 2028 г., ... 173
Таблица 97 Прогнозен морфологичен анализ на отпадъци в община Горна Оряховица 173
Таблица 98 Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Горна Оряховица до 2028 г., ... 174
Таблица 99 Прогнозен морфологичен анализ на отпадъци в община Елена..... 175
Таблица 100 Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Елена до 2028 г., 175
Таблица 101 Прогнозен морфологичен анализ на отпадъци в община Златарица..... 176
Таблица 102 Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Златарица до 2028 г. 176
Таблица 103 Прогнозен морфологичен анализ на отпадъци в община Лясковец..... 177
Таблица 104. Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Лясковец до 2028 г. 177
Таблица 105 Прогнозен морфологичен анализ на отпадъци в община Стражица 178
Таблица 106. Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Стражица до 2028 г. 179
Таблица 107 Прогноза на количествата отпадъци по видове общо от общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица за периода 2021 – 2028 г. 179
Таблица 108 Резултати от анализа на силните и слабите страни, възможностите и заплахите за РСУО Велико Търново 185
Таблица 109 Матрица на влиянието на заинтересованите страни..... 253

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1 Разположение на общините от Регионалната система за управление на отпадъците регион Велико Търново..... 12
Фигура 2 Генерален план на площадката на РДНО Велико Търново 114

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БО	Битови отпадъци
БрО	Биоразградими отпадъци
ЕГО	Едрогабаритни отпадъци
ЕС	Европейки съюз
ЕК	Европейска комисия
РЗИ	Регионална здравна инспекция
ЗООС	Закон за управление на отпадъците
ЗМДТ	Закон за местни данъци и такси
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МРО	Масово разпространени отпадъци
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОООО	Организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки
ПО	Програми за предотвратяване
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУО	Програма за управление на отпадъците
РПУО	Регионална програма за управление на отпадъците
РДО	Рамкова директива за отпадъци
РДНО	Регионално депо за неопасни отпадъци
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда
РОП	Разширена отговорност на производителя
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Регионалната програма за управление на отпадъците за регион Велико Търново (с модул за всяка от общините от регионалната система) е изготвена на основание чл. 52, ал. 6 от Закона за управление на отпадъците (*в сила от 13.07.2012 г., обн., ДВ, бр. 19 от 5 Март 2021 г.*) и е неразделна част от програмите за опазване на околната среда на общините - Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица.

Чрез регионалната програма за управление на отпадъците общините се разпределят отговорностите за постигане на целите по управление на отпадъците и се определя рамката за ефективно управление на общите съоръжения и инсталации за отпадъци, част от РСУО – Регион Велико Търново.

Основната цел на Регионалната програмата е да допринесе за устойчивото развитие на регион Велико Търново, чрез реализиране и прилагане на интегрирана система за управление на отпадъците, която следва да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, увеличаване дела на разделно събраните отпадъци както и стимулиране на инвестициите за подобряване управлението на отпадъците. Програмата е изготвена въз основа на налични данни за отпадъците в общините от региона – Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Стражица, Елена и Златарица, резултати от проведени проучвания за системите за управление на отпадъците, както и въз основа на анализа на възможностите за финансиране на дейности свързани с отпадъци.

В програмата са направени експертни предложения и прогнози за периода 2021 – 2028 г., за развитието на инфраструктурата и практиките за управление на отпадъците, в т.ч.:

- демографска прогноза;
- прогноза за образуваните отпадъци;
- прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат предотвратени;
- прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба;

Програмата се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г. и може да бъде актуализирана при промяна на фактическите или нормативните условия, при които е създадена.

При разработване на програмата са взети в предвид Методическите указания за разработване на регионални/общински програми за управление на отпадъците (утвърдени със Заповед №РД-883/23.09.2021 г., както и приложимите общински наредби на местно ниво. Регионалната програма за управление на отпадъците на регион Велико Търново, съдържа 5 (пет) подпрограми, с конкретни адресирани мерки към всяка една от тях, а именно:

- подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци вкл. подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци;

- подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци;
- подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- подпрограма за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО вкл. подпрограма за управление на опаковки и отпадъци от опаковки;
- програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

Регионалната програмата включва и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината, съгласно Глава втора, Раздел III на ЗУО обособени на две нива – регионално и общинско. Приложени са необходимите административни, технически и финансови мерки за осигуряване на практическото прилагане на програмата и упражняване на дейности по контрол и мониторинг на практическото ѝ изпълнение.

Програмата е динамичен и отворен документ, който може да бъде допълван по предложение на кмета на общината, съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателство и други фактори със стратегическо значение.

II. ОБХВАТ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Отправни точки за определяне на стратегическите цели в Регионалната програмата са направените изводи от прилаганата политика за управление на отпадъците в общините от региона, изводите от изготвения SWOT анализ, както и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективното използване на ресурсите, респ. на Националната програма за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г.

Основната цел на програмата е „*Население и бизнес на регион Велико Търново, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива*“;

В унисон с НПУО 2021 – 2028 г., стратегическите цели, които се поставят в програмата са:

- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- Увеличаване на количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци;
- Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци;

В рамките на РПУО са разработени подпрограми с мерки, които водят както до постигане на главната стратегическа цел, така и до постигането и изпълнението на разгледаните по-горе три стратегически цели. Подпрограмите представляват на практика конкретен план за действие, които обикновено е представен в табличен вид.

Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на кмета на общината, съгласно Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане.

Регионалната програма обхваща управлението на отпадъците на общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица.

Във връзка с управлението на отпадъците на регионален принцип и съгласно изискванията на ЗУО на 20.07.2014г. е създадено Регионално сдружение за управление на отпадъците – регион Велико Търново. В съответствие с изискванията на Регламент 1059/2003 на ЕС посочената област е включена в териториалния обхват на Северен централен район на планиране.

Съгласно ЗУО и НПУО, в обхвата на програмата са анализирани и попадат следните отпадъчни потоци:

- Битови отпадъци;
- Утайки от ПСОВ;
- Строителни отпадъци;
- Опасни отпадъци;

Отпадъците, които са извън обхвата на НПУО 2021 – 2028 г., респ. на РДО и ЗУО са представени в приложение №1 към настоящата програма.

Основното предназначение на РПУО (с модул за всяка от общините от регионалната система) е да осигури практически инструмент на общините от региона за планиране и аргументиране в най-ранен етап на необходимите ресурси, мерки и действия, по управление на отпадъците за населението и бизнеса в т.ч да подобри управлението на отпадъците в съответствие с общоевропейската политика за управление на отпадъците.

III. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОН ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Регионалната система за управление на отпадъците регион Велико Търново обхваща територията на шест общини от област Велико Търново – Община Велико Търново, Община Горна Оряховица, Община Елена, Община Златарица, Община Лясковец и Община Стражица.

Фигура 1 Разположение на общините от Регионалната система за управление на отпадъците регион Велико Търново

Таблица 1 Площ на общините от Регионалната система за управление на отпадъците регион Велико Търново

Община	Площ (кв. км)
Велико Търново	885.345
Горна Оряховица	317.807
Елена	671.389
Златарица	232.676
Лясковец	177.373
Стражица	508.300
Регион Велико Търново	**2792.890**

Община Велико Търново

Административно-териториално разположение

Община Велико Търново се намира в Централна Северна България и е включена в административно-териториалните граници на област Велико Търново. Велико Търново е на почти равни разстояния от най-големите градове в страната – София, Варна, Пловдив, Бургас. Община Велико Търново е най- голямата община в областта и е разположена на площ от 885,345 кв. км. Общината заема южната част на Област Велико Търново като в административно отношение граничи със следните общини: Павликени,

П.Тръмбеш, Лясковец, Г.Оряховица, Златарица, Елена, Гурково, Трявна, Дряново, Севлиево. В рамките на общината се включват 89 населени места, от които 3 града – Велико Търново, Дебелец и Килифарево, и 86 села. Град Велико Търново е административен, културен, образователен и икономически център.

Релеф

Релефът на общината е твърде разнообразен – на юг планински, в централните части хълмист и ниско планински, на север равнинен. Територията на общината условно попада в три физикогеографски области на България – Средна Стара планина, Средния Предбалкан и Средната Дунавска равнина. Към Старопланинската физикогеографска област се отнасят северните части на Тревненска планина, заемаща най-южната част общината. Източно от Прохода на Републиката в пределите на общината попадатат най-северозападните разклонения на Елено-Твърдишка планина. Около 3/4 от територията на община Велико Търново попада в пределите на Средния Предбалкан, като преобладаващият релеф е ниско планински и хълмист. Цялата средна част на общината е заета от ниски възвишения и плата. Най-северната част на общината, северно от Търновските височини е заета от южните части на Средната Дунавска равнина.

Климатични фактори

Разнообразните форми на релефа в съчетание с разположението в подножието на Стара планина обуславят специфичния климат в общината. Територията попада в северно-българската подобласт на умереноконтинеталния климат, според климатичното разделение на България. Стойностите на температурите се понижават закономерно от север на юг, а валежите съответно се увеличават в същата посока. Климатът се характеризира с горещо лято и студена и продължителна зима. Най-студено е времето през месеците декември, януари и февруари, което е предпоставка за задържането на устойчива снежна покривка. Пролетта е прохладна, с повече валежи, а есента е по-суха. През летните месеци топлинните условия се формират вследствие на трансформацията на атлантическите въздушни маси в топли континентални и от значителния приток на слънчева радиация, което обуславя безоблачно и сухо време. Средногодишната температура е 11,5°. Средната температура през януари е -2,3 °. Средната температура през юли е 20,7°.

Типично за териториите с умереноконтинеталния климат ,тук се наблюдава добре изразен максимум на валежите през май-юни и минимум през септември. Годишните суми на валежите са 680 л/кв.м. Географското положение на община Велико Търново определя преобладаването на западните, северозападните и североизточните ветрове, ориентирани главно по речните долини.

Води

Специфичното съчетание на климат, скален състав, релеф (влиянието на Стара планина), почви и растителност са основните фактори за формиране и териториално разпределение на водите в община Велико Търново. По отношение на водните ресурси общината може да бъде определена като богата. Водните ресурси на общината спадат към Черноморската отточна област, като се оттичат чрез р. Дунав. Основната река, която отводнява тези площи е р. Янтра, заедно с нейните притоци. Реките в общината имат дъждовно-снежен режим на подхранване с пролетен максимум и есенен минимум. Поради характера на скалната основа някои реки имат и подпочвен компонент на водното подхранване. Община Велико Търново е значително богата на подземни водни ресурси. Разломите по границата между Стара планина и Предбалкана са причина за образуването на множество минерални извори. Най значителният тук е при с. Вонеща вода, който е с дебит около 10 л/с. Неговите топли води (13°С) са добра предпоставка за развитието на балнеоложкия туризъм в района. Водите на Община Велико Търново се отнасят към Басейнова дирекция "Дунавски район" с център гр. Плевен. Тук са изградени 3 пункта за мониторинг и контрол на качеството на повърхностните води от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС). Водното богатство на община Велико Търново е предпоставка за развитието на рекреацията и туризма.

Община Горна Оряховица

Административно-териториално разположение

Община Горна Оряховица се намира в Северен централен регион на Северна България и е включена в административно-териториалните граници на област Велико Търново. Община Горна Оряховица е с обща площ 317,807 км2, втора по-големина и по икономически потенциал в област Велико Търново. Селищната мрежа на Община Горна Оряховица включва 14 населени места в т.ч 2 града – гр. Горна Оряховица и гр. Долна Оряховица и 12 села. В административно отношение община Горна Оряховица граничи с четири общини от област Велико Търново: на изток с община Стражица, на север с община Полски Тръмбеш, на запад и юг с община Велико Търново и на юг с община Лясковец.

Релеф

Релефът на община Горна Оряховица е равнинно-хълмист, като в по-голямата си част е предимно равнинен и само в североизточната и в най-югозападната си част по границата на общината преминава в хълмист. В централната част на територията на общината, р. Янтра прави меандри около добре оформено възвишение с ориентация запад - изток и с надморска височина около 200 м. Най-високата надморска височина е 440 м в югозападната част на общината, в обхвата на Търновските височини. Най- ниските надморски височини се наблюдават в северния край на общината по талвега на р. Янтра.

Климатични фактори

По-голямата част от територията на общината попада в умерено-континенталната климатична област. От важно значение за климатичните особености за района на гр. Горна Оряховица са локалните релефни форми на Арбанашката планина и поречието на река Янтра. Средногодишната температура на въздуха в района възлиза на +11,5о С. Най-ниските зимни средно месечни температури са през месец януари минус 2.3°С, с измерен абсолютен минимум минус 33.7оС. Поради безпрепятственото нахлуване на студени въздушни маси през зимата се установява за дълго студено време, нерядко придружено от устойчиви температурни инверсии.
Средната годишна влажност на въздуха е 71%, като влажността е по-голяма през късната есен, зимата и ранната пролет от 75 до 83%. Най-ниска е относителната влажност на въздуха през летните месеци – около 60%. Броят на дните с мъгли варира от 7 до 35, като максимума им е през зимните месеци. Преобладаващите ветрове през цялата година са в посоки северозапад и югозапад.

Води

Основната водна артерия в общината е река Янтра, която протича през нея със средното си течение на протежение от около 50 km. Реката навлиза в общината западно от село Първомайци и продължава на изток, като минава северно от Горна Оряховица и южно от Долна Оряховица. В района на село Върбица прави голям завой на север, а при село Горски Долен Тръмбеш на запад. Тук тя приема отдясно притока си Стара река. Западно от село Драганово прави нов завой, този път на север, приема най-големия си приток (ляв) река Росица и северно от село Крушето напуска общината.

Община Елена

Административно-териториално разположение

Община Елена граничи с шест общини от пет области: на север и северозапад съответно - с община Златарица и община Велико Търново от Великотърновска област; на североизток - с община Антоново от област Търговище; източната граница е с община Сливен от Сливенска област; на юг, по билото на Стара планина, граничи с общините Твърдица от Сливенска област и Гурково от Старозагорска област. Административният център на общината - гр. Елена. Единственият град от 124 населени места е общинският център град Елена. Околните села, някои от които с население до 20 души, са разположени нарядко в планината и голяма част от тях са с труден достъп през зимата.

Релеф

Територията на общината е 671,39 квадратни километра и е с надморска височина от 100 до 1536 метра. Релефът е разнообразен - от хълмисто-равнинен в северните части до ясно изразен планински в южните, характеризиращ се със стръмни склонове и дълбоко врязани речни долини. Преобладаващите терени са с надморска височина 300 - 600 метра и наклони 20 - 30 градуса, което утежнява условията на ползване.

Климатични фактори

Климатът на община Елена е умерено-континентален с черти на планински. В климатично отношение територията на общината може да се раздели на две зони – северна и южна. Поради големите разлики в надморската височина и изложението на склоновете в тези две зони числовите стойности на климатичните елементи варират в твърде широки граници. В северните части на общината, включващи Еленските височини средногодишните температури се движат в интервала 9,6-10,6° С, средногодишното количество на валежите е между 490 и 620 мм и снежната покривка се задържа между 40 и 60 дни. В южните части на общината, включващи Елено-Твърдишката планина средногодишните температури се движат в интервала 5-7° С, - средногодишното количество на валежите е между 760 и 1150 мм и снежната покривка се задържа между 84 и 142 дни.

Води

Община Елена е богата на водни ресурси, а в планинската ѝ част има множество извори. Речната мрежа в община Елена включва основно водосборите на реките Златаришка, Джулюница, Бебровска, Веселина и Костелска. Дължината на р. Златаришка е 56,5 км, а водосборната ѝ площ е 86,2 км². Тя е десен приток на р. Джулюница. Река Джулюница е с начален приток р. Веселина. Дължината на река Джулюница е 85 км, а водосборната ѝ площ е 391,6 км².

На територията на общината има множество извори, но с малък дебит. Някои от тях са каптирани и се използват като местни водоизточници за водоснабдяване на близките населени места. В село Майско е открит извор, считан за лековит, непроучен напълно и впоследствие изоставен.

Община Златарица

Административно-териториално разположение

Община Златарица се намира се в източната част на област Велико Търново и граничи с общините Елена, Велико Търново, Стражица и Антоново (област Търговище). Община Златарица се състои от 24 населени места 1 град и 23 села/ с общински център град Златарица, 5 кметства – в селата Родина , Горско Ново село, Калайджии, Средно село и Резач и 5 населени места с кметски наместници. Общата площ на територията на общината е 232,676 кв.м.

Релеф

Община Златарица попада върху първите гънки на Предбалкана. Северната част на общината има равнинен характер. По-голямата част от територията ѝ е с хълмист релеф, образуван от редица ниски и средно високи ридове, успоредни на главната Старопланинска верига. Те са дълбоко прорязани от напречни проломи, в които текат

Златаришка и Бебровска река. Най-ниските части имат надморска височина около 100 м, а най-високите 900 м. Преобладават терени със средна височина от 300 до 600 метра.

Климатични фактори

Община Златарица попада върху част от северобългарската и предбалканска котловина, подобласт на Умерено-континенталната климатична област. Климатът е умерено-континентален, напомнящ тоя на ниските и северните части на Предбалкана. По-ниски са температурите през януари, а най-високи през юли. Средните месечни максимални температури през лятото са около 28 градуса С, а минималните зимни – минус 6 градуса С. Средната годишна температура се движи около 11 – 12 градуса С. Регистрирани са изключително ниски абсолютни максимални температури, когато от север нахлуят арктични въздушни маси. Средната годишна сума на валежите се движи около 650–750 литра на кв. м. С максимум през юни и минимум през месец февруари. Преобладават валежите от дъжд. Трайната снежна покривка се задържа 33 – 46 дни в годината. Не са редки късните и пролетни мразове.

Води

Общината е богата на повърхностни води. През територията й протичат 4 реки, река Златаришка /Бързица/ идва от съседната община Елена, минава през град Златарица и след това се влива в река Веселина, река Веселина, известна като Капинска река води началото си от централното Старопланинско било. В горното течение на реката е изграден язовир "Йовковци", стопанисван от "В и К - Йовковци" ООД гр. Велико Търново, река Бебровска преминава през землището на селата Разсоха, Дединци, Росно, Горско Ново село и се влива в река Веселина, река Стара река тече периферно през землищата на селата Чешма и Сливовица. Всички реки имат почти постоянен дебит с изключение на лятото, когато водните количества силно намаляват. На територията на общината има изградени 10 микроязовира, които обогатяват още повече водните запаси. Използват се предимно за риборазвъждане и рибоотглеждане.

Община Лясковец

Административно-териториално разположение

Община Лясковец е разположена на територията на област Велико Търново. С площ от 177,373 km2 общината е девета по големина в рамките на област Велико Търново. Административно, общината е част от Северен централен район. Общинският център е в непосредствена близост до градовете Велико Търново и Горна Оряховица. На север общината граничи с община Горна Оряховица, на изток с община Стражица, на юг с община Златарица, на югозапад с община Велико Търново. Общината е обградена от юг и запад от Арбанашкото плато и Чуката, а е открита на север и изток към долината на река Янтра и Дунавската равнина. В рамките на общината се включват 6 населени места, от които 1 град и 5 села.

Релеф

Релефът на общината е хълмист и равнинен, като цялата ѝ територията ѝ условно попада в две физикогеографски области: най-северната част на Средния Предбалкан и най-югоизточната част на Средната Дунавска равнина. В югозападната и в най-източната част на общината попадат части от три ниски възвишения, които принадлежат към Средния Предбалкан. Югозападно от град Лясковец на територията на общината се издигат стръмно най-източните части на Арбанашкото плато. В най-източната част, източно от село Джулюница, по границата с общините Стражица и Златарица се издига уединеното възвишение Романа, с едноименния връх. Северната част на общината се заема от широката и равна долина на река Янтра

Климатични фактори

Климатът на общината е умерено-континентален, характеризиращ се с горещо лято и студена зима. Средногодишната температура е между 13 – 15ºС, като се наблюдава висока годишна амплитуда от 25.2ºС. В последните няколко години се забелязва тенденция към известно смекчаване на климата.

Годишното количество на валежите е под средното за страната. Средните температури и валежи се характеризират с висок интензитет през месеците март, април, май и юни. Във връзка с общия характер на разпределението на валежите понякога се появяват периодични засушавания. Преобладаващите ветрове са със западна, северозападна и източна компонента, с относително висока средна скорост, което спомага аерацията на въздуха и изнасяна на замърсителите от застроените територии.

Води

Водните ресурси в района се формират главно от повърхностни водоизточници, които се захранват главно от валежите. В северната част на общината протича част от средното течение на река Янтра. Реката се характеризира със значителни сезонни колебания, като в режима ѝ се очертават главно две фази: пролетно пълноводие и лятно - есенно маловодие. Повърхностните води се отичат към р. Янтра, чрез сравнително равномерно разпределени дерета. В източната част на общината протича р. Джулюница, която е ляв приток на р. Лефеджа, с дължина 83.5 км и водосборна площ от 882 км2. Реката преминава през землището и населеното място с. Джулюница. Подземните води на територията на общината са карстови и порови. Подземния поток се движи в посока към река Янтра, следвайки наклона на терена. Нивото на тези води е установено от 0.3 до 7-8 м. от повърхността на терена. То е в пряка зависимост от годишния ход на валежите.

Община Стражица

Административно-териториално разположение

Община Стражица се намира в Северна България и е една от съставните община на Област Велико Търново. Общината е с площ 508,3 km2, и заема 5-то място от общо 10-те общини на област Велико Търново. Разполага се в североизточната част на областта, като на юг граничи с община Златарица, на югозапад с община Лясковец, на запад с община Горна Оряховица, на северозапад с община Полски Тръмбеш. На север община Стражица граничи с община Бяла, част от област Русе, на североизток с община Попово от област Търговище и с община Антоново на изток. Община Стражица се състои от 22 населени места – 1 град и 21 села.

Релеф

Общината заема части от Предбалкана и Дунавската хълмиста равнина и обхваща надморска височина от 40 до 499 м. Релефът на общината е предимно хълмист и нископланински. Югозападно от село Железарци се издига връх Корукавак (499м), най-високата точка на общината. Югозападно от село Кесарево и долината на Стара река в пределите на общината са разположени североизточните склонове на възвишение Романа. Земите северно от Стара река и Голяма река условно се причисляват към пределите на хълмистата част на Източната Дунавска равнина. Югозападната част на общината, западно от общинския център се заема от североизточните склонове на Драгановски височини с максимална кота 371 m, разположена южно от село Сушица. Останалата част на общината, северно от долината на Голяма река е заета от югозападните части на Поповските височини – връх Делдже (431 m), разположен северно от село Асеново. В района на град Стражица, Голяма река и в района на селата Břеговица и Кесарево, Стара река образуват обширни долинни разширения, заети от обработваеми земи. Западно от село Кесарево, в долината на Стара река се намира най-ниската точка на общината – 57 m н.в.

Климатични фактори

Община Стражица попада в умерено-континенталната климатична област на Дунавската хълмиста равнина, характеризиращ се с горещо лято със засушавания, прохладна и рано настъпваща пролет. Зимният период е с минимални валежи и незадържаща се дълго снежна покривка – средна продължителност 48 дни. Характерни са есенни и пролетни мразове.

Води

Община Стражица попада в Дунавска отточна област, чийто речни води се оттичат към акваторията на Черно море. Общината попада в Дунавския район за басейново управление с център гр. Плевен, който включва водосборните области на реките Искър, Ерма, Нишава, Огоста и западно от Огоста, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом и Дунавски Добруджански реки. Общо водните течения и водните площи разположени на територията на община Стражица заемат 7499 дка, което представлява 1,43% от територия на общината. Условно района на общината може да бъде разделена на още

два водосборни басейна – южната част към водосборния басейн на река Янтра, северната част – към водосборния басейн на река Русенски Лом. Към водосборния басейн на река Янтра се отнася Стара река, която протича през югозападната част на общината със своето долно течение и долното течение на нейния най-голям десен приток Голяма река. Към водосборния басейн на река Русенски Лом се отнася най-горното течение на река Баниски Лом, която води началото си от Драгановските височини и отводнява северната половина на общината.

Население и демографски процеси на регион Велико Търново

Регион Велико Търново включва 6 от общо 10-те общини в област Велико Търново. Като отправна точка са ползвани данните на НСИ, които дават по-точна представа за броя на лицата образуващи отпадъци на дадена територия.

Населението на регион Велико Търново към 31.12.2020 г. наброява 161 437 души (по данни на НСИ), което представлява 2,33% от населението на страната. О общините в РСУО Велико Търново с най-голям брой население е Община Велико Търново – 85 484 души, а с най-малък брой жители е община Златарица 3 606 души към 31.12.2020 г.

Таблица 2 Население в общините в регион Велико Търново за периода 2018 -2020 г. по данни на НСИ

Година	**2019**			**2020**		
	Общо	В градовете	В селата	Общо	В градовете	В селата
Общо за страната	6951482	5125407	1826075	6916548	5043186	1873362
Област Велико Търново	232568	164538	68030	229718	160186	69532
Община Велико Търново	86516	74572	11944	85484	71948	13536
Община Горна Оряховица	41334	31034	10300	40751	30459	10292
Община Елена	8389	4745	3644	8358	4643	3715
Община Златарица	3641	2085	1556	3606	2040	1566
Община Лясковец	11810	7338	4472	11811	7192	4619
Община Стражица	11561	4165	7396	11427	4149	7278
Общо за региона	**163251**	**123939**	**39312**	**161437**	**120431**	**41006**

Източник: НСИ

IV. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

IV.1. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО ОТНОСНО ОТПАДЪЦИТЕ

1. АНАЛИЗ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Настоящият анализ е разработен с цел да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата и тенденциите на различните потоци в общините част от РСУО за анализирания период ?
- Какви са количествата образуваните отпадъци в общините част от РСУО и каква е нормата им на натрупване ?
- Какъв е морфологичния състав на образуваните битови отпадъци в общината от РСУО ?
- Какви са количествата повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци ?
- Каква е степента на изпълнение на целите, които са поставени пред общините в съответствие с националното законодателство и разпределението на ангажиментите между общините в РСУО ?

За целите на настоящият анализ е използвана основно информация, налична от общините част от РСУО – Велико Търново (Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Стражица и Златарица), справки, доклади, отчети от оператори на инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци, данни от ИАОС и НСИ.

Съгласно допълнителните разпоредби на ЗУО (обн. ДВ, бр. 19, от 05.03.2021 г.) ***Битови отпадъци са :***
а.) *смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биоотпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и едрогабаритни отпадъци, включително дюшеци и мебели;*
б.) *смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от други източници, когато тези отпадъци са сходни по естество и състав с отпадъците от домакинства;*

Битовите отпадъци не включват отпадъците от производството, селското стопанство, горското стопанство, рибарството, септичните ями и канализационната система и от третирането на отпадъчните води, включително утайки от пречистване на отпадъчни води, излезли от употреба моторни превозни средства или отпадъци от строителство и разрушаване. Битовите отпадъци се формират от жизнената дейност на хората, като количеството и състава им се влияе пряко от:
- Мястото на образуване;
- Стандарта на живота на населението и неговата култура;
- Степен на благоустроеност на населените места;
- Начини на отопление и други фактори.

Съгласно НПУО 2021 – 2028 г. основен източник на битови отпадъци в страната (около 90%) са домакинствата. Имайки предвид административно-териториалната и социално-икономическата характеристика на общините Велико Търново, Горна Оряховица,

Елена, Златарица, Лясковец и Стражица към основните източници на битови отпадъци следва да бъдат отнесени:

- Домакинствата;
- Промишлени предприятия;
- Търговски и обслужващи обекти.

Община Велико Търново

На територията на община Велико Търново услугите по събиране и транспортиране на битови отпадъци до РСУО се изпълняват от фирма, избрана по реда на ЗОП. „Нелсен чистота“ ЕООД се занимава със сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъците от гр. В. Търново, с. Арбанаси, с. Шереметя и с. Малък чифлик. Договорът е от 2018 г. със срок на действие – 3 г. В останалите населени места в общината събирането и извозването на отпадъците се извършва от Общинско предприятие „Зелени системи“. Обхванатото население от системата за сметосъбиране и сметоизвозване е 99,69%. Организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци не се извършва само в много малки населени места, разположени в планинските части на общината, които са с население по-малко от 10 жители. Жителите на тези места са освободени от заплащането на компонентите на такса „битови отпадъци за събиране и транспортиране на битови отпадъци и за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване“, предвид обстоятелствата, че тези услуги не се извършват.

Община Горна Оряховица

На територията на община Горна Оряховица услугите по организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци до РСУО са възложени на фирма „Глобъл Клинър“ ООД, избрана по реда на ЗОП. Услугата е възложена с Договор №13/05.03.2019 г. с предмет: Сметосъбиране и сметоизвозване на твърди битови отпадъци и свързаните с тях дейности в 12 села и гр. Долна Оряховица, община Горна Оряховица и Договор №17/18.03.2019 г. с предмет: Сметосъбиране и сметоизвозване на твърди битови отпадъци и свързаните с тях дейности в гр. Горна Оряховица. Срокът на двата договора е 60 месеца. Всички населени места (100% от населението) са включени в системата по организирано сметосъбиране и сметоизвозване, което се извършва по утвърдени графици и повторяемост на изпълнението. Със Заповед №3600 от 30.10.2020 г. на Кмета на общината са определени вида на услугите по чл.62 и чл.63 от Закона за местните данъци и такси, честотата на сметосъбиране и сметоизвозване и границите на районите за 2021 г.

Община Елена

На територията на община Елена услугите по организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци до РСУО са възложени на фирма „Глобъл Клинър“ ООД, гр. Хасково, избрана по реда на ЗОП. Услугата е възложена с Договор № РД.02.11-188/01.03.2019г. за срок от 5 години. Обхванатото население от системата за

сметосъбиране и сметоизвозване е 90%. Достъпът до някои населени места е невъзможен от сметопочистващите автомобили.

Община Златарица

На територията на община Златарица услугите по организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци до РСУО се извършва от „Звено за социални услуги и други дейности“, създадено с Решение № 440 от 23.02.2006 г. на Общински съвет Златарица. Всички населени места (100% от населението) са включени в системата по организирано сметосъбиране и сметоизвозване, което се извършва по утвърдени графици и повторяемост на изпълнението.

Община Лясковец

На територията на община Лясковец услугите по организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци до РСУО са възложени на фирма „ДЕКРА-СТРОЙ“ ЕООД, избрана по реда на ЗОП. Всички населени места (100% от населението) са включени в системата по организирано сметосъбиране и сметоизвозване, което се извършва по утвърдени графици и повторяемост на изпълнението.

Община Стражица

На територията на община Стражица услугите по организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци до РСУО се извършва от фирма „Глобъл Клинър“ ООД – гр. Хасково по Договор № 33/01.03.2018 г. (със срок 5 год.) Всички населени места (100% от населението) са включени в системата по организирано сметосъбиране и сметоизвозване, което се извършва по утвърдени графици и повторяемост на изпълнението.

Събраните от териториите на шестте общини отпадъци се транспортират до Регионалната система за управление на битовите отпадъци в регион Велико Търново, ситуирана на площадка № 5 – съседни терени на съществуващо депо за неопасни отпадъци на гр. Велико Търново в землището на с. Шереметя, общ. Велико Търново, избрана след щателно проучване на геоложките и топографски характеристики на района, определяне на оптималните разстояния до обслужващите общини, комуникационната обезпеченост, както и спазването на хигиенно-защитните зони.

Количеството на образуваните битови отпадъци е променлива величина, която е функция от броя на населението, начина и стандарта на живот на населението, населеното място и степента му на благоустрояване, годишния сезон и др. Източници на данни за докладваните количества битови отпадъци за периода 2016 -2020 г. са общинските администрации. Количествата на събраните битови отпадъци от общините в РСУО за предходните пет години са представени в следващата таблица:

Таблица 3 Количества битови отпадъци по общини за периода 2016 – 2020 г.

Общини	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***
Велико Търново	9375,93	25 707,98	25 768,36	25 810,28	25 809,32
Горна Оряховица	13331,46	13212,26	13343,54	13614,34	13070,00
Елена	2998,00	2975.24	3066.64	3109.90	3102.92
Златарица	819.43	1118.47	1082.52	913.94	961.04
Лясковец	3509.20	4485.46	4552.20	4562.22	4372.62
Стражица	2046,54	2407,960	2337,58	3065,06	2924,18

Източник: Общините от регион Велико Търново

През разглеждания период в общините - Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица се редуват години на спад и увеличаване на количествата образувани смесените битови отпадъци. За периода 2016-2020 г., трудно може да се направи извод за тенденциите в промяната на количествата отпадъци образувани в общините през годините. Като цяло липсват резки промени и годишните количества на събраните битови отпадъци и остават близки до средните за разглеждания период.

1.1. Морфологичен анализ

Друг важен аспект на анализа на битовите отпадъци в общините е определянето на морфологичния анализ на състава и количествата на генерираните битови отпадъците. Морфологичния анализ на битови отпадъци в общините - Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица е изготвен през 2019 г. по проект „Определяне на морфологичния състав на БО в България“, с възложител ПУДООС, разработен в рамките на Проект „Проучване и разработване на пилотни модели за екологосъобразно събиране и временно съхранение на опасни отпадъци от домакинствата“, финансиран по Българо-Швейцарската програма за сътрудничество.
Представените по-долу данни, включват информация за целия обследван период за извършаване на анализа, съгласно изискуемият по “Методиката за определяне на морфологичния състава на битовите отпадъци“, формат и са както следва:

Морфологичен анализ на община Велико Търново

Таблица 4 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Велико Търново

Вид Отпадък	*Количество смесен отпадък на година т/год*	*Разделно Събран Отпадък на година т/год*	*Общ Отпадък на Година т/год*	*Общ Отпадък на Година %*
Хранителни	5 518.46т	0.00т	5 518.46т	11.80%
Хартия	2 269.15т	1 619.93т	3 889.08т	8.31%
Картон	2 373.76т	1 586.12т	3 959.88т	8.47%
Пластмаса	4 073.49т	385.54т	4 459.03т	9.53%
Текстил	1 999.44т	0.00т	1 999.44т	4.27%
Гума	1 665.93т	0.00т	1 665.93т	3.56%
Кожа	302.06т	0.00т	302.06т	0.65%
Градински	5 101.17т	5 458.98т	10 560.15т	22.58%
Дървесни	1 349.80т	30.10т	1 379.89т	2.95%
Стъкло	1 939.53т	53.26т	1 992.79т	4.26%
Метали	1 459.48т	2 562.33т	4 021.81т	8.60%
Инертни>4 см	2 672.86т	0.00т	2 672.86т	5.71%
Опасни	327.11т	1.40т	328.51т	0.70%
Други	1 317.46т	0.00т	1 317.46т	2.82%
Ситна Фракция<4см	2 707.78т	0.00т	2 707.78т	5.79%
Общо	35 077.46т	11 697.66т	46 775.13т	100.00%

4 642.91т 3 206.05т 7 848.96т 16.78%

Източник: Община Велико Търново

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Велико Търново са градинските отпадъци (22,58%), следвани от хартия и картон (16,78%), хранителни (11,80%) и пластмаса (9,53%). Фракциите с най-нисък относителен дял са отпадъци от кожа (0,65%), следвани от опасни (0,70%), други (2,82%) и дървесни (2,95%). Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделените сезони са ситната фракция < 4, текстил, градински и инертна > 4. С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: гума, кожа, стъкло и опасни.

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на 18322.587т. или 39,17% от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Друг важен показател при управлението на отпадъците е ***нормата на натрупване (НН)***, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението.

От анализа на съществуващите данни и тенденциите при проучванията в страната може да бъде предположена като най-реалистична за момента „Норма на натрупване“, представена в таблицата по-долу:

Таблица 5 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани)

Тип населеното място	Норма на натрупване на смесени битови отпадъци без разделно събрани отпадъци
над 150 хиляди	410,3
50 -150 хиляди	349,6
25 – 50 хиляди	334,9
3 – 25 хиляди	295,5
под 3 хиляди	241,7

Източник: Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, 2019 г.

При провеждане на морфологичен анализ, нормата на натрупване следва да бъде представена по два начина: „Норма на натрупване“ на смесени битови отпадъци без разделно събрани отпадъци и „Норма на натрупване“ на смесени битови отпадъци с разделно събрани отпадъци (при определяне на нормата на натрупване с разделно събрани отпадъци не се включват количествата на отпадъците, образувани в резултат на поддържането на публичните и частните паркове и градини).
Предвид факта, че за община Велико Търново липсва точна информация относно разделно събраните отпадъци от площадките за безвъзмездно предаване на отпадъци, в следващата таблица е изчислена нормата на натрупване без разделно събран отпадък.

Таблица 6 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Велико Търново

	2019 г.	***2020 г.***
Количество отпадъци (кг)	*25810280*	*25809320*
Население /бр. жители*	*86516*	*85484*
НН (кг/жител/год)	*298*	*302*

Източник: Община Велико Търново

Съгласно представените информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината се доближава до нормата определена за населени места с население от 50 000 – 150 000, а именно 349,60 кг/ж/год, в съответствие с Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци. Като цяло трудно може да се направи извод за тенденциите на количествата на образуваните през годината отпадъци в общината. От друга страна, предвид установената тенденция в непрекъснатото намаляване на населението, не се установява същата закономерност в стойностите на образуваните отпадъци, генерирани на територия ѝ.

Морфологичен анализ на община Горна Оряховица

Таблица 7 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Горна Оряховица

Вид Отпадък	*Количество смесен отпадък на година т/год*	*Разделно Събран Отпадък на година т/год*	*Общ Отпадък на Година т/год*	*Общ Отпадък на Година %*
Хранителни	5 188.76т	0.00т	5 188.76т	16.10%
Хартия	1 394.03т	т		5%
Картон	1 499.56т	т		12.38%
Пластмаса	2 749.11т	489.39т	3 238.50т	10.05%
Текстил	1 344.41т	0.00т	1 344.41т	4.17%
Гума	846.12т	0.00т	846.12т	2.63%
Кожа	311.42т	0.00т	311.42т	0.97%
Градински	4 034.96т	393.00т	4 427.96т	13.74%
Дървесни	753.69т	13.32т	767.01т	2.38%
Стъкло	1 035.18т	160.49т	1 195.67т	3.71%
Метали	926.23т	1 677.81т	2 604.04т	8.08%
Инертни>4 см	2 156.09т	0.00т	2 156.09т	6.69%
Опасни	114.57т	1.62т	116.19т	0.36%
Други	807.38т	0.00т	807.38т	2.51%
Ситна Фракция<4см	1 344.20т	0.00т	1 344.20т	4.17%
Общо	24 505.71т	7 713.69т	32 219.40т	100.00%

2 893.59т 4 978.06т 7 871.66т 24.43%

Източник: Община Горна Оряховица

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Горна Оряховица са хартията и картона (24,43%), следвани от хранителните отпадъци (16,10%), градински (13,74%) и пластмаса (10,05%). Фракциите с най-нисък относителен дял са опасните отпадъци (0,36%), следвани от кожа (0,97%), дървесни (2,38%). Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделените сезони са ситната фракция < 4, текстил, градински и инертна > 4. С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: гума, кожа, стъкло и опасни.n Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на 14 909.875 т. или 46,28% от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Таблица 8 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Горна Оряховица

	2019 г.	***2020 г.***
Количество отпадъци (кг)	*13614340*	*13070000*
Население /бр. жители*	*41334*	*40751*
НН (кг/жител/год)	*329*	*321*

Източник: Община Горна Оряховица

Съгласно представените информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината се доближава до нормата определена за населени места с

население от 25 000 – 50 000, а именно 334,9 кг/ж/год, в съответствие с Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци.

Морфологичен анализ на община Елена

Таблица 9 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Елена

Вид Отпадък	*Количество смесен отпадък на година т/год*	*Разделно Събран Отпадък на година т/год*	*Общ Отпадък на Година т/год*	*Общ Отпадък на Година %*
Хранителни	638.27т	0.00т	638.27т	17.43%
Хартия	239.65т	17.92т	257.57т	7.04%
Картон	219.55т	3.06т	222.61т	6.08%
Пластмаса	292.97т	12.40т	305.37т	8.34%
Текстил	179.80т	0.00т	179.80т	4.91%
Гума	120.05т	0.00т	120.05т	3.28%
Кожа	59.75т	0.00т	59.75т	1.63%
Градински	446.34т	270.00т	716.34т	19.57%
Дървесни	139.60т	0.00т	139.60т	3.81%
Стъкло	99.95т	3.04т	102.99т	2.81%
Метали	179.44т	4.49т	183.93т	5.02%
Инертни>4 см	412.66т	0.00т	412.66т	11.27%
Опасни	16.48т	0.00т	16.48т	0.45%
Други	192.29т	0.00т	192.29т	5.25%
Ситна Фракция<4см	113.17т	0.00т	113.17т	3.09%
Общо	3 349.98т	310.90т	3 660.89т	100.00%

459.20т | 20.98т | 480.17т | 13.12%

Източник: Община Елена

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Елена са хранителните отпадъци (17,43%), следвани от градински отпадъци (19,57%), хартия и картон (13,12%) и Инертни>4 см (11,27%). Фракциите с най-нисък относителен дял са опасните отпадъци (0,45%), следвани от кожа (1,63%), стъкло (2,81%). Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделените сезони са ситната фракция < 4, текстил, градински и инертна > 4. С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: гума, кожа, стъкло и опасни.

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на 1072.461 т. или 29,30% от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Таблица 10 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Елена

	2019 г.	**2020 г.**
Количество отпадъци (кг)	*3109900*	*3102920*
Население /бр. жители*	*8389*	*8358*
НН (кг/жител/год)	*371*	*371*

Източник: Община Елена

Съгласно представените информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината е по-висока от нормата определена за населени места с население от 3 000 – 25 000, а именно 295,5 кг/ж/год.

Морфологичен анализ на община Златарица

Таблица 11 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Златарица

Вид Отпадък	*Количество смесен отпадък на година т/год*	*Разделно Събран Отпадък на година т/год*	*Общ Отпадък на Година т/год*	*Общ Отпадък на Година %*
Хранителни	590.21т	0.00т	590.21т	15.56%
Хартия	132.11т	0.00т	132.11т	3.48%
Картон	161.86т	0.00т	161.86т	4.27%
Пластмаса	231.10т	2.99т	234.08т	6.17%
Текстил	190.99т	0.00т	190.99т	5.04%
Гума	128.46т	0.00т	128.46т	3.39%
Кожа	60.62т	0.00т	60.62т	1.60%
Градински	728.08т	0.00т	728.08т	19.20%
Дървесни	187.95т	0.00т	187.95т	4.96%
Стъкло	109.61т	0.00т	109.61т	2.89%
Метали	53.52т	858.56т	912.08т	24.05%
Инертни>4 см	82.36т	0.00т	82.36т	2.17%
Опасни	14.06т	0.00т	14.06т	0.37%
Други	156.63т	0.00т	156.63т	4.13%
Ситна Фракция<4см	102.96т	0.00т	102.96т	2.72%
Общо	2 930.51т	861.55т	3 792.06т	100.00%

293.97т | 0.00т | 293.97т | 7.75%

Източник: Община Златарица

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Златарица са металите (24,05%), следвани от градинските отпадъци (19,20%), хранителните (15,56%) и хартия и картон (7,75%). Фракциите с най-нисък относителен дял са опасните отпадъци (0,37%), следвани от кожа (1,6%), Инертни>4 см (2,17%). Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделните

сезони са ситната фракция < 4, текстил, градински и инертна > 4. С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: гума, кожа, стъкло и опасни.

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на 1 549.742 т. или 40,87% от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Таблица 12 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Златарица

	2019 г.	**2020 г.**
Количество отпадъци (кг)	*913940*	*961040*
Население /бр. жители*	*3641*	*3606*
НН (кг/жител/год)	*251*	*267*

Източник: Община Златарица

Съгласно представените информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината се доближава до нормата определена за населени места с население от 3 000 – 25 000, а именно 295,5 кг/ж/год, в съответствие с Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци.

Морфологичен анализ на община Лясковец

Таблица 13 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Лясковец

Вид Отпадък	*Количество смесен отпадък на година т/год*	*Разделно Събран Отпадък на година т/год*	*Общ Отпадък на Година т/год*	*Общ Отпадък на Година %*
Хранителни	893.33т	0.00т	893.33т	17.10%
Хартия	141.61т	12.08т	153.69т	2.94%
Картон	199.04т	8.10т	207.14т	3.97%
Пластмаса	439.70т	13.26т	452.96т	8.67%
Текстил	331.15т	0.00т	331.15т	6.34%
Гума	275.76т	0.00т	275.76т	5.28%
Кожа	44.63т	0.00т	44.63т	0.85%
Градински	922.71т	97.50т	1 020.21т	19.53%
Дървесни	229.73т	0.00т	229.73т	4.40%
Стъкло	258.37т	0.00т	258.37т	4.95%
Метали	295.64т	197.33т	492.96т	9.44%
Инертни>4 см	339.33т	0.00т	339.33т	6.50%
Опасни	29.37т	0.00т	29.37т	0.56%
Други	234.26т	0.00т	234.26т	4.48%
Ситна Фракция<4см	261.00т	0.00т	261.00т	5.00%
Общо	4 895.61т	328.27т	5 223.88т	100.00%
	340.64т	20.19т	360.83т	6.91%

Източник: Община Лясковец

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Лясковец са градинските отпадъци (19,53%), следвани от хранителните отпадъци (17,10%), метали(9,44%) и пластмаса (8,67%). Фракциите с най-нисък относителен дял са опасните отпадъци (0,56%), следвани от кожа (0,85%), дървесни (4,40%). Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделените сезони са ситната фракция < 4, текстил, градински и инертна > 4. С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: гума, кожа, стъкло и опасни.

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на 1 565.118 т. или 29,96% от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Таблица 14 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Лясковец

	2019 г.	***2020 г.***
Количество отпадъци (кг)	*4562220*	*4372620*
Население /бр. жители*	*11810*	*11811*
НН (кг/жител/год)	*386*	*370*

Източник: Община Лясковец

Съгласно представените информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината се по-висока от нормата определена за населени места с население от 3 000 – 25 000, а именно 295,5 кг/ж/год.

Морфологичен анализ на община Стражица

Таблица 15 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Стражица

Вид Отпадък	*Количество смесен отпадък на година т/год*	*Разделно Събран Отпадък на година т/год*	*Общ Отпадък на Година т/год*	*Общ Отпадък на Година %*
Хранителни	553.69т	0.00т	553.69т	21.29%
Хартия	171.21т	1.61т	172.82т	6.65%
Картон	151.02т	1.61т	152.63т	5.87%
Пластмаса	222.88т	2.12т	225.00т	8.65%
Текстил	162.30т	0.00т	162.30т	6.24%
Гума	40.97т	0.00т	40.97т	1.58%
Кожа	53.59т	0.00т	53.59т	2.06%
Градински	593.04т	15.48т	608.52т	23.40%
Дървесни	90.11т	0.00т	90.11т	3.47%
Стъкло	116.21т	12.48т	128.69т	4.95%
Метали	54.86т	42.93т	97.78т	3.76%
Инертни>4 см	125.53т	0.00т	125.53т	4.83%
Опасни	0.00т	0.00т	0.00т	0.00%
Други	126.63т	0.00т	126.63т	4.87%

322.24т | 3.21т | 325.45т | 12.52

Ситна Фракция<4см	61.84т	0.00т	61.84т	2.38%
Общо	2 523.89т	76.22т	2 600.10т	100.00%

Източник: Община Стражица

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Стражица са градинските отпадъци (23,40%), следвани от хранителните отпадъци (21,29%), хартия и картон (12,52%) и пластмаса (8,65%). Фракциите с най-нисък относителен дял са опасните отпадъци (0,00%), следвани от гума(1,58%) и кожа (2,06%). Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделените сезони са ситната фракция < 4, текстил, градински и инертна > 4. С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: гума, кожа, стъкло и опасни.

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на 776.918т. или 29,88% от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Таблица 16 Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Стражица

	2019 г.	***2020 г.***
Количество отпадъци (кг)	*3065060*	*2924180*
Население /бр. жители*	*11561*	*11427*
НН (кг/жител/год)	*265*	*256*

Източник: Община Стражица

Съгласно представените информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината се доближава до нормата определена за населени места с население от 3 000 – 25 000, а именно 295,5 кг/ж/год, в съответствие с Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци.

1.2. Разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране

В изпълнение на изискванията на чл. 19, ал. 3, т.6 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), общините от регион Велико Търново имат сключени договори с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки, както следва:

Община Велико Търново

Община Велико Търново има сключен договор с Екопак България АД до месец юли 2020 г., а от месец август 2020 г. дейността се изпълнява от Еко Партнърс България АД.

Системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, включва зелени и жълти съдове за събиране на отпадъци от опаковки от домакинствата, различни от тези за битови отпадъци, като се осигурява общ обем на съдовете 408 000 литра, разпределени на общо 120 адреса в гр. Велико Търново, както и на още 43 адреса в други населени места в общината, а именно – гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Шереметя, с. Арбанаси, с. Самоводене и с. Ресен. На всеки адрес се разполага по един комплект контейнери с общ обем 3400 л, който трябва да обслужва 550 жители от гр. Велико Търново и по 350 жители

от другите населени места. Жълтите и зелените контейнери се обслужват по график с честота 2 пъти в месеца. Отпадъците от опаковки (дървени) се събират от „Кроношпан България“ АД и за 2020 г. са 118,900 тона.

За 2020 г. организацията по оползотворяване Екопак България АД е отчела следните количества събрани отпадъци от опаковки:

Таблица 17 Събрани отпадъци от опаковки от Екопак България АД в община Велико Търново

Екопак България АД 2020 г.	Придобити отпадъци бруто /тон/	Количество отсортирани отпадъци /тон/
Хартиени и картонени опаковки	33,56	26,09
Пластмасови и метални опаковки	19,08	6,29
Стъклени опаковки	40,68	40,68

Източник: Община Велико Търново

Еко Партнърс България АД за периода август 2020 – декември 2020г е отчела следните количества отпадъци от опаковки:

Таблица 18 Събрани отпадъци от опаковки от Еко Партнърс България АД в община Велико Търново

Еко Партнърс България АД	**Общо (тона)**
Придобити отпадъци от цветните контейнери	80,240
Отсортирани отпадъци	70,320
от които:	
Хартиени и картонени опаковки	31,420
Пластмасови опаковки	21,260
Метални опаковки	0,380
Стъклени опаковки	17,260

Източник: Община Велико Търново

Община Горна Оряховица

В Община Горна Оряховица, системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки е организирана от Еко Партнърс България АД, включваща зелени и жълти съдове за събиране на отпадъци от опаковки от домакинствата, различни от тези за битови отпадъци, като се осигурява общ обем на съдовете 396 100 литра, разпределени на общо 116 адреса в гр. Горна Оряховица, гр. Долна Оряховица, с. Драганово, с. Поликраище и с. Първомайци. На всеки адрес се разполага по един комплект контейнери с общ обем 3400 л, който трябва да обслужва 350 жители от съответното населено място.

Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки от организацията за оползотворяване за 2020 г. са посочени в таблицата по-долу:

Таблица 19 Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки в Община Горна Оряховица

Количество т/год.						
Хартия и картон	Стъкло	Пластмаси	Черни метали	Алуминий	Дърво	Композитни
29	32	12	0	0,6	0	0

Община Елена

Системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки в община Елена, също е организирана от Еко Партнърс България АД, съгласно договор от 23.11.2020 г. Системата включва зелени и жълти съдове за събиране на отпадъци от опаковки от домакинствата, различни от тези за битови отпадъци, с който се осигурява общ обем на съдовете от 68 000 литра, разпределени на 20 адреса в гр. Елена. На всеки адрес се разполага по един комплект контейнери, който трябва да обслужва 350 жители.

Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки от организацията по оползотворяване за 2020 г. са посочени в таблицата по-долу:

Таблица 20 Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки в Община Елена

Количество т/год.						
Хартия и картон	Стъкло	Пластмаси	Черни метали	Алуминий	Дърво	Композитни
2,970	2,900	1,250	-	-	-	-

Източник: Община Елена

Община Златарица

В община Златарица, системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки е организирана от Еко Партнърс България АД, включваща зелени и жълти съдове за събиране на отпадъци от опаковки от домакинствата, различни от тези за битови отпадъци, която осигурява общ обем на съдовете 27 200 литра, разпределени на 8 адреса в гр. Златарица. На всеки адрес се разполага по един комплект контейнери, който трябва да обслужва 350 жители.

Община Лясковец

Община Лясковец има сключен договор с Екопак България АД за организиране на система за разделно събиране на отпадъци. Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки за 2020 г. от „Екопак България“ АД са посочени в таблицата по-долу:

Таблица 21 Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки в Община Лясковец

Количество т/год.						
Хартия и картон	Стъкло	Пластмаси	Черни метали	Алуминий	Дърво	Композитни
5090	4230	1990,00	-	-	-	14110
2300*		500*				

Източник: Община Лясковец

* - *количество отсортиран отпадък*

Към настоящият момент, системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки е организирана от Еко Партнърс България АД. Системата включва зелени и жълти съдове за събиране на отпадъци от опаковки от домакинствата, различни от тези за битови отпадъци, като се осигурява общ обем на съдовете 112 200 литра, разпределени на 33

адреса в община Лясковец. На всеки адрес се разполага по един комплект контейнери, който трябва да обслужва 350 жители.

Община Стражица

Община Стражица има сключен договор с "Булекопак" за разделно събиране на отпадъци, а фирма „МЕТАЛ ГРУП 2006" ООД осъществява разделно събиране на отпадъци от опаковки, черни и цветни метали, ИУГ, ИУМПС и др.

Организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки, разполага своите контейнери на територията на гр. Стражица и с. Кесарево. Системата е изградена по двуконтейнерен модел, като на утвърдените адрес (точки) са разположени по един брой контейнер тип „Иглу", с жълт цвят и един брой зелен контейнер, също тип „Иглу". Жълтите контейнери са предназначени за събирането на отпадъци от опаковки от хартия, пластмаса и метали. Зелените контейнери са предназначени за събирането на отпадъци от опаковки от стъкло.

Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки от организацията за оползотворяване за 2020 г. са посочени в таблицата по-долу:

Таблица 22 Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки в Община Стражица

Количество т/год.						
Хартия и картон	Стъкло	Пластмаси	Черни метали	Алуминий	Дърво	Композитни
2,720	2,320	8,940	15,811	0,000	-	-

В контекста на политиката на Европейската комисия за отпадъците и развитие на кръговата икономика, линейният икономически модел от типа „вземи, произведи и изхвърли" вече не съответства на нуждите на съвременното общество и на ограничения характер на природните ресурси. В този смисъл, държавната политика по управление на отпадъците се фокусира върху интегрирането на нови, устойчиви от екологична гледна точка модели, където от битовите отпадъци да се отделя всичко, което може да се оползотвори и рециклира, да се превърне в енергия, суровина за индустрията, а в изградените регионални депа да се депонират минимални количества отпадъци.

Законът за управление на отпадъците, регламентира цели за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, за изпълнение от общините на територията на Р. България.

Чл. 31 ал. 1 на ЗУО предоставя информация за конкретните параметри за изпълнение, а именно:

- т. 1. най-късно до 1 януари 2020 г. подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

- т. 2. най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.[1]

Целите по ал. 1 до 2020 година, се постигат поетапно съгласно срокове, определени в Параграф 15 от преходните и заключителните разпоредби на ЗУО.
При изпълнение на законовите цели (чл. 31, ал. 1), размерът на отчисленията за битови отпадъци се намалява, както следва:

- При изпълнение на целите за отпадъците от хартия, метал, пластмаса и стъкло, общините се освобождават от заплащане на 50% от финансовите отчисления за депониране на отпадъци, което цели увеличаване от общините на рециклираните и оползотворени битови отпадъци.

- При изпълнение на целите за биоразградими отпадъци, общините се освобождават от заплащане на 50% от финансовите отчисления за депониране на отпадъци, целящи увеличаване на оползотворени битови биоразградими отпадъци и намаляване на дела на депонираните такива.

Съгласно чл. 13, ал. 3, от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци изпълнението на целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО се изчислява по методите съгласно приложение № 1 на Решение на Комисията от 18 ноември 2011 г. за установяване на правила и изчислителни методи за проверка на съответствието с целите, зададени в чл. 11, параграф 2 от Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

Избраният изчислителен метод за страната ни, за изчисляване на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници до 2020 г. е Метод 4 от Приложение 1 на Решение на Комисията от 18 ноември 2011 г. Според него степента на постигане на целите се изчислява по следния начин:

$$\text{Рециклиране на битовите отпадъци (\%)} = \frac{\text{Рециклирани битови отпадъци (тона)}}{\text{Генерирани битови отпадъци (тона)}}$$

В количеството на рециклираните битови отпадъци попадат всички отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали предадени за рециклиране от:
- Организации по оползотворяване на отпадъци;
- Пунктове за вторични суровини;

[1] количеството депонирани биоразградими битови отпадъци в Република България през 1995 г. е 2 247 500 t

- Общински и частни предприятия управляващи инсталации за предварително третиране на битови отпадъци или сепариращи инсталации;
- Търговски обекти
- Физически лица;
- Експорт на отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали.

Според Заповед №139 от 15.06.2020г. на Изпълнителния Директор на ИАОС за 2018 относно изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1. т. 1 от Закон за управление на отпадъците, към 2018 година 32 общини (12% от Общините в България) изпълняват заложените цели по чл. 31 (подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци). Съгласно заповед №138 от 15.06.2020 г. на Изпълнителния директор на ИАОС, Община Велико Търново е постигнала степен на рециклиране 65% за календарната 2018 г., Община Горна Оряховица – 79%, община Елена – 51%, Община Златарица – 61%, Община Лясковец – 57 % и Община Стражица – 84% - което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО за всички общини от РСУО Велико Търново.

1.2.1. Биоотпадъци и биоразградими отпадъци

По смисъла на Допълнителните разпоредби на ЗУО:

- § 1, т. 2 от ЗУО (изм. ДВ, бр. 19 от 2021 г.) „***Биоотпадъци***“ са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, офисите, ресторантите, търговията на едро, столовете, заведенията за обществено хранене и търговските обекти за търговия на дребно, както и подобните отпадъци от предприятията на хранителновкусовата промишленост.
- § 1, т. 3 от ЗУО (изм. ДВ, бр. 19 от 2021 г.) "***Биоразградими отпадъци***" са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

Биоразградимите отпадъци можем да разделим основно на следните видове:

- Растителни зелени отпадъци - зелени площи към обществени и търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, градини, паркове, домакинства и др.
- Хранителни и кухненски отпадъци: детски градини, училища, домакинства, ресторанти, заведения за обществено хранене, търговски обекти, социални домове, пазари, и др
- Биоразградими от хранително вкусовата промишленост
- Биоразградими - хартия, картон и други;

С изисквания приети през 2018 г от ЕС и приетите изменения в Закона за управление на отпадъците от 05.03.2021 , ДВ бр.19 пред общините стоят предизвикателствата в управлението на биоразградимите отпадъци. Освен събирането на „Зелените отпадъци“ е необходимо разполагането на нови съдове, нова техника за транспортирането им, както и инсталации за третиране на биоразградимите хранителни отпадъци. Съгласно ЗУО, кмета на Общината трябва да изгради необходимата инфраструктура за разделното събиране на биоразградимите хранителни отпадъци, без да ги смесва с другите видове отпадъци, за да се достигнат поетапно приетите цели за рециклиране.

Във връзка с изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.2 от ЗУО, със Заповед № 168/08.07.2020 г., Изпълнителния Директор на ИАОС констатира, че в страната 170 общини са изпълнили целите за 2018 г. „за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци“(по чл. 31, ал.1, т. 2 от ЗУО).
Целите по чл. 31, ал. 1, т. 2 от ЗУО за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци се изчисляват за всяка година като процент на количеството депонирани биоразградими отпадъци спрямо количеството на образуваните биоразградими отпадъци през 1995 г. в Република България. Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци определя разрешените за депониране биораградими отпадъци в съответния регион за 2020 г. на 109 кг/жител. Поставените цели следва да бъдат постигнати при източника на образуване и оползотворяване, чрез компостиране, анаеробно разграждане или като източник на възобновяема енергия в инсталации за изгаряне на биомаса на територията на региона за управление на отпадъците. Целите се изпълняват чрез съвместни усилия на всички общини, които принадлежат към региона за управление на отпадъците.
Съгласно заповед №189 от 24.07.2020 г. на Изпълнителния директор на ИАОС Община Велико Търново е постигнала степен на ограничаване на количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци на 79% за календарната 2018 г., Община Горна Оряховица – 82%, Община Елена – 81%, община Златарица – 86%, Община Лясковец – 80 % и Община Стражица – 90% - което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.2 от ЗУО.

Биоразградимите отпадъци, генерирани от поддръжката на паркове и градини, общинска собственост от територията на шестте общини, част от РСУО Велико Търново се предават на регионално депо за неопасни отпадъци в с. Шереметя, където подлежат на компостиране.

За физическите лица, желаещи да изхвърлят зелените отпадъци се издава служебна бележка, като транспортирането е за сметка на притежателя на отпадъци. Фирмите генериращи хранителни отпадъци от производствената си дейност е необходимо да притежават договор с фирми за тяхното събиране.

Количества повторно събрани и оползотворени битови биоотпадъци

С изграждането и въвеждането в експлоатация на Регионалната система за управление на отпадъците на Регион Велико Търново през 2016 г., се създаде възможност за оползотворяване на събраните смесени битови отпадъци на територията на общините от региона. В рамките на РСУО Велико Търново е изградена инсталация за компостиране на разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци с капацитет 89.74 т/ден. Изградената компостираща инсталация за разделно събрани зелени отпадъци от паркове и градини позволява тяхното оползотворяване като ресурс и производство на компост. Постигнатите резултати за 2020 г. по отношение на количеството събрани, оползотворени в т.ч. депонирани битови биоотпадъци за общините част от РСУО Велико Търново са представени в следващите таблици.

Таблица 23 Количества разделно събрани общински биоотпадъци за 2020 г.

Община	***Код на отпадъка***	***Описание на отпадъка***	***Количество (тон)***
Велико Търново	20 02 01	Биоразградими отпадъци от паркове и градини	808,920
Горна Оряховица	20 02 01	Биоразградими отпадъци от паркове и градини	1942,400
Лясковец	20 02 01	Биоразградими отпадъци от паркове и градини	183,320
Стражица	20 02 01	Биоразградими отпадъци от паркове и градини	45,480
Елена	20 02 01	Биоразградими отпадъци от паркове и градини	175,480
Златарица	20 02 01	Биоразградими отпадъци от паркове и градини	96,820
Общо			**3252,420**

Източник: РСУО Велико Търново

Таблица 24 Общо количество, оползотворени, включително депонирани битови биоотпадъци за територията на РСУО Велико Търново за 2020 г.

№	***Биоразградими отпадъци за РСУО***	***Количества (тона)***
1	Общо постъпили за сепариране	50 191,620
2	Биоразградими отпадъци, отделени от сепарираща инсталация	24 329,500
3	Постъпили за депониране след отсортиране на смесени битови отпадъци	17 420,260
4	Общо постъпили зелени отпадъци за компостиране	3252,420

Източник: РСУО Велико Търново

Таблица 25 Биограадими отпадъци, отделени от сепарираща инсталация за 2020 г.

№	***Община***	***Количество (тон)***
1	Велико Търново	11597,120
2	Горна Оряховица	6513,080
3	Лясковец	2430,280
4	Елена	1705,520
5	Златарица	496,040
6	Стражица	1587,460

Общо	**24329,500**

Източник: РСУО Велико Търново

Таблица 26 Количество третиран биоотпадък в инсталация за компостиране на РСУО Велико Търново към 2020 г.

№	*Код на отпадък*	*Описание на отпадък*	*Приет отпадък (тона)*	*Третиран (тона)*	*Описание на метода*
1	20 02 01	Биоразградими отпадъци /разделно събрани/	3252,420	2593,601	компостиране
2	20 02 01	Биоразградими отпадъци /отделени от инсталация за сепариране/	24 329,500	24 329,500	За производство на стабилизирана органична фракция от МБТ

Източник: РСУО Велико Търново

Таблица 27 Произведен компост, стабилизирана органична фракция от МБТ

№	*Вид на продукта*	*Произведено количество годно за употреба (тона)*	*Количество пуснато на пазара (тона)*
1	Компост	1556,160	104,70
2	Стабилизирана органична фракция	17 030,65	-

Източник: РСУО Велико Търново

1.3. Масово разпространени отпадъци (МРО)

Съгласно ЗУО, "***Масово разпространени отпадъци***" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление.

Във връзка с изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 7 от ЗУО и наредбите по чл. 13, ал. 1 от ЗУО за организиране на система за разделно на отпадъци от опаковки и масово разпространени отпадъци, образувани от домакинствата, обществени и административни сгради, училища, търговски, промишлени и други обекти, общините от регион Велико Търново са сключили договори за разделно събиране и последващо оползотворяване на масово разпространени отпадъци, както следва:

Таблица 28 Фирми за разделно събиране на масово разпространени отпадъци в общините от регион Велико Търново и събрани количества през 2020 г.

ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО			
№	**Вид отпадък**	**Организация по оползотворяване**	**Количество т/год за 2020 г.**
1	Отпадъци от електрическо и електронно оборудване	„Феникс - ВТ“ ЕООД	4,61
2	Отпадъци от батерии и акумулатори	„Феникс - ВТ“ ЕООД	0,255
3	Излезли от употреба гуми	„Феникс - ВТ“ ЕООД	1,17
4	Моторни превозни средства	„Максима 2008“ ЕООД	
5	Масла		
ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА			

1	Отпадъци от електрическо и електронно оборудване	Трансинс Технорециклираща компания АД	1,3
2	Отпадъци от батерии и акумулатори	Трансинс батери ООД	0,068
3	Излезли от употреба гуми	Трансинс Авторециклиращ консорциум АД	5,34
4	Моторни превозни средства	„Максима 2008“ ЕООД	
ОБЩИНА ЕЛЕНА			
1	Отпадъци от електрическо и електронно оборудване	"Трансис технорециклираща компания" АД - Договор за ИУЕЕО	
2	Излезли от употреба гуми	Трансис авторециклиращ консорциум"АД - Договор за ИУГ	13.62
3	Моторни превозни средства	"Българска рециклираща компания" АД - Договор за ИУМПС	
ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА			
1	Излезли от употреба гуми	Гуми Рисайклинг ЕООД	0.200
2	Моторни превозни средства	„Българска Рециклираща Компания“	
3	Масла	„Еко Ойл Ресурс“ ЕАД	
4	Масла	„Норд Масла“	
ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ			
1	Отпадъци от електрическо и електронно оборудване	МЕГА МД ЕООД	0
2	Отпадъци от батерии и акумулатори	МЕГА МД ЕООД	0
ОБЩИНА СТРАЖИЦА			
1	Отпадъци от електрическо и електронно оборудване	„ЕКОБУЛТЕХ“ АД („НАДИН ХОЛД“ООД)	0,210
2	Отпадъци от батерии и акумулатори	„ЕКОБУЛБАТЕРИ“ АД („НАДИН ХОЛД“ООД)	0,028
3	Излезли от употреба гуми	„МЕТАЛ ГРУП 2006“ ООД	3,098
4	Моторни превозни средства	„МЕТАЛ ГРУП 2006“ ООД	82,395

Източник: Общини, част от РСУО Велико Търново

Със ЗИД на ЗУО, ДВ, бр. 19 от 05.03.2021г. се предвижда да се добави още един поток към масово разпространените отпадъци, а именно отпадъци от дрехи и обувки. Така общините - Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица ще имат допълнителен ангажимент да организирана система за разделно събиране на обувки и текстил, като сключи договори с Организация по оползотворяване. От 01.06.2021 г. общините имат право да сключат предварителен договор само с една Организация по оползотворяване на отпадъци от обувки и текстил, като договора трябва да отговарят на минималните критерии и изисквания за МРО. След тримесечен срок от получаване на разрешението за Организация по оползотворяване, Кмета на общината ще има право да сключи окончателен договор за поетапно организиране на система за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки.

1.4. Други битови отпадъци, вкл. едрогабаритни отпадъци

На територията на общините част от РСУО Велико Търново, разделно събиране и оползотворяване на други потоци отпадъци, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци, отпадъци от пепел и сгурия се извършва в общините Велико Търново и Горна Оряховица.

За територията на община Велико Търново три пъти в годината се провеждат кампании за събиране на опасни отпадъци от бита, посредством мобилен събирателен пункт, чийто места за събиране се определят в началото на всяка календарна година. През 2020 г. за територията на община Велико Търново са събрани общо 1173,700 кг. опасни битови отпадъци, посредством мобилен събирателен пункт. Списък на видовете събрани опасни отпадъци от в общината са представени в таблицата по-долу.

Таблица 29 Видовете събрани отпадъци на територията на община Велико Търново

№	*Описание на отпадъка*	*Класификация на отпадъка по Наредба №2 (код и наименование на отпадъка)*
1.	**Живак и живаксъдържащи уреди** – живак, живачни термометри и други уреди съдържащи живак	20 01 21* Луминесцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак
2.	**Лакове и бояджийски материали** – лакове, бои, политури, разтворители и разредители за боя, терпентин, лепила, мастила	20 01 27* Бои, мастила, лепила/адхезиви и смоли, съдържащи опасни вещества 20 01 13* Разтворители
3.	**Домакински препарати и химикали** - почистващи препарати, дезинфектанти, белина, препарати за растителна защита и борба с вредители, киселини, основи, реактиви, химикали	20 01 14* Киселини 20 01 15* Основи 20 01 17* Фотографски химични вещества и смеси 20 01 19* Пестициди 20 01 29* Перилни и почистващи смеси, съдържащи опасни вещества 16 05 06* Лабораторни химикали, състоящи се от или съдържащи опасни вещества, включително смеси от лабораторни химикали
4.	**Замърсени опаковки**	15 01 10* Опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества
5.	**Фармацевтични продукти** - лекарства с изтекъл срок на годност	20 01 31* Цитотоксични и цитостатични лекарствени продукти 20 01 32 Лекарствени продукти, различни от упоменатите в 20 01 31

Източник: Община Велико Търново

Останалите общините от регион Велико Търново нямат въведени системи за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата. Към настоящия момент, общините от региона не предвиждат организирането и въвеждането на системи за разделно събиране на опасни отпадъци, генерирани от домакинствата, най-вече поради липса на финансов ресурс.

Едрогабаритните отпадъци от територията на община Велико Търново се събират в общо 10 бр. контейнери, разположени в по-големите квартали и булеварди на града (кв. Бузлуджа, кв. Зона Б, кв. „Чолаковци“, ЦГЧ, кв. „Асеновец“ и др.). Събраните едрогабаритни отпадъци в община Велико Търново за 2020 г. са общо 51,06 т.

За разделното събиране на текстилните отпадъци от домакинствата, община Велико Търново е разположила общо 10 броя контейнери, разположени в кв. Бузлуджа, кв. Картала, кв. Колю Фичето и ЦГЧ. За 2020 г., посредством разположената контейнерна система за събрани общо 66.232 т текстилни отпадъци от домакинствата в общината.
Съгласно данни от община Горна Оряховица, в общината се извършва разделно събиране на пепел и сгурия, чрез специални контейнери, разположени до тези за битови отпадъци. През 2020 година са събрани общо 83,16 т.

2. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ (ОСР)

По смисъла на Допълнителните разпоредби на ЗУО §1, т. 39 „***Строителни отпадъци***" са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения".
Съгласно ЗУО кметът на общината отговаря за управлението на строителните отпадъци, образувани на нейната територия. Отговаря за оползотворяването и обезвреждането на строителните отпадъци събрани от ремонтните дейности на домакинствата. (чл.19, ал. 3, т.5 от ЗУО).

Кметът на общината е пряко ангажиран с организирането на системи за третиране на строителни отпадъци най – късно от 01 Януари на 2020г, за подготовката им за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци, включително при насипни дейности, чрез заместване на други материали с отпадъци в количество не по малко от 70 на сто от общото им тегло, от което се изключват материали в естествено състояние, определени с код 17 05 04 от списъка на отпадъците съгласно Наредба № 2 за класификация на отпадъците, като с това се постигат целите по чл. 32, параграф 16 от ЗУО, както следва:

- до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Кметът на общината контролира дейностите (*чл.112, ал.1,т.1 от ЗУО*), свързани с образуването, събирането, включително разделното, съхраняването, транспортирането, третирането на строителните отпадъци на територията на общината. Кметът контролира управлението на строителните отпадъци, когато общината е възложител на строителни дейности, регламентирани подробно в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали *(Приета с ПМС № 267 от 05.12.2017 г. Обн. ДВ. бр.98 от 8 Декември 2017г).*

Общините имат възможност да приложат различни подходи за организация на дейността за изпълнение на ангажиментите им по отношение на строителните

отпадъци от ремонтна дейност и съответно да ги регламентират в Наредбата по чл.22 от ЗУО. Общинският Съвет на общината приема наредба или тя е част от Общинската Наредба по чл. 22 от ЗУО, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци на територията на общината, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

Организацията на дейностите по третиране и транспортиране на строителните отпадъци на територията на общините от регион Велико Търново се извършва, както следва:

Община Велико Търново

Към момента на разработване на настоящата програмата за територията на община Велико Търново, както и за останалите общини от региона все още няма изградена и функционираща инсталация за рециклиране на строителни отпадъци. На този етап цялото количество генерирани отпадъци се депонират на РДНО Велико Търново.

За изпълнение на ангажиментите си по отношение на строителните отпадъци от ремонтна дейност, към настоящият момент (2021 г.), община Велико Търново е предприела действия за реализиране на площадка за събиране, рециклиране, подготовка за оползотворяване, подготовка за повторна употреба и/или подготовка за обезвреждане на строителни отпадъци в имоти с идентификатори №46532.43.26 по КККР на с. Малки чифлик и №83123.14.84 по КККР на с. Шереметя.

Основните процеси, които ще се осъществяват на площадката, съгласно заявеното от страна на община Велико Търново инвестиционно предложение, включват:

- Приемане на отпадъци, включващо претегляне на кантар – вход, визуален оглед на постъпващите отпадъци;
- Насочване на приетите отпадъци към обособени зони за разтоварване на конкретен вид отпадък;
- Натрошаване на строителни отпадъци чрез мобилна трошачка за получаване на строителни материали;
- Събиране на рециклируеми отпадъци, отделени в основния поток в контейнер.

След въвеждане в експлоатация на площадката се очаква да постъпват следните количества строителни отпадъци, с код и наименование както следва:

Код съгласно Наредба №2	Наименование на отпадъци	Прогнозно количество (тона/година)
17 01 01	Бетон	2000
17 01 02	Тухли	1500
17 02 03	Керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия	1500
17 01 07	Смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, различни от упоменатите в 17 01 06	10 000

17 05 04	Почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03	10 000
17 05 06	Изкопани земни маси, различни от упоменатите в 17 05 05	10 000
20 02 02	Почва и камъни	10 000

Към настоящият момент, проблем както за община Велико Търново, така и за останалите общини от региона е, че част от изпълнителите на строителни и ремонтни дейности извършват нерегламентирано изхвърляне на генерираните от тях строителни отпадъци на неразрешени за целта места. Почистването на нерегламентирани сметища става с финансиране от страна на община Велико Търново по време на сезонните почиствания (пролет и есен). Обикновено силите и средствата не стигат за пълното премахване на тези замърсявания, а освен това при липса на достатъчно строг контрол процесът на замърсяване продължава и след акциите по почистване.

За предотвратяване на нерегламентирани замърсявания и постигане на целите за оползотворяване на тези отпадъци, община Велико Търново е предприела първи стъпки в тази посока, чрез изграждане на площадка за рециклиране, подготовка за оползотворяване, подготовка за повторна употреба на строителните отпадъци, генерирани на нейна територия.

Съгласно годишни доклади на оператора на КР №467-Н0/2013 г., на територията на Регионално депо за неопасни отпадъци Велико Търново, за отчетната 2020 г. са депонирани общо 19 919,16 т., като количеството депонирани строителни отпадъци възлиза на 12,500 т., класифицирани с код съгласно Наредба №2 за класификация на отпадъците 17 01 07 – смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, различни от упоменатите в 17 01 06.

Предприетите действията от страна на община Велико Търново са насочени именно към отклоняването на значителен потока строителни отпадъци, които към настоящият момент се депонират на територията на РДНО Велико Търново. С реализацията на планираните инвестиционни намерения се очаква достигането на 100% рециклиране на постъпващите отпадъци, което е в съответствие с целите по оползотворяване, съгласно националното законодателство.

Прогнозите са да бъдат третирани до 15 000 т/год строителни отпадъци и до 30 000 тона/год. земи и земни маси, които в последствие да се използват за запръстяване и заравняване на терени.

В периода на действие на настоящата програма и в резултат на реализация на заявеното инвестиционно намерение се очаква настъпване на положителни тенденции в посока повече рециклиране, по-малко депониране.

Община Горна Оряховица

В Община Горна Оряховица строителни отпадъци се предават на площадката на фирма „Бесткон“ ООД, намираща се в непосредствена близост до Пречиствателната станция за отпадни води. Кодът на отпадъците се определя на място в зависимост от основното

съдържание и примесите, на база на което се заплаща такса по одобрен ценоразпис от фирмата.

Община Лясковец

На територията на община Лясковец, строителните отпадъци могат да се предават на площадката на „БЕСТКОН“ ООД. Фирмата приема за сепариране и рециклиране неопасни строителни отпадъци на обособената площадка в землището на гр. Лясковец

За останалите общини от РСУО към настоящият момент няма отредени площадки за събиране и съхранение на строителни отпадъци в т.ч. съоръжения и/или инсталации за тяхното третиране. Съгласно НПУО 2021 – 2028 г., в България все още не е изградена национална информационна система за образуваните, рециклираните, оползотворените и депонираните строителни отпадъци, поради което данните за отпадъците от строителство и разрушаване от наличните източници, също са непълни. Съгласно статистиката до момента, основното количество строителни отпадъци се генерира предимно от фирми занимаващи се със строителна и ремонтна дейност, както и от редица частни фирми – еднолични търговци и юридически лица. Делът на физическите лица, отделящи строителни отпадъци главно при ремонт на жилища е незначително спрямо другите количества. Като цяло, всички въпроси, свързани с ОСР извън отпадъците от ремонтна дейност на домакинствата са извън компетенциите на общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица и въпросите за тяхната отчетност се решават на национално ниво.

3. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИ ОТ ПСОВ

На национално ниво няма изградена цялостна информационна база данни, в която информацията за утайките от ПСОВ да е систематизирана и да обхваща всички аспекти, както в регионален и местен, така и във времеви разрез.

За управление на отпадъците в България е създаден, национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ за отпадни води с период на действие 2014 – 2020 г., с основна цел да осигури рамка за планиране на национално ниво, както и разумен подход при определяне и прилагане на адекватни мерки за оползотворяване и обезвреждане на утайки. Планът анализира тенденциите на европейско ниво и тенденциите в България в т.ч. поставя национални цели и план за действие с мерки за постигането им.

Съгласно НПУО 2021 – 2028 г., в периода 2008 – 2018 г. в България се наблюдава увеличение на количествата на образувани утайки от ПСОВ, като за разглеждания период образуваните количества утайки са най-ниските на ниво ЕС. Към момента в България се изпълняват заложените цели за рециклиране и материално оползотворяване на утайки в Плана за действие на Националния стратегически план за управление на утайки от пречиствателни станции за отпадъчни води в България. Не се

изпълняват поставените цели в Националния стратегически план по отношение енергийно оползотворяване на утайките за 2018 г.

ПСОВ на територията на регион Велико Търново

Строителството на Пречиствателна станция за отпадъчни води във Велико Търново е започнато през 1974 г. Днес ГПСОВ обслужва около 60% от населението на града, както и по-голямата част от промишлените предприятия.

Технологичната схема на пречистване по основния проект /1974 г./ предвижда механично, биологично пречистване и обеззаразяване на водата преди заустването в река Янтра, която тук е II-ра категория водоприемник. Утайките получени в процеса на пречистване е предвидено да изгният при анаеробни условия в двустепенни отопляеми изгниватели на мезофилен режим /температура на гниене 33-35 градуса/. През 1982 г. е осъществен частичен пуск за експлоатация на ПСОВ без първични утаители, хлораторно стопанство и изгниватели на утайките. Така частичния пуск през 1982 г. осигурява биологично пречистване без първично утаяване по метода „Продължителна аерация" в биобасейните само на част от отпадъчните води (Q ср.ден. от 12000 до 15000 куб.м/ден. – 140 л/сек). През 1993 г. Американската агенция за международно развитие (USAID) изготвя доклад за състоянието на водите на река Янтра с предложение за програма за очистването им. Проучването е установило, че съществуващата ПСОВ - Велико Търново може да приеме и пречисти средно денонощно водно количество от 38000 куб.м/дн – 440 л/сек, ако се изгради инсталация за механично обезводняване на утайките. Проекта за повишаване на капацитета на станцията е наименование: „Демонстрационен проект за ПСОВ гр. Велико Търново". Този проект е съвместна инициатива на МОСВ при правителството на Република България и Американската агенция за международно развитие. В резултат на възможностите, които предоставя механичното обезводняване на утайките през 1994 г. е разработен проект: "Временна технологична схема за работа на ПСОВ – Велико Търново с аеробна стабилизация и механично обезводняване на утайките". Основните елементи на схемата, осигуряваща пречистване на цялото количество вода постъпваща към станцията (около 38000 куб.м/ден.) са: първичните утаители, биологично пречистване с аеробна стабилизация и последващо механично обезводняване на утайките. Това е първи етап от реконструкция и модернизация на ПСОВ. Съоръженията по този проект наречен I-ви етап са завършени и в експлоатация от 2000 г. По същото време започва и проектирането на II-ри етап от реконструкция и модернизация на ПСОВ, като той включва: реконструкция на съществуващи съоръжения и изграждане на нови по технологична схема с анаеробно изгниване и механично обезводняване на утайките. По тази технологична схема работи ПСОВ и в настоящия момент. Получените утайки ПСОВ депонира на временно депо край с. Ресен.

Пречиствателна станция за отпадни води – Горна Оряховица

Обектът е разположен на 2 площадки на територията на две общини – Лясковец и Горна Оряховица:

- Основна площадка на ПСОВ - 60,014 дка е разположена в землището на гр. Лясковец. От тях 37,629 дка са собственост на Община Горна Оряховица, а 22, 385 дка са собственост на Община Лясковец.
- Площадка на Помпена станция за отпадъчни води – Долна Оряховица - 2,861 дка, е собственост на Община Горна Оряховица в землището на гр. Долна Оряховица.

Пречиствателната станция е построена в резултат на реализация на пилотен проект във водния сектор през периода 07.2004 – 09.2006 год., финансиран от Европейския съюз по програма ISPA. В редовна експлоатация е от 21.12.2007год.

Проектирана е да пречиства канализационни отпадъчни води от трите града Горна Оряховица, Лясковец и Долна Оряховица с 102 000 ЕЖ със средноденонощен дебит 16 028 м³ за денонощие.

Основни технологични методи и съоръжения по пътя на водата включват:

I.МЕХАНИЧНО ПРЕЧИСТВАНЕ

- Механични решетки – Суровите отпадъчни води от канализацията на градовете Горна Оряховица, Лясковец и Долна Оряховица се прецеждат през 3бр.фини решетки с размер на отворите - 6mm.
- Аериран пясъко–масло-задържател – Предназначен за утаяване и задържане на минералните примеси с едрина >0,2 mm - пясък, стъкло, въглищен прах, сгурия и др., както и на голяма част от плаващите субстанции в отпадъчните води.
- Първични (2бр.) и вторични (2бр.) радиални утаители – утаявяне на неразтворени примеси под действието на гравитационни сили.Получената първична утайка след пясъко-задържателя или вторична утайка след биобасейна се изпуска до помпена станция за първични или вторични утайки.

II.БИОЛОГИЧНО ПРЕЧИСТВАНЕ

- Биобасейн - При изкуствено създадени условия на постоянна аерация органичният азот от амониева форма се трансформира чрез процеса нитрификация до нитрати от нитрифициращи бактерии, разграждащи органичните замърсители във водата в присъствие на свободен кислород.

III.ДОПРЕЧИСТВАНЕ

Съгласно определените индивидуални емисионни ограничения при заустване в чувствителна зона на р. Янтра, се налагат завишени изисквания към качествата на пречистените води по отношение съдържание на биогенните елементи азот и фосфор. За целта към технологичната схема на пречистване са включени допълнителни съоръжения за допречистване :

- Отстраняване на фосфор –утаяване вследствие дозирано прибавяне на железен трихлорид в биологичното стъпало.
- Отстраняване на азот – чрез денитрификация, Осъществява се в неаерирана зона от биобасейна при интензивно разбъркване и осигурена рециркулация на водата

Основни методи и съоръжения за третиране на утайките:

- Уплътняване на първична, вторична и стабилизирана утайка
- Преобразуване на утайката в устойчиво към изгниване състояние по биологичен път при анаеробни условия и мезофилен температурен режим(32ºС-35º) след 15-20 дневен престой в метантанк. Метанът, получен в резултат на изгниване на утайките, се съхранява в газхолдер - за регулиране на газовото налягане и изравняване неравномерността в количеството му.
- Ко-генериращ газов блок, в който енергийният капацитет на полученият биогаз се оползотворява в следните насоки:
  - за загряване на утайката на вход в метантанка;
  - за задоволяване нуждите на станцията от отопление;
  - за покриване на част от разхода на ел.енергия за работа на хидро-техническите съоръжения.
- Механично обезводняване на утайката – в Лентови филтър-преси(2бр.). - за подобряване и ускоряване на флокулацията автоматично се дозира воден разтвор на флокулант, представляващ синтетичен полимер(полиелектролит).

Съгласно Закона за управление на отпадъците (ЗУО) третирането на генерираните утайки от пречиствателна станция (ПСОВ), в конкретния случай ПСОВ -Велико Търново и ПСОВ – Горна Оряховица е задължение на операторите на съответната ПСОВ.
През 2020 г. не са предавани утайки от пречистването на отпадъчните води за оползотворяване в земеделието. Съгласно информация от регионалните доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ –Велико Търново за ПСОВ – Горна Оряховица –Долна Оряховица – Лясковец има издаден регистрационен документ за дейности за третиране на отпадъци /утайки/ по реда на чл. 78 от Закона за управление на отпадъците.

3. ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ (БОЛНИЧНИ ОТПАДЪЦИ)

Отпадъците, които се генерират на територията на лечебните и здравните заведения се дефинират в две категории медицински отпадъци:

Отпадъци от лечебни и/или здравни заведения, които не притежават опасни свойства - Към тях се отнасят битовите отпадъци; хартия и картон, пластмаса, вкл. опаковки; стъклени и пластмасови банки от физиологични разтвори, които не са използвани в системи за кръвопреливане или други вливания на пациент; ампули и флакони с изключение на тези от използвани ваксини и цитотоксични и цитостатични лекарствени продукти; метални опаковки с изключение на тези, съдържащи остатъци от опасни вещества/смеси или замърсени с опасни вещества/смеси; превръзки, гипсови отливки, спално бельо, облекло и бельо за еднократна употреба, които не са замърсени с биологични течности, и памперси с изключение на отпадъци, образувани от дейността на изолаторите в инфекциозните отделения/клиники и лаборатории за особено опасни

инфекции; хранителни биоотпадъци с изключение на отпадъци от храни от инфекциозни болници и клиники/отделения.

Опасни отпадъци от лечебни и/или здравни заведения - Към тях се отнасят биомедицинските отпадъци, включващи биологичните медицински отпадъци, лабораторни отпадъци, отпадъци, замърсени с кръв и биологични течности; отпадъци от остри предмети и отпадъци, съдържащи опасни химични вещества/смеси.

В общините от регион Велико Търново функционират следните лечебни заведения за болнична помощ: "Многопрофилна областна болница за активно лечение "Д-р Стефан Черкезов"" АД, гр. Велико Търново, "Специализирана болница за активно лечение по кардиология" ЕАД, гр. Велико Търново, „Специализирана болница за рехабилитация по физикална и рехабилитационна медицина - Димина" ЕООД, с. Вонеща вода, община Велико Търново, "Център за кожно-венерически заболявания - Велико Търново" ЕООД, гр. Велико Търново, "Частен диализен център - ВТ" ЕООД, гр. Велико Търново, "Център за психично здраве - Велико Търново" ЕООД, гр. Велико Търново , "Комплексен онкологичен център - Велико Търново" ЕООД, гр. Велико Търново, Специализирана болница за пневмо-фтизиатрични заболявания „Д-р Трейман" ЕООД, гр. Велико Търново, "Медицински център за рехабилитация и спортна медицина I - Велико Търново" ЕООД, Многопрофилна болница за активно лечение Св. Иван Рилски Горна Оряховица" ЕООД, гр. Горна Оряховица.

Към настоящият момент на територията на общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица работят и общопрактикуващи лекари, практики с лекари по дентална медицина и специалисти.

За описаните по-горе лечебни заведения се води отчетност на генерираните и предадени за обезвреждане отпадъци, съгласно изискванията на Наредба №1/2014г. Предаването им за последващо третиране се извършва по договор с лица, притежаващи документ по чл. 35 от Закон за управление на отпадъците.

Всички болнични отпадъци предназначени за изгаряне се унищожават в инсинератора на ПУДООС – София. Ефективното управление на болничния отпадък включва разделното събиране и класифицирането на отпадъците по видове, гарантиращо избор на правилен метод за обезвреждане, безопасност на персонала и намаляване на вредите за околната среда. Разделянето се извършва при местата на генериране на отпадъка с цел незабавното му изолиране и избягване на опасно вторично разделяне. Съдовете за разделно събиране на отпадъка са с капак, цветово кодирани-жълти за опасния болничен отпадък и обозначени с международния символ "Опасни болнични отпадъци". Транспортирането на отпадъците се извършва по начин, не допускащ ненужен контакт с персонала на лечебното заведение и с други лица.

Изводи и препоръки:

- В регион Велико Търново, включващ общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица всички населени места са обхванати от организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване. Организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци не се извършва само в много малки населени места, които са с население по-малко от 10 жители;
- През последните години в регион Велико Търново, включващ общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица не се очертава ясна тенденция по отношение на увеличението или намалението на количествата събрани битови отпадъци. Като цяло липсват резки промени и годишните количества на събраните битови отпадъци остават близки до средните за разглеждания период.
- Съгласно данни от морфологичния анализ за шестте общини от региона, лесно може да се направи заключението, че преобладаващи в общия поток битов отпадък са градинските отпадъци, следвани от фракции „хартия и картон“ и „хранителни:“
- Изчислената норма на натрупване, позволява да бъде изведено заключението, че в по-голямата си част, общините от региона се доближават до нормата определена с Методиката за определяне на морфологичен състав (в съответствие с категоризацията на населените места). Изключение правят само общините Лясковец и Елена, чиято изчислена норма на натрупване надвишава, определената такава, съгласно Методиката (за населени места от 25 000 – 5000 жители);
- Единствено за общините Велико Търново и Горна Оряховица са въвели системи за разделно събиране на специфични потоци отпадъци, визирани като едрогабаритни, сгурия и пепел, текстилни отпадъци. Като цяло, за общините в региона се наблюдава липсва на цялостна интегрирана система за управлението на специфичните потоци отпадъци.
- Необходимо за общините от региона е да бъде създадена подходяща организация, включително да бъде назначени служители, чийто основни задължения да бъдат свързани с управлението на отпадъците – да водят отчетност за вида и количествата отпадъци (в т.ч. строителни), третирани, депонирани, рециклирани и др. отпадъци; да правят необходимите разчети, анализи и планове за екологосъобразно управление на отпадъците и за постигане на целите, поставени в законодателството.

IV.2. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И НА СТРАТЕГИЧЕСКИ/ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРАВАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНИТЕ

Настоящият раздел съдържа анализ на нормативните документи в областта на управлението на отпадъците на национално ниво, респ. нормативната уредба в областта. Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Какви са основните принципи на националното законодателство по управление на отпадъците и основните ангажименти на общината в сферата на управление на отпадъците, произтичащи от това законодателство.
- Кои са нормативните документи на местно ниво, приети във връзка с разпоредби на националното законодателство по отношение на управление на отпадъците
- Кои национални програмни документи определят рамката на програмиране на управлението на отпадъците на национално ниво.
- Какви са основните изводи и препоръки от направения анализ.

За осигуряване на необходимата информация са използвани следните методи:

- Събиране и проучване на национални и местни нормативни документи, регламентиращи отговорностите на общините, свързани с управлението на отпадъците;
- Събиране и анализ на стратегически и програмни документи на национално ниво относно управлението на отпадъците;
- Проучвания и анализи във връзка с разработването на Националния план за управление на отпадъците с периода 2021 – 2028 г.

1. Принципи и политики по управление на отпадъците

1.1. Йерархия при управление на отпадъците

Рамковата директива за отпадъци (чл. 4 от РДО) определя пет стъпки за управление на отпадъците, класифицирани според въздействието им върху околната среда, обединени под общото наименование „йерархия за отпадъците“:

1. Предотвратяване на образуването на отпадъци;
2. Подготовка за повторна употреба;
3. Рециклиране;
4. Друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
5. Обезвреждане;

Предотвратяване образуването на отпадъци предлага най-добрите резултати за околната среда, и е най - приоритетна, следвана от подготовка за повторна употреба, рециклиране, друго оползотворяване и обезвреждане.

Чл. 6, ал. 2 и 3 от ЗУО определя, че отклонения от йерархията се допускат само за специфични потоци отпадъци, когато това се основава на съображения, свързани с жизнения цикъл на отпадъците, във връзка с цялостното въздействие на образуването и управлението на такива отпадъци.

При прилагането на йерархията се вземат предвид общите принципи за опазване на околната среда, като предпазни мерки и устойчивост, техническата осъществимост и икономическата приложимост, опазване на ресурсите, както и цялостното въздействие върху околната среда, човешкото здраве, икономиката и обществото в съответствие с общата цел да се предотврати или намали вредното въздействие от отпадъците върху човешкото здраве и околната среда при спазване изискванията на нормативните актове относно:

1. Опазване на водата, въздуха, почвата, растенията и животните;
2. Шума и миризмите, и
3. Опазване на природната среда, които са обект на специална защита.

Предотвратяване

Чл. 3 (12) от РДО дава следното определение за предотвратяване:

„Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- Количеството отпадъци, включително чрез повторна употреба на продукти или удължаването на жизнения им цикъл;
- Вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- Съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите";

Предотвратяване е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на потока от материали – добив, производство, разпространение и потребление.

Подготовка за повторна употреба

Чл. 3 (16) от РДО, респ. §1, т.25 от ДР на ЗУО дава следното определение за подготовка за повторна употреба: „Проверка, почистване или ремонт, операции по оползотворяване посредством които продуктите или компонентите на продуктите, които са станали отпадък се подготвят, така че да бъдат повторно използвани без всякаква друга предварителна обработка.

По дефиниция подготовка за повторна употреба е специфичен случай на оползотворяване. Основната разлика между „повторна употреба" и „подготовка за повторна употреба" е, че в първия случай материала или предмета не е станал отпадък, докато в случаите на „подготовка за повторна употреба", въпросният материал е станал отпадък по смисъла на определението за отпадъци. Примери за подготовка за повторна употреба включват ремонт на велосипеди, мебели или електрическо или електронно оборудване, от които притежателите им са се освободили.

Рециклиране

Член 3 (17) от РДО, респ. в §1. т.37 от ДР на ЗУО дава следното определение: „Всяка дейност по оползотворяване, посредством която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества, за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности“.
Подхода при рециклирането е, че един материал се преработва с цел да се променят неговите физико-химични характеристики и да се оползотворят повторно за същите или за други цели.

Друго оползотворяване

„Всяка дейност, която отговаря на определението „оползотворяване“ съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране“
Примери за друго оползотворяване са:

- изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в приложение II към РДО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци без оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в приложение I към РДО, респективно D10 в приложение 1 към § 1, т.11 на ЗУО;

- насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване, съгласно § 1, т.10 от ДР на ЗУО, като: „Дейност по оползотворяване, при която подходящи отпадъци се използват за рекултивационни цели в разкопани участъци или за инженерни цели в строителството на депа и където отпадъкът е заместител на неотпадъчни материали“;

Обезвреждане

Чл. 3 (19) от РДО, респ. §1, т.11 от ДР на ЗУО, дава следното определение: „Всяка дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия“.

1.2. Принципи при управлението на отпадъците

Националното законодателство и политика в областта на управление на отпадъците се основават на следните основни принципи:

Устойчиво развитие – основната цел на устойчивото развитие е да се достигне разумно и справедливо разпределение на нивото на икономическо благосъстояние, което да бъде продължено за много поколения. Устойчиво развитие в областта на управление на отпадъците означава използване на природни ресурси по начин, който не ги унищожава

или увреждa и не ограничава възможността да бъдат използвани от бъдещите поколения. Това налага максимално използване на възможностите за предотвратяване на образуването на отпадъците.

Най-добри налични техники, неизискващи прекомерни разходи (НДНТ) – консултативен процес за вземане на решения, в който се отчитат относителните преимущества на различни възможности за управление на отпадъците, имащи отношение към опазването на околната среда, на приемлива цена. Йерархията при управление на отпадъците представя теоретична рамка, която може да се използва като ръководство при оценяване на различните възможности. НДНТ е решение (или комбинация от решения), което за дадени цели и обстоятелства предоставя най-големи ползи или застрашава в най-малка степен околната среда, както в краткосрочен, така и в дългосрочен план. Независимо, че йерархията е полезна като обща цел на политиката по управление на отпадъците, нейното прилагане трябва да бъде съпоставяно с принципа на НДНТ, в зависимост от съществуващите обстоятелства и икономически условия.

Интегрирано управление на отпадъците – изисква вземане на решения и прилагане на ясно определени количествени цели в рамките на една система, състояща се от законови, технически, организационни и икономически мерки, идентифицирани източници на ресурси и определени отговорности на всички участници, изпълняващи тези цели. Интегрираното управление съчетава всички останали принципи на политиката по управление на отпадъци. То гарантира взаимодействие и оптимално съчетаване на различните методи и подходи.

Участие на обществеността – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на планове за управление на отпадъци и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им;

Предотвратяване – образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно;
Отговорност на производителя и замърсителя плаща – тези, които образуват или допринасят за образуването на отпадъците или замърсяват околната среда, трябва да покрият пълните разходи за своите действия.

Превантивност – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.

1.3. Пакет за кръгова икономика

Като част от Европейската зелена сделка, през м. март 2020 г. ЕК публикува Нов план за действие към кръгова икономика с мерки, които да ускорят прехода към устойчив модел и възстановяването на природните ресурси и по този начин се намали въздействието върху околната среда и обществото.

Новият план за действие е насочен към: установяване на рамка за устойчива продуктова политика; ключови вериги за създаване на стойност в областта на продуктите; по-ефективна политика в областта на отпадъците, насочена към тяхното предотвратяване, повторно използване и оползотворяване; създаване на кръгови модели в полза на хората, регионите и градовете.

Ключови моменти в плана са:

- ✓ Превръщане на устойчивите продукти в норма в ЕС. Комисията ще предложи законодателство в областта на политиката за устойчиви продукти, за да гарантира, че продуктите на пазара на ЕС са проектирани да издържат по-дълго, по-лесни са за повторна употреба, ремонт и рециклиране, и включват възможно най-много рециклирани материали, а не първични суровини. Еднократната употреба ще бъде ограничена, преждевременното излизане от употреба ще бъде поставено под контрол, а унищожаването на непродадените дълготрайни стоки ще бъде забранено.
- ✓ Повече права за потребителите. Потребителите ще имат достъп до надеждна информация по въпроси като възможностите за ремонт и трайността на продуктите, за да могат да взимат устойчиви от екологична гледна точка решения. Те ще могат да се възползват от истинско „право на ремонт".
- ✓ Акцент върху секторите, в които се използват най-много ресурси и където потенциалът за кръгова икономика е голям. Комисията ще предприеме конкретни действия относно:
    - електроника и ИКТ — инициатива за кръгова електроника за постигане на по-дълъг жизнен цикъл на продуктите и подобряване на събирането и третирането на отпадъците акумулаторни батерии
    - превозни средства - нова регулаторна рамка относно акумулаторните батерии с цел повишаване на устойчивостта и насърчаване на кръговия потенциал на акумулаторните батерии
    - опаковки - нови задължителни изисквания относно това какво се допуска на пазара на ЕС, включително намаляване на (свръх)опаковането,
    - пластмаси - нови задължителни изисквания за съдържанието на рециклирани материали и специален акцент върху пластмасовите микрочастици, както и пластмасите на биологична основа и биоразградимите пластмаси;
    - текстилни изделия — нова стратегия на ЕС за текстила с цел засилване на конкурентоспособността и иновациите в сектора и насърчаване на пазара на ЕС за повторна употреба на текстилните продукти

- строителство и сгради — всеобхватна стратегия за устойчива архитектурна среда, с която се насърчават принципите на кръговата икономика
- храни — нова законодателна инициатива относно повторната употреба с цел да бъдат заменени опаковките, съдовете и приборите за еднократна употреба в хранителния сектор с продукти за многократна употреба

✓ Гаранция за по-малко отпадъци. Усилията ще бъдат насочени към избягване на производството на отпадъци като цяло и преобразуването им във висококачествени вторични ресурси, за които е необходим добре функциониращ пазар на вторични суровини. Комисията ще проучи възможността за създаване на общ за ЕС хармонизиран модел за разделно събиране на отпадъци и етикетиране. Планът за действие съдържа и поредица от действия за свеждане до минимум на износа на отпадъци от ЕС и за справяне с незаконния превоз на отпадъци.

Кръговата икономика в контекста на управлението на отпадъците

През 2018 година в България са образувани 129.7 милиона тона отпадъци, което поставя страната на едно от първите места в Европейския съюз по образувани отпадъци на глава от населението и единица БВП.

Въпреки сравнително добре развитата рециклираща промишленост, страната отбелязва ниски нива на рециклиране на битови отпадъци (31.5%) в сравнение със средните за ЕС (47.4%) за 2018 г. А ако се разглежда общото равнище на рециклиране, с изкл. на отпадъци от добивната промишленост и от строителството, то през 2016 г. в България това равнище е 27%, докато средното за ЕС е 57%. Съществува явен риск за неизпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъци от домакинствата и с подобен характер, които трябва да бъдат постигнати през 2020 г. Притеснителен факт е, че по данни на НСИ в 202 общини в страната разделно събраните и предадени за рециклиране битови отпадъци са по-малко от 5%.

Същевременно, Рамковата директива за отпадъци от 2018 г. поставя нови и по-високи цели за повторна употреба и рециклиране на битови отпадъци и отпадъци от опаковки, които следва да се постигнат поетапно до 2035 г., както и цел за ограничаване депонирането на битови отпадъци до 10% от общо образуваните. Наличната и изграждаща се инфраструктура за третиране на битови отпадъци не биха могли да обезпечат постигането на тези цели за подготовка за повторна употреба и отклоняване на битови отпадъци от депониране. Привличането на частния сектор в дейностите по управление на битовите отпадъци се явява необходимост за постигането на тези високи цели в дългосрочен план.

Предстои сериозно предизвикателство пред местните власти– въвеждане на задължително разделно събиране на биоотпадъци от домакинствата през 2023 г.

Необходими са координирани действия между общините, бизнеса, системите за разширена отговорност на производителите и гражданите за изграждане на удобни и

икономически ефективни системи за разделно събиране на отпадъци от домакинства и значително повишаване на ангажираността и участието на последните в тези системи.
Постигането на по-ефективно използване на ресурсите, намаляването на количествата образувани отпадъци при различните производствени процеси и постигането на по-високи нива за рециклиране и оползотворяване изисква значителни инвестиции и усилия от страна на българските компании.

Приоритетни области в областта на отпадъците

Пластмаси - Производството на пластмаси в първична форма в България през 2019 г. е възлизало на 175 хил. тона, докато производството на пластмасови изделия е значително по-голямо и надхвърля 500 хил. тона. Значителното производство на пластмасови продукти и изделия в страната, предоставят възможност за влагане на рециклирани пластмаси.
Страната има дългогодишни традиции и опит в рециклирането на пластмасови отпадъци. През последните години бяха направени значителни инвестиции в сектора, в резултат на което които капацитетът за рециклиране нарасна съществено, и по оценки надвишава 150,000 тона. Това дава възможност за рециклиране на цялото количество събрани пластмасови отпадъци в страната и същевременно осигурява възможностите за преработка на основните категории материали – LDPE, HDPE, PET, PE.
Независимо от постигнатите резултати са необходими допълнителни усилия за намаляване на количествата образувани пластмасови отпадъци, като приоритет трябва да бъдат пластмасите за еднократна употреба, подобряване на разделното събиране в домакинствата, намаляване на нежеланите примеси в произвежданите и предлагани на пазара пластмасови изделия и опаковки, които затрудняват последващото им рециклиране.

Отпадъци от строителство и разрушаване - Понастоящем изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, която определя процентът на рециклирани строителни материали, които следва да се влагат в определени строителни дейности се изпълнява частично. Инфраструктурата за рециклиране на отпадъци от строителство и разрушаване е недостатъчно изградена. Наблюдава се спад в равнището на рециклиране на отпадъци от строителство и разрушаване – от 90% през 2016 г. до 24% през 2018 г. Нерегламентираното депониране на този вид отпадъци продължава да бъде практика в страната. Необходимо е строителният сектор да поеме водеща роля при предотвратяването и повторната употреба на строителни отпадъци в партньорство с местните власти. Публичните институции също следва да играят много по-сериозна роля като използват обществените поръчки за проектиране на строителни обекти със залагането на рециклирани строителни материали. Липсата на платформа за обмен на информация и добри практики не позволява да се направи връзка между източниците на образуване на различни по вид отпадъци от строителство и разрушаване, наличието

на различни по вид рециклирани строителни материали на регионалните съоръжения за рециклиране и строителния сектор в страната.

Хранителни отпадъци - Общите количества на образувани хранителни отпадъци в страната е значително – около 500 хил. тона – като подобрение в производствените процеси и общото им управление може да доведе до повишена ресурсна ефективност и значително намаляване на въглеродните емисии. Страната е в процес на изготвяне на Национална програма за предотвратяване и намаляване на загубата на храни, която ще обхване всички етапи на хранителната верига: първично производство; преработка и производство; търговия на дребно и дистрибуция по друг начин; ресторанти и кетъринг услуги; и домакинства. По отношение на хранителните отпадъци от домакинства, много малка част от тях понастоящем се отклоняват от депониране. Въвеждане на задължително разделно събиране на био-отпадъци от домакинствата, едновременно с доизграждане на общинските системи за третиране на био-отпадъци, ще позволи оползотворяването на около 200 хил. тона хранителни отпадъци на година.

Биомаса и продукти на биологична основа - Произведена енергия от биомаса надхвърля 1 млн. тона, което представлява над 10% от общото потребление на енергия в страната. В България домакинствата потребяват 70% от енергията произведена от биомаса. Макар потенциалът за използване на отпадна дървесина за производство на енергия да позволява още по-висок дял на биомасата в енергийния баланс на страната, приоритет следва да бъде нейната преработка, а не енергийно оползотворяване. В същото време има много голям неизползван потенциал в оползотворяването на твърди селскостопански отпадъци от стъбла от царевица за зърно, слънчоглед и други. Количествата твърди селскостопански отпадъци в страната се изчисляват на над 2 млн. тона годишно. Сегашната практика за неоползотворяване на голяма част от тези селскостопански отпадъци представлява загуба на ресурс за преработка и производство. Липсата на платформа за обмен на информация и добри практики не позволява да се направи връзка между източниците на образуване на биомаса в страната и производители и преработватели, които биха искали да оползотворят наличната биомаса в производството на различни продукти.

Основни суровини - Минно-добивната и преработвателната промишленост и металургията в България са много-добре развити и предоставят основен принос за националната икономика. Някои от суровините от критично значение за ЕС присъстват на територията на страната като основни полезни изкопаеми, а други компоненти се намират като изоморфни примеси в минералите на други минерали. Проучване на потенциала за добив на суровини от критично значение при експлоатацията на съществуващи находища и при бъдещи проучвателни дейности може да доведе до значителни икономически ползи.

2. Анализ на националната нормативна рамка

2.1. Закони

Закон за управление на отпадъците (ЗУО), *в сила от 13.07.2012 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 19 от 5 март 2021 г.*

ЗУО, въвежда изискванията на Рамковата директива за отпадъци (РДО) 2008/98/ЕО, включително принципите „замърсителят плаща", „разширена отговорност на производителя" и йерархията на управление на отпадъците. Той въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; урежда подхода за „край на отпадъка" и „странични продукти", определя детайлно контролните функции на институциите и конкретните глоби и санкции за неспазване на закона.

С последните изменения на ЗУО (*ДВ, бр. 19 от 05.03.2021 г.*) се въведоха изискванията на приетия на ниво ЕС през 2018 г. т.нар. законодателен пакет „Отпадъци", и по специално изменението на: Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците и частично да транспонира Директива (ЕС) 2018/850 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци.

Пакет „Отпадъци" въведе следните основни законодателни промени в ЗУО от март 2021 г.:

- ☞ Целта за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци е завишена до 65% през 2035 г., с което могат да бъдат извлечени съществени екологични, икономически и социални ползи и да се ускори преходът към кръгова икономика. (*чл. 31. ал. 1, т.5 от ЗУО*). Въведени са и междинни цели от 55% и 60% съответно за 2025 г. и 2030 г.; (*чл. 31, ал. 1, т.3 и 4 от ЗУО*).
- ☞ С цел допълнително стимулиране на прехода към кръгова икономика в ЗУО е въведена цел за намаляване до 10 % на депонираните битови отпадъци до 2035 г. (*чл. 31, ал. 1, т.6 от ЗУО*), която може да бъде отложена с 5 г., при условие, че държавата е постигнала намаление до 25 % *(§15, ал.3 от ЗУО).*

- ☞ С цел съпоставимост на резултатите между държавите-членки значително е стеснен обхватът на възможните методи на изчисляване на целта по рециклиране. Въвеждат се правила за изчисляването на целите въз основа на теглото на битовите отпадъци, които постъпват за рециклиране (*чл.31, ал. 4 от ЗУО*).
- ✓ *чл. 31, ал. 4, т.1 „Теглото на подготвените за повторна употреба битови отпадъци е теглото на продуктите или компонентите на продукти, които са се превърнали в битови отпадъци и са били подложени на всички необходими дейности по проверка, почистване или ремонт, така че повторната им употреба да е възможна без допълнително сортиране или предварително третиране“;*
- ✓ *чл. 31. ал. 4, т.2. „Теглото на рециклираните битови отпадъци е теглото на отпадъците, които, след като са били подложени на всички необходими дейности по проверка, сортиране и други предварителни дейности по отстраняване на отпадъчни материали, които не са обект на по-нататъшно третиране, и за да се гарантира висококачествено рециклиране, се включват в процес на рециклиране, при което отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества.“*
- ☞ С измененията в ЗУО са въведени определения за „неопасни отпадъци“, „битови отпадъци“, „биоотпадъци“, „отпадъци от строителство и разрушаване“, „хранителни отпадъци“, „оползотворяване на материали“ и „насипване“, за да се внесе яснота относно обхвата на тези понятия и да се постигне съпоставимост между обхвата на дейностите с отпадъците в отделните държави-членки;
- ☞ ЗУО, въвежда ново определение за „*схема за разширена отговорност на производителя*“, за да се изясни, че става въпрос за набор от мерки, предприети от държавите членки, с които производителите се задължават да поемат финансова или финансова и организационна отговорност за управлението на отпадъци като етап от жизнения цикъл на продукта, включително за дейностите по събиране, сортиране и третиране;
- ☞ ЗУО, въвежда и изисквания за предприемане на мерки за насърчаване на разработването, производството и използването на опаковки за многократна употреба и такива, които са по-лесни за рециклиране, както и за по-голям акцент върху мерките за информиране на потребителите да допринасят по-активно за подобряване на ресурсната ефективност, вкл. чрез многократна употреба.
- ☞ Последните изменения в ЗУО (чл. 19, ал. 3, т.13) предвиждат кметовете на общините да осигуряват по-широка информираност на населението относно изпълнението на дейностите в обхвата на чл. 19, ал.3, т.1-12, 14 и 15, както и информация за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин.

Закон за местни данъци и такси (ЗМДТ), *в сила от 3.11.2017 г., изм. ДВ бр. 14 от 2021 г., в сила от 17.02.2021 г*

Съгласно чл. 62 от ЗМДТ таксата за битови отпадъци се заплаща за извършваните от общината услуги по: събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места . Размерът на таксата се определя по реда на чл.66 за всяка услуга поотделно- сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; чистота на териториите за обществено ползване.

Новата постановка на чл.62 от ЗМДТ, която съгласно последното изменение влиза в сила от 1 януари на втората година, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г., с изключение на § 5 относно чл. 66, ал. 3, т. 1, § 15, 16, 17 и 20, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

Съгласно изменението на чл.62, след влизането му в сила, таксата за битови отпадъци ще се заплаща за извършваните от общината услуги по:

- събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране;
- третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации;
- поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.

Видът на предлаганите услуги по чл. 62 на територията на общината, както и честотата на събиране и транспортиране на битовите отпадъци се определят със заповед на кмета на общината и се обявяват публично до 31 октомври на предходната година.

Съгласно действащото и приложимо към момента законодателство, таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност, включваща необходимите разходи за:

- осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци- контейнери, кофи и други;
- събиране, включително разделно, на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;
- проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл.60 и 64 от Закона за управление на отпадъците;
- почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

Новата формулировка на ЗМДТ прецизира и конкретизира видовете разходи по дейности, но не ги променя фундаментално, а именно:

- събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до инсталации и съоръжения за третирането им, както и осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци, с изключение на разделното събиране, предварителното съхраняване и транспортирането на битовите отпадъци, попадащи в управлението на масово разпространени отпадъци по Закона за управление на отпадъците – за услугата по чл. 62, т. 1;
- третиране на битови отпадъци, необхванати в управлението на масово разпространените отпадъци, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци – за услугата по чл. 62, т. 2;
- поддържане на чистотата на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места и селищните образувания в общината, предназначени за обществено ползване – за услугата по чл. 62, т. 3.

2.2. Подзаконови нормативни актове

Приети са редица подзаконови нормативни актове, които регламентират задълженията на институциите, физически и юридически лица по отношение на управлението на отпадъците. Основните актове, които имат отношение към дейността на общините по отношение на отпадъците са:

- *Наредба №7 от 24 август 2004 г. за изискванията на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци*. При избор на площадка за разполагане на депа и други съоръжения за отпадъци трябва да се съобразяват с техническите изисквания за площадките, посочени в Наредбата. Съгласно наредбата площадките за депа за битови отпадъци се определят така, че да обслужват населението на повече от една община, в съответствие с регионалния принцип по управление на отпадъците

- *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци – наредбата*, регламентира:
  - Изискванията към дейностите по разделно събиране на биоотпадъци;
  - Подходящи за оползотворяване биоотпадъци и други биоразградими отпадъци;
  - Условията при които компоста и ферментационния продукт, получени от дейностите по оползотворяване на биоотпадъци, престават да бъдат отпадък по смисъла на ЗУО.
  - изискванията за качество на продукта, получен от дейности по оползотворяване;

- изискванията за употреба на получения компост, ферментационен продукт, органичен почвен подобрител, стабилизирана органична фракция от процеса на механично-биологично третиране (МБТ);

- *Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки* – с наредбата се определят изискванията за пусканите на пазара опаковки и опаковъчни материали, както и за разделното събиране, многократна употреба, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци от опаковки, включително постигането на цели за рециклиране и/или оползотворяване.

Последните изменения на наредбата (*ДВ, бр. 2 от 8.01.2021 г*), определят изискванията за пусканите на пазара на опаковки и опаковъчни материали, както и изисквания за разделното събиране, многократна употреба, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци от опаковки, включително постигането на цели за рециклиране и/или оползотворяване.

Измененията, които пряко касаят общините са от 2019 г., (чл. 24, ал. 1), относно осигуряването на минимален общ обем съдове за събиране на отпадъци от опаковки:

Системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, организирани от организациите по оползотворяване, съответно от кметовете на общини, включват най-малко следните елементи: 1. зелени, жълти (и сини) съдове за събиране на отпадъци от опаковки от домакинствата, различни от тези за битови отпадъци, като се осигурява минимален общ обем на съдовете, както следва:

а) (изм. - ДВ, бр. 60 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) за населени места с под 50 000 жители, за всеки 350 жители - съдове с минимален общ обем 3300 л;

б) (изм. - ДВ, бр. 60 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) за населени места от 50 000 до 100 000 жители, за всеки 550 жители - съдове с минимален общ обем 3300 л;

в) (изм. - ДВ, бр. 60 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) за населени места над 100 000 жители, за всеки 750 жители - съдове с минимален общ обем 3300 л.

С измененията от 2019 г., кметът на общината може да подписва договор само с една организация по оползотворяване. Изключение правят Столичната община и градовете с население над 300 000 души с районно деление (*чл. 33, ал. 2*).

- *Наредба № 7 от 19 декември 2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци*

С наредбата се урежда реда и начина за:

- определяне размера на обезпечението по чл. 60, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и за предоставянето му при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране;
- разходване на натрупаните през експлоатационния период средства по чл. 60, ал. 1 ЗУО за извършване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци;

- определяне на размера и начина на усвояване на банковата гаранция по чл. 60, ал. 2, т. 3 ЗУО при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране;
- определяне размера на отчисленията по чл. 64 ЗУО и реда за предоставянето им при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране на регионално или общинско депо за неопасни отпадъци и на депо за неопасни отпадъци с друг произход (когато отпадъците са от строителство и разрушаване).

С последните изменения на Наредбата от 2020 г., размерът на отчисления по чл. 64 от ЗУО за регионални депа за неопасни отпадъци за всеки тон депониран е:

- ✓ *(изм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2020 г. - 69 лв./т;*
- ✓ *(нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2021 г. - 82 лв./т;*
- ✓ *(нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв./т;*

За депа за неопасни и/или инертни отпадъци (когато отпадъците са от строителство и разрушаване), размерът на отчисленията по чл. 64 от ЗУО за тон депониран отпадък са:

- ✓ *(изм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2020 г. - 69 лв./т;*
- ✓ *(нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2021 г. - 82 лв./т;*

(нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв.

Промените в Наредба от 2020 г. имат за цел да се намали финансовата тежест върху общините, които следва да ги заплащат и нямат налична към момента изградена инфраструктура за третиране на отпадъците.

- *Наредба за излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)*

С наредбата се определят изискванията за събирането, транспортирането и третирането на излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) и изискванията към пусканите на пазара моторни превозни средства (МПС), материали и компоненти за тях. С Постановление № 420 на Министерски съвет от 31.12.2020 г. бяха приети изменения на Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства (“НИУМПС”), първоначално приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г., обнародвани в Държавен вестник, бр. 2 от 08.01.2021 г. С направените изменения в § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби към НИУМПС е въведена нова дефиниция на понятието “излязло от употреба моторно превозно средство”.

В хипотезата на § 1, т. 1, буква “б” от наредбата, срокът се намалява от 2 години на 3 месеца от изтичането на определената дата за следващ преглед за проверка на техническата изправност на съответното МПС. И двете хипотези се отнасят само до моторни превозни средства, които се намират върху имоти държавна или общинска собственост.

С направените изменения към § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби към НИУМПС е въведена значителна оптимизация на дефинициите, която позволява сериозно

опростяване на процедурите и намаляване на административната тежест върху общинските органи в процеса по установяване и премахване на ИУМПС от имоти общинска собственост.

- *Наредба №1 от 4 юни 2014 г. за реда и образците, по който се предоставя информация за дейности с отпадъци, както и за реда на водене на публични регистри* - С тази наредба се определят: редът и образците за водене на отчетност за дейностите по отпадъците; редът и образците за предоставяне на информация за дейностите по отпадъците; редът за предоставяне на информация от лицата, които пускат на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци;

редът за водене на публичните регистри по чл. 45, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО);изграждането и поддържането на информационна система за отпадъци.

Изменението на наредбата от 2020 г. въвежда нобразци и създаване на ред за ежегодно докладване на количествата и видовете отпадъци, които са престанали да бъдат отпадъци през предходната година, както и на количествата и видовете странични продукти, образувани през предходната година, и дейностите, за които са реализирани, в съответствие с изискванията на чл. 44, ал. 9 и 10 от Закона за управление на отпадъците.

- *Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори*

С наредбата се определят изискванията за пускането на пазара на батерии и акумулатори и за разделното събиране, транспортирането, съхраняването, предварителното третиране, рециклирането, оползотворяването, и/или обезвреждането на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА).

Изменението на Наредбата за батерии и акумулатори и за негодните за употреба батерии и акумулатори (НУБА) произтича изцяло от изискването за въвеждане в българското законодателство на:

- Директива 2018/849/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на директиви 2000/53/ЕО относно излезлите от употреба превозни средства,
- Директива 2006/66/ЕО относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и Директива 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОВ, L 150 от 14 юни 2018 г.).
- Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците (ОВ, L 150 от 14 юни 2018 г.).

Изменението и допълнението на Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори цели отстраняването на непълнота в съответствие на Директива 2006/66/ЕО за батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори, и за отмяна на Директива 91/157/ЕО и по-конкретно изискването крайните потребители

да не се обвързват със задължение да закупуват нови батерии и акумулатори, предназначени за автомобили при връщането на негодни такива на територията на търговски обект.

- *Наредба №6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.*

С наредба се определят:

- Условията и изискванията за проектиране, изграждане, експлоатация и закриване на депа, на които се депонират битови, строителни, Производствени и/или опасни отпадъци,
- Условията и изискванията за изграждане и експлоатация на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждането отпадъци;
- Процедурата и критериите за приемане на отпадъци на депа и извършването на оценка на безопасността на подземното съхраняване на отпадъци
- Изискванията към проектните решения на тялото на депото
- Общи правила при третиране на отпадъците за всяка от дейностите по чл. 35, ал. 2, т. 3-5 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), освободени от изискването за получаване на разрешените.

2.3. Програмни документи на национално ниво

Национален план за управление на отпадъци 2021 – 2028 г.

Проектът на Национален план за управление на отпадъците (НПУО) е разработен в съответствие с чл. 28 и чл.29 от Рамковата директива за отпадъци и чл. 49 и чл.50 от ЗУО. НПУО е част от цялостната национална система за планиране. При разработване на плана са взети предвид основните постановки за развитието на България с времеви хоризонт 2021 – 2028 г.

Формулирани са три стратегическите цели, в сихнрон с настоящата програма, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел:

- Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
- Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци
- Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Всяка една от подпрограмите към НПУО 2021-2028 г. съдържа кратко описание, източници на финансиране, които основно са общински и държавен бюджет, средства от европейски структурни и инвестиционни фондове, бюджет на ПУДООС и др. Подпрограмите към НПУО 2021 – 2028 г., включват:

- „Инвестиционните мерки“ включват основно изграждането на инфраструктура. Инвестиционните мерки за различните видове инсталации са остойностени на базата на капацитета на инсталациите в съответствие с избрания от МОСВ

сценарии за бъдещото развитие на политиката по управление на отпадъците в следващия програмен период и средни инвестиции на тон/капацитет от сключените договори по ОПОС 2014-2020 г. за изграждане на регионални системи за управление на отпадъците. Инвестиционните мерки за съдове, транспортни средства, компостери и др. са остойностени на базата на съответния брой съдове/транспортни средства и др., идентифициран в резултат на анализите и прогнозите и съответните средни цени в резултат на пазарно проучване.

- "Меките мерки“ включват разнообразни дейности в т.ч.: нормативни промени; назначаване на служители; обучение на служители; подготовка на покани за подаване на проекти; подготовка на проекти; разработване на методики, инструкции и др. административни актове; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др. Част от тях са остойностени на базата на информация за изпълнението на сходни дейности и експертни допускания. Другата част от "меките" мерки не са остойностени. Такива са мерките, влизащи в обхвата на дейностите, изпълнявани от съответните институции, отговарящи за изпълнението на съответната мярка напр. МОСВ, РИОСВ, общините и др. и са финансирани от бюджета на дейността на съответната институция.

НПУО е част от цялостната национална система за планиране. НПУО е план на прехода от управление на отпадъците към ефективно използване на отпадъците като ресурс и устойчиво развитие чрез предотвратяване на образуването им.
Предвижда се плана да подпомага централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране.

Стратегия и план за действие за преход към Кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г. (проект!)

В областта на изпълнението на политиките в областта на околната среда, ЕС препоръчва на държавите членки от общността да разработят дългосрочна стратегическа визия и интегриран подход, чрез които националните политики да ускорят навлизането на кръговата икономика във всички икономически секторни. В тази връзка предстои изготвяне на стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021- 2027 г.
Предвижда се стратегическа част на плана да съдържа визия, цели, приоритети и мерки в отделните приоритетни области с цел постигане на Кръгова икономика. При разработването на отделните приоритетни области и мерки ще се разгледат и анализират: потребностите, икономически аспекти, субекти на предложените мерки, прилагане на нови бизнес модели и модели за консумация, необходими нормативни и регулаторни мерки, в т.ч. фискални, данъчни и икономически стимули, финансиране,

пазарни инициативи, ключови проекти и пилотни инициативи, възможности за международно сътрудничество и трансфер на знания и иновации и др.
Стратегическата цел за зелена конкурентоспособна икономика в плана ще бъде обезпечена, чрез предвидените мерки за повишаване на производителността на ресурсите, въвеждане на нови бизнес модели, както и платформи за свързаност в икономиката..

Друга основна стратегическа цел на плана е намаляване на отпадъците и повече ресурси чрез създаването на повече възможности за устойчива употреба и повторно използване на продуктите, нови модели на отговорност, осигуряване на по-качествени суровини, без депониране на отпадъци.

3. Ангажименти на общините по отношение на управлението на отпадъците

Закона за управление на отпадъците и наредбите към него, регламентират детайлно редица ангажименти, свързани с управлението на отпадъците. Съгласно ЗУО, кмета на общината отговаря за:

1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други
2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;
6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;
8. изпълнението на решенията по чл. 26, ал. 1 на общото събрание на регионалните сдружения по чл. 24, ал. 1 и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;

10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
11. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;
12. почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12;
13. осигуряването на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;
14. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;
15. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.

В допълнение, кмета на общината организира събирането на данни и предоставя информация към НСИ, ИАОС, съгласно изискванията на Наредбата за реда и образците по които се предоставя информация за дейности с отпадъци; разработва общинска наредба за управление на отпадъците и общинска програма за управление на отпадъците; организира внасянето на отчисления за след експлоатационни грижи на депа за битови отпадъци и за депониране на битови отпадъци в необходимия размер и срок; контролира изпълнението на общинската наредба за управление на отпадъците; предлага за одобрение от общинския съвет на такса за заплащане на услугите, предоставяни от общината, свързани с отпадъците.

Общините, включени във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО, създават регионална система за управление на отпадъците, състояща се от регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци. Регионалната система за управление на отпадъците има за цел да постигне тяхното ефективно събиране, транспортиране и третиране и изпълнение на задълженията по чл. 19 от ЗУО чрез участие на общините. Общините, включени във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО, създават по реда на този закон регионално сдружение. Общото събрание на регионалното сдружение се състои от кметовете на участващите в него общини. Регионалното сдружение възниква от датата на неговото първо общо събрание, протоколът от което се изпраща на министъра на околната среда и водите и на съответния областен управител. Органи на управление на регионалното сдружение са общото събрание и председателят на сдружението.

Общото събрание взема решения за:

1. избор на председател;
2. приемане на нови членове в регионалното сдружение;
3. даване становище за присъединяване на община към сдружение на общини;
4. определяне на отделните съоръжения за третиране на отпадъци, структурата и развитието на регионалната система за управление на отпадъци;
5. определяне на общините, които възлагат обществени поръчки за избор на доставчици и изпълнители по изграждането на елементите на регионалната система за управление на отпадъци, както и за представителността на общините в комисиите за провеждане на обществените поръчки;
6. разпределението на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1;
7. приемане на инвестиционна програма за развитието на регионалната система за управление на отпадъците;
8. определяне на реда и начините за събиране и разпределение на дължимата цена от потребителите на системата (общините - членове на регионалното сдружение);
9. даване на съгласие и определяне на цените в случаите, когато регионалната система за управление на отпадъците се ползва от общини извън регионалното сдружение или от други притежатели на отпадъци;
10. осъществяване на контрола на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и дейността на избрания оператор/и;
11. собствеността на регионалното депо и/или на съоръженията за третиране на отпадъци;
12. вътрешни правила за работа на сдружението;
13. други въпроси, свързани с дейността на регионалното сдружение.

Кметовете на две или повече общини, включени в регион по чл. 49, ал. 9, разрабват обща програма за управление на отпадъците, в случай че задълженията, отговорностите и мерките, засягащи отделните общини, са ясно разграничени в програмата.

Изводи и препоръки:

Въз основа на направените анализи на националната нормативна уредба и програмни документи в областта на управлението на отпадъците, могат да бъдат направени следните изводи и препоръки:

- Националната правна рамка е цялостно съобразена с европейското законодателство по управление на отпадъците и включва конкретни разпоредби определящи обхвата, правата и задълженията на местните власти по отношение на управление на отпадъците в т.ч. ангажименти за поетапно увеличаване на количествата отпадъци, които се рециклират и оползотворяват, и намаляване на депонираните отпадъци;

- Националното законодателство ясно разграничава и регламентира отговорностите на институциите на централно и местно ниво по отношение извършването на инспекции и контрол на дейностите с отпадъци.
- Общините изпълняват контрол, мониторинг на напредъка и периодичен отчет за изпълнение на програмните документи, които публикуват на интернет страницата си;

IV.3. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Приета ли е нормативна уредба на местно ниво в съответствие с чл.22 от ЗУО, която да детайлизира правата и задълженията на общините част от РСУО, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците и съдържа ли тя минималните изисквания на ЗУО;
- Има ли планирани/извършени промени в Наредбата по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси, отразяващи изискванията за използването на основите за всяка от услугите по чл.62 от Закона за местните данъци и такси и отчитайки разпоредбата, че количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци (чл.67, ал.4, ЗМДТ);
- Кои други местни наредби имат отношение към управление на отпадъците.

За осигуряване на необходимата информация са ползвани и проучени местните нормативни документи за общините част от РСУО Велико Търново, регламентиращи отговорностите на общините, свързани с управлението на отпадъците (самостоятелно и като част от РСУО).

1. Анализ на местната нормативна рамка

1.1. Общински наредби за управление на отпадъците по чл.22 от ЗУО

Основен предмет на този анализ е общинската наредба за управление на отпадъците и съответствието ѝ с изискванията на националната нормативна уредба. ЗУО определя минималните изисквания за съдържание на общинските наредби за управление на отпадъците, които е необходимо като минимум да уреждат: условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

Освен посочените по-горе минимални изисквания за съдържание на общинските наредби по чл. 22 от ЗУО, общините включват широк кръг въпроси, свързани с отпадъците и чистотата на обществените места, произтичащи от ЗУО и други нормативни актове.

Община Велико Търново

Община Велико Търново е приела НАРЕДБА за опазване на околната среда на територията на Община Велико Търново с Решение № 1190/24.07.2014 г. на Общински съвет – Велико Търново. В част пета „КОНТРОЛ И УПРАВЛЕНИЕ НА ФАКТОРИТЕ, КОИТО УВРЕЖДАТ ОКОЛНАТА СРЕДА“, глава шеста ОТПАДЪЦИ урежда обществените отношения свързани с контрола и управлението на факторите, които увреждат околната среда и в частност отпадъците, правата, задълженията и отговорностите на физическите и юридическите лица и други организации, дейности по транспортиране и третиране на битовите и строителните отпадъци, организация на дейностите по третиране на масово разпространените отпадъци, излезлите от употреба моторни превозни средства, опасни и производствени отпадъци и др.

Община Горна Оряховица

Община Горна Оряховица е приела Наредба за управление на отпадъците на територията на община Горна Оряховица с Решение № 828 / 2014 г. на Общински съвет – Горна Оряховица на основание на чл. 22 от ЗУО и урежда екологосъобразното управление на отпадъците на територията на Община Горна Оряховица като съвкупност от права и задължения, решения, действия и дейности на физическите и юридическите лица и едноличните търговци, свързани с образуването и третирането на отпадъците, както и контрола върху тези дейности. Наредбата регламентира извършването на дейностите по изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на следните видове отпадъци на територията на Община Горна Оряховица: битови отпадъци; строителни отпадъци; производствени отпадъци ; масово разпространени отпадъци – опаковки, излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), отработени моторни масла и отпадъчни нефтопродукти, излезли от употреба гуми (ИУГ), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) и негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), отпадъци от черни и цветни метали (ОЧЦМ). Наредбата урежда глобите и санкциите за нарушаване на фиксираните в нея норми.

Община Елена

Община Елена е приела Наредба за управление на отпадъците на територията на община Елена с Решение № 84 / 25.07.2019 г. на Общински съвет – Елена. Наредбата е изготвена на основание чл. 22, ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и чл. 22 от ЗУО и урежда реда и условията за екологосъобразното управление на отпадъците (изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци) на територията на община Елена в съответствие с изискванията на действащите нормативни актове.

Община Златарица

Община Златарица е приела Наредба № 3 за управление на отпадъците на територията на община Златарица. Наредбата е изготвена на основание чл.22 и във връзка с чл.19 от Закона за управление на отпадъците и урежда: правата и задълженията на Общинската администрация, физическите и юридически лица, свързани с управление на видовете отпадъци на територията на община Златарица., екологосъобразното управление на отпадъците е съвкупност от права и задължения, решения, действия и дейности свързани с образуването и управлението им, както и формите на контрол върху тези дейности и обхвата на наредбата включва територията на община Златарица, като определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци и масово разпространени отпадъци.

Община Лясковец

Община Лясковец е приела на основание чл. 22, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците Наредба за управление на отпадъците на територията на община Лясковец с Решение № 485/31.07.2014 г., изм. и доп. с Решение № 585/21.08.2019 г. на Общински съвет - Лясковец. Наредбата урежда екологосъобразното управление на отпадъците на територията на Община Лясковец, като съвкупност от права и задължения, решения, действия и дейности на физическите и юридическите лица и едноличните търговци, свързани с образуването и третирането на отпадъците, както и контрола върху тези дейности, има за цел да се предотврати или намали вредното въздействие върху човешкото здраве и околната среда, като това се осъществява в съответствие с изискванията на действащите нормативни актове.

Община Стражица

Община Стражица е приела Наредба за управление на отпадъците на територията на община Стражица с Решение 475/22.04.2014 г., изменена и допълнена с Решение №707/31.07.2019 година, изменена и допълнена с Решение №764/30.09.2019 г. Общински съвет – Стражица. Наредбата е приета във връзка с чл.22 и на основание чл. 19 от Закона за управление на отпадъците и урежда: правата и задълженията на общинската Адмнистрация, физическите и юридически лица, свързани с управление на видовете отпадъци на територията на Община Стражица, екологосъобразното управление на отпадъците като съвкупност от права и задължения, решения, действия и дейности свързани с образуването и третирането им, както и формите на контрол върху тези дейности и действа на територията на община Стражица, като определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни

отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на Община Стражица.

1.2. Общински наредби за определяне на размера на местните такси и услуги в т.ч. по управление на отпадъците

Други местни нормативни документи, които имат отношение към управление на отпадъците са наредбите за определяне на цените и услугите за извозване и третиране на отпадъци, конкретно регламентирани в наредбите за администрирането на местните цени и услуги.

Община Велико Търново

В община Велико Търново има приета и влязла в сила Наредба за определяне на администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Велико Търново. Размерът на таксата, според наредбата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци, а когато то не може да се установи – в левове на ползвател или пропорционално върху основа (данъчна оценка на имотите) определена от Общински съвет.

При определяне размера на таксата в зависимост от количеството на битовите отпадъци се включват разходите за:

- осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
- събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и 64 от Закона за управление на отпадъците.

Община Горна Оряховица

Община Горна Оряховица има приета и влязла в сила наредба за определянето и администрирането на местните такси и цените на услугите в Община Горна Оряховица, съгласно чл.9 от ЗМДТ. С наредбата се урежда определянето и администрирането на местните такси и цените на услугите в Община Горна Оряховица. Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място на общината с решение на Общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка.

Размерът на такса битови отпадъци се определя в левове според количеството на битовите отпадъци. Когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци съгласно наредбата, размерът на таксата се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет.

Община Елена

Община Елена има приета и влязла в сила с Решение № 55 / 27.05.2021 г. на Общински съвет – гр. Елена, Наредба за определянето и администрирането на местни такси и цени на услуги на територията на община Елена. Размерът на таксата за битови отпадъци, съгласно Наредбата се определя ежегодно с решение на общински съвет - Елена, в годишен размер, поотделно за всяко населено място, въз основа на одобрена план-сметка. Таксата за битови отпадъци за имоти на предприятия и граждани, съгласно наредбата се определя:

- според количеството на битовите отпадъци съобразно вида и броя на съдовете за съхраняването им и честотата на сметоизвозване, определена със заповед на кмета на общината;
- пропорционално в промили.

Общински съвет Елена определя размера на таксата за битови отпадъци в лева на един съд, за една година, за всяко населено място, при определената със заповед на кмета на общината честота на сметоизвозване, в зависимост от вида и обема на съда. Таксата включва цената на услугите „сметосъбиране и сметоизвозване" и „обезвреждане на битовите отпадъци и поддържане на депа за битови отпадъци и други съоръжения за обезвреждане на битови отпадъци".

Община Златарица

Община Златарица има приета и влязла в сила Наредба №4 за определянето и администрирането на местните такси и цените на услугите и правата в община Златарица, съгласно чл. 9 от ЗМДТ.

Съгласно наредбата, за недвижимите имоти на граждани и предприятия размерът на таксата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци и се изчислява на база вместимостта и броя на използваните съдове за смет, в съответствие с приетите от Общински съвет Златарица цени на таксите според обема на съдовете за съхранение на битови отпадъци по населените места. Таксите се определят в лева за брой съд, в зависимост от вида и броя на декларираните съдове за битови отпадъци. За целта лицата подават декларация по образец до кмета на общината до края на предходната година. В декларацията се посочва вида и броя на съдовете за изхвърляне на битовите отпадъци, които ще се използват през следващата календарна година, съобразно обявената от кмета на общината честота на извозването им.

Когато такава декларация не е подадена в срок и не може да се определи количеството на битови отпадъци, таксата се определя пропорционално (в промил) върху данъчната оценка на имоти за граждани или отчетната стойност на недвижимите имоти – сгради и земя за предприятия.

За подалите декларация за вида и броя на съдове за битови отпадъци се заплаща и такса за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване в населените места, която се определя пропорционално (в промил) върху данъчната оценка на имоти за

граждани или отчетната стойност на недвижимите имоти – сгради и земя за предприятия.

Община Лясковец

Община Лясковец има приета и влязла в сила с Решение №251 от 29.04.2021 г. на Общински съвет – гр. Лясковец, Наредба за определянето и администрирането на местни такси и цените на услугите в община Лясковец, съгласно чл.9 от ЗМДТ.

Размерът на таксата за битови отпадъци се определя на основата промил върху данъчната оценка на имотите на гражданите и върху по-високата от данъчната оценка и отчетната стойност на имотите на предприятията.

Предприятията могат да подават декларация за определяне такса за услугата „сметосъбиране и сметоизвозване" в Община Лясковец до 31 октомври на предходната година, като в този случай размерът на таксата за битови отпадъци се определя на основата в левове според количеството на битовите отпадъци. В декларацията се посочва видът и броят на съдовете за изхвърляне на битови отпадъци, които ще се използват през годината, съобразно обявената от Общината честота за извозването им. За новопридобити имоти декларацията подава в 2 месечен срок от датата на придобиването им. При несъответствие на декларираните данни, когато предприятията са декларирали по-малко от необходимия му брой от съответния вид съдове за битови отпадъци или не изхвърлят битовите отпадъци в определените за целта съдове, то те заплащат годишна такса върху по-високата от данъчната оценка и отчетната стойност на имота. От размера на дължимата годишна такса се приспада платената вноска, като върху разликата се дължат лихви, съгласно сроковете за плащане. В периода между 15-31 януари на текущата година, предприятията могат да подадат заявление за оттегляне на подадената декларация за изчисляване такса „Битови отпадъци" според количеството на битовите отпадъци, подадена до 31 октомври на предходната година.

Община Стражица

Община Стражица има приета и влязла в сила Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Стражица с Решение на ОбС №242/31.03.2021 г. Съгласно Наредбата, размерът на таксата се определя според количеството на битовите отпадъци. Когато количеството на битовите отпадъци не може да се определи, размерът на таксата се определя пропорционално в промили, върху основа, както следва:

- за жилищни имоти на физически и юридически лица – собственици, ползватели с учредено вещно право – върху основа определена с чл.20 и чл.21 от ЗМДТ;
- за нежилищни имоти на юридически лица – собственици, ползватели с учредено вещно право, определени с чл. 20 и чл.21 от ЗМДР.

За нежилищни имоти на юридически лица, такса битови отпадъци се определя в левове според вида и броя на съдовете за изхвърляне на битов отпадък. За целта лицата подават декларация, в която се посочва вида и броя на съдовете за изхвърляне на битов отпадък,

които ще използват през годината, съобразно обявената от общински съвет честотата на извозване.

Изводи и препоръки:

- Общините - Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица, членове на Регионалното сдружение за управление на отпадъците регион Велико Търново, провеждат политики и мерки в областта на управлението на отпадъците на основата на добре разработени, ясни и детайлни стратегически и програмни документи, одобрени от общинските съвети;
- Действащите наредби по чл.22 от ЗУО на общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица, включват основните изисквания за управление на отпадъците на територията на общините, съгласно ЗУО и подзаконовите нормативни актове;
- Приетите наредби по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси, отразяват изискванията за използването на всяка от услугите по чл.62 от ЗМДТ, отчитайки разпоредбата, че количеството битов отпадък е водеща основа за определянето на размера на такса битови отпадъци (чл.67, ал.4 от ЗМДТ).
- Препоръчително е местните нормативни уредби имащи отношение към управлението на отпадъците периодично да бъдат актуализирани, съобразно настъпващите промени в ЗУО и ЗМДТ;

IV.4. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ (РСУО) РЕГИОН ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Предмет на настоящият анализа е участието на общината Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица в РСУО Регион Велико Търново. Извършените анализи в текущият раздел имат за цел да се даде отговор на следните въпроси:

- Участва ли активно общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица в работата на РСУО;
- Взети ли са важни за общините решения за управление на отпадъците от РСУО Регион Велико Търново;
- Необходими ли са подобрения в работата и решенията на РСУО в интерес на общините.

За извършване на конкретния анализ са ползвани данните от анализите от НПУО 2021-2028 г.; Решения, одобрени от РСУО, съответно от общински съвет при общините; Отчети на РСУО за дейността му, както и други източници на информация.

1. Състав и ръководство на РСУО

Дейността на регионалните сдружения по управление на отпадъците е регламентирана в чл. 24 – чл. 28 от ЗУО, където са включени конкретни изисквания и правила за създаването и функционирането им, за да се подпомогнат общините за общо

управление на битовите отпадъци, и особено за изграждането и експлоатацията на съоръжения за битовите отпадъци и подготовка и реализация на проекти с европейско и национално финансиране. Регионалното сдружение е юридическо лице със седалище в общината, която е собственик на терена, върху който е изградено или се предвижда изграждането на съоръжението за третиране на отпадъци, или която има учредено право на строеж. То възниква от датата на неговото първо общо събрание, протоколът от което се изпраща на министъра на околната среда и водите и на съответния областен управител. Членове на РСУО могат да бъдат само общини.

Регионално сдружение за управление на отпадъците (РСУО) Регион Велико Търново е учредено на учредително събрание, проведено на 20.07.2010 г. и включва общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Стражица, Елена и Златарица. За председател на сдружението е определен кмета на Община Горна Оряховица. В съответствие с въведения в управлението на дейностите по отпадъците на национално ниво регионален принцип общините партньори са включени в проектен регион Велико Търново. Общата площ на региона е около 2 792,472 кв. км и има население от 174 898 жители (съгласно данни на НСИ от последното преброяване през 2011 г.). Всички общини принадлежат към Област Велико Търново, намиращ се в Северен централен район на България.

Собствеността на Регионалната система, с решение на Общото събрание е равна на процентното участие на всяка от общините на база броя на населението, в разходите по изграждане, въвеждане в експлоатация на обекта. С решение на Общото събрание на сдружението е определено всяка Община да изпълнява целите по реда на чл.31 от ЗУО индивидуално. Общините участват спрямо процентното си разпределение в разходите за изграждане на съоръжения за третиране на отпадъци и извършване на дейностите съгласно изискванията на ЗУО. Членовете на сдружението запазват оперативната си самостоятелност за решаване управлението на отпадъците на ниво община, без тази собствена политика да нарушава целите на Регионалното сдружение. За изпълнението на изискванията на Закона за управление на отпадъците, поднормативните му актове и националните стратегически документи в настоящата програма са разписани основните цели на Сдружението, както и реализирането на общинските отговорности, на ниво Община.

2. Органи на управление на РСУО Велико Търново

Органи на управление на РСУО са Общото събрание и председателят на сдружението. За председател на РСУО Велико Търново е определен кмета на община Горна Оряховица, чийто правомощия са:

- представлява сдружението;
- изготвя дневния ред за заседанията на общото събрание;
- свиква и ръководи заседанията на общото събрание;

- поддържа достоверна информация за броя на жителите на общините - членове на регионалното сдружение, на основата на официалните данни от НСИ;
- организира и ръководи изпълнението на решенията на общото събрание;
- извършва други дейности, възложени му от общото събрание.

Областният управител на област Велико Търново също е участник в РСУО Велико Търново, но без право на глас.

Общото събрание се провежда, ако на него присъстват кметовете на всички общини от регион Велико Търново, членове на регионалното сдружение. В тези случаи общото събрание взема решения с мнозинство най-малко две трети от присъстващите кметове, които представляват най- малко две трети от жителите на всички общини - членове на регионалното сдружение При липса на кворум събранието се отлага за един час по-късно и се провежда, ако на него присъстват най-малко две трети от кметовете и те представляват най-малко две трети от жителите на всички общини - членове на регионалното сдружение. В тези случаи общото събрание взема решения с единодушие. Председателят на сдружението участва в гласуванията на общото събрание наравно с останалите кметове на общини. За проведените заседания на общото събрание се съставят протоколи, които се подписват от неговия председател и от присъстващите кметове.

3. Анализ на дейността на РСУО

Съгласно ЗУО, регионалната система за управление на отпадъците има за цел да постигне ефективно събиране, транспортиране и третиране на битови отпадъци съобразно йерархията за третиране на отпадъци и изпълнение на задълженията по чл. 19 от ЗУО чрез участието на общините.

Към настоящият момент (2021 г.) регионалната система за управление на битовите отпадъци в регион Велико Търново е ситуирана на площадка № 5 – съседни терени на съществуващо депо за неопасни отпадъци на гр. Велико Търново в землището на с. Шереметя, общ. Велико Търново, избрана след щателно проучване на геоложките и топографски характеристики на района, определяне на оптималните разстояния до обслужващите общини, комуникационната обезпеченост, както и спазването на хигиенно-защитните зони. Източно от площадка №5 на 2,046 км се намира село Драгижево, а най-близко разположеното населено място е с. Шереметя, което отстои на 1,184 км на северозападно. Град Велико Търново се намира на около 7 км северозападно от площадката, в границите на която е разположена Регионалната система да управление на отпадъци.

През месец май 2014 г. от Министерство на инвестиционното проектиране а регионалното депо са издадени 2 бр. разрешения за строеж за следните обекти, свързани с изграждане на обекта:

1. Изграждане на Регионална система за управление на отпадъците в регион Велико Търново.
2. Довеждаща и отвеждаща инфраструктура към РСУО – регион Велико Търново.

За изграждането на РСУО – Велико Търново са сключени и два договора за строителство:

1. Изграждане на Довеждаща и отвеждаща инфраструктура
2. Изпълнение на инженеринг на РСУО-работно проектиране, строителство, доставка на технологично оборудване.

За строителството на обект "Изграждане на Регионална система за управление на отпадъците" има издаден протокол №2/12.01.2015г. за откриване на строителна площадка. За обект довеждаща и отвеждаща инфраструктура има издаден протокол №2А/20.10.2014 за откриване на строителна площадка и протокол №10/27.10.2014 за спиране на строителните дейности. Финализирани са всички обществени поръчки за изпълнение на проекта. Строителството на РУСО – Велико Търново е стартирано на 15.10.2014 г. и приключва на 23.12.2015 г.

Към настоящият момент оператора на депото е ДЗЗД „Регионално депо – Велико Търново 2015", който изпълнява условията от комплексното разрешително по експлоатацията, закриването, поддръжката и следексплоатационните грижи за площадката на депото, съгласно сключен Договор за възлагане на обществена поръчка от 2016 г. със срок 60 месеца. На обектът е издадено Разрешение за ползване от ДНСК №СТ-05- 627/25.04.2016 г.

Организационната структура, отнасяща се до управлението на околната среда на регионалното депо за неопасни отпадъци за общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Елена, Златарица и Стражица е възложена на:

- Управител на регионално депо;
- Ръководител – инсталация;
- еколог;
- началник смени;

4.Участие на общините в РСУО. Основни резултати от взети и/или изпълнени решение на РСУО

Съгласно ЗУО, общините част от РСУО Велико Търново, регулярно провеждат общо събрание, при което може да бъде взето решение за:

1. избор на нов председател на сдружените;
2. приемане на нови членове в регионалното сдружение;
3. даване становище за присъединяване на дадена община към сдружение на общини;
4. определяне на отделните съоръжения за третиране на отпадъци, структурата и развитието на регионалната система за управление на отпадъци;

5. определяне на общините, които възлагат обществени поръчки за избор на доставчици и изпълнители по изграждането на елементите на регионалната система за управление на отпадъци, както и за представителността на общините в комисиите за провеждане на обществените поръчки;
6. разпределението на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1; 7 от ЗУО.
7.приемане на инвестиционна програма за развитието на регионалната система за управление на отпадъците;
8. определяне на реда и начините за събиране и разпределение на дължимата цена от потребителите на системата (общините - членове на регионалното сдружение);
9. даване на съгласие и определяне на цените в случаите, когато регионалната система за управление на отпадъците се ползва от общини извън регионалното сдружение или от други притежатели на отпадъци;
10. осъществяване на контрола на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и дейността на избрания оператор/и;
11. собствеността на регионалното депо и/или на съоръженията за третиране на отпадъци;
12. вътрешни правила за работа на сдружението;
13. други въпроси, свързани с дейността на регионалното сдружение;

Общото събрание на регионалното сдружение се състои от кметовете на участващите в него общини, в конкретният случай общините - Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица. Общото събрание на сдружението се свиква от неговия председател (Кмет на община Горна Оряховица) веднъж на 6 месеца или по поискване на кметовете на останалите общините в сдружението или областният управител. Свикването става чрез писмена покана с предварително определен дневен ред до кметовете на участващите общини и областният управител на Област Велико Търново, копие от която се изпраща на министъра на околната среда и водите.
През 2020 година на проведените заседания на Общото събрание на Регионалното сдружение са разгледани и взети следните решения:

- Вземане на решение относно определяне на община, която да възложи обществена поръчка с предмет „Избор на оператор за експлоатация и стопанисване на Регионална система за управление на отпадъците в регион Велико Търново за общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Елена, Златарица и Стражица, включваща клетка 1 на депо за неопасни отпадъци, инсталация за предварително сепариране на отпадъци и инсталация за компостиране“.
- Вземане на решение, Председателят на РСУО регион Велико Търново да сключи граждански договор с лице, което да извършва дейността технически секретар на Сдружението, като изготви споразумение подписано от всички общини, което да урежда финансовите ангажименти от страна на Сдружението.

- Вземане на решение относно преустановяване приемане на отпадъци от производствени източници с код 04 02 09 – отпадъци от смесени материали /импрегниран текстил, еластомер, пластомер/, на регионално депо в с. Шереметя, община Велико Търново, обл. Велико Търново.
- Вземане на Решение относно възлагане на кмета на Община Горна Оряховица и председател на РСУО Велико Търнов да изпрати покана на „Сдружение за кръгова икономика Феникс 2002“, за сключване на договори с предмет: Избор на изпълнител по обособени позиции с предмет: Обособена позиция № 1 „Изготвяне на заявление за осигуряване безвъзмездни средства от държавния бюджет чрез ПУДООС“ Обособена позиция №2 „Избор на изпълнител за подготовка на документация по ЗОП с предмет „Изграждане на клетка 2 от Регионална система за управление на отпадъците в регион Велико Търново, област Велико Търново“.
- Вземане на Решение Председателят на РСУО регион Велико Търново да изпрати покана до ЗАД Булстрад, както и да сключи застрахователен договор /полица/за срок от една година считано от 26.11.2020 г., съгласно разпоредбата на чл. 20 (4) 3 от ЗОП. Дължимата сума се заплаща съразмерно от общинските членове, съгласно дяловото участие спрямо населението на всяка община по данни на НСИ.
- Вземане на Решение Председателят на РСУО регион Велико Търново да проведе обществена поръчка чрез събиране на за възлагане изработването на Регионална програма за управление на отпадъците за периода 2021 – 2028 г.
- Решение на основание чл. 26 ал. 1 т.10 от Закона за управление на отпадъците, Общото събрание на РСУО да прекрати приемането за депонирани на всички видове производствени отпадъци предвид наближаване крайния срок на експлоатация на клетка 1.
- Решение относно даване на съгласие на Управителя на ДЗЗД „Регионално депо 2015“ за монтаж на допълнителна система за проследяване на работните режими
- Разглеждане и обсъждане на работен проект: „Изграждане на клетка 2 от Регионална система за управление на отпадъците в регион Велико Търново. с прогнозна проектна стойност в размер на 3 615 768,67 лв., съобразно процентно разпределение, съгласно населението на всяка община по данни на НСИ
- Вземане на решение относно процедура за издаване на разрешение за строеж;

5.Анализ на обезпечеността на РСУО с необходимата инфраструктура

Изградената инфраструктура към Регионалната система за управление на отпадъците в регион Велико Търново към настоящият момент обезпечава екологосъобразното третиране на цялото количество смесено събрани битови отпадъци. Събраните битови отпадъци се оползотворяване като суровинен ресурс след сепарираните им на рециклируеми материали - хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло, и RDF -

модифицирани горива, получени от отпадъци, както и на сепарираните от общия поток отпадъци органични фракции и разделно събирани зелени отпадъци като компост.

Неоползотворимите отпадъци на територията на РСУО Велико Търново се депонират в клетка №1 от Депото за неопасни отпадъци, изградена по проект „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Велико Търново“ по Оперативна програма 2007-2013“ и въведена в експлоатация с Разрешение за ползване от ДНСК №СТ-05-627/25.04.2016 г.

Към настоящият момент на територията на РСУО Велико Търново е изградена и функционира само Клетка 1, изградена през 2016 г. Клетка 1 е с капацитет 213 270.71 т. и срок на експлоатация по Комплексно разрешително №467- Н0/2013 г.- 7 години (от 2016г. до 2021 г.). Останалите клетки (Клетка 2 и 3) все още не са изградени. За изграждане на клетка №2 е изготвен и одобрен инвестиционен проект, издадено е и разрешение за строеж от Главния архитект на община Велико Търново. Общата площ определена за втора клетка е 28897 м^2., с нетен капацитет от 420 395 т., определен на база идеен проект към прединвестиционно проучване.

За осигуряване на финансиране за изграждане на клетка №2 е кандидатствано пред ПУДООС, като се очаква клетка №2 да бъде реализирана до края на 2023 г.

На територията на РСУО Велико Търново са изградени и въведени в експлоатация инсталация за сепариране с капацитет 64000 т/година или 246 т./ден, както и инсталация за компостиране с капацитет е 89.74 т/ден. На този етап, изградените инсталации и съоръжения обезпечават напълно екологосъобразното третиране на цялото количество събрани смесени битови отпадъци за всички общини от региона.

Изчислените прогнозни количества генерирани битови отпадъци, показват че до края на действие на програмата (до 2028 г.) се очаква увеличение на количествата с 1,2 % спрямо 2020 г, общо за РСУО. Прогнозни изчисления показват, че съществуващата към момента инфраструктура притежава достатъчен капацитет, които ще продължава да обезпечава екологосъобразното третиране на битови отпадъци за периода на действие на настоящата програма.

За постигане на по-високо ниво на рециклиране и оползотворяване, съгласно целите заявени към чл.31, ал. 1 от ЗУО, за РСУО Велико Търново ще бъдат необходими допълнителни мерки свързани с развитието на инфраструктурата за управление на битови отпадъци на ниво региона, например допълнителни модули за стабилизиране на биоразградими фракции към инсталация за сепариране; инсталации за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителни отпадъци и др.

Важно е да се отбележи, че съгласно нормативните изисквания към чл.21, ал. 1 от ЗУО, членовете на регионалното сдружение е необходимо да предприемат действия по възлагане и извършване на прединвестиционни проучвания за изграждане на ново съоръжение/я за третиране на битовите отпадъци най-малко три години преди изтичане на експлоатационния период на съответното депо, клетка на депо или

инсталация.

Изводи и препоръки:

- Регионално депо Велико Търново се експлоатират от външен изпълнители, избрани по Закона за обществени поръчки – ДЗЗД „Регионално депо – Велико Търново 2015“;
- Освен регионалното депо, операторът експлоатира и сепарираща инсталация и инсталация за компостиране на зелени и др. биоразградими отпадъци.
- Активността на участие на общините в заседанията на Общите събрания на РСУО Велико Търново е много висока, като почти всички общини участват редовно в заседанията.
- Общините от РСУО Велико Търново са предприели първи стъпки в посока реализация на втора клетка на регионалното депо.
- Наблюдава се висока степен на единомислие на общините при вземането на решения от РСУО. Въпросите, по които възникват разногласия, са свързани с вземането на решения за бъдещи проекти и съоръжения, които да обслужват РСУО и с определянето на цените и тарифите за услугите за ползване на общи съоръжения от общините от РСУО.
- Общините от регион Велико Търново оценяват положително резултатите от дейността на РСУО.
- Общините от регион Велико Търново следва да имат предвид нормативното изискване към чл.21, ал. 1 от ЗУО, че кметовете на общини трябва да предприемат действия за осигуряване на необходимата инфраструктура най-малко три години преди изтичане на експлоатационния период на съответното депо, клетка на депо или инсталация.

IV.5. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Анализът на институционалния капацитет има за цел да установи евентуални недостатъци и несъответствия в капацитета на общините от региона в сферата на управлението на отпадъците и да изведе препоръки за оптимизиране и подобряване на институционалния капацитет в съответствие с общинските правомощия и функции. Анализът следва да даде отговор на следните основни въпроси:

- Изпълняват ли се в пълен обхват правомощията и отговорностите на кмета в сферата на управление на отпадъците съгласно нормативните актове; кои звена в административната структура на общината имат функции в областта на отпадъците и съответстват ли техните функции на правомощията на кмета на общината; ясно ли са разграничени функциите между отделните звена.

- Какво е състоянието на човешките ресурси, натоварени с функции за отпадъци, и на тяхната техническа и информационна обезпеченост.
- Кои са основните препоръки за оптимизиране на функциите и организационното структуриране на администрацията с цел подобряване на капацитета.

1. Функции за управление на отпадъците

В голямата си част управлението на отпадъците е делегирано на основните административни единици в общините – дирекции и отдели. В ЗУО и по-специално чл. 19 са разгледани и подробно разписани задълженията на общините по управление на отпадъците. В съответствие с тези задължения е анализиран институционалния капацитет на общините от региона с акцент върху контролните им функции.

В обобщен вид, функциите за управление на отпадъците могат да бъдат групирани в следните направление на компетентност:

- Функции по политики за отпадъците – разработване на общински програми и нормативни документи;
- Функции по предоставяне на услуги – дейности по събиране и третиране на отпадъците, разработване на годишни бюджети и определяне на годишните такси за предоставяне на услугата.
- Функции по наблюдение и контрол – извършване на контрол и инспекции, в т.ч. превантивен, текущ и последващ контрол и координация с други органи.

1.1. Разработване на общински програми и нормативни документи

Съгласно изискванията на националното законодателство, общините в България са задължени да разработва следните документи в областта на управлението на отпадъците:

- ***Програми за управление на отпадъците (ПУО)***

Кмета на общината, съгласно чл. 52 от ЗУО, има задължение да разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията на съответната община. Програмата е неразделна част от общинската програма за околна среда, като се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците. Програмата за управление на отпадъците се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия при които е създадена.

Програмата включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на община и изискванията по глава втора, раздел III от ЗУО . Кметовете на две или повече общини, включени в регион по чл. 49, ал. 9 от ЗУО, могат да разработят обща програма за управление на отпадъците, в случай че задълженията, отговорностите и мерките, засягащи отделните общини, са ясно разграничени в програмата.

Управлението на отпадъците в общините досега се осъществяват с програми, които са разработени в съответствие със ЗУО и Националния план за управление на отпадъците за периода 2014 -2020 г. Съгласно изискванията на законодателството в областта на управление на отпадъците за общините от региона е разработена и Регионална Програма за управление на отпадъците за „Регион Велико Търново“ с план за действие 2015 – 2020 г.

Плана за действие към програмата включва основни мерки и дейности, предвидени за изпълнение на поставените в програмата цели, ясно разграничаващи задълженията и отговорностите на общините членски в РСУО Велико Търново.

- ***Наредба по чл. 22 от ЗУО***

Съгласно чл. 22 от ЗУО, Общинският съвет приема наредба, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

С наредбата се уреждат и изискванията към площадките за предава на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО.

Сега действащите наредби по чл.22 от ЗУО на общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица, включват основните изисквания за управление на отпадъците на територията на общините, съгласно ЗУО и подзаконовите нормативни актове. Наредбите за управление на отпадъците за територията на общините от региона най-общо урежда:

- правата и задълженията на общинската администрация;
- изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО.
- контролът, глобите и санкциите за нарушаване разпоредбите на наредбата.
- определят условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови (ТБО) и строителни отпадъци (СО), включително биоразградими отпадъци (БРО), биоотпадъци (БО), опасни битови отпадъци (ОБО), масово разпространени отпадъци (МРО), съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по

прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.
- екологосъобразното управление на отпадъците на територията на съответните общини с цел предотвратяване, намаляване или ограничаване вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда при спазване на приоритния ред (йерархия) за управление на отпадъците;

Аналитичният преглед на общинските наредба за управление на отпадъците, извършен в раздел IV.3 от настоящата програма показват, че същите отговаря на определените в чл. 22 от ЗУО най-съществени изисквания за съдържание на общинските наредби.

- ***Основни функции свързани с управлението на отпадъците***

Основните функции, свързани с изготвянето на планови и нормативни документи в областта на управлението на отпадъците в общините част от региона са възложени на отделни дирекции и отдели. Административите звена към отделните общински администрации осъществяват взаимодействие с други компетентни органи във връзка с изготвянето и прилагането на планови и нормативи документи – МОСВ в т.ч. при планиране и изпълнение на проекти, финансирани от ОПОС, ПУДООС, относно финансиране на мерки и дейности по управление на отпадъците, с РИОСВ за съгласуване на програма за управление на отпадъците на общината; на инвестиционни предложения в областта на управлението на отпадъците и за преценка необходимостта от ЕО, ОВОС и ОС.

Цялостната координация на процесите по разработването, актуализирането и изпълнението на стратегии и програми, свързани с управлението на дейностите по отпадъците, както и на дейностите за изготвяне на актуализиране на Наредбите по чл. 22 от ЗУО при промяна в нормативните изисквания се извършва от съответните административни звена. Контрол по населените места се извършва съгласно Заповед на Кмета на съответната община.

- ***Дейности по събиране, транспортиране, оползотворяване и третиране на отпадъци***

Основна цел на дейността на общинските администрации а в тази област е да предоставят качествени услуги по управление на отпадъците за населението и бизнеса на територията на съответната община в съответствие с компетенциите, възложени ѝ в нормативната уредба.

Обезпечаването и изпълнението на функциите, свързани с управлението на битовите отпадъците, могат да се изпълняват чрез прилага на един или комбинация от следните подходи за организация:
- Чрез структурни звена на общинската администрация;
- Чрез сключване на договори с избран изпълнител по реда на ЗОП за дейностите:

- Събиране и транспортиране на битови отпадъци, разполагане и поддръжка на съдовете за битови отпадъци; зимно и лятно почистване на улици и други места на територията на общината;
- Предварително третиране на смесени битови отпадъци, вкл. сепариране, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци;
- Организиране на системи за разделно събиране, приемане за последващо третиране и обезвреждане на опасни отпадъци от домакинствата;
- Чрез публично-частни партньорства

На територията на общините част от региона за управление на отпадъците Велико Търново, услугите по организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци се извършват от външни фирми избрани по реда на ЗОП. Изключение прави само община Златарица, в която дейностите по организирано сметосъбиране и сметоизвозване се осъществява от Звено „Социални услуги и други дейности“, с решение на ОбС. гр. Златица.

Дейностите по стопанисване и експлоатация на Регионална система за управление на отпадъците в регион Велико Търново се извършва ДЗЗД „Регионално депо – Велико Търново 2015 г.“

- ***Контрол и инспекции***

Съгласно чл. 112, ал. 1 от ЗУО Кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице контролира:

1. дейностите, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, третиране на битови и строителни отпадъци;
2. дейностите по депониране на производствени и опасни отпадъци на общински и/или регионални депа;
3. площадките за дейностите с ОЧЦМ;
4. спазването на други изисквания, определени с наредбите по чл. 22 от ЗУО (Наредбата с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси);
5. изоставянето на битови отпадъци и нерегламентираното им изхвърляне.

Кметът на общината организира и контролира закриването, рекултивацията на терените и последващия мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци на територията на съответната община.

Съгласно чл. 118 кметът на общината по местонахождение на площадката за извършване на дейности с ОЧЦМ контролира спазването на условията и реда за извършване на дейностите с ОЧЦМ съобразно своите компетенции. За констатираните нарушения при проверките за спазване на условията и реда за извършване на тези дейности кметът на общината уведомява в 14-дневен срок директора на съответната РИОСВ, като му изпраща всички документи.

ЗУО регламентира също видове контрол, минимална честота на контролните проверки и актове, които се съставят от контролните органи. Контролът може да бъде разгледан в следните основни групи:

- Документален контрол - проверка на представени документи от задължените лица за спазване на изискванията на закона и наредбите;
- Проверка на място в обектите за спазване на изискванията на закона и наредбите.

Минималната честота на проверките е както следва:

- поне веднъж годишно се извършва проверка на документите, които се изискват от ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му на търговците и брокерите на отпадъци и на лицата, при чиято дейност се образуват отпадъци, и/или извършващи дейности с отпадъци
- проверката на място е независима от проверката по документи и се осъществява поне веднъж годишно в мястото на извършване на дейността и в присъствието на проверявания или на лица, които работят за него. В отсъствието на такива лица проверката се извършва с участието на поне един свидетел.

Проверките по документи и проверките на място се извършват текущо от общините, като те могат да бъдат и с по-голяма честота от веднъж годишно. Това зависи най-вече от наличието на достатъчен брой общински служители, занимаващи се основно с управлението на отпадъците, както и от броя на подлежащите на контрол юридически лица. За това е от особена важност общините да имат актуална информация за юридическите лица, подлежащи на контрол на територията им с цел прецизно планиране на проверките.

От гледна точка на целта на контролната дейност, контролът се ограничава в три групи:

- Текущ контрол – по предварително определен график периодично и превантивно се извършва на задължените лица по отношение на това дали спазват изискванията на закона и наредбите;
- Последващ контрол – за установяване от контролните органи дали са изпълнените от тях предписания качествено и в срок, в случаите, в които са констатирани нарушения на нормативната уредба;
- Проверки по сигнали – проверки, осъществявани при сигнали за нарушения, подадени от граждани, юридически лица и институции.

За спазване на изискванията на ЗУО като значим фактор за успеха на контрола по управление на отпадъците общините от региона, осъществяват сътрудничество с други контролни органи, а именно:

- Във връзка с контрола по изпълнение на изискванията за МРО – с РИОСВ, МОСВ;
- Във връзка с обекти и съоръжения, които генерират и третират отпадъци, както и замърсяване на околната среда с отпадъци - с РИОСВ, МОСВ, РЗИ;
- Във връзка със спазване на изискванията за опасни отпадъци от болнични заведения – РЗИ, РИОСВ;
- Във връзка с установяване на ИУМПС и техните собственици; оказване на съдействие при извършване на проверки и инспекции на юридически и физически лица, извършващи дейности, свързани с управлението на отпадъците – РПУ на МВР;
- Други;

Препоръки от НПУО 2021-2028 за подобряване на общинския контрол по управление на отпадъците

Националното законодателство ясно разграничава и регламентира отговорностите на институции на централно и местно ниво по отношение извършването на инспекции и контрол на дейностите с отпадъци.

Необходимо е общините да изготвят годишен план и годишен отчет за контролната дейност по отпадъците, които да се одобряват от ръководството на общината, а резултатите от контролната дейност да се публикуват периодично на интернет страницата за осведомяване на обществеността.

Съгласно НПУО 2021 – 2028 г., за повишаване капацитета на общините за изпълнение на функциите с отпадъци и особено за подобряване на контрола е необходимо:

- Назначаване на допълнителни служители, вкл. служители, занимаващи се основно с управление на отпадъците в общинските администрации;
- Непрекъснати обучения на общинските служители, включително на новопостъпващи в сектор отпадъци, като за целта МОСВ може да разработи проекти по различни финансиращи програми
- Запазване високото ниво на квалификация на служителите, чрез система на обучение в рамките на МОСВ и различни проекти
- Осигуряване на достатъчно автомобили с цел повишаване мобилността и възможност за извършване на планирани и внезапни проверки в общинските администрации.

2. Състояние на човешките ресурси с функции за управление на отпадъци

Община Велико Търново

В Община Велико Търново пряко отговорни по въпросите, свързани с управлението на отпадъците са служителите от специализирана дирекция „Строителство и устройство

на територията“, отдел „Околна среда“. Контрола по управление на отпадъците в община Велико Търново се извършва от служителите на отдела, които контролира спазването на всички наредби на общински съвет – гр. Велико Търново. Към отдел „Околна среда“ функциите както по управление на отпадъците, така и по други политики, произтичащи от ЗООС и подзаконовата нормативна уредба са възложени на осем служители.

Община Горна Оряховица

В Община Горна Оряховица пряко отговорни по въпросите, свързани с управлението на отпадъците са служителите от специализирана дирекция "Строителство, екология и инвеститорски контрол". Контрола по управление на отпадъците в община Горна Оряховица се извършва от един служител, който контролира спазването на всички наредби на общински съвет – гр. Горна Оряховица. Към Дирекция "Строителство, екология и инвеститорски контрол" функциите както по управление на отпадъците, така и по други политики, произтичащи от ЗООС и подзаконовата нормативна уредба са възложени на едно лице - Ст. експерт - екология и управление на отпадъците.

Община Елена

В Община Елена пряко отговорни по въпросите, свързани с управлението на отпадъците са служителите от специализирана дирекция „Устройство на територията и общинска собственост“. Контрола по управление на отпадъците в община Елена се извършва от един служител, който контролира спазването на всички наредби на общински съвет – гр. Елена. Към Дирекция „Устройство на територията и общинска собственост“ функциите както по управление на отпадъците, така и по други политики, произтичащи от ЗООС и подзаконовата нормативна уредба са възложени на едно лице - Главен инспектор "Околна среда и води".

Община Златарица

В Община Златарица пряко отговорни по въпросите, свързани с управлението на отпадъците са служителите от дирекция "Специализирана администрация", отдел „Икономически и хуманитарни дейности“. Контрола по управление на отпадъците в община Златарица се извършва от един служител, който контролира спазването на всички наредби на Общински съвет – гр. Златарица. Към отдел „Икономически и хуманитарни дейности“ функциите както по управление на отпадъците, така и по други политики, произтичащи от ЗООС и подзаконовата нормативна уредба са възложени на едно лице – Специалист „Екология, гори и земеделие“.

Община Лясковец

В Община Лясковец отговорни по въпросите, свързани с управлението на отпадъците са служителите от специализирана дирекция “Териториално устройство, общинска собственост и европейска интеграция”. Контрола по управление на отпадъците в община Лясковец се извършва от един служител, който контролира спазването на всички наредби на общинския съвет и изпълнява функциите по управление на

отпадъците и по други политики, произтичащи от ЗООС и подзаконовата нормативна уредба.

Община Стражица

В Община Стражица служителите от дирекция "Регионално развитие и устройство на територията", отдел „Устройство на територията" са пряко отговорни по въпросите, свързани с управлението на отпадъците. Контрола по управление на отпадъците в община Стражица се извършва от един служител – Екология и чистота, който контролира спазването на всички наредби на общинския съвет и изпълнява функциите по управление на отпадъците и по други политики, произтичащи от ЗООС и подзаконовата нормативна уредба.

Изводи и препоръки:

- В общините част от регион Велико Търново няма обособени отдели, които да се занимава само с управлението на отпадъците. Контрола по управление както на отпадъците, така и по други политики по опазване на околната среда се изпълняват от съответните административни звена към общинските администрации.
- Функции в конкретни области от управление на отпадъците имат и други дирекции и отдели в общините, във връзка с финансовото, правното, административното и друго обезпечаване на политиката за управление на отпадъците;
- Функциите на структурните звена в общинските администрации осигуряват в голяма степен възможните с нормативната уредба правомощия.
- Броя на служителите за изпълнение на дейностите по управление на отпадъците за всички общини от регион Велико Търново е недостатъчен за изпълнение на възложените функции, съгласно законодателството;
- Необходимо е да бъдат назначени допълнителни служители, вкл. служители, занимаващи се основно с управление на отпадъците в общинските администрации;
- Необходимо е да се запази високото ниво на квалификация на служителите, чрез система на обучение за различни проекти.

IV.6. АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ.

Настоящият анализ има за цел да даде отговор на следните въпроси:

- Какво е съществуващото състояние по отношение на закриването, рекултивацията и последващия мониторинг на общинските депа за отпадъци с преустановена експлоатация на територията на РСУО Велико Търново;

- Необходими ли са допълнителни мерки за изпълнение на изискванията на националното законодателство относно депата за отпадъци с преустановена експлоатация.

На национално ниво към настоящият момент няма изградена цялостна информационна база данни, която да обхваща информацията за старите депа за отпадъци, обхващаща всички аспекти, както в регионален, така и в местен план. За целите на настоящият анализ е ползвана информация, предоставена от общините от региона, в т.ч. интернет страниците на общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица; доклади, отчети на анализираните общини, както и информация от НПУО 2021 – 2028 г.

На територията на общините от регион Велико Търново стари замърсявания се получават в резултат:

- Локални (незаконни) сметища (струпване на всякакъв вид отпадък, най-вече битови и строителни) около население места. Образуват се периодични и своевременно се почистват. Една от причините за тяхното образуване е недостатъчната култура и липса на отговорно отношение от страна на някой недобросъвестни жители на общината.
- Общински депа за неопасни отпадъци с преустановена експлоатация.

Община Велико Търново

Към настоящият момент, рекултивираните депа в община Велико Търново са две - в гр. Дебелец и в гр. Килифарево. За рекултивация на старите общински депа, Община Велико Търново кандидатства за проектите през 2013 г., с което получава осигурено финансиране в размер на 802 321.95 лв. Общата площ на нарушената територия на двете депа е около 18 дка. Изпълнени са техническа и биологическа рекултивация и на двете депа.

През 2020 г. в община Велико Търново стартираха и дейностите по закриване и рекултивация на депо за неопасни отпадъци, находящо се в с. Шереметя, чиято експлоатация беше спряна със Заповед №474/11.08.2016 г. на Директора на РИОСВ – В. Търново. Съществуващото общинско депо на община Велико Търново, подлежащо на рекултивация е разположено на 4 км по въздушна линия от гр. Велико Търново и на 3 км от гр. Лясковец в землището на с. Шереметя, местността „Стублица“. Преди въвеждане в експлоатация на регионално депо, отпадъците от община Велико Търново се извозваха на старото общинско депото, на което се извършваше единствено депониране на смесени битови и биоразградими отпадъци – насипани на три-четири нива в стръмно дере с обща средна височина около 30 м.

През месец март 2019 г., ПУДООС съгласува представения проект за рекултивация на депото на тръжна документация и през м. април, на заседание на УС на ПУДООС е взето решение за отпускане на БФП за реализация на проекта. През 2020 г. е сключен договор

с външен изпълнител по реда ЗОП с предмет „***Закриване и рекултивация на депо за твърди битови отпадъци, землище на с. Шереметя, Община Велико Търново***“. Срокът за изпълнение на техническата рекултивация е 319 календарни дни, след подписване на Протокол за откриване на строителната площадка. Срокът за изпълнение на първи етап от биологичната рекултивация (затревяване с тревни смески и/или залесяване с видове подходящи за региона) е 27 календарни дни, а втори етап от биологичната рекултивация (огледни мероприятия) е 3 години.

Община Горна Оряховица

На територията на община Горна Оряховица има едно старо общинско депо за отпадъци с площ 72 дка, което към настоящият момент е в процес на рекултивация. Общинското депо на община Горна Оряховица попада в землището на с. Първомайци, местност „Бабенец“, ЕКАТТЕ 16359. Имотът е собственост на община Горна Оряховица (публична общинска собственост) и обхваща площ (по скица) от 52,953 дка. Съставът на депонираните отпадъци на депото може да се определи като: битови (около 50%), производствени отпадъци, основно от текстилната промишленост (около 8-10%) и строителни (около 8-12%).

Със Заповед №552/30.09.2016 г. на РИОСВ – Велико Търново е спряна експлоатацията на депото за неопасни отпадъци на община Горна Оряховица, находящо се в местността „Бабенец“, землище на с. Първомайци, считано от 03.10.2016 г.

Към момента е извършена техническата рекултивация и предстои 3-годишна биологична рекултивация (грижа за образувалата се тревна формация). Общата стойност на рекултивацията е 84 500 лв.

Община Елена

На територията на община Елена, подлежащо на рекултивация на е старото общинско депо находящо се в поземлен имот с идентификатор 27190.108.98, на около 450 метра северозападно от строителната граница на гр. Елена. До площадката се достига по съществуващ общински път.

Общинското депо е с преустановена експлоатация, считано от 30 септември 2016 г. въз основа на Заповед № 551/30.09.2016 г. на Директора на РИОСВ - Велико Търново, поради това, че не отговаря на нормативните изисквания.

Рекултивацията на обекта се осъществява посредством осигурено финансиране по проект № BG16M1OP002-2.010-0035-C01 „Закриване и рекултивация на депо за битови отпадъци на територията на Община Елена“, финансиран по Процедура BG16M1OP002-2.010 „Рекултивация на депа за закриване, предмет на процедура по нарушение на правото на ЕС по дело С-145/14“, приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“.

Основната цел на проекта е чрез рекултивацията на общинско депо за неопасни битови отпадъци, в рамките на поземлен имот с идентификатор 27190.108.98 по одобрените

КККР на гр. Елена, с площ 23 488 кв. м. да се постигне възстановяване компонентите на околната среда, засегнати от дългогодишната експлоатация на депото след рекултивацията му; икономически, екологични и социални аспекти от възстановяването на околната среда; мониторинг на компонентите на околната среда в обхвата на депото. Конкретни цели, които се поставят с проекта са:

- Закриване на съществуващо сметище, намиращо се в община Елена и извършване на техническа и биологична рекултивация на нарушения терен;
- Почистване на площите заети с отпадъци от засегнати имоти, извън определената площадка за извършване на рекултивация на депото;
- Намаляване на неблагоприятното въздействие чрез ограничаване на емисиите, отделяни от тялото на депото, отвеждане и пречистване на замърсените води и ползване на терена като зелена площ;
- Предпазване на отпадъчното тяло на депото от проникване на повърхностни води, прекратяване на отнасянето на леките фракции от депото и разпиляването им в околното пространство, опазване на повърхностните и подземните води и атмосферния въздух от замърсяване, създаване на подобен на околното пространство ландшафт;
- Създаване на условия за контрол и мониторинг на процесите, протичащи в депото и подземните води.

Общата стойност на проекта е 1 341 819.87 лева съфинансиране от ЕФРР и 236 791.73 лева от национално съфинансиране. Начало на проекта: 06.05.2020 г., а краят 06.04.2022 г.

Община Златарица

Съществуващото и подлежащо на рекултивация е старото общинско депо в гр. Златарица, което е разположено на около 1.5 км на изток – североизток от град Златарица. Съгласно Кадастрална карта и Кадастралните регистри на гр. Златарица имота е с идентификатор 30962.41.88 с площ 2599 м^2 с трайно предназначение на територията: „земеделска“ и начин на трайно ползване „депо за битови отпадъци (сметище)“. Депото е изградено върху планински склон със сухо дере. Самата площадка е най – висока в северната част, към сухото дере, с ясно изразен наклон от 5 – 10 m в северна посока. Депонираните отпадъци са насипвани и прибутвани по дължината на склона, като е формирано отпадъчно тяло със едностранен откос с наклон около 40º и височина на откоса към дерето около 2,5 - 3 m.

Стойност на проекта 352 497, 04 лв, финансиран от Предприятие за управление на дейностите по околна среда (ПУДООС) към МОСВ. Съгласно техническата документация на проекта, срокът за изпълнение на дейностите за техническа рекултивация на депото за твърди е не повече от 6 месеца, а срокът за изпълнение на биологичната рекултивация е 3 години след приключване на техническата рекултивация.

Община Стражица

На територията на община Стражица, е рекултивирано е старото общинско депо находящо се в ПИ №126015 по КВС, в землището на гр. Стражица с площ на имота 40.120 дка (40120 м²). Депото се намира на 3 км североизточно от град Стражица между р. Голяма и ж. п. линията София – Варна. Разположено е в местността „Сухото дере" („Кору дере"), землище на гр. Стражица; Площта на терена е 27,751 дка (27751 м²). Като част от проектната документация е извършено прибутване, преоткосиране и последващо засипване с пласт глина, пластове от земната почва, пласт от хумус в размер на 19 845.00 м³. Биологичната рекултивация е извършена на площ от 27.751 м². Целта е нарушения терен да бъде възстановен и да бъде оформен подходящ ландшафт.

Изводи и препоръки:

- На територията на общините част от регион Велико Търново няма общински депа за отпадъци, тъй като неопасните отпадъци от територията на всички общини се транспортират и третират на територията на РДНО – Регион Велико Търново;
- Общините от региона са предприели действия за прекратяване експлоатация на старите общински депа на тяхна територия, посредством осигурено финансиране ОПОС 2014-2020 г., ПУДООС или от други финансиращи органи. Голяма част от депата са приключили с етапа на техническа рекултивация.
- За района на общините от регион Велико Търново периодично се появяват нерегламентирани замърсявания, които редовно се почистват;

IV.7. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ" И „ЗАМЪРСИТЕЛЯ ПЛАЩА"

Анализът има за цел да очертае основните схеми за управление на отпадъците и прилагането им на местно ниво на общините от РСУО Велико Търново, както и да изясни налице ли е ефективното прилагане на принципите „Разширена отговорност на производителя" и „Замърсителят плаща". Настоящият анализ акцентира върху следните въпроси:

- Прилага ли се принципа „Замърсителят плаща", заложен в Договора за функционирането на Европейския съюз (чл.191) и за кои отпадъчни потоци се прилага;
- Прилага ли се принципа "Разширена отговорност на производителя"

За целите на настоящият анализ е ползвана информация НПУО 2021 – 2028 г., Наредби и решения одобрени от общинските съвети на общините от региона Велико Търново; заповеди на кметовете на общините и интернет страницата на съответната община.

1. Същност на принципа *„Замърсителя плаща"* и *„Разширена отговорност на производителя"*

Принципът „Замърсителя плаща" е заложен в договора за създаване на Европейската общност и най-общо изисква:

- *Причинителят и притежателя на отпадъци да ги управлява по начин, който гарантира висока степен на защита за околната среда и човешкото здраве;*
- *Причинителите на отпадъци да поемат отговорност за отпадъците си;*
- *Разходите за опазване на околната среда и човешкото здраве , свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и услугите;*
- *Разходите за третиране и транспортиране са за сметка на причинителите и притежателите на отпадъци.*

Принципът на схемата за „Разширена отговорност на производителя", съгласно последните изменения на ЗУО е набор от мерки, предприети с цел да гарантират, че производителите на продукти носят финансова отговорност или финансова и оперативна отговорност за управлението на отпадъците като етап от жизнения цикъл на продукта след превръщането му в отпадък.

В България се прилагат успешно няколко основни схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство в т.ч.: отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги; разширена отговорност на производителя относно 6 групи масово разпространени отпадъци; и схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци;

Схемата за разширена отговорност на производителя (РОП) се прилага успешно по отношение на 6 групи масово разпространени отпадъци (МРО): опаковки (от 2004 г.); ИУМПС (от 2005 г.); ИУЕЕО (от 2006 г.); отпадъчни масла и нефтопродукти (от 2006 г.); батерии и акумулатори (от 2006 г.); и гуми (от 2011 г.). При тази схема, лицата, пускащи на пазара продукти, които се превръщат в МРО, са задължени по силата на ЗУО и специфичните наредби за постигане на количествени цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на МРО, определени в Наредбите за всеки вид МРО. Създадени са и се поддържат съответните публични регистри на задължените по схемата лица. Цените на услугите, свързани с подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на МРО се формират изцяло на пазарен принцип при наличната конкуренция на национално ниво, в рамките на ЕС и СТО за предоставяне на такива услуги. Анализът на отпадъците показва, че най-добри постижения от гледна точка на йерархията на управление на отпадъците са постигнати за МРО. Това дава основание добрите резултати от прилагане на схемата за 6-те групи МРО схемата да се разшири и за други продукти. С оглед на новите европейски цели по отношение на текстилните отпадъци за 2025 г., е необходимо в схемата да бъдат включен и този отпадъчен поток.

Схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са

сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса-битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата. Понастоящем размерът на таксата се определя масово като промил от данъчната оценка/отчетната стойност на имотите на гражданите, фирмите и институциите, което води до неспазване на принципа „замърсителят плаща“. През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса битови отпадъци. След няколко отлагания, към настоящия момент за стартова година на новия механизъм за определяне на такса-битови отпадъци е приета 1.01.2022 г.

2. Схеми за управление на отпадъците

2.1. Схема за отговорност на домакинствата и на други лица, които генерират битови отпадъци и подобни на битови отпадъци

Схемата се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на няколко групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинства, но образувани от други източници – юридически лица. Подобни на битовите отпадъци се образуват най-вече в административни сгради, образователни институции, социални организации, пазари, търговски обекти, хотели и ресторанти и др. Битовите отпадъци се образуват и от производствени предприятия, но от жизнената дейност на служителите и работниците на тези предприятия. Домакинствата и други генератори на битови отпадъци заплащат такса битови отпадъци на общината, а с приходите от такса битови отпадъци общините от регион Велико Търново осигуряват услуги на домакинствата и други генератори на битови отпадъци по събиране, извозване и третиране на битови отпадъци.

При тази схема задължените лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Тези лица са отговорни за изхвърлянето, включително разделното събиране и изхвърлянето на битови отпадъци в определените за целта съдове и места, в съответствие с принципа „Замърсителя плаща“ – и за заплащането на пълните разходи за услугите по временно съхраняване, събиране, транспортиране, третиране на отпадъци, закриване, рекултивация и последващ мониторинг на депа и съоръженията за битови отпадъци в съответствие със Закона за местни данъци и такси, ЗУО и наредбите на общините за управление на отпадъците. Поради затруднения в определяне на точното количество отпадък, което изхвърля едно домакинства, принципът „замърсителя плаща“ не се прилага напълно за общините от регион Велико Търново.

Съгласно сега действащите наредби на общините от региона, размера на таксата за битови отпадъци се определя се определя за всяко населено място и за всяка дейност поотделно.

За услугите по събиране, извозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения и за поддържане чистотата на местата за обществено ползване, данъчно задължените лица на територията на общините от региона, заплащат такса за битови отпадъци, определена от общинския съвет за всяка една от шестте общини, въз основа на одобрена план-сметка, за разходите по поддържане на чистотата и размера на таксите за битови отпадъци, включваща най-общо разходи за:

- Осигуряване на съдове за съхранение на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.
- Събиране, вкл. разделно на битови отпадъци и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за третиране;
- Проучване, проектиране, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депа за битови отпадъци или други инсталации и съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, вкл. отчисления по чл. 60 и 64 от ЗУО;
- Почистване на улични платна, площади, алеи, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

Таксата за организиране на разделното събиране и сортиране на отпадъци от опаковки от домакинствата, административните, социалните и обществените сгради, заведения за обществено хранене, търговски обекти и обекти за отдих, се заплащат от собствениците (ползвателите, концесионерите) на облагаемите с данък недвижими имоти, по ред определен от общинския съвет на шестте общини, в левове, според количеството на битовите отпадъци.

Съгласно чл. 11 от ЗМДТ, данъчно задължените лица (собственици на сгради, ползватели, концесионери), заплащат такса по реда на Наредбите за определяне на администрирането на местните такси и цени на шестте общини от региона. Съгласно анализа на тези наредби, общинските съвети на общините от региона определят местните цени и такси на предлаганите услуги по сметосъбиране и сметоизвозване на база количеството на битовите отпадъци. Когато не може да се определи количеството, размерът на такса битови отпадъци се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет.

2.2. *Схема за отговорност на домакинствата и на други лица, които генерират утайки от ПСОВ в резултат на отвеждането и пречистването на отпадни води*

Схемата се прилага за утайки от ПСОВ, генерирани в резултат на отвеждането и пречистването на битови отпадъчни води от домакинствата и от други източници.

При тази схема лицата, които ползват услугите по отвеждане и пречистване на отпадъчни води в т.ч. и третиране на утайки от ПСОВ, в съответствие с принципа „замърсителя плаща“, заплащат пълните разходи за тази услуга. Задължените в схемата

лица заплащат услугите чрез такса за отвеждане и пречистване на отпадъчните им води в т.ч. за третиране на утайките им, която се изчислява на базата на количеството на доведени и отведени отпадъчни води и разходи за дейността. Таксите се определят от оператора на ВиК системите и се утвърждават от Комисията за енергийно и водно регулиране, в съответствие с нормативната уредба на национално ниво.

2.3. Схема за разширена отговорност на производителя (РОП), относно някой групи масово разпространени отпадъци

На територията на общините част от регион Велико Търново, функционират следните системи:

- Система за разделно събиране на отпадъци от опаковки – за хартиени и картонени опаковки, композитни, пластмасови, метални и стъклени, която се финансира от организацията по оползотворяване („Еко Партнърс България“ за всички общини и „Булекопак“ за община Стражица);
- С юридически лица за оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), включително с отпадъци от електрическо и електронно оборудване.
- С юридически лица за събиране, транспортиране, съхранение и разкомплектоване на излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС);
- С юридически лица за събиране, съхраняване, транспортиране, оползотворяване или обезвреждане на излезли от употреба гуми (ИГУ).

2.4. Отговорност на причинителя и притежателя на образуваните отпадъци чрез пряко заплащане на услугите по извозване и третирането им в сътрудничество с общините от регион Велико Търново

При тази схема производителя на определени продукти и стоки или доставчикът на дадена услуга е задължено лице и носи отговорност за съхраняването, събирането, транспортиране и третиране на отпадъците, генерирани при производството на съответните стоки и услуги, в съответствие с нормативните. Разглежданата схема е типичен пример за пълното прилагане на схемата „замърсителя плаща“.

По този начин се предоставя възможност на юридическите лица – фирми и други да организират сами извозването на битови отпадъци и подобни на битови отпадъци до инсталации и съоръжения за оползотворяване и обезвреждане на битови отпадъци. В този случай фирмите организират сами и заплащат дейността по транспортирането на отпадъците им.

Генераторите на ОСР на територията на общините от региона, организират сами и финансират съхранението, извозването и последващото им третиране. Генераторите на ОСР организират сами транспортирането на строителните отпадъци до депо. Като цяло в общините от регион Велико Търново е налице изоставяне на процеса на осигуряване

на площадки, които трябва да бъдат осигурени съгласно ЗУО, на които домакинствата и фирмите да могат да оставят разделно събраните ОСР в малки количества от ремонтна дейност. Това често е една от причините тези отпадъци да се изхвърлят в контейнерите за битови отпадъци или до тях и съответно да водят до замърсяване на уличните пространства.

Изводи и препоръки:

- В общините от РСУО Велико Търново се прилагат успешно няколко основни схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство в т.ч.: отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги; разширена отговорност на производителя относно 6 групи масово разпространени отпадъци; и схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци;
- Схемата за отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги се прилага за производствени отпадъци, вкл. производствени опасни отпадъци, болнични отпадъци, ПСБ/ПСТ, утайки от ПСОВ, отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради (с изключение на строителните отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата и разрушаване на сгради в малки количества по критерии, определени в ЗУО). Създадени са публични регистри на: лицата подлежащи на инспекция и контрол; лицата, притежаващи разрешителни и регистрационни документи за извършване на дейности с отпадъци; търговците и брокерите на отпадъци;
- Схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци. Схемата се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса-битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата.

IV.8. АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Предмет на анализа в настоящият раздел е инфраструктурата за управление на битовите отпадъци за всяка една от общините в региона Велико Търново; инфраструктура за изградена на територията на регионално депо Велико Търново; инфраструктура за третиране на отпадъци от строителство и разрушаване (ОСР), утайки от ПСОВ и др.

Настоящият анализ се стреми да отговори на следните въпроси:

- Какви са тенденциите и настоящата ситуация по отношение на осигуряване от общините в РСУО на инфраструктура за отпадъци, чието управление е от компетенциите на местните власти.
- Осигурената, изградената и в процес на планиране, осигуряване и изграждане инфраструктура за територията на РСУО Велико Търново, достатъчна ли е за третиране на отпадъците на територията на общините и за постигане на количествените цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, поставени пред местните власти.
- Необходима ли е допълнителна инфраструктура за подобряване на услугите и постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, в т.ч. по потоци отпадъци.
- Какви са основните изводи и препоръки за бъдещи действия;

1. Съдове и техника за събиране на битови отпадъци

В шестте общини на регион Велико Търново са изградени и функционират системи за сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци, разгледани поотделно за всяка една община, както следва:

Община Велико Търново

В община Велико Търново са обхванати от системата за сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци 99,69 % от населението. Организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци не се извършва само в много малки населени места, разположени в планинските части на общината, които са с население по-малко от 10 жители. Жителите на тези места са освободени от заплащането на компонентите на такса „битови отпадъци за събиране и транспортиране на битови отпадъци и за поддържане чистотата ба териториите за обществено ползване, предвид обстоятелствата, че тези услуги не се извършват.

Услугите по събиране и транспортиране на битови отпадъци се извършват от фирма, избрана по реда на ЗОП „Нелсен чистота“ ЕООД, която извършва дейността в гр. В. Търново, с. Арбанаси, с. Шереметя и с. Малък чифлик. Останалите населени места в общината – от Общинско предприятие „Зелени системи“. Договорът с „Нелсен чистота“ е от 2018 г. със срок на действие – 3 г.

В следващата таблица са представени видовете и броя на съдове за събиране на битови отпадъци към 2020 г.

Таблица 30 Брой и вид съдове за сметосъбиране и сметоизвозване в община Велико Търново

№	Вид съдове	Обем м³	Брой
1.	Контейнер тип “бобър“ метални и пластмасови	1,1	3791
2.	Контейнер тип “ракла“ метален	1,1	100
3.	Контейнер 4 м3	4	39

4.	Пластмасови кофи	0,240	1000
5.	Поцинковани кофи	0,110	5795

Източник: Община Велико Търново

В следващата таблица е представен график и повтаряемостта на сметосъбирането и сметоизвозването в община Велико Търново също за 2020 г.

Таблица 31 График на сметосъбиране и сметоизвозване в община Велико Търново за 2020 г.

№	Вид съдове	Честота на извозване
1.	Гр. Велико Търново	ежедневно
2.	Гр.Дебелец	Първа зона – 1 път седмично Останалите зони – 2 пъти месечно
3.	Гр.Килифарево	1 път седмично
4.	Арбанаси	4 пъти седмично
5.	Малък чифлик, Шереметя	2 пъти седмично
6.	Вонеща вода, Въглевци, Войнежа, Райковци, Габровци, Големани Плаково и Ялово	2 пъти месечно
7.	Леденик, Самоводене, Беляковец, Присово, Ново село	3 пъти месечно
8.	Останалите населени места	2 пъти месечно

Източник: Община Велико Търново

В следващата таблица са представени транспортинте средства за събиране на битови отпадъци в общината.

Таблица 32 Вид и брой на използваните транспортни средства за сметосъбиране в община Велико Търново

№	**Вид на транспортното средство**	**Бр.**	**Обем на надстройката куб.м.**
1	МАН	2	12
2	УАЗ	4	1
3	ГАЗ 55	2	4,5
4	Волво контейнеровоз	1	8,5
5	Волво	1	12
6	Камаз	1	10
7	Шкода	1	9
8	Ивеко	1	7
9	Мерцедес	1	7
10	Скания	1	6
11	Фолксваген	1	1
12	ДАФ контейнеровоз	2	10,6
13	Ивеко	1	12,5
14	Авиа	1	5
15	Ивеко Еврокарго ВТ1639ВТ	1	9
16	Форд Карго ВТ1094КВ	1	16
17	Ивеко МЛ100 ВТ3834КВ	1	9
18	Исузу НКР ВТ5759ВН	1	7
19	Ивеко 100Е ВТ9056КН	1	9
20	Ивеко МЛ100 ВТ9249ВН	1	9

Източник: Община Велико Търново

Дейността на община Велико Търново по събиране и транспортиране на битовите отпадъци е обезпечена с необходимите съдове за събиране, така че са обхванати 99,69 %

от населението на общината и да осигурява необходимата честота на извозване, която да не допуска препълване на контейнерите.

За отпадъците от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло от м. август 2020 г., община Велико Търново има сключен договор с нова организация по оползотворяване „Еко Партнърс България“ АД. До м. юли 2020 г. общината е имала сключен договор с „Екопак България“ АД. От системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки са обхванати гр. Велико Търново, с. Шереметя, с. Арбанаси, гр. Килифарево, гр. Дебелец, с. Самоводене и с. Ресен. На територията на общината има разположени контейнери тип „иглу“ с обем 1,7 м ^{3} - 171 жълти и 171 сини контейнера. Контейнерите се извозват по график – жълтите контейнери за хартиени, пластмасови и метални отпадъци от опаковки се обслужват три пъти месечно. Сините контейнери за стъклени отпадъци се обслужват при напълване на контейнера. (Източник Сайт на община Велико Търново.

На територията на община Велико Търново са разположени и 10 бр. контейнери за текстилни отпадъци с обем от 1,7 м^3, които се извозват два пъти седмично.

Община Велико Търново е осигурила 11 бр. контейнери за едрогабаритни отпадъци с обем 4 м^3 разположени на територията на града., които се извозват по график - кв. „Бузлуджа“: всеки понеделник на улици „Георги Измирлиев“ и „Деньо Чоканов“; кв. „Зона Б“ и кв. „Чолаковци“ : всеки вторник на улици „Стоян Коледаров“ и „Рада Войвода“; централна градска част и кв. „Асенов“: всяка сряда на улици „Христо Ботев“ и „Св. Климент Охридски“; кв. „Колю Фичето“: всеки четвъртък на улици „Симеон Велики“ и „Полтава“; кв. „Акация“ и кв. „Картала“: всеки петък на улици „Черни връх“ и „Стоян Михайловски“.

Община Велико Търново има сключен договор с „Кроношпан България“ АД за събиране и транспортиране на дървесни отпадъци. на територията на града са разположени 3 бр. контейнери за дървесни отпадъци с обем 10 м^3, които се извозват по график след напълване.

Община Велико Търново провежда три пъти в годината кампании за събиране на опасни отпадъци, ИУЕЕО, НУБА и ИУГ в мобилни събирателни пунктове в гр. Велико Търново. Местата за провеждане се определят в началото на всяка година. Общината има сключен договор за разделно събиране на Отпадъци от електрическо и електронно оборудване, Отпадъци от батерии и акумулатори, Излезли от употреба гуми с „Феникс - ВТ“ ЕООД и за Моторни превозни средства с „Максима 2008“ ЕООД.

Община Горна Оряховица

Общинската система за събиране и транспортиране на битови отпадъци обхваща 100% от населението в общината. Услугите по сметосъбиране и сметоизвозване са възложени на фирма „Глобъл Клинър“ ООД, избрана по реда на ЗОП. Договор №13/05.03.2019 г. с

предмет: Сметосъбиране и сметоизвозване на твърди битови отпадъци и свързаните с тях дейности в 12 села и гр.Долна Оряховица, община Горна Оряховица – срок на договора 60 месеца. Договор №17/18.03.2019 г. с предмет: Сметосъбиране и сметоизвозване на твърди битови отпадъци и свързаните с тях дейности в гр.Горна Оряховица – срок на договора 60 месеца.

В следващата таблица са представени видовете и броя на съдове за събиране на битови отпадъци в община Горна Оряховица към 2020 г.

Таблица 33 Вид и брой контейнери за сметосъбиране в община Горна Оряховица за 2020 г.

№	Вид съдове	Обем м³	Брой
1.	Контейнер тип «Бобър»	1,1	1565
2.	Контейнер 4 куб.м.	4	25
3.	Кофа тип «кука»	0,240	1600
4.	Контейнер за пепел	0,4	145

Източник: Община Горна Оряховица

В следващата таблица е представен график и повтаряемостта на сметосъбирането и сметоизвозването в община Горна Оряховица за 2020 г.

Таблица 34 Честота на извозване на съдовете за битови отпадъци в община Горна Оряховица за 2020 г.

№	Населено място	Честота на извозване
1.	Гр. Горна Оряховица – ЦГЧ	ежедневно
2.	Гр. Горна Оряховица – останалата част на града	Кофа тип «кука» - един път седмично, Съд тип «Бобър» - през ден Контенер 4 м³ – един път седмично
3.	Гр. Долна Оряховица и селата Поликрайще, Първомайци, Драганово, Г.Д.Тръмбеш, Янтра и Крушето	Кофа тип «кука» - един път седмично, Съд тип «Бобър» - два пъти седмично
4.	Останалите населени места в общината	Кофа тип «кука» - един път седмично,

Източник: Община Горна Оряховица

В община Горна Оряховица сметоизвозването се извършва с транспорти средства , собственост на фирма „Глобъл Клинър“. В следващата таблица представяме вида и броя на транспортните средства в общината към 2020 г.:

Таблица 35 Брой и вид транспортни средства в община Горна Оряховица за 2020 г.

№	Вид на транспортното средство	Брой	Обем на надстройката м³
1	Сметосъб.камион тип»Преса	1	16
2	Сметосъб.камион тип»Преса	1	16
3	Сметосъб.камион тип»Преса	1	16
4	Сметосъб.камион тип»Преса	2	16
5	Тов.автомобил «Самосвал»	1	4
6	Тов.автомобил «Самосвал»	1	8

7	Контейнеровоз	1	Обслужва 4 куб.м контейнери
8	Колесен трактор /челен товарач/	1	-

Източник: Община Горна Оряховица

Дейността на община Горна Оряховица по събиране и транспортиране на битовите отпадъци е обезпечена с необходимите съдове за събиране, така че са обхванати 100 % от населението на общината и осигурява необходимата честота на извозване, която не допуска препълване на контейнерите.

За отпадъците от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло община Горна Оряховица има сключен договор с „Еко Партнърс България“ АД за организиране на система за разделно събиране на отпадъци. На територията на общината са разположени 100 комплекта контейнери за разделно събиране на отпадъци. В жълтите се изхвърлят опаковки от хартия, картон и пластмаса. Зелените са само за опаковки от стъкло. Контейнерите са собственост на фирма „Еко Партнърс България“ и се обслужват по график. Жълтите контейнери се изхвърлят два пъти в месеца, а зелените – веднъж на шест месеца.

Община Горна Оряховица има сключен договори за оползотворяване на масово разпространени отпадъци за: Отпадъци от електрическо и електронно оборудване и Излезли от употреба гуми с „Трансинс Технорециклираща компания“ АД; за Отпадъци от батерии и акумулатори – „Трансинс батери“ ООД и за Моторни превозни средства - „Максима 2008“ ЕООД. В община Горна Оряховица не е организирано разделно събиране на други опасни битови отпадъци, извън посочените по-горе.

В общината се извършва разделно събиране на пепел и сгурия, чрез специални контейнери, разположени до тези за битови отпадъци.

Община Елена

Общинската система за събиране и транспортиране на битови отпадъци обхваща 90% от населението на общината. Община Елена е със 124 населени места. Достъпът до някои населени места е невъзможен от сметопочистващите автомобили. Услугите по сметосъбиране и сметоизвозване са възложени на външна фирма, избрана по реда на ЗОП – Глобъл Клинър ООД – гр. Хасково. Сключен е Договор № РД.02.11-188/01.03.2019г. за срок от 5 години.

В следващата таблица са представени видовете и броя на съдове за събиране на битови отпадъци към 2020 г на община Елена.

Таблица 36 Вид и брой контейнери на община Елена за 2020 г.

№	Вид съдове	Обем м³	Брой
1	Контейнер тип «Бобър»	1,1	237
2	Кофа тип «Мева»	0,240	2320
3	Поцинкована кофа	0,110	302

Източник: Община Елена

В следващата таблица е представен график и повтаряемостта на сметосъбирането и сметоизвозването в община Елена за 2020 г.

Таблица 37 Честота на извозване на съдовете за битови отпадъци на община Елена за 2020 г.

№	Населено място	Честота на извозване
1	Град Елена- улици «Стоян Михайловски», «Иларион Макрополски» и Йеромонах Й.Брадати»	Три пъти седмично
2	Град Елена – улици «разполовци», «синджирци», «Киллъжевци», «Чукани», «Недешковци», «Милковци», «Шейтани», «Пърчевци», «Казаци», «Боевци», «Майтанеци», «Неювци» и «Доолни Болерци»	Един път седмично
3.	Град Елена – всички останали улици	Два пъти седмично
4.	Останали населени места	Един път седмично

В община Елена сметосъбирането и сметоизвозването се извършва с транспортни средства, собственост на сметопочистващата фирма „Глобъл Клинър“ ООД. Услугата се извършва с две транспортни средства тип вариопреса с обем на надстройката 16 м³.

Дейността на община Елена по събиране и транспортиране на битовите отпадъци е обезпечена с необходимите съдове за събиране, така че са обхванати 90 % от населението на общината, поради особеностите на местоположението на някои населени места в общината и осигурява необходимата честота на извозване, която не допуска препълване на контейнерите. За отпадъците от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло община Елена има сключен договор с организация по оползотворяване „Еко Партнърс България“ АД от 23.11.2020 г.

Община Елена има сключен договори за оползотворяване на масово разпространени отпадъци от: Отпадъци от електрическо и електронно оборудване и Излезли от употреба гуми с „Трансинс Технорециклираща компания“ АД; от Моторни превозни средства – „Българска рециклираща компания“ АД. Община Елена няма разделно събрани опасни отпадъци.

Община Златарица

Общинската система за събиране и транспортиране на битови отпадъци обхваща 100% от населението на общината. Услугите по събиране и транспортиране на битови отпадъци се извършват от „Звено за социални услуги и други дейности“ създадено с решение 440 от 23.02.2006 г. на общински съвет Златарица.

В следващата таблица са представени видовете, броя на съдове за събиране на битови отпадъци и честотата на обслужването им към 2020 г.

Таблица 38 Вид, брой контейнери и честота на извозване в община Златарица

№	Вид съдове	Обем м³	Брой	Честота на обслужване на контейнерите
1.	Контейнер	110 *л*	1499	Два пъти седмично
2.	Контейнер «Ракла»	1100 *л*	69	Два пъти седмично
3.	Метален контейнер за събиране на пепел и сгурия	110 *л*	29	Един път седмично

Източник: Община Златарица

За събиране и транспортиране на битовите отпадъци община Златарица разполага с 1 специализиран автомобил с обем на надстройката 16 м³, който е собственост на общината. Дейността на община Златарица по събиране и транспортиране на битовите отпадъци е обезпечена с необходимите съдове за събиране, така че са обхванати 100 % от населението на общината и осигурява необходимата честота на извозване, която не допуска препълване на контейнерите.

Община Златарица има сключени договори за оползотворяване на масово разпространени отпадъци от Излезли от употреба гуми с Гуми Рисайклинг ЕООД; от Моторни превозни средства – „Българска рециклираща компания“ АД и атпядъци от масла с „Еко Ойл Ресурс“ ЕАД и „Норд Масла“.

Община Лясковец

Общинската система за събиране и транспортиране на битови отпадъци обхваща 100% от населението на общината. Услугите по събиране и транспортиране на битови отпадъци са възложени на от външна фирма, избрана по реда на ЗОП - „ДЕКРА-СТРОЙ“ ЕООД.

В следващата таблица са представени видовете и броя на съдове за събиране на битови отпадъци към 2020 г.

Таблица 39 Вид и брой контейнери в община Лясковец

№	Вид съдове	Обем м³	Брой
1.	Контейнер тип «Бобър»	1100 *л*	687
2.	Пластмасов контейнер тип “Бобър”	1100 *л*	1
3.	Пластмасови кофи	240 *л*	510
4.	Пластмасова кофа	120 *л*	100
5.	Кофи тип „Мева”	110 *л*	1365
1.	Съдове за сгурия и пепел		100

Източник: Община Лясковец

В следващата таблица е представен график и повтаряемостта на сметосъбирането и сметоизвозването в община Лясковец.

Таблица 40 Честота на извозване на съдовете за битови отпадъци.

№	Населено място	Честота на извозване
1.	Град Лясковец	13 пъти месечно
2.	С. Джулюница	4 пъти месечно
3.	Всички останали населени места	3 пъти месечно

Източник: Община Лясковец

Съдовете за сгурия и пепел се извозват 1 път седмично през отоплителния сезон. В община Лясковец събирането и транспортирането на битови отпадъци се извършва с траспортни средства собственост на сметосъбиращата фирма „Декра-Строй“ . Услугата се извършва със слесните транспортни средства:

Таблица 41 Брой и вид транспортни средства в община Лясковец за 2020 г.

№	Вид на транспортното средство	Брой	Обем на надстройката м^3
1	Специализиран автомобил /самосвал/ за извозване на едро-габаритни отпадъци	1	10
2	Специализиран автомобил за сметосъбиране, с обем на надстройката за отпадъци до 24 м3 с повдигащо устройство – комбинирано за една или две кофи с вместимост от 110 и 240 л.	1	24
3	Специализиран автомобил за сметосъбиране, обем на надстройката за отпадъци до 10 м3 с повдигащо устройство - комбинирано за една или две кофи с вместимост от 110 и 240 л. и контейнер „Бобър“ с вместимост 1100 л	1	10

Източник: Община Лясковец

Дейността на община Лясковец по събиране и транспортиране на битовите отпадъци е обезпечена с необходимите съдове за събиране, така че са обхванати 100 % от населението на общината и осигурява необходимата честота на извозване, която не допуска препълване на контейнерите.

За отпадъците от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло община Лясковец има сключен договор с организация по оползотворяване „ЕКОПАК“ АД. Община Лясковец има сключени договори за оползотворяване на масово разпространени отпадъци от електрическо и електронно оборудване и от батерии и акумулатори с МЕГА МД ЕООД.

Община Стражица

Общинската система за събиране и транспортиране на битови отпадъци обхваща 100% от населението на общината. Услугите по събиране и транспортиране на битови отпадъци се извършва от фирма „Глобъл Клинър“ ООД – гр. Хасково по Договор № 33/01.03.2018 г., със срок 5 години.

В следващата таблица са представени видовете и броя на съдове за събиране на битови отпадъци към 2020 г.

Таблица 42 Вид и брой контейнери в община Стражица за 2020 г.

№	Вид съдове	Обем м³	Брой
1.	Контейнер тип «Бобър» и «Ракла»	1,1	574
2.	Пластмасови кофи .	0,240	1571
3.	Пластмасови кофи	0,140	159
4.	Пластмасови зелени Ракли	1,1	28

Източник: Община Стражица

В следващата таблица е представен график и повтаряемостта на сметосъбирането и сметоизвозването в община Стражица.

Таблица 43 Честота на извозване на съдовете за битови отпадъци.

№	Населено място	Честота на извозване
1.	гр. Стражица	2 пъти седмично
2.	с. Кесарево и с. Камен	4 пъти месечно
3.	с. Асеново, с. Сушица и с. Царски извор	3 пъти месечно
4.	с.Балканци, с. Благоево, с. Бряговица, с. Виноград, с. Владислав, с. Горски Сеновец, с. Лозен, с. Мирово с. Николаево, с. Нова Върбовка и с. Ново градище	2 пъти месечно
5.	с. Водно, с. Железарци, с. Кавлак, с. Любенци и с. Теменуга	1 път месечно

В община Стражица сметосъбирането и сметоизвозването се извършва с транспортни средства, собственост на сметопочистващата фирма „Глобъл Клинър“ ООД. Услугата се извършва с две транспортни средства , с обем на надстройката 12 куб.м и 10 куб. м.

Дейността на община Стражица по събиране и транспортиране на битовите отпадъци е обезпечена с необходимите съдове за събиране, така че са обхванати 100 % от населението на общината и осигурява необходимата честота на извозване, която не допуска препълване на контейнерите.

За разделно събране на отпадъците от опаковки община Стражица има сключен договор с организация по оползотворяване „БУЛЕКОПАК“ АД. За разделно събиране на отпадъци от опаковки, черни и цветни метали, ИУГ, ИУМПС и др. общината има сключен договор с „МЕТАЛ ГРУП 2006“ ООД. За отпадъците от електрическо и електронно оборудване – договор с „ЕКОБУЛТЕХ“ АД („НАДИН ХОЛД“ООД) и за отпадъци от батерии и акумулатори – договор с „ЕКОБУЛБАТЕРИ“ АД („НАДИН ХОЛД“ООД). На територията на община Стражица има отредена специализирана площадка за събиране и временно съхраняване на строителни и едрогабаритни отпадъци.

2. Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на зелени и хранителни отпадъци

На територията на общините от РСУО Велико Търново са налични следните съдове и техника за разделно събиране и транспортиране на зелени и/или биоразградими отпадъци:

Община Велико Търново

На територията на община Велико Търново са разположени 109 броя кафяви контейнери за биоразградими отпадъци и 152 броя зелени контейнери за събиране на зелени отпадъци. Контейнерите се обслужват по график от ОП „Зелени системи“ с 2 бр. специализирани камиони. Зелените контейнери и един от сметосъбиращите камиони са по проект „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Велико Търново“. Кафявите контейнери и другият сметосъбиращ автомобил са закупени със средства, освободени по реда на Наредба №7 за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, във връзка с подобряване на системата за разделно събиране на биоразградими и зелени отпадъци.

Община Горна Оряховица

На територията на община Горна Оряховица има разположени 155 бр. пластмасови контейнери тип "Ракла" 1100 *л*, за разделно събиране на зелени отпадъци. Контейнерите са собственост на Общината и са разпределени по населени места, както следва: гр. Г. Оряховица 5 бр; гр. Долна Оряховица 23 бр; с. Драганово 23 бр; с. Първомайци 23 бр; с. Поликраище 23 бр.; с. Върбица 16 бр.; с. Писарево 10 бр.; с. Крушето 16 бр.; с. Правда 16 бр. Посочените съдове се обслужват от Общинско предприятие "Поддръжка на пътища, инфраструктура и озеленяване", които разполагат със специализиран камион за извършване на дейността.

Община Елена

В община Елена, разделното събиране на зелените/биотаградими отпадъци се осъществява от външен контрагент за общината – „Глобъл Клинър“ ООД, гр. Хасково. За територията на община Елена са разположени общо 40 бр. контейнери за разделно събиране на зелени отпадъци. Контейнерите са с вместимост 1100 *л*., разположени в близост до обекти с най-голямо генериране на биоразградими (органични отпадъци).

Община Златарица

На територията на община Златарица контейнерите за разделно събиране на зелени отпадъци са общо 95 бр. Контейнерите за разделно събиране на зелени отпадъци са тип „ракла“ с обем 1100 *л*. Контейнерите са собственост на община Златарица и са разположени по улиците на града.

Община Лясковец

Сметосъбиране и сметоизвозване на биоразградимите отпадъци на територията на община Лясковец се извършва от фирма „ДЕКРА – СТРОЙ“ ЕООД.
Разделното събиране на зелени и хранителни отпадъци на територията на Община Лясковец се извършва в 18 броя контейнера тип „Бобър“.

Община Стражица

В общината функционира система за биоразградими отпадъци от населението, чрез разположени зелени контейнери тип „Бобър“. В общината са разположени общо 28 контейнери за разделно събиране на зелени отпадъци. Контейнерите се транспортират по график до инсталация за компостиране на Регионално депо за отпадъците на общините.

3. Площадки, съоръжения и инсталации за третиране на битовите отпадъци на територията на РСУО Велико Търново

Регионалната система за управление на отпадъците обслужва общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Елена, Златарица и Стражица, като за периода от 22.01.2018 до 10.05.2019 и Община Полски Тръмбеш. Регионалната система за управление на отпадъците се намира в землището на с. Шереметя и е собственост на община Велико Търново. За Регионалната система за управление на отпадъците е издадено Комплексно разрешително № 467-НО/2013 г., което обхваща следните инсталации:

Таблица 44 Инсталации и съоръжения на територията на РСУО Велико Търново

Инсталации	Позиция на дейността по Приложение № 4 на ЗООС	Капацитет [t/24h]	Капацитет [t]
1. “Регионална система за управление на отпадъците“ за общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Елена, Златарица и Стражица, включваща: – Клетка 1; – Клетка 2; – Клетка 3.	5.4	105.95	826 395.06
2. Инсталация за компостиране (част от МБТ инсталация)	5.3.2 а)	89.74	-

Източник: КР № 467-НО/2013 г.,

Регионалната система за управление на отпадъците включва депо за неопасни отпадъци, от което първоначално е изградена само първа клетка, разположена в югоизточната част на имота, инсталация за механично-биологично третиране, състояща се от инсталация за сепариране на постъпващите отпадъци и инсталация за третиране на биологично разградимите сепарирани отпадъци и разделно събраните зелени

такива, пречиствателна станция за отпадни води и други спомагателни съоръжения, обслужващи сгради.

При разработеното ситуационно решение за депото е постигнат следният баланс на територията:

Таблица 45 Баланс на територията на РДНО Велико Търново

Елементи на територията	Кв.м	%
Клетки на депото за неопасни отпадъци	72 678,05	43,91
От които Клетка 1	21 707,78	13,12
Застройка		
- застроена квадратура	17 202,95	10,39
- разгъната квадратура	17 202,95	10,39
Озеленяване	48 664,13	29,40
Пътища, площадки и паркинги	26 959,56	16,29
Обща квадратура	165 504,69	100,00

Фигура 2 Генерален план на площадката на РДНО Велико Търново

2.1. Описание на Регионално депо за неопасни отпадъци Велико Търново

Към настоящият момент на територията на регионално депо Велико Търново в изградена е един брой клетка (№ 1) за приемане на ТБО. Клетката включва следните системи:

- Изолационна система

- Система за управлиние на инфилтрата
- Дренажна система за улавяне и отвеждане на инфилтрата от клетките
- Модул за пречистване на отпадни води
- Система за събиране на газове
- Кладенци за събиране на газ
- Тръби за събиране на газ
- Тръби за отвеждане на газ
- Кладенци за изпускане на конденз
- Инсталация за изгаряне на газ
- Допълнителни кладенци за събиране на биогаз
- Система за управление на повърхностните води
- Външни повърхностни води и околовръстна канавка

Остатъчния капацитет на регионалното депо за неопасни отпадъците е 78 041,237 куб.м. или 62 432,99 т. Заетата площ е 21, 71 дка.

В регионалната система за управление на отпадъците се третират смесени битови отпадъци от системата за организирано сметосъбиране на общините в регион Велико Търново, както и от други юридически лица.

2.2. Инсталация за механично-биологично третиране-инсталация за сепариране

Сградата на инсталацията за сепариране на постъпващите смесени отпадъци с прилежащите й постройки – склад за RDF и биофилтър, е ситуирана на площадка в близост до входа на РСУО. В сградата са разположени следните функционални зони: приемна зона, производствена зона, технически помещения, битови помещения и складова площ за рециклируеми материали. Капацитета на инсталацията е 64000 т/година или 246 т./ден. Технологичната линия за сепариране(сортиране) и преработка на битовите отпадъци е разделена на два самостоятелни технологични потока:

- Линия А за приемане и сепариране на твърдите битови отпадъци.
- Линия Б за преработка на биоразградимите отпадъци в компост (тор) за подобряване на почвената структура.

Съгласно КР № 467-НО/2013 г. в Инсталацията може да се извършва предварително третиране (сепариране) на отпадъци с код 20 03 01 Смесени битови отпадъци и код 15 01 06 – Смесени опаковки, съгласно Наредба №2 за класификация на отпадъците. На изход от инсталацията се отделят оползотворими компоненти като хартия и картон; пластмаси; метали; стъкло, както и горими отпадъци (RDF) и биоразградима фракция в общо количество от 25 809,32 тона за 2020 г.

Технологията на предварителното третиране на постъпващите отпадъци е следната: Смесено събраните битови отпадъци постъпват в инсталация за сепариране, в което биоразградимите и рециклируемите фракции от отпадъците се сепарират основно чрез механични методи с използване на оптична технология. Механично третиране на

смесено събраните битови отпадъци включва: пълна механична сепарация със съвременни оптични (NIR) сепаратори, заедно с цялото необходимо допълнително съпътстващо оборудване (транспортни ленти, генератори на въздух под налягане, осушители на въздуха и др.). Оптичните сепаратори с инфрачервени лъчи (NIR технология) идентифицират различните фракции в отпадъчния поток, преминаващ на транспортната лента под тях. След като се идентифицира предварително избрана отпадъчна фракция върху транспортната лента, въздуховоди по ширината на транспортната лента с въздух под налягане се използват за отстраняване на желаната фракция от отпадъчния поток. С използването на NIR системи в серии, е постижимо сепарирането на отделните фракции (PET, PP, PE, PVC пластмаси и др.) с високата чистота на продуктите (до 93% - 98% за пластмаси), при което значително се увеличава количеството и подобрява качеството на извлечените отпадъчни материали (вторични суровини за производствена дейност), което има финансово изражение чрез приходните от тяхната реализация. Смесените битови отпадъци се разделят в следните потоци отпадъчни продукти:

- Биоразградима фракция – Потокът на органичната фракция, който се получава при разделянето ѝ от неорганичната фракция в общия поток смесени отпадъци в барабанното сито, с размер по-малко от 80 mm се подава чрез транспортна лента, през сепаратор за метали, към участъка за ферментиране, узряване и рафиниране, до получаване на компост клас "Б".
- Неметална фракция – Потокът на неметалната фракция, който се получава при разделянето на органичната от неорганичната фракция в общия поток смесени отпадъци в барабанното сито, с размер между 80 мм - 300 мм, е главно смес от хартия, картон и пластмаса. Този поток се подава през феромагнитен сепаратор към балистичен сепаратор, където отново се разделя на "маломерна", „лека" и "тежка" фракции. "Маломерната" фракция (по-малко от 15 mm) постъпва за биологично третиране, докато "леката", главно пластмасови фолиа, хартия, и RDF, а "тежката" състояща се главно от PET, PE/PP и картон, след преминаване през оптични сепаратори, които отделят различните продукти, отпадъчните рециклируеми материали преминават през кабината за контрол на качеството (ръчно сортиране) и след това се балират.
- Фракция черни метали – Потокът на фракция черни метали се получава от три отделни точки на магнитната сепарация. Рециклируемите материали, сепарирани от феромагнитните сепаратори, които са разположени след барабанното сито, подават се на пресата за метали и се балират в бали.
- Фракция цветни метали – Потокът на фракция цветни метали се извлича посредством "вихровотокови" сепаратори. Отделеният поток от цветни метали се насочва към пресата за метали за компресирането им в бали.

Към настоящият към изградената сепарираща инсталация не се извършва стабилизиране на фракцията (0-50 мм), съдържаща основно инертна и биологична

компонента и отделена под формата на подситова фракция. Окомплектоването на съоръжението за сепариране на смесени битови отпадъци с втори модул – инсталация за стабилизиране на подситова био-фракция ще подпомогне постигането на целите по чл.31 ал.1 от ЗУО, и годишно ще бъде предотвратено депонирането голям брой отпадък. Освен това има редица косвени ползи както за самото съоръжение, така и за опазване на околната среда.

Количествата третирани отпадъци в сепариращата инсталацията за периода 2016 – 2020 г., общо за всички общини, част от Регион Велико Търново е както следва:

Таблица 46 Количества третирани отпадъци в сепариращa инсталация на територията на РСУО Велико Търново за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо отпадъци, третирани в инсталацията (тона)	9375,930	25 707,98	25 768,360	25 810,280	25 809,320
в т.ч. отделени фракции на изход от инсталацията					
1.отделени за рециклиране (т)	3066,149	3228,72	4182,36	4607,92	4367,620
2.отделени за енеригийно оползотворяване (т)	4727,260	10 423,874	3 613,700	4727,260	4157,360
3.отделени за друго оползотворяване (дейности с код R10)					
4. отделени примеси за обезвреждане – депониране (т)	18 114,66	15 592,575	19 963,340	18 114,660	17 20,260

2.3. Инсталация за механично-биологично третиране –инсталация за компостиране

Биологичното третиране (компостиране) се извършва на самостоятелна площадка в непосредствена близост до площадката за механично третиране (сепариране). Сградите за компостиране са разположени на отделна площадка. Те са ситуирани съобразно технологичната последователност на процеса. Проектното решение е инсталацията за компостиране да бъде разположена в сгради - сграда за ферментация на компоста със зона за приемане на разделно събраните зелени отпадъци и сграда за узряване и пречистване на компоста с обособени зона за складиране. Съобразно избраната технология за компостиране в сградата за ферментация на компоста са изградени тунели със стоманобетонни стени върху монолитни фундаменти. За биологично третиране постъпват: органични фракции отделени в процеса на сепариране на смесения отпадък и разделно събрани зелени отпадъци. Двата потока биоразградими отпадъци се третират отделно. Разделно събрания зелен отпадък се раздробява (шредира) преди постъпването му в зоната за ферментация. Оттук насетне технологичната последователност на процесите е идентична и за двата потока органични отпадъци. Тя включва следните етапи: интензивно компостиране и стабилизиране, зреене и пречистване. В етапа на интензивно компостиране и стабилизиране на органичните отпадъци се осъществява ферментация, с която се постига пълна хигиенизация на компостираните материали. Ферментацията се извършва в бетонни тунели, снабдени със система за контролирано аериране. Преди

отделяне в атмосферата въздухът от тунелите за компостиране се пречиства. Във фазата на зреене стабилизираният материал се транспортира до зоната за зреене, където се оформя в купове. Във фазата на пречистване се извършва отделяне на остатъчните фини частици (стъкло, пластмаси, инертни материали и др.) за получаване на компост клас „А“ и ниско качествен компост - клас „Б“.

Максималният денонощен капацитет на инсталацията за компостиране е 89.74 тона/денонощие, съгласно Комплексното разрешително.

Количество третирани отпадъци в инсталацията за компостиране за периода 2016 – 2020 г., общо за всички общини, част от РСУО регион Велико Търново е както следва:

Таблица 47 Количества третирани отпадъци в инсталация за компостиране на територията на РСУО 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо биоразградими отпадъци, третирани в инсталацията (тона)	26 130,860	19 995,543	26 079,132	26 130,86	26 923,101
в т.ч. отпадъци на изход от инсталацията					
1.получен компост за крайно потребление (т)	1110,408	813,66	787,603	1110,408	1556,160
2. нестандартен компост	16 996,126	12 976,36	17 336,522	16 996,126	17 030,65
3.технологични загуби (изпарения) (т)					

4. Площадки за разделно събрани отпадъци

Съгласно ЗУО, кметът на общината отговаря за осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината. В населените места с районно делене площадките следва да съответстват най-малко на броя на районите, така че предлаганите услуги да бъдат достъпни за жителите на общината.

На територията на шестте общини, членове на РСУО регион Велико Търново са разположени следните площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, както следва:

Община Велико Търново

№	ДАННИ ЗА ФИРМАТА	Разрешение № и дата	Местонахождение на площадката
1.	„Нира“ ЕООД	№ 04-ДО-00000553-00 от 14.04.2009 г. и № 04-ДО-00000736-01 от 06.12.2013 г.	с. Присово, УПИ в кв. 62 гр. Дебелец, ПИ 3030007, район ЖП Гара
2.	„Феникс-ВТ“	№ 04-РД-00000167-00 от 05.02.2013 г.	гр. Велико Търново, ул. Никола Габровски“ № 75 А гр. Велико Търново, кв. „Чолаковци“, до „Карат Електроникс“
3.	„Мегапорт“	№ 04-РД-00000147-02 от 27.12.2013 г.	гр. Велико Търново“, ул. „Никола Габровски“ № 102 и № 79

4.	"Ажур-Марийка Чонева"	№ 04-РД-00000168-00 от 12.02.2013 г.	с. Самоводене, ул. „Опълченска" № 55
5.	„Еко Феникс"		гр. Велико Търново, кв. „Чолаковци", УПИ I, кв.17
6.	„Гардения – 2007"		Гр. Велико Търново, ул. „Магистрална" № 3
7.	Норд2авто" ЕООД		Гр. Велико Търново, кв. 573
8.	„Трейд Пейпър" ООД		Гр. Велико Търново, ул. „Магистрална", № 9

Източник: Сайт на община Велико Търново

Община Велико Търново е в процес на създаване на нова общинска площадка по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО, с административен адрес: ул. „Дълга лъка", гр. В. Търново. На нея ще се събират разделно събрани отпадъци от опаковки, строителни, биоразградими и едрогабаритни отпадъци от домакинствата.

Община Горна Оряховица

Разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци се предават на регионалното депо в с. Шереметя, общ. Велико Търново, след предварително уведомяване на общинска администрация Горна Оряховица.
Строителните отпадъци могат да се предават на площадката на „Бекстон" ООД гр. Горна Оряховица.

Община Елена

Съгласно изискванията на чл.19, ал. 3, т.11 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), кметът на общината отговаря за осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинства, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места. Община Елена няма изградена площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, тъй като е с население под 10 000 жители. Предвид факта, че в общинския център гр. Елена живеят едва 4643 души, общинска администрация – гр. Елена е сметнала за икономически нерентабилно изграждането на площадката за разделно събиране на отпадъци от домакинствата.
Като цяло площадките следва да се разглеждат в общият контекст на избрания подход за събиране и третиране на битовите отпадъци в конкретния регион, като при всички случаи е необходимо общините да съблюдават разходите за осъществяването им.

Община Златарица

На територията на община Златарица има изградена една площадка на която могат да се предават разделно събрани отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия и картон, както следва:

№	Юридическо лице, притежаващо разрешението	№ и дата на регистрационния документ, издаден от РИОСВ – Велико Търново	Местоположение на площадката
1	„Йони-Йордан Димитров“ ЕООД	№04-РД-196-00/19.08.2013 г.	Площадка 1, гр. Златарица, ул. проф. Васил Златарски“ №84Б, ПИ с идентификатор №30962.501.593

Община Лясковец

В община Лясковец гражданите могат да предават разделно събраните отпадъци на площадките в гр. Лясковец – площадка № 1, имот № 000614 в землището на гр. Лясковец и в с. Козаревец УПИ IV – 45 в кв. 18А, съгласно сключените между община Лясковец договори с „Мега – МД“ ЕООД и „Марвел прим“ ЕООД. Строителните отпадъци жителите на общината могат да предават на площадката на „БЕСТКОН“ ООД. Фирмата приема за сепариране и рециклиране неопасни строителни отпадъци на обособената площадка в землището на гр. Лясковец.

Община Стражица

В община Стражица гражданите могат безплатно да предават строителни отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци на общинската площадка, намираща се в района на „Варово стопанство“ или бившия бетонов възел в землището на гр. Стражица. Излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) се събира в специален контейнер, намиращ се във входа на сградата на БКС Стражица. Негодните за употреба батерии и акумулатори (НУБА) се събират в специални контейнери, намиращи се на следните места в гр. Стражица – във входа на сградата на Община Стражица на ул. „Дончо Узунов“ № 5, в сградата на Център за обществена подкрепа на ул. „Беласица“ № 1, в магазин „2КОМ“ за компютри и електроника на ул. „Дончо Узунов“ № 2 и в общински детски комплекс на ул. „Дончо Узунов“ № 9 Б.

Изводи и препоръки:

Анализа на състоянието и развитието на инфраструктурата за събиране, транспортиране и третиране на битовите отпадъци дават основание да се направят следните изводи и препоръки:

- Общините от РСУО Велико Търново са осигурили съдове и техник за събиране на смесени битови отпадъци , която обслужва 100% от населението на съответната община. Изключение правят Община Велико Търново където обхванато население от системата за събиране и сметоизвозване е 99,69% и Община Елена с 90% обхванато население. Причините за това са, че в община Велико Търново организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци не се извършва само в много малки населени места, разположени в планинските части на

общината, които са с население по-малко от 10 жители. Община Елена е със 124 населени места, и достъпът до някои населени места е невъзможен от сметопочистващите автомобили.

- На територията и на шестте общини се прилага система за разделно събиране на отпадъци от опаковки – хартиени и картонени опаковки, пластмаса, стъкло и метал, посредством сключени договори с организации по оползотворяване – всички общини от РСУО, с изключение на община Стражица има сключен договор с „Еко партнърс България“ АД . Община Стражица има сключен договор с „Булекопак“ АД.
- На територията на общините с население по-голямо от 10 000 жители са осигурени площадки за безвъзмездно предаване на разделно събирани отпадъци, в изпълнение на изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО.
- Приключено е изграждането на инфраструктура за управление на битовите отпадъци на територията на РСУО Велико Търново, включващо изграждането на клетка 1 от регионалното депо
- На територията на РСУО Велико Търново са изградени и функционират инсталация за предварително третиране на смесени битови отпадъци и инсталация за компостиране на разделно събрани зелени отпадъци.

IV.9. АНАЛИЗ НА ПРИЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Предмет на настоящият анализа са приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците в общините от регион Велико Търново. Извършването на анализа има за цел да даде отговори на следните въпроси:

- Има ли установени практики по предотвратяване на отпадъците в общините от РСУО Велико Търново.
- Има ли планирани и приложени административни мерки, които са стимул за физическите и юридическите лица да прилагат предотвратяване на отпадъците;

1. Приложени мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците

Една от основните цели, които Регионалната програма за управление на отпадъците на регион Велико Търново 2014 – 2020 г. си поставя е предприемане на мерки за предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци. Общините от РСУО прилагат различни мерки за предотвратяването на образуването на отпадъци, някой от които са:

Община Горна Оряховица

Община Горна Оряховица изпълнява проект „Община Горна Оряховица работи за общество с „нулеви отпадъци" по процедура BG16M1OP002-2.009 Изпълнение на

демонстрационни проекти в областта на управлението на отпадъците на Оперативна програма „Околна среда 2014 -2020 г.“. Демонстрационният проект на община Горна Оряховица си поставя като общи цели да допринесе за управлението на отпадъците чрез най-високите нива в йерархията за управление на отпадъци и за повишаването на самосъзнанието за прилагане на мерки на индивидуално ниво за предотвратяване образуването на отпадъците и разделно събиране на специфични потоци отпадъци. Проектът предвижда въвеждане на добри практики за управление на битовите отпадъци в община Горна Оряховица в следните три направления:

1. Дейности за увеличаване на количествата разделно събрани битови отпадъци от хартия на територията на общината (извън отпадъците от опаковки от хартия и картон).

- Мярката включва провеждане на кампании за събиране на отпадъчна хартия в училища на територията на общината.

2. Дейности за предотвратяване на образуването на отпадъци от пластмасови изделия за еднократна употреба.

- Мерките включват замяна на пластмасови бутилки за вода с такива за многократна употреба по време на годишната лекоатлетическа щафетна обиколка на гр. Горна Оряховица; изготвяне на План с мерки за поетапна подмяна на съдове, чаши и прибори и др. за еднократна употреба в общинските звена; провеждане на кръгли маси с представители на бизнеса относно предотвратяване на пластмасови отпадъци за еднократна употреба.

3. Дейности за подготовка за повторна употреба на отпадъци от текстилни облекла

- Мерките включват разяснителна кампания сред населението, поставяне на четири специализирани контейнера за отпадъци от текстил на подходящи места в град Горна Оряховица и сключване на споразумение със специализирана фирма за събиране на отпадъците от контейнерите и извозването им до центрове за подготовка за повторна употреба. Проектът се изпълнява в периода от 30.09.2020 г. до 31.08.2022 г.

Община Златарица

На територията на Община Златарица се изпълнява проект „Тестово прилагане на добри практики по отношение на подходи за събиране и рециклиране на текстилни отпадъци“ по процедура BG16M1OP002-2.009 Изпълнение на демонстрационни проекти в областта на управлението на отпадъците на Оперативна програма „Околна среда 2014 -2020 г.“. Заедно с Бенефициента по проекта – ЕЛ ЗЕТ ВАРНА ЕООД, Общината реализира демонстрационен проект за управление на отпадъците. Предвидените мерки третират разделно събиране и рециклиране на отпадъци от текстил, както и обществена кампания за промотирането и събирането им. Проектът предвижда изпълнението на следните дейности:

- Поставяне на рециклираща машина за текстил на територията на Община Златарица;
- Поставяне на контейнери за разделно събиране на текстил на удобни, публични места, определени от кмета на общината;
- Кампании за популяризиране на резултатите от проекта, в т.ч. – разпространение на информационни брошури, видео и аудио клипове, провеждане на пресконференции и дебати, обучителни акции в училищата в община Златарица, с участието на лектори и разпространението на презентационни материали и промоционални подаръци, организиране на „Ден на разделното събиране на битови отпадъци от текстил“, който ще завърши с музикален концерт. Проектът се изпълнява в периода от 09.09.2020 г. до 09.09.2022 г.

В община Велико Търново е удвоен броят на специалните контейнери за стари дрехи, текстил и обувки. Инициативата на общината има за цел да насърчи рециклирането и да създаде по-голямо удобство за хората.

С Наредбата за управление на отпадъците на територията на община Елена, приета с Решение № 84 / 25.07.2019 г., Протокол № 9 от 25.07.2019 г. на Общински съвет – Елена и с Наредба за управление на отпадъците на територията на община Лясковец, приета с Решение № 485/31.07.2014 г., изм. и доп. с Решение № 585/21.08.2019 г. на Общински съвет – Лясковец се поставя изискването лицата, при чиято дейност се образуват и/или третират отпадъци, да прилагат приоритетен ред (йерархия) при управлението на отпадъците, а именно:

1. предотвратяване на образуването им;
2. подготовка за повторна употреба;
3. рециклиране;
4. друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
5. обезвреждане.

В допълнение добри практики по предотвратяване образуването на отпадъци се наблюдават и в големите търговски вериги на територията на общините от РСУО Велико Търново в лицето на търговска верига „Кауфланд“. Веригата магазини в областта прилага стратегия за ограничаване и предотвратяване използването на пластмаса. В изпълнение на стратегията веригата магазини вече предлага голям избор от продукти в опаковки за многократна употреба: много напитки и млечни продукти са в стъклени бутилки и буркани, вместо в пластмасови за еднократна употреба.

Изводи и препоръки:

Основните изводи анализа на мерките и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците на територията на общините от РСУО регион Велико Търново позволяват да се направят следните изводи и препоръки:

- Общините от региона поставят в нормативните си документи изискването при управлението на отпадъците да се прилага приоритетен ред (йерархия), съгласно чл.6 на ЗУО, а именно: предотвратяване; подготовка за повторна употреба; рециклиране; друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия; Обезвреждане;
- Общините от региона изпълняват местни проекти, които допринасят за управлението на отпадъците чрез най-високите нива в йерархията за управление на отпадъци и за повишаването на самосъзнанието за прилагане на мерки на индивидуално ниво за предотвратяване образуването на отпадъците и разделно събиране на специфични потоци отпадъци.
- Продажбата на стоки в насипно състояние или в контейнери/буркани/кутии за многократна употреба, напр. стъклени, е добра практика, която може да се организира от общините от регион Велико Търново, съвместно както с търговски вериги, така и с отделни магазини и производители.
- С развитието на модела т.нар. „бърза мода (fast fashion)“, което води до големи щети на околната среда както от гледна точка на производството, така от гледна точка на третирането на образуваните текстилни отпадъци, увеличаването броя на контейнери/пунктове за отпадъци от текстил за общините от региона, които са въвели тази система, би била адекватна добра практика.
- Необходими са действия в посока повишаване капацитета на институциите, най-вече общинските администрации, по отношение на нормативните изисквания, процесите и практиките по предотвратяване образуването на отпадъци.
- Необходимо е повишаване на информираността на населението за ползите от предотвратяване на образуването на отпадъците чрез разпространяване на интересна, полезна и достъпна информация.
- Създаването на партньорства между общините от регион Велико Търново с институциите, бизнеса и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност е добра практика, която е подходящо да се насърчава.

IV.10. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ДЕЙСТВИЕТО ИМ

Настоящият анализ е разработен с цел да даде отговор на следните въпроси:

- Кои са икономическите инструменти и стимули, които се прилагат в общините от РСУО Велико Търново;
- Какви са общите приходи от ТБО и каква е структурата и събираемостта на приходите от такса битови отпадъци за периода 2016-2020 г; прилагат ли се стимулиращи елементи за екологосъобразно управление на отпадъците при определяне на размера на ТБО;
- Какви са дължимите суми за обезпеченията и отчисленията по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО и каква е степента на заплащане на дължимите суми по тези обезпечения и

отчисления; какви суми са акумулирани по сметките в РИОСВ за периода 2011-2021 г.

- Какъв подход се прилага от общината за определяне на размера на цените и таксите за услуги за управление на битовите отпадъци.

1. Анализ на икономическите инструменти и стимули в сектора за управление на отпадъците

1.1. Икономическите инструменти и стимули в сектора за управление на отпадъците

Икономическите инструменти в сектора за управление на отпадъците са механизми, въведени от държавата, които правят по-изгодно за населението и бизнеса да рециклират и оползотворяват отпадъци, вместо да ги депонират. Най-общо икономическите инструменти могат да бъдат обединени в няколко групи:

- Такса за депониране на битови отпадъци. Тази група инструменти включва разнообразни такси за депониране на отпадъци на депа, такси за изгаряне на отпадъци в инсинератори, както и различни по вид забрани за депониране и изгаряне на отпадъци;
- Схеми плащане при изхвърляне. Това са инструменти, при които населението и бизнеса заплащат за събирането, извозването и третирането на генерираните от тях отпадъци. Тези схеми са пряко свързани с количеството на генерираните от съответните лица отпадъци, като те заплащат на кг/чувал/контейнер и т.н.
- Схема за отговорност на производителя. Това са схеми, при които производителите и вносителите на дадени продукти, чиято употреба създава масово разпространени отпадъци, се задължават за финансиране и организиране на дейностите по оползотворяване на тези отпадъци;
- Банкови гаранции и застраховки – въвеждат се с цел покриване на риска от извършване на определени дейности, например за трансграничен превоз на отпадъци.

Възприетият подход за финансиране на дейностите по управление на отпадъците се основава на принципа „замърсителят плаща", който се въвежда с такса „Битови отпадъци" за населението, на основание чл. 62 и чл. 63 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ). Общинският съвет на съответната община определя размера на такса „Битови отпадъци" за дейностите, предвидени със ЗМДТ. Общинският съвет приема наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги, в т.ч. и таксата „Битови отпадъци", на основание чл. 9 от ЗМДТ.

Община Велико Търново

Съгласно приетата Наредба за определяне на администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Велико Търново, размерът на таксата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци, а когато то не може да се

установи – в левове на ползвател или пропорционално върху основа (данъчна оценка на имотите) определена от Общински съвет.

Съгласно Приложение 1 към чл. 18, ал. 1 от Наредба за определяне на администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Велико Търново за необходимите средства за заплащане на услугите по събиране, извозване и обезвреждане на битови отпадъци, както и за поддържане на чистотата на територии за обществено ползване е:

1. Такса битови отпадъци за жилищни имоти на граждани и юридическите лица и търговците, регистрирани по търговския закон:

1.1. На база данъчна оценка на имота

№	Населено място	Събиране и транспортиране на БО	Поддържане и експлоатация на депата	Поддържане чистотата на територииите за обществено ползване	Общо
1.	Велико Търново и Шереметя	0,4 ‰	0,5 ‰	0,4 ‰	1,3 ‰
2.	Дебелец, Килифарево, Арбанаси, Вонеща вода, Войнежа, Въглевци Райковци	4,3 ‰	0,2 ‰	1,0 ‰	5,5 ‰
3.	Беляковец, Леденик, Ресен, Самоводене; Балван, Водолей, Ново село, Присово, Церова Кория, Шемшево, Велчево, Ветренци, Дичин, Капиново, Малък Чифлик, Миндя, Момин сбор, Никюп, Плаково, Пчелище, Русаля, Пушево, Хотница, Буковец, Габровци ,Големаните , Емен, Ялово	3,7 ‰	0,2 ‰	0,6‰	4,5 ‰
4.	За други населени места и сгради извън регулация		0,2 ‰	1,3 ‰	1,5 ‰

2. Такса битови отпадъци за нежилищни имоти на граждани и юридическите лица и търговците, регистрирани по търговския закон:

2.1. На база данъчна оценка на имота

№	Населено място	Събиране и транспортиране на БО	Поддържане и експлоатация на депата	Поддържане чистотата на територииите за обществено ползване	Общо

1.	За нежилищни имоти на физически и юридически лица	2,0 ‰	1,0 ‰	3,0 ‰	6 ‰

2.2. На база количество отпадъци

- Контейнер тип „Бобър“ 1,1 м³ – 2841,12 лв. + 3,00 промила върху данъчната оценка
- Пластмасова кофа 0,40 м³ за гр. В. Търново – 288,96 лв. + 3,00 промила върху данъчната оценка
- Поцинкована кофа 0,11 м³ за гр. Дебелец, гр. Килифарево и селата от „Планински район“ – 114,29 лв. + 3,00 промила върху данъчната оценка

В община Велико Търново такса битови отпадъци не се събира за:

- сметосъбиране и сметоизвозване, когато услугата не се предоставя от общината.
- събиране и транспортиране на битови отпадъци за имоти, които не се ползват през цялата година и за това е подадена декларация, по утвърден Образец, от собствениците или ползвателите – в Община Велико Търново до края на предходната година в общината по местонахождение на имота.
- Общинският съвет може със свое решение да освобождава от такса за битови отпадъци отделни категории лица и малките населени места с по-малко от 10 жители. В случаите на освобождаване от такси по решение на общинския съвет разходите по предоставяне на услугата са за сметка на общинските приходи.

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци за домакинствата и физическите лица на територията на община Велико Търново за периода 2016 – 2020 г.

Таблица 48 Приходи от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	**6 268 780**	**6 545 683**	**6 341 600**	**6 402 407**	**6 645 365**
В т.ч. от:					
Домакинствата	2535489	2592737	2591729	2589740	2635523
Юридически лица	3733291	3952946	3749871	3812667	4009842

В община Велико Търново приходите от такса битови отпадъци, генерирани от бизнеса е по-голям от този на домакинствата. Разпределението на дяловете от постъпленията от такса битови отпадъци е представено в следващата таблица:

Таблица 49 Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Домакинствата	40,45	39,61	40,87	40,45	39,66
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Юридически лица	59,55	60,39	59,13	59,55	60,34

Сравнителният анализ на данните от структурата на постъпленията от такса битови отпадъци, показва, че в община Велико Търново постъпленията от бизнес са с по-голям дял от постъпленията от домакинствата. В анализа към НПУО данните за големи общини (50-100 хил. жители) постъпленията от бизнеса са в диапазон от 51-54%, каквато е тенденцията в община Велико Търново.

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци на 1 жител на община Велико Търново

Таблица 50 Приходи от такса битови отпадъци/жител и на тон отпадък за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо приходи от такса битови отпадъци (лв.):	**6 268 780**	**6 545 683**	**6 341 600**	**6 402 407**	**6 645 365**
Приходи от ТБО/ 1 жител (лв.)	71,91	75,14	73,03	74,00	77,74
Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци	668,60	254,62	246,10	248,06	257,48

Приходите от такса битови отпадъци отнесени към населението показват сравнително близки стойности през годините.

Тези показатели са изследвани в НПУО за период от 2015-2018 г. Ще извършим сравнителен анализ на показателите само за съвпадащите три години.

Таблица 51 Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г.

	2016	2017	2018
Приходи от такса битови отпадъци на 1 жител (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител големи общини (50-100 хил. жители) НПУО	57,27	59,38	61,42
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител средно за България НПУО	77,59	79,40	84,10
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител община Велико Търново	71,91	75,14	73,03
Приходи от такса битови отпадъци на 1 тон отпадък (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци големи общини (50-100 хил. жители) НПУО	178,48	154,47	167,84
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци средно за България НПУО	173,54	166,90	186,57
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци община Велико Търново	668,60	254,62	246,10

От направеното сравнение на показателите може да се направи извода, че община Велико Търново се приближава до стойностите на тези показатели изчислени средно за България и са по-високи от изчислените в НПУО приходи за подобни общини.

В следващата таблица е представена динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на общината.

Таблица 52 Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на общината.

	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Общо приходи от ТБО (лв.)	6 268 780	6 545 683	6 341 600	6 402 407	6 645 365
Общо приходи от такси (лв.)	8560242	8 778550	8543036	8 466 626	8 306 158
Дял на приходите от ТБО в общо приходите от такси в %	73,23	74,56	74,23	75,62	80,01
Общо бюджетни приходи (лв.)	68351828	75388815	82633221	83441292	91164430
Дял на приходите от ТБО в бюджетните приходи на общината в %	9,17	8,68	7,67	7,67	7,29

Видно от данните в горната таблица ТБО формира основната част от приходите от такси на общината от 73 до 80% през годините. Делът на ТБО в общите бюджетни приходи на общината е относително нисък на нива от 7 – 9 %. Данните за община Велико Търново се доближават до данните за дял на приходите от такса битови отпадъци в НПУО, където той е в границите между 7 и 10%.

Община Горна Оряховица

Съгласно приетата Наредба за определяне на администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Горна Оряховица, размерът на таксата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци, а когато то не може да се установи – в левове на ползвател или пропорционално върху основа (данъчна оценка на имотите) определена от Общински съвет.

Съгласно решене 23/ 19 .12. 2019 на Общинския съвет и чл.9, чл.10, чл.11 а и 11 б от Наредба за определяне на администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Горна Оряховица за необходимите средства за заплащане на услугите по събиране, извозване и обезвреждане на битови отпадъци, както и за поддържане на чистотата на територии за обществено ползване е:

1.Такса битови отпадъци за жилищни имоти на граждани и юридическите лица и търговците, регистрирани по търговския закон:

1.1 На база данъчна оценка на имота

№	Населено място	Събиране и транспортиране на БО	Поддържане и експлоатация на депата	Поддържане чистотата на територите за обществено ползване	Общо
	За Юридически лица				
1.	Горна Оряховица, гр. Д.Оряховица, с. Драганово, с. Първомайци, с. Поликраище, с. Правда,с. Върбица,с.Писарево,с.Крушето,сЯнтра ,сСтрелец,с.Горски Горен Тръмбеш, с.Горски Долен Тръмбеш и с.Паисий	3,9 ‰	1,6 ‰	1,0 ‰	6,5 ‰
	За гражданите				
1.	Гр.Горна Оряховица, гр.Долна Оряховица	2,6 ‰	1,0 ‰	0,7 ‰	4 ,3‰
2.	С.Драганово,с.Поликраище, с.Първомайци, сПисарево, с.Върбица	2,8 ‰	1,1 ‰	0,8‰	4,7 ‰
3.	С.Правда, с.Янтра, с.Крушето	3,1‰	1,2 ‰	0,8 ‰	5,1 ‰
4.	С.Стрелец, г.ГлГлТръмбеш, с.Г.Д.Тръмбеш, с. Паисий	3,3‰	1,3‰	0,9‰	5,5‰

2.Такса битови отпадъци за нежилищни имоти на граждани и юридическите лица и търговците, регистрирани по търговския закон:

2.1 *На база данъчна оценка на имота*

№	Населено място	Събиране и транспортиране на БО	Поддържане и експлоатация на депата	Поддържане чистотата на територите за обществено ползване	Общо
1.	За нежилищни имоти на физически и юридически лица	3,7 ‰	1,5 ‰	1,0 ‰	6,2 ‰

3. Такса битови отпадъци за недвижимите имоти на :

3.1. На база данъчна оценка на имота

№	Населено място	Събиране и транспортиране на БО	Поддържане и експлоатация на депата	Поддържане чистотата на територите за обществено ползване	Общо
	Държавни и общински училища				

1.	извън гр. Горна Оряховица:	0,8 ‰	0,3‰	0,2 ‰	1,3 ‰
2.	Гр. Горна Оряховица	1,8‰	0,7‰	0,5‰	3,0‰
	Общински детски градини				
1.	гр. Горна Оряховица:	0,9 ‰	0,4‰	0,2 ‰	1,5 ‰
2.	Извън гр. Горна Оряховица /вкл. и читалища/	0,1‰	0,1‰	0,1‰	0,3‰
	За недвижимите имоти на МБАЛ Св .Иван Рилски, ДКЦ ЕООД и Фондация Център Промяна 1,5 на хиляда				
		0,9‰	0,4‰	0,2‰	1,5‰

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци за домакинствата и физическите лица на територията на община Горна Оряховица за периода 2016 – 2020 г.

Таблица 53 Приходи от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.

година	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	**2270**	**2740**	**2441**	**2527**	**2440**
В т.ч. от:					
Домакинствата	1216	1412	1409	1377	1342
Юридически лица	1054	1328	1032	1150	1098

В община Горна Оряховица приходите от такса битови отпадъци, генерирани от домакинствата е по-голям от този на бизнеса. Разпределението на дяловете от постъпленията от такса битови отпадъци е представено в следващата таблица:

Таблица 54 Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.

година	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Домакинствата	54%	52%	58%	54%	55%
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Юридически лица	46%	48%	42%	46%	45%

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци на 1 жител на община Горна Оряховица

Таблица 55 Приходи от такса битови отпадъци/жител и на тон отпадък за периода 2016 – 2020 г.

година	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Общо приходи от такса битови отпадъци (лв.):	**2270**	**2740**	**2441**	**2527**	**2440**
Приходи от ТБО/ 1 жител (лв.)	52,64	64,39	58,16	61,14	59,87
Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци	170,27	207,38	182,94	185,61	186,69

Приходите от такса битови отпадъци отнесени към населението показват сравнително близки стойности през годините.

Тези показатели са изследвани в НПУО за период от 2015-2018 г. Ще извършим сравнителен анализ на показателите само за съвпадащите три години.

Таблица 56 Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г. и община Горна Оряховица

	2016	**2017**	**2018**
Приходи от такса битови отпадъци на 1 жител (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител средни общини (10-50 хил. жители) НПУО	58,64	62,06	66,24
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител средно за България НПУО	77,59	79,40	84,10
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител община Горна Оряховица	52,64	64,39	58,16
Приходи от такса битови отпадъци на 1 тон отпадък (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци средни общини (10-50 хил. жители) НПУО	90,40	89,23	100,95
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци средно за България НПУО	173,54	166,90	186,57
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци община Горна Оряховица	170,27	207,38	182,94

От направеното сравнение на показателите може да се направи извода, че община Горна Оряховица се приближава до стойностите на тези показатели изчислени средно за България.

В следващата таблица е представена динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на общината

Таблица 57 Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на община Горна Оряховица

	2016	2017	2018	2019	2020
Общо приходи от ТБО (хил.лв.)	**2 270**	**2740**	**2441**	**2527**	**2440**
Общо приходи от такси (хил.лв.)	3102	3567	3255	3262	3165
Дял на приходите от ТБО в общо приходите от такси в %	73%	77%	75%	77%	77%
Общо бюджетни приходи хил.(лв.)	26216	26701	33726	36726	45410
Дял на приходите от ТБО в бюджетните приходи на общината в %	9%	10%	7%	7%	5%

Видно от данните в горната таблица ТБО формира основната част от приходите от такси на общината от 73 до 77% през годините. Делът на ТБО в общите бюджетни приходи на общината е относително нисък на нива от 5 – 10 %. Данните за община Горна Оряховица се доближават до данните за дял на приходите от такса битови отпадъци в НПУО, където той е в границите между 7 и 10%.

Община Елена

Общински съвет Елена определя размера на таксата за битови отпадъци в лева на един съд, за една година, за всяко населено място, при определената със заповед на кмета на общината честота на сметоизвозване, в зависимост от вида и обема на съда. Таксата включва цената на услугите „сметосъбиране и сметоизвозване" и „обезвреждане на битовите отпадъци и поддържане на депа за битови отпадъци и други съоръжения за обезвреждане на битови отпадъци".

За 2020 г. Общински съвет Елена определя размера на таксата за битови отпадъци в промили както следва:

1. Такса битови отпадъци за жилищни и нежилищни имоти на граждани и юридическите лица

1.1. *На база данъчна оценка на имота*

Таблица 58 Размер на такса за битови отпадъци за 2020 г. в промил по отделно за всяко населено място от Община Елена, съгласно чл. 18, ал. 2 от НОАМТЦУ

№	Населено място	за сметосъбиране и сметоизвозване (промил)	за обезвреждане на БО в депа или други съоръжения /промил/	Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване (промил)	Всичко размер на таксата за битови отпадъци за 2020г. /промил/
Жилищни имоти					
1.	Гр. Елена	2,5 ‰	2,0 ‰	2,0 ‰	6,5 ‰
2.	Гр. Елена улици	2,5 ‰	2,0 ‰	0,0 ‰	4,5 ‰
3.	Села	3,5 ‰	2,0 ‰	1,0‰	6,5 ‰
4.	Улици и населени места, за които не се предлага услугата по сметосъбиране и сметоизвозване		2,0 ‰		2,00 ‰
Нежилищни имоти					
1.	Гр. Елена	6,5 ‰	2,0 ‰	2,0 ‰	10,5 ‰
2.	Гр. Елена улици	6,5 ‰	2,0 ‰	0,0 ‰	8,5 ‰
3.	Села	5,1 ‰	3,0 ‰	1,0‰	9,1 ‰
4.	Улици и населени места, за които не се предлага услугата по сметосъбиране и сметоизвозване		2,0 ‰		2,00 ‰
На база декларации по образец от НОАМТЦУ за почистване					
1.	Гр. Елена			2,0 ‰	

2.	Останалите населени места			1,0‰	

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци за домакинствата и физическите лица на територията на община Елена за периода 2016 – 2020 г.

Таблица 59 Приходи от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	**354**	**368**	**391**	**379**	**446**
В т.ч. от:					
Домакинствата	183	193	213	200	256
Юридически лица	171	175	178	179	190

В община Елена приходите от такса битови отпадъци, генерирани от населението е по-голям от този на юридическите лица. Разпределението на дяловете от постъпленията от такса битови отпадъци е представено в следващата таблица:

Таблица 60 Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Домакинствата	51,69%	52,45%	54,48%	52,77%	57,40%
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Юридически лица	48,31%	47,55%	45,52%	47,23%	42,60%

Сравнителният анализ на данните от структурата на постъпленията от такса битови отпадъци, спрямо анализите в НПУО показва, че в община Елена делът на постъпленията от домакинствата е по-голям от този на бизнеса, а в анализите на НПУО за малки общини (под 10 хил. жители) делът на постъпленията от бизнеса е по-голям – 59 - 60%. Средно за България делът на бизнеса се движи между 66-69%. Изводът които се налага е, че в община Елена сравнително справедливо се разпределя тежестта на ТБО между домакинствата и бизнеса. Анализа в НПУО прави извода, че бизнесът заплаща много повече на 1 тон отпадъци, отколкото населението, т.е. не се спазва принципът „замърсителят плаща“.

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци на 1 жител на община Елена.

Таблица 61 Приходи от такса битови отпадъци/жител и на тон отпадък за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо приходи от такса битови отпадъци (лв.):	**354**	**368**	**391**	**379**	**446**
Приходи от ТБО/ 1 жител (лв.)	40,24	42,72	45,98	45,18	53,36
Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци	118,08	123,69	127,50	121,87	143,74

Приходите от такса битови отпадъци отнесени към населението показват нарастване през годините. Същата тенденция важи и за приходите на 1 тон отпадък.

Тези показатели са изследвани в НПУО за период от 2015-2018 г. Ще извършим сравнителен анализ на показателите само за съвпадащите три години.

Таблица 62 Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г. и община Елена

	2016	2017	2018
Приходи от такса битови отпадъци на 1 жител (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител малки общини (под 10 хил. жители)) НПУО	48,23	52,42	56,56
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител средно за България НПУО	77,59	79,40	84,10
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител община Елена	40,24	42,72	45,98
Приходи от такса битови отпадъци на 1 тон отпадък (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци големи общини (под 10 хил. жители) НПУО	166,51	176,54	200,00
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци средно за България НПУО	173,54	166,90	186,57
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци община Елена	118,08	123,69	127,50

От направеното сравнение на показателите може да се направи извода, че община в Елена приходите от такса битови отпадъци на 1 жител и на 1 тон отпадък са значително по-ниски от приходите в подобни общини изчислени в НПУО.

В следващата таблица е представена динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на общината

Таблица 63 Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на община Елена

	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Общо приходи от ТБО (х. лв.)	354	368	391	379	446
Общо приходи от такси (х.лв.)	596	588	616	632	664
Дял на приходите от ТБО в общо приходите от такси в %	59,40	62,59	63,47	59,97	67,17
Общо бюджетни приходи (х.лв.)	7474,00	9112,00	10340,00	10941,00	12479,00
Дял на приходите от ТБО в бюджетните приходи на общината в %	4,74	4,04	3,78	3,46	3,57

Видно от данните в горната таблица ТБО формира повече от половината от приходите от такси на общината от 59 до 67% през годините. Делът на ТБО в общите бюджетни приходи на общината е относително нисък на нива от 3,5-5 %. Данните за община Елена се са по-ниски от данните за дял на приходите от такса битови отпадъци в НПУО, където той е в границите между 7 и 10%.

В следващата таблица представяме общо изразходваните суми за периода 2016-2020 г. за управление на отпадъците

Година	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Общо разходи за управление на отпадъците (хил. лв.)	322	299	316	361	478
В т.ч. за:					
1. 1.Закупуване на съдове за събиране на битови отпадъци;	18	27	27		20
2. Услуги по сметосъбиране и сметоизвозване битови отпадъци до депа и други съоръжения за третиране на отпадъци.	133	149	152	228	273
3.Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане	81	100	114	115	116
4.Отчисления по чл. 60 от ЗУО	6	1	1	1	1
5.Отчисления по чл. 64 от ЗУО	59				
Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване.	25	22	22	17	68

При сравнителен анализ между приходите от такса битови отпадъци и общо разходите за управление на отпадъците, може да се направи извода, че приходите покриват разходите за управление на отпадъците в община Елена, с изключение на 2020 г., когато разходите надвишават приходите от ТБО.

Община Златарица

Съгласно приетата Наредба за определяне на администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Златарица, размерът на таксата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци, а когато то не може да се установи – в левове на ползвател или пропорционално върху основа (данъчна оценка на имотите) определена от Общински съвет.

Съгласно решение 25/18.12.2019 г на Общинския съвет и чл.9, чл.10, чл.11 а и 11 б от Наредба за определяне на администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Златарица: е одобрен план – сметка за разходите от такса битови отпадъци за 2021 г. за всяко населено място в община Златарица. На основание чл. 21, ал. 1, т. 6 и ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация

/ЗМСМА/ във връзка с чл. 66, ал. 1 от Закона за местните данъци и такси и чл. 14, ал. 1 от Наредба № 4 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услугите и правата в община Златарица, съгласно чл. 9 от Закона за местните данъци и такси /ЗМДТ/, Общински съвет Златарица одобрява план – сметки за разходите от такса битови отпадъци за 2020 г. в размер на 165 355 лв. по населени места в община Златарица съгласно приложения от № 1 до № 12.

Община Златарица има приета и влязла в сила Наредба №4 за определянето и администрирането на местните такси и цените на услугите и правата в община Златарица, съгласно чл. 9 от ЗМДТ.

Съгласно наредбата, за недвижимите имоти на граждани и предприятия размерът на таксата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци и се изчислява на база вместимостта и броя на използваните съдове за смет, в съответствие с приетите от Общински съвет Златарица цени на таксите според обема на съдовете за съхранение на битови отпадъци по населените места. Таксите се определят в лева за брой съд, в зависимост от вида и броя на декларираните съдове за битови отпадъци. За целта лицата подават декларация по образец до кмета на общината до края на предходната година. В декларацията се посочва вида и броя на съдовете за изхвърляне на битовите отпадъци, които ще се използват през следващата календарна годината, съобразно обявената от кмета на общината честота на извозването им.

Когато такава декларация не е подадена в срок и не може да се определи количеството на битови отпадъци, таксата се определя пропорционално (в промил) върху данъчната оценка на имоти за граждани или отчетната стойност на недвижимите имоти – сгради и земя за предприятия.

За подалите декларация за вида и броя на съдове за битови отпадъци се заплаща и такса за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване в населените места, която се определя пропорционално (в промил) върху данъчната оценка на имоти за граждани или отчетната стойност на недвижимите имоти – сгради и земя за предприятия.

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци за домакинствата и физическите лица на територията на община Златарица за периода 2016 – 2020 г.

Таблица 64 Приходи от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	**182**	**170**	**189**	**145**	**189**
В т.ч. от:					
Домакинствата	100	93	98	91	91
Юридически лица	82	77	91	54	98

В община Златарица приходите от такса битови отпадъци, генерирани от домакинствата е по-голям от този на бизнеса, като промяна в съотношението се наблюдава през 2020 година, когато ТБО за юридическите лица надхвърля тази събрана от домакинствата. Разпределението на дяловете от постъпленията от такса битови отпадъци е представено в следващата таблица:

Таблица 65 Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Домакинствата	55%	55%	52%	63%	48%
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Юридически лица	45%	45%	48%	37%	52%

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци на 1 жител на община Златарица

Таблица 66 Приходи от такса битови отпадъци/жител и на тон отпадък за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо приходи от такса битови отпадъци (лв.):	**182**	**170**	**189**	**145**	**189**
Приходи от ТБО/ 1 жител (лв.)	47,90	45,43	51,32	39,82	52,41
Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци	222,10	151,99	174,59	158,65	196,66

Приходите от такса битови отпадъци отнесени към населението показват сравнително близки стойности през годините.

Тези показатели са изследвани в НПУО за период от 2015-2018 г. Ще извършим сравнителен анализ на показателите само за съвпадащите три години.

Таблица 67 Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г. и община Златарица

	2016	2017	2018
Приходи от такса битови отпадъци на 1 жител (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител малки общини (под 10 хил. жители) НПУО	48,23	52,42	56,56
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител средно за България НПУО	77,59	79,40	84,10
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител община Златарица	47,90	45,43	51,32
Приходи от такса битови отпадъци на 1 тон отпадък (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци средни общини (10-50 хил. жители) НПУО	166,51	176,54	200,0
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци средно за България НПУО	173,54	166,90	186,57

Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци община Златарица	222,10	151,99	174,59

От направеното сравнение на показателите може да се направи извода, че община Златарица се приближава до стойностите на тези показатели изчислени средно за България.

В следващата таблица е представена динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на общината.

Таблица 68 Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на община Златарица

	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Общо приходи от ТБО (лв.)	**182000**	**17000**	**189000**	**145000**	**189000**
Общо приходи от такси (лв.)	210350	221597	209191	182959	227076
Дял на приходите от ТБО в общо приходите от такси в %	87%	77%	90%	79%	83%
Общо бюджетни приходи хил.(лв.)	3794241	5791455	6339769	6860703	7200673
Дял на приходите от ТБО в бюджетните приходи на общината в %	5%	3%	3%	2%	3%

Видно от данните в горната таблица ТБО формира основната част от приходите от такси на общината от 77 до 90% през годините. Делът на ТБО в общите бюджетни приходи на общината е относително нисък на нива от 2 – 5 %. Данните за община Златарица са под средните за дял на приходите от такса битови отпадъци в НПУО, където той е в границите между 7 и 10%.

Община Лясковец

Размерът на таксата за битови отпадъци се определя на основата промил върху данъчната оценка на имотите на гражданите и върху по-високата от данъчната оценка и отчетната стойност на имотите на предприятията. Предприятията могат да подават декларация за определяне такса за услугата „сметосъбиране и сметоизвозване" в Община Лясковец до 31 октомври на предходната година, като в този случай размерът на таксата за битови отпадъци се определя на основата в левове според количеството на битовите отпадъци. В декларацията се посочва видът и броят на съдовете за изхвърляне на битови отпадъци, които ще се използват през годината, съобразно обявената от Общината честота за извозването им.

За 2020 г. Общински съвет Лясковец определя размера на таксата за битови отпадъци върху данъчната оценка на имотите на граждани и върху по-високата от данъчната оценка и отчетната стойност на имотите на предприятията както следва:

1. *На база данъчна оценка на имота*

Таблица 69 Размер на такса за битови отпадъци за 2020 г. в промил

№	Населено място	за сметосъбиране и сметоизвозване (промил)	за обезвреждане на БО в депа или други съоръжения /промил/	Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване (промил)	Всичко размер на таксата за битови отпадъци за 2020 г. /промил/
За граждани					
1.	Гр. Лясковец	2,54 ‰	1,37 ‰	1,34 ‰	5,25 ‰
2.	с. Джулюница	4,23 ‰	1,87‰	0,65 ‰	6,75 ‰
3.	С. Козаревец	2,62 ‰	1,50 ‰	0,63 ‰	4,75‰
4.	С. Добри дял	2,44 ‰	1,62 ‰	0,44 ‰	4,50‰
5.	С. Драгижево	3,27 ‰	2,66 ‰	0,57 ‰	6,50 ‰
6.	С. Мерданя	2,75 ‰	3,36 ‰	0,64 ‰	6,75 ‰
За предприятия					
1.	Гр. Лясковец	7,26 ‰	3,92 ‰	3,82 ‰	15,00‰
2.	с. Джулюница	4,51 ‰	1,99‰	0,70 ‰	7,20‰
3.	С. Козаревец	3,97 ‰	2,28 ‰	0,95 ‰	7,20‰
4.	С. Добри дял	3,90 ‰	2,60 ‰	0,70 ‰	7,20 ‰
5.	С. Драгижево	3,63 ‰	2,95 ‰	0,62 ‰	7,20 ‰
6.	С. Мерданя	2,94 ‰	3,58 ‰	0,68 ‰	7,20 ‰

2. На база декларирани съдове
   2.1. Кофа „Мева" - 3 пъти седмично - 29 лв. за месец.
   2.2. Контейнер „Бобър" - 3 пъти седмично - 189 лв. за месец

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци за домакинствата и физическите лица на територията на община Лясковец за периода 2016 – 2020 г.

Таблица 70 Приходи от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.

година	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	**640**	**886**	**780**	**757**	**802**
В т.ч. от:					
Домакинствата	269	364	352	353	344
Юридически лица	371	522	428	404	458

В община Лясковец приходите от такса битови отпадъци, генерирани от населението е по-нисък от този на юридическите лица. Разпределението на дяловете от постъпленията от такса битови отпадъци е представено в следващата таблица:

Таблица 71 Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Домакинствата (в %)	42,03	41,08	45,13	46,63	42,89
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Юридически лица (в %)	57,97	58,92	54,87	53,37	57,11

Сравнителният анализ на данните от структурата на постъпленията от такса битови отпадъци, спрямо анализите в НПУО показва, че в община Лясковец делът на постъпленията от домакинствата е по-малък от този на бизнеса, както и в анализите на НПУО за малки общини (под 10 хил. жители), където делът на постъпленията от домакинствата е – 40 - 46%. Средно за България делът на домакинствата се движи между 31-43%. Изводът които се налага е, че в община Лясковец потвърждава изводите от анализа в НПУО, че бизнесът заплаща много повече на 1 тон отпадъци, отколкото населението, т.е. не се спазва принципът „замърсителят плаща".

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци на 1 жител на община Лясковец.

Таблица 72 Приходи от такса битови отпадъци/жител и на тон отпадък за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо приходи от такса битови отпадъци (лв.):	**640**	**886**	**780**	**757**	**802**
Приходи от ТБО/ 1 жител	51,53	72,69	65,14	64,10	67,90
Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци	182,38	197,53	171,35	165,93	183,41

Приходите от такса битови отпадъци отнесени към населението показват нарастване през годините. При приходите на 1 тон отпадък тенденцията е динамична.

Тези показатели са изследвани в НПУО за период от 2015-2018 г. Ще извършим сравнителен анализ на показателите само за съвпадащите три години.

Таблица 73 Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г. и община Лясковец

	2016	2017	2018
Приходи от такса битови отпадъци на 1 жител (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител средни общини (10 -50 хил. жители) НПУО	58,64	62,06	66,24
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител средно за България НПУО	77,59	79,40	84,10
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител община Лясковец	51,53	72,69	65,14
Приходи от такса битови отпадъци на 1 тон отпадък (в лв.)			

Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци средни общини (10 -50 хил. жители) НПУО	90,40	89,23	100,95
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци средно за България НПУО	173,54	166,90	186,57
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци община Лясковец	182,38	197,53	171,35

От направеното сравнение на показателите може да се направи извода, че община в Лясковец приходите от такса битови отпадъци на 1 жител са по-ниски от приходите в подобни общини изчислени в НПУО. Приходите на 1 тон отпадък са по-високи от стойностите изчислени в анализа на НПУО за подобни общини.

В следващата таблица е представена динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на общината.

Таблица 74 Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на община Лясковец

	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Общо приходи от ТБО (х. лв.)	640	886	780	757	802
Общо приходи от такси (х.лв.)	859	1064	1036	1027	1040
Дял на приходите от ТБО в общо приходите от такси в %	74,51	83,27	75,29	73,71	77,12
Общо бюджетни приходи (х.лв.)	7252,00	8280,00	9610,00	8957,00	11179,00
Дял на приходите от ТБО в бюджетните приходи на общината в %	8,83	10,70	8,12	8,45	7,17

Видно от данните в горната таблица ТБО формира по-голямата част от приходите от такси на общината между 74-83 % през годините. Делът на ТБО в общите бюджетни приходи на общината е относително висок на нива от 7-10%. Данните за община Лясковец за дял на ТБО в бюджетните приходи на общината се покриват с данните за дял на приходите от такса битови отпадъци в бюджетните приходи на общините в НПУО, където той е в границите между 7 и 10%.

Община Стражица

Съгласно приетата Наредба за определяне на администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Стражица, размерът на таксата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци, а когато то не може да се установи – в левове на ползвател или пропорционално върху основа (данъчна оценка на имотите) определена от Общински съвет.

С решене 40/ 30 .12. 2019 на Общинския съвет и чл. 18, ал. 2 от Наредба за определяне на администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Стражица се определя размер на таксата за битови отпадъци за 2020 г. в промил поотделно за всяко населено място в община Стражица, както следва:

1. Такса битови отпадъци за жилищни имоти на граждани и юридическите лица и търговците, регистрирани по търговския закон:

1.1 На база данъчна оценка на имота

№	Населено място	Събиране и транспортиране на БО	Поддържане и експлоатация на депата	Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване	Общо
1.	Стражица	2,89 ‰	1,24 ‰	0,2 ‰	4,33 ‰
2.	с. Камен	4,69%	1,44%	1,86%	7,99%
3.	с. Кесарево	4,24‰	1,09‰	0,5‰	5,83‰
4.	с. Сушица	3,8‰	1,21‰	0,95‰	5,96‰
5.	с. Горски Сеновец	3,8‰	2,51‰	0,36‰	6,67‰
6.	с. Николаево	4,38‰	1,44‰	0,28‰	6,10‰
7.	с. Асеново	2,65‰	1,97‰	0,24‰	4,86‰
8.	с. Царски извор	3,24‰	0,77‰	0,8‰	4,81‰
9.	с. Благоево	1,86‰	2,11‰	0,26‰	4,23‰
10	с. Балканци	3,72‰	1,46‰	0,2‰	5,38‰
11	с. Бряговица	2,64‰	0,7‰	0,35‰	3,69‰
12	с. Владислав	3,18‰	1,38‰	0,12‰	4,68‰
13	с. Нова Върбовка	3,58‰	1,85‰	0,97‰	6,4‰
14	с. Виноград	2,71‰	1,72‰	1,57‰	6,0‰
15	с. Лозен	3,31‰	0,95‰	0,72‰	4,98‰
16	с. Мирово	3,91‰	0,88‰	0,07‰	4,86‰
17	с. Ново Градище	3,17‰	2,5‰	0,31‰	5,98‰
18	с. Кавлак	3,22‰	2,24‰	0,94‰	6,4‰
19	с. Любенци	5,78‰	0,19‰	0,12‰	6,09‰
20	с. Теменуга	1,86‰	0,56‰	0,26‰	2,68‰
21	с. Водно	1,86‰	0,96‰	0,3‰	3,12‰
22	с. Железарци	2,03‰	1,63‰	0,64‰	4,3‰

2.Такса битови отпадъци за нежилищни имоти на граждани и юридическите лица и търговците, регистрирани по търговския закон:

2.1 На база данъчна оценка на имота

№	Населено място	Събиране и транспортиране на БО	Поддържане и експлоатация на депата	Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване	Общо
1.	Стражица	4,85‰	4,13 ‰	0,08 ‰	9,06 ‰
2.	с. Камен	5,17‰	1,87‰	1,24‰	8,28‰

3.	с. Кесарево	3,62‰	2,29‰	1,25‰	7,16‰
4.	с. Сушица	3,85‰	4,48‰	0,24‰	8,57‰
5.	с. Горски Сеновец	4,33‰	3,28‰	0,32‰	7,93‰
6.	с. Николаево	4,42‰	3,04‰	0	7,46‰
7.	с. Асеново	3,36‰	1,27‰	0,62‰	5,25‰
8.	с. Царски Извор	2,68‰	2,41‰	2,24‰	7,33‰
9.	с. Благоево	3,43‰	1,9‰	1,3‰	6,63‰
10.	с. Балканци	4‰	1,39‰	1,3‰	6,69‰
11	с. Бряговица	2,44‰	1,93‰	0,56‰	4,93‰
12	с. Владислав	4,58‰	0,5‰	0,43‰	5,51‰
13	с. Нова Върбовка	5,54‰	1,2‰	0,24‰	6,98‰
14	с. Виноград	4,04‰	2,10‰	0,26‰	6,4‰
15	с. Лозен	3,04‰	1,28‰	1,13‰	5,45‰
16	с. Мирово	1,42‰	2,24‰	1,99‰	5,65‰
17	с. Ново Градище	3,53‰	1,44‰	1,39‰	6,36‰
18	с. Кавлак	3,05‰	1,81‰	1,92‰	6,78‰
19	с. Любенци	5,78‰	0,19‰	0,12‰	6,09‰
20	с. Теменуга	3,29‰	1,94‰	1,25‰	6,48‰
21	с. Водно	3,91‰	0,6‰	1,10‰	5,61‰
22	с. Железарци	0,0‰	4,42‰	1,63‰	6,05‰

3. Такса битови отпадъци за недвижимите имоти, според вида и броя на съдовете, цената е както следва:

3.1. За гр. Стражица – разход бобър/ракла на година – 2777,35 лв., разход 240 л кофа на година – 1307,73 лв. и разход 4 куб. на година – 6246,77 лв.

3.2. За малките населени места - разход бобър/ракла на година варира в рамките на 2050 лв. до 2689 лв., разход 240 л кофа на година – варира в рамките на 1205 лв. до 1383 л.

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци за домакинствата и физическите лица на територията на община Стражица за периода 2016 – 2020 г.

Таблица 75 Приходи от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.

година	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	**575**	**578**	**611**	**547**	**690**
В т.ч. от:					
Домакинствата	321	346	349	292	365
Юридически лица	254	232	262	255	325

В община Стражица приходите от такса битови отпадъци, генерирани от домакинствата е по-голям от този на бизнеса. Разпределението на дяловете от постъпленията от такса битови отпадъци е представено в следващата таблица:

Таблица 76 Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2016 – 2020 г.

година	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Домакинствата	55,83	59,86	57,12	53,38	52,90

година	2016	2017	2018	2019	2020
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Юридически лица	44,17	40,14	42,88	46,62	47,10

Сравнителният анализ на данните от структурата на постъпленията от такса битови отпадъци, спрямо анализите в НПУО показва, че в община Стражица делът на постъпленията от домакинствата е по-голям от този на бизнеса, а в анализите на НПУО за малки общини (под 10 хил. жители) делът на постъпленията от бизнеса е по-голям – 59 - 60%. Средно за България делът на бизнеса се движи между 66-69%. Изводът които се налага е, че в община Стражица сравнително справедливо се разпределя тежестта на ТБО между домакинствата и бизнеса. Анализа в НПУО прави извода, че бизнесът заплаща много повече на 1 тон отпадъци, отколкото населението, т.е. не се спазва принципът „замърсителят плаща".

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци на 1 жител на община Стражица

Таблица 77 Приходи от такса битови отпадъци/жител и на тон отпадък за периода 2016 – 2020 г.

година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо приходи от такса битови отпадъци (лв.):	575	578	611	547	690
Приходи от ТБО/ 1 жител (лв.)	47,89	48,76	52,15	47,31	60,38
Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци	280,96	240,04	261,38	178,46	235,96

Приходите от такса битови отпадъци отнесени към населението показват тенденция към нарастване през годините.

Тези показатели са изследвани в НПУО за период от 2015-2018 г. Ще извършим сравнителен анализ на показателите само за съвпадащите три години.

Таблица 78 Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г. и община Стражица

	2016	2017	2018
Приходи от такса битови отпадъци на 1 жител (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител средни общини (10 – 50 хил. жители) НПУО	58,64	62,06	66,24
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител средно за България НПУО	77,59	79,40	84,10
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител община Стражица	47,89	48,76	52,15
Приходи от такса битови отпадъци на 1 тон отпадък (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци средни общини (10 – 50 хил. жители)НПУО	90,40	89,23	100,95
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци средно за България НПУО	173,54	166,90	186,57
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци община Стражица	280,96	240,04	261,38

От направеното сравнение на показателите с изчисленията в анализа към НПУО може да се направи извода, че в община Стражица показател приходи от ТБО/жител са по-ниски от стойностите за подобен тип общини в НПУО. По отношение на показателя приходи от ТБО/т в община Стражица този показател е значително по-висок, както за подобни общини, така и средно за страната.

В следващата таблица е представена динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на общината.

Таблица 79 Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на община Стражица

	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Общо приходи от ТБО (хил. лв.)	575	578	611	547	690
Общо приходи от такси (хил. лв.)	889	1068	1210	1176	1050
Дял на приходите от ТБО в общо приходите от такси в %	64,68	54,12	50,50	46,51	65,71
Общо бюджетни приходи хил.(лв.)	10343	11427	12516	13286	12017
Дял на приходите от ТБО в бюджетните приходи на общината в %	5,56	5,06	4,88	4,12	5,74

Видно от данните в горната таблица ТБО формира основната част от приходите от такси на общината от 47 до 65% през годините. Делът на ТБО в общите бюджетни приходи на общината е относително нисък на нива от 4 – 5 %.

2. ***Обезпечения за покриване на последващите разходи за закриване на депа и отчисления за депониране (чл. 60 и чл. 64 от ЗУО)***

<u>*Обезпечения по чл.60 от ЗУО*</u>

Те се правят за всеки тон депониран отпадък. Целта на обезпеченията е в периода на експлоатация на съответното депо да се акумулира финансов ресурс, който собственикът на депото да използва за неговото закриване и рекултивация, след изчерпване на капацитета му. Задължението за обезпеченията по чл. 60 се отнася и за общините, в случаите, в които те се явяват собственици на депо за отпадъци, независимо дали става въпрос за битови, строителни или опасни отпадъци, като обезпеченията не могат да бъдат под формата на банкова гаранция. В случаите, в които дадено депо за отпадъци се използва от няколко общини на регионален принцип, обезпеченията се внасят пропорционално на количествата депонирани отпадъци. Важно е да се подчертае, ченатрупаните средства остават притежание на собственика на депото.

Когато собственик на депото е община, обезпечението е под формата на месечни отчисления в банкова сметка за чужди средства на РИОСВ, на чиято територия се

намира депото, или месечни отчисления в банкова сметка със специално предназначение, блокирана за периода до приключване и приемане на мерките по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото, с изключение на случаите, когато е разрешено тяхното ползване.

Собственикът на депото превежда до последно число на текущия месец определените месечни вноски по обезпечението за предходния месец. При забавяне на преводите по банковата сметка се дължи законната лихва за всеки просрочен ден, но не повече от 20 на сто от дължимата/остатъчната сума. В същия срок собственикът на депото представя на компетентния орган информация за депонираните количества отпадъци за предходния месец. Дължимите суми за невнесени обезпечения се определят с акт за установяване на публично държавно вземане, издаден по реда на чл. 166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс от директора на РИОСВ, на чиято територия се намира депото.

В случай, че събраните средства в сметката са недостатъчни за приключване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото, собственикът на депото осигурява остатъка от средствата.
Когато след приключване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото останат средства на общината в сметката в РИОСВ, същите подлежат на възстановяване на общината за извършване на дейности по управление на отпадъците.

Отчисления по чл.64 от ЗУО

Тези отчисления се правят за всеки тон депонирани отпадъци. Натрупаните средства се разходват за дейности по изграждане на нови съоръжения за третиране на битови и строителни отпадъци, осигуряващи изпълнение от общините на изискванията на закона и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. Средствата могат да бъдат разходвани за извършването на последващи разходи, свързани с изградените съоръжения и инсталации за оползотворяване на битови отпадъци.

Отчисленията се превеждат от собственика на депото ежемесечно по банкова сметка за чужди средства на РИОСВ, на чиято територия се намира депото. Целта на отчисленията като икономически инструмент е да стимулират общините да намалят количествата на депонираните отпадъци за сметка на рециклираните и оползотворени отпадъци и да се натрупат средства за изграждане на инфраструктура за третиране на отпадъците. В случаите, в които дадено депо за отпадъци се използва от няколко общини на регионален принцип, то отчисленията се внасят пропорционално на количествата депонирани отпадъци.

С последните изменения на Наредбата от 2020 г., размерът на отчисления по чл. 64 от ЗУО за регионални депа за неопасни отпадъци за всеки тон депониран е:

- (изм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2020 г. - 69 лв./т;
- (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2021 г. - 82 лв./т;
- (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв./т;

Промените в Наредба от 2020 г. имат за цел да се намали финансовата тежест върху общините, които следва да ги заплащат и нямат налична към момента изградена инфраструктура за третиране на отпадъците.

За изясняване на изменението на отчисленията представени по-горе (през 2020 и 2021 г.,) бяха направени и изменения в Закона за управление на отпадъците чрез Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Данъчно – осигурителния процесуален кодекс (ДВ, бр. 105 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.), както следва:

§ 57. В Закона за управление на отпадъците (обн., ДВ, бр. 53 от 2012 г.; изм., бр. 66 от 2013 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2014 г. – бр. 61 от 2014 г.; изм., бр. 98 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 105 от 2016 г., бр. 13, 85, 88 и 102 от 2017 г., бр. 53, 77 и 98 от 2018 г. и бр. 1, 25, 56 и 81 от 2019 г.) се правят следните изменения:

- *§ 58. (В сила от 11.12.2020 - ДВ, бр. 105 от 2020 г.)*

(1) Месечните обезпечения и отчисления за 2020 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците за периода от 1 март 2020 г. до 31 декември 2020 г. остават по сметка на общината, която ги е събрала, и се разходват по решение на общинския съвет чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци.

(2) Регионалната инспекция по околната среда и водите, на чиято територия се намира съответното депо, възстановява от банковата сметка за чужди средства преведените и неусвоени от общините месечни обезпечения и отчисления за 2020 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците за периода от 1 март 2020 г. до 31 декември 2020 г. в срок до 31 януари 2021 г. Възстановените средства по изречение първо се разходват по решение на общинския съвет при условията на ал. 1.

- *§ 59. (В сила от 11.12.2020 - ДВ, бр. 105 от 2020 г.)*

(1) За 2021 г. в разходите по чл. 62, т. 3 от Закона за местните данъци и такси може да бъдат включени и разходи за изпълнение на мерки по чл. 63 от Закона за здравето, извършени на територии за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.

(2) Разходите по ал. 1 се осигуряват чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци.

- *§ 60. (В сила от 11.12.2020 - ДВ, бр. 105 от 2020 г.)*

(1) Месечните обезпечения и отчисления за 2021 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците може да се разходват по решение на общинския съвет чрез

вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци.

(2) Дължимите месечни отчисления за 2021 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците се внасят в срок до 31 декември 2021 г.

(3) За периода от 1 януари до 31 декември 2021 г. не се начисляват лихви върху дължимите суми за месечни отчисления по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците

Анализ на дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО

Община Велико Търново

Анализът на дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО е разработен за периода 2011 -2021г. Разглежданият период, обхваща използването на 2 депа от община Велико Търново. Постъпващите обезпечения по чл. 60 и отчисления по чл. 64 в периода януари 2011 – юли 2016г. са за депониране на отпадъци на Общинско депо Велико Търново. Обезпеченията, които общината следва да заплати за периода, по чл. 60, възлизат на 266 104,8 лв, а отчесленията по чл. 64 за същия период са 2 677 098лв. През август 2016г, с въвеждането в експлоатация на Регионално депо-Велико Търново, общината започва да депонира отпадъците си на регионалното депо и обезпеченията по чл. 60 и отчисленията чл. 64 се превеждат по сметката на РИОСВ за регионалното депо. Обезпеченията по чл. 60 на тон отпадък, за регионалното депо, значително намаляват, в сравнение със заплащаните в предходния период, като за периода август 2016 – септември 2021г, дължимите суми възлизат на 31 297,18 лв. Община Велико Търново изпълнява заложените цели по чл. 31, ал 1 и съгласно нормативните разпоредби за периода от 2016г до 2021г. не дължи отчисления по чл. 64 от ЗУО .

В таблица 60 са представени данни за целия период от януари 2011 до септември 2021г , като са разгледани дължимите и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО и е направено сравнение със средното за страната изпълнение на дължимите суми, за целия период от 2011 до 2020г., по обезпеченията и отчисленията в % (спрямо данните от НПУО 2021-2028г за средното за страната);

Таблица 80 Дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО януари 2011 - септември – 2021 г., от Община Велико Търново

Постъпили обезпечения по чл. 60 от ЗУО (лв.)	297 401,98 лв
Следва да постъпят по чл. 60 (лв.)	297 401,98 лв
Постъпили /дължими чл. 60 (%)	100%

Средно за страната изпълнение на дължимите суми по чл. 60 (НПУО 2021-2028 г.)	115,75%
Постъпили отчисления по чл. 64 от ЗУО (лв.)	2 677 098,00 лв
Следва да постъпят по чл. 64 (лв.)	2 677 098,00 лв
Постъпили /дължими чл. 64 (%)	100 %
Постъпили/дължими чл. 64 от НПУО (%)	86,75%

От представените данни е видно, че Община Велико Търново е изпълнила нормативно установените си ангажименти и е заплатила всички дължими обезпечения по чл. 60 и отчисления, по чл. 64 от ЗУО. Изпълнението и по двете задължения е 100%. По този начин община Велико Търново е достигнала изпълнение по постъпилите отчисления по чл. 64 над средните за страната за целия период от 2011 до 2020г., които възлизат на 86,75%.

Община Горна Оряховица

Разглежданият период в анализа на дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията, съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО, обхваща депонирането на отпадъци на 2 депа. Постъпващите обезпечения по чл. 60 и отчисления по чл. 64 в периода януари 2011 – юли 2016г. са за депониране на отпадъци на Общинско депо Горна Оряховица. Обезпеченията, които общината следва да заплати за този период, по чл. 60, възлизат на 99 588,8лв, а отчесленията по чл. 64 за същия период са 2 272 950,32лв. През август 2016г, с въвеждането в експлоатация на Регионално депо-Велико Търново, обезпеченията по чл. 60 и отчисленията чл. 64 се превеждат по сметката на РИОСВ за регионалното депо Велико Търново. Обезпеченията по чл. 60 на тон отпадък, за депониране на регионалното депо, значително намаляват (0,58 лв/тон), в сравнение със заплащаните в предходния период, определени за общинското депо (9.29лв/тон), като за периода август 2016 – септември 2021г, дължимите суми възлизат на 16 024,42 лв. Община Горна Оряховица изпълнява заложените цели по чл. 31, ал 1 и съгласно нормативните разпоредби за периода от 2016г до 2021г. не дължи отчисления по чл. 64 от ЗУО .

В таблица 61 са представени данни за целия период от януари 2011 до септември 2021г , като са разгледани дължимите и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО и е направено сравнение със средното за страната изпълнение на дължимите суми, за целия период от 2011 до 2020г., по обезпеченията и отчисленията в % (спрямо данните от НПУО 2021-2028г за средното за страната);

Таблица 61 Дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО януари 2011 - септември – 2021 г., от Община Горна Оряховица

Постъпили обезпечения по чл. 60 от ЗУО (лв.)	93 574,05 лв
Следва да постъпят по чл. 60 (лв.)	115 613,22 лв
Постъпили /дължими чл. 60 (%)	80,94%
Средно за страната изпълнение на дължимите суми по чл. 60 (НПУО 2021-2028 г.)	115,75%
Постъпили отчисления по чл. 64 от ЗУО (лв.)	2 272 950,32 лв
Следва да постъпят по чл. 64 (лв.)	2 272 950,32 лв
Постъпили /дължими чл. 64 (%)	100%
Постъпили/дължими чл. 64 от НПУО (%)	86,75%

От представените данни е видно, че Община Горна Оряховица е изпълнила нормативноустановените си ангажименти и е заплатила всички отчисления, по чл. 64 от ЗУО. Общината изпълнява и целите по чл. 31,ал.1 т.1 и т.2, което значително редуцира размера на дължимите отчисления по чл. 64. Изпълнението по този показател е 100%, като по този начин община Горна Оряховица е достигнала изпълнение по постъпилите отчисления по чл. 64 над средните за страната за целия период от 2011 до 2020г., които възлизат на 86,75%. Община Горна Оряховица превежда поетапно дължимите обезпечения по чл. 60 от ЗУО, но към септември 2021г. изпълнението им е достигнало 80,94%, което е по средното за страната.

Община Лясковец

Разглежданият период (2011-2021) в анализа на дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО, обхваща използването на 2 депа от община Лясковец. Постъпващите обезпечения по чл. 60 и отчисления по чл. 64 в периода януари 2011 – август 2016г. са за депониране на отпадъци на Общинско депо Велико Търново. Обезпеченията, които общината следва да заплати за периода, по чл. 60, възлизат на 43 892,80 лв, а отчесленията по чл. 64 за същия период са 426 397,02 лв. От септември 2016г, с въвеждането в експлоатация на Регионално депо-Велико Търново, обезпеченията по чл. 60 и отчисленията чл. 64 се превеждат за регионално депо Велико Търново. Дължимите обезпечения по чл. 60 за периода септември 2016- март 2021г. са в размер на 13 310,88 лв, а отчесленията по чл. 64 - 52 488,00 лв.

В таблица 62 са представени данни за целия период от януари 2011 до септември 2021г , като са разгледани дължимите и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО и е направено сравнение със средното за страната изпълнение на дължимите суми, за целия период от 2011 до 2020г., по

обезпеченията и отчисленията в % (спрямо данните от НПУО 2021-2028г за средното за страната);

Таблица 62 Дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО януари 2011 - септември – 2021 г., от Община Лясковец

Постъпили обезпечения по чл. 60 от ЗУО (лв.)	53 380,51 лв
Следва да постъпят по чл. 60 (лв.)	57 203,68 лв
Постъпили /дължими чл. 60 (%)	93,32 %
Средно за страната изпълнение на дължимите суми по чл. 60 (НПУО 2021-2028 г.)	115,75%
Постъпили отчисления по чл. 64 от ЗУО (лв.)	426 397,02 лв
Следва да постъпят по чл. 64 (лв.)	478 885,02 лв
Постъпили /дължими чл. 64 (%)	89,04%
Постъпили/дължими чл. 64 от НПУО (%)	86,75%

От представените данни е видно, че Община Лясковец поетапно превежда дължимите обезпечения по чл. 60, но е натрупала известни задължения през последните години за отчисления, по чл. 64 от ЗУО. Изпълнението по заплащане на дължимите обезпечения по чл. 60 е в размер на 93.32%, което е под средното за страната за целия период от 2011 до 2020г, а изпълнението по чл. 64 е 89,04% По този начин община Лясковец е достигнала изпълнение по постъпилите отчисления по чл. 64 над средните за страната, за целия период от 2011 до 2020г., които възлизат на 86,75%.

Община Елена

Разглежданият период в анализа на дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията, съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО, обхваща депонирането на отпадъци на 2 депа. Постъпващите обезпечения по чл. 60 и отчисления по чл. 64 в периода януари 2011 –2017г. са за депониране на отпадъци на Общинско депо Елена. Обезпеченията, които общината следва да заплати за този период, по чл. 60, възлизат на 71 337,78 лв, а отчесленията по чл. 64 за същия период са 461 689,20 лв. През 2017г, с въвеждането в експлоатация на Регионално депо-Велико Търново, обезпеченията по чл. 60 и отчисленията чл. 64 се превеждат по сметката на РИОСВ за регионалното депо Велико Търново. Обезпеченията по чл. 60 на тон отпадък, за депониране на регионалното депо, значително намаляват(0,58 лв/тон), в сравнение със заплащаните в предходния период, определени за общинското депо (3.31лв/тон), като за периода януари 2017 – септември 2021г, дължимите суми възлизат на 3 236,46 лв. Община Елена изпълнява заложените цели по чл. 31, ал 1 и съгласно нормативните разпоредби за периода от 2017г до 2021г. не дължи отчисления по чл. 64 от ЗУО .

В таблица 63 са представени данни за целия период от януари 2011 до септември 2021г, като са разгледани дължимите и реално преведени суми за обезпеченията и

отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО и е направено сравнение със средното за страната изпълнение на дължимите суми, за целия период от 2011 до 2020г., по обезпеченията и отчисленията в % (спрямо данните от НПУО 2021-2028г за средното за страната);

Таблица 63 Дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО януари 2011 - септември – 2021 г., от Община Елена

Постъпили обезпечения по чл. 60 от ЗУО (лв.)	74 566,50 лв
Следва да постъпят по чл. 60 (лв.)	74 574,24 лв
Постъпили /дължими чл. 60 (%)	99,99%
Средно за страната изпълнение на дължимите суми по чл. 60 (НПУО 2021-2028 г.)	115,75%
Постъпили отчисления по чл. 64 от ЗУО (лв.)	461 167,20 лв
Следва да постъпят по чл. 64 (лв.)	461 689,20 лв
Постъпили /дължими чл. 64 (%)	99,89%
Постъпили/дължими чл. 64 от НПУО (%)	86,75%

От представените данни е видно, че Община Елена е изпълнила нормативно установените си ангажименти и е заплатила дължимите отчисления, по чл. 64 от ЗУО. Реално заплатените от общината обезпечения по чл. 60 възлизат на 99.99% от дължимите, а реално заплетените отчисления са 99,89% от дължимите от общината средства. Община Елена е достигнала изпълнение по постъпилите отчисления по чл. 64 над средните за страната за целия период от 2011 до 2020г., които възлизат на 86,75%.

Община Стражица

Разглежданият период в анализа на дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията, съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО, обхваща депонирането на отпадъци на 2 депа. Постъпващите обезпечения по чл. 60 и отчисления по чл. 64 в периода януари 2011 – декември 2016г. са за депониране на отпадъци на Общинско депо Стражица. Обезпеченията, които общината следва да заплати за този период, по чл. 60, възлизат на 87 001,15лв, а отчесленията по чл. 64 за същия период са 343 150,8 лв. От януари 2017г, с въвеждането в експлоатация на Регионално депо-Велико Търново, обезпеченията по чл. 60 и отчисленията чл. 64 се превеждат по сметката на РИОСВ за регионалното депо Велико Търново. Обезпеченията по чл. 60 на тон отпадък, за депониране на регионалното депо, значително намаляват (0,58 лв/тон), в сравнение със заплащаните в предходния период, определени за общинското депо (5.34лв/тон), като за периода януари 2017 – септември 2021г, дължимите суми възлизат на 7 540,52 лв. Община Стражица изпълнява заложените цели по чл. 31, ал 1 и съгласно нормативните разпоредби за периода от 2016г до 2021г. не дължи отчисления по чл. 64 от ЗУО .

В таблица 64 са представени данни за целия период от януари 2011 до септември 2021г, като са разгледани дължимите и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО и е направено сравнение със средното за страната изпълнение на дължимите суми, за целия период от 2011 до 2020г., по обезпеченията и отчисленията в % (спрямо данните от НПУО 2021-2028г за средното за страната);

Таблица 64 Дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО януари 2011 - септември – 2021 г., от Община Стражица

Постъпили обезпечения по чл. 60 от ЗУО (лв.)	81 574,96 лв
Следва да постъпят по чл. 60 (лв.)	94 541,67 лв
Постъпили /дължими чл. 60 (%)	86,28
Средно за страната изпълнение на дължимите суми по чл. 60 (НПУО 2021-2028 г.)	115,75%
Постъпили отчисления по чл. 64 от ЗУО (лв.)	342 388,76
Следва да постъпят по чл. 64 (лв.)	343 150,80 лв
Постъпили /дължими чл. 64 (%)	99,78
Постъпили/дължими чл. 64 от НПУО (%)	86,75%

От представените данни е видно, че Община Стражица е изпълнила нормативно установените си ангажименти и е заплатила дължимите отчисления, по чл. 64 от ЗУО на 99.78%, което е над средното за страната, изчислено за периода 2011-2020г.. Реално заплатените от общината обезпечения по чл. 60 възлизат на 86.28% от дължимите суми, което е под средният процент за страната, изчислен за периода 2011-2020г, съгласно НПУО 2021-2028г.

Община Златарица

Разглежданият период (2011-2021) в анализа на дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО, обхваща използването на 2 депа от община Златарица. Постъпващите обезпечения по чл. 60 и отчисления по чл. 64 в периода януари 2011 – декември 2016г. са за депониране на отпадъци на Общинско депо Златарица. Обезпеченията, които общината следва да заплати за периода до септември 2016г, по чл. 60, възлизат на 12 924,79лв, а отчесленията по чл. 64 за същия период са 172 889,18 лв. От октомври 2016г, с въвеждането в експлоатация на Регионално депо-Велико Търново, обезпеченията по чл. 60 и отчисленията чл. 64 се превеждат за регионално депо Велико Търново. Дължимите обезпечения по чл. 60 за периода октомври 2016- септември 2021г. са в размер на 1 143,01 лв, а отчесленията по чл. 64 - 8 568,36 лв.

В таблица 65 са представени данни за целия период от януари 2011 до септември 2021г , като са разгледани дължимите и реално преведени суми за обезпеченията и

отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО и е направено сравнение със средното за страната изпълнение на дължимите суми, за целия период от 2011 до 2020г., по обезпеченията и отчисленията в % (спрямо данните от НПУО 2021-2028г за средното за страната);

Таблица 65 Дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО януари 2011 - септември – 2021 г., от Община Златарица

Постъпили обезпечения по чл. 60 от ЗУО (лв.)	13 998,03 лв
Следва да постъпят по чл. 60 (лв.)	14 067,80 лв
Постъпили /дължими чл. 60 (%)	99,50%
Средно за страната изпълнение на дължимите суми по чл. 60 (НПУО 2021-2028 г.)	115,75%
Постъпили отчисления по чл. 64 от ЗУО (лв.)	172 889,35 лв
Следва да постъпят по чл. 64 (лв.)	181 457,54 лв
Постъпили /дължими чл. 64 (%)	95,28%
Постъпили/дължими чл. 64 от НПУО (%)	86,75%

От представените данни е видно, че Община Златарица поетапно превежда дължимите обезпечения по чл. 60, но е натрупала известни задължения през последните години за отчисления, по чл. 64 от ЗУО. Изпълнението по заплащане на дължимите обезпечения по чл. 60 е в размер на 99.50%, а изпълнението по чл. 64 е 95,28% По този начин община Златарица е достигнала изпълнение по постъпилите отчисления по чл. 64 над средните за страната, за целия период от 2011 до 2020г., които възлизат на 86,75%.

Анализ на общо изразходвани суми по години на анализирания период от приходите от ТБО и от обезпеченията и отчисленията по ЗУО.

Общините, включени в РСУО – Велико Търново са използвали част от натрупаните от тях по сметката на РИОСВ средства за изграждане на регионалната система за управление. От 2011г. до въвеждане в експлоатация на регионалната система, разходваните средства от общините са както следва:

- 2 814 980,54 лв. - осигуряване на собствен принос при финансиране на Проект с №DIR-5112122-11-79 „Изграждане на регионалната система за управление на отпадъците в регион Велико Търново“; 543601,98 лв. - за проектиране на обект „Изграждане на регионалната система за управление на отпадъците в регион Велико Търново“;
- 54 362,88 лв. - за авторски надзор на проектантите по време на строителството на обект „Изграждане на регионалната система за управление на отпадъците в регион Велико Търново“;

- 206 202,18 лв. - за закупуване на 1 брой сметосъбираща машина и 109 броя контейнери тип „Бобър“ 1100 литра или еквивалент за разделно събиране на биоотпадъци;
- 91 576 лв. - 2 броя лекотоварни автомобили и втора употреба дробилка /шредер/;

Средствата, които общините за заявили за разходване в периода от 2016 до 2021г. от натрупаните отчисления по чл. 64 и обезпечения по чл. 60 са както следва:

Община Велико Търново

Таблица 66 Разходвани средства от натрупани обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО за периода 2016-2021г от Община Велико Търново

Година	Разходвани средства, лв	Мотиви за разходване	Вид на средствата
2018	391 320.00	За закупуване на сметовозна машина – 1бр. и водоноска – 1бр., обезпечаващи функционирането на общинската система за управление на отпадъците	Натрупани средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО
2020	69 457,30	За последващи разходи свързани с предварително третиране /сепариране/ на битови отпадъци от територията на Община Велико Търново, за следните периоди: 01.02.2018-28.02.2018 и 01.05.2019-31.05.2019	Натрупани средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО
2020	329 481,90	Погасяване на последващи разходи, свързани с предварително третиране /сепариране/ на битови отпадъци, генерирани на територията на Община Велико Търново за следните периоди: 01.04.2018 – 30.04.2018, 01.04.2019-30.04.2019 01.06. 2019- 30.11.2019г.	Натрупани средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО
2020	96 043,35	Покриване на част от предвидените разходи в изпълнение на проект „Рекултивация на депо за твърди битови отпадъци с. Шереметя – Община Велико Търново“	Натрупани средства от обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2021	209 955,85	Покриване на част от разходите за закриване и рекултивация нва депо за твърди битови отпадъци, гр. Велико Търново, извършени по проект „Закриване и рекултивация на депо за твърди битови отпадъци с. Шереметя , Община Велико Търново“	Натрупани обезпечения по чл. 60 от ЗУО от Община Велико Търново и общ. Лясковец за периода от откриване на банковата сметка до 30 юли 2016г

Източник: РИОСВ Велико Търново, НПУО 2021 – 2028 г.

Средствата, които община Велико Търново е заявила за разходване от сметката на РИОСВ – Велико Търново, за периода август 2016-септември 2021г, възлизат на 1 096

258,40 лв. От тях 305 999,20 лв. са натрупани средства от обезпечения по чл. 60 от ЗУО, а 790 259,20 лв. са натрупани средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО.

Община Горна Оряховица

Таблица 67 Разходвани средства от натрупани обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО за периода 2016-2021г от Община Горна Оряховица

Година	Разходвани средства, лв	Мотиви за разходване	Вид на средствата
2018	467 971, 92	Възстановяване на внесени по сметката за чужди средства на РИОСВ – Велико Търново отчисления по чл. 64 от ЗУО на Община Горна Оряховица за 2016г.	Натрупани средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО
2020	825 889,94	Погасяване на последващи разходи, свързани с предварително третиране/сепарация/ на битови отпадъци, генерирани от територията на Община Горна Оряховица, за периода 01.01.2017 – 31.12.2019г.	Натрупани средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО

Източник: РИОСВ Велико Търново, НПУО 2021 – 2028 г.

Община Горна Оряховица е заявила за разходване от сметката на РИОСВ – Велико Търново, за периода август 2016-септември 2021г, 1 293 861,86 лв . Всички разрешени за разходване средства от РИОСВ –Велико Търново са натрупани средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО.

Община Лясковец

През периода юли 2016 – септември 2021г. съгласно представената информация на страницата на РИОСВ- Велико Търново, общита Лясковец не е представяла заявление за разрешаване за разходване на средства, натрупани по сметката на РИОСВ, от внесени от общината обезпечения по чл. 64 и отчисления по чл. 60 от ЗУО.

Община Елена

Таблица 68 Разходвани средства от натрупани обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО за периода 2016-2021г от Община Елена

Година	Разходвани средства, лв	Мотиви за разходване	Вид на средствата
2017г	59 700.00	Покриване на разходи за закупуване на самоходна специализирана техника с прикачен шредер	Натрупани средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО
2018	2 880,00	За покриване на разходи по архитектурно и инженерно проектиране – изработване на общ	Натрупани средства от

		устройствен план за площадка за строителни отпадъци, гр. Елена	отчисления по чл. 64 от ЗУО

Източник: РИОСВ Велико Търново, НПУО 2021 – 2028 г.

Община Елена е заявила за разходване от сметката на РИОСВ – Велико Търново, за периода август 2016-септември 2021г, 62 580лв . Всички разрешени за разходване средства от РИОСВ –Велико Търново са от натрупани средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО.

Община Стражица

Таблица 69 Разходвани средства от натрупани обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО за периода 2016-2021г от Община Стражица

Година	Разходвани средства, лв.	Мотиви за разходване	Вид на средствата
2017г	48 875,45	Покриване на разходи за закупуване на нов комбиниран багер товарач с прикачен мулчер	Натрупани средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО
2019	63 419,05	Покриване на част от разходите по извършване на техническа и биологична рекултивация на депо за твърди битови отпадъци, гр. Стражица, извършени съгласно проект "Рекултивация на депо за твърди битови отпадъци, гр. Стражица, обл. Велико Търново"	Натрупани средства от обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2020	19 027,66	Покриване на част от разходите по извършване на биологична рекултивация на депо за твърди битови отпадъци, гр. Стражица, обл. Велико Търново, извършени съгласно проект „Рекултивация на депо за твърди битови отпадъци, г. Стражица, обл. Велико Търново"	Натрупани средства от обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2021	4 082,62	Покриване на част от разходите по извършена биологична рекултивация /трета година/ на депо за твърди битови отпадъци, гр. Стражица, обл. Велико Търново, извършени съгласно проект „Рекултивация на депо за твърди битови отпадъци , гр. Стражица, обл. Велико Търново	Натрупани средства от обезпечения по чл. 60 от ЗУО

Източник: РИОСВ Велико Търново, НПУО 2021 – 2028 г.

Средствата, които община Стражица е заявила за разходване от сметката на РИОСВ – Велико Търново, за периода август 2016-септември 2021г, възлизат на 135404,78лв. От тях

86529,33лв. са натрупани средства от обезпечения по чл. 60 от ЗУО, а 48875,45 лв. са от натрупани средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО.

Община Златарица

Таблица 69 Разходвани средства от натрупани обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО за периода 2016-2021г от Община Златарица

Година	Разходвани средства, лв	Мотиви за разходване	Вид на средствата
2017г	12 950.00	За покриване на част от предвидените разходи свързани с извършена техническа рекултивация, в изпълнение на проект „Закриване и рекултивация на сметище за твърди битови отпадъци на територията на община Златарица	Натрупани средства от обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2017	83 732, 40	За закупуване на употребяван мултифункционален автомобил тип „самосвал“ за нуждите на общината при извозване на зелени отпадъци и поддръжка на зелени площи	Натрупани средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО

Източник: РИОСВ Велико Търново, НПУО 2021 – 2028 г.

Средствата, които община Златарица е заявила за разходване от сметката на РИОСВ – Велико Търново, за периода август 2016-септември 2021г, възлизат на 96682,40лв. От тях 12 950.00 лв. са натрупани средства от обезпечения по чл. 60 от ЗУО и 83 732, 40 лв. са от натрупани средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО.

Изводи и препоръки:

- Във всички общини от региона, подхода за определяне на такса битови отпадъци се извършва според количеството на битовите отпадъци, а когато то не може да се установи – в левове на ползвател или пропорционално върху основа (данъчна оценка на имотите) определена от Общински съвет.
- На база разработения Анализ и оценка на въведените икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им към Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г. относно приходите от ТБО на 1 жител и на тон отпадък през 2018 г. правим следните изводи:
  - В голямата община – Велико Търново с население над 50000 жители приходите на 1 жител надвишават изчислените в НПУО 2021-2028 г. (61,42 лв.)
  - В голямата община – Велико Търново с население над 50000 жители приходите на тон отпадък надвишават изчислените в НПУО 2021-2028 г. (167,84 лв.)

- В средните общини – Горна Оряховица, Лясковец и Стражица с население от 10000 до 50000 жители приходите на 1 жител са по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. (66,24,05 лв.)
- - В средните общини – Горна Оряховица, Лясковец и Стражица с население от 10000 до 50000 жители разходите на тон отпадък надвишават определените в НПУО 2021-2028 г. (100,95 лв.).
- В малките общини – Елена и Златарица с население до 10000 жители приходите на 1 жител са по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. (56,56 лв.)
- В малките общини – Елена и Златарица с население до 10000 жители приходите на тон отпадък са по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. (200,00 лв.).

- Изчисленията показват, че като цяло делът на постъпленията от домакинствата е по-голям от този на постъпленията от бизнеса, с изключение на общините Велико Търново и Лясковец. Анализа в НПУО прави извода, че бизнесът заплаща много повече на 1 тон отпадъци, отколкото населението, т.е. не се спазва принципът „замърсителят плаща“. В общините от региона сравнително справедливо се разпределя тежестта на ТБО между домакинствата и бизнеса.

- Всички общини от РСУО Велико Търново поетапно превеждат дължимите обезпечения по чл. 60 от ЗУО.
- Изпълнението за всички общини, включени в РСУО –Велико Търново е над средното изпълнение на отчисленията по чл. 64 от ЗУО, съгласно НПУО 2021-2028г.
- Общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена и Стражица изпълняват заложените цели по чл. 31 и не дължат отчисления по чл. 64 за периода 2016-2021г

- Общините са разходвали част от натрупаните средства по сметката на РИОСВ – Велико Търново, с което подобряват начина на управление на отпадъци и възстановяването на околната среда.

IV.11. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИ

Предмет на анализа е финансирането в общините от РСУО Велико Търнов, относно количествата и потоците отпадъци и дейностите, свързани с тяхното управление.

Извършването на анализите има за цел да даде отговор на следните въпроси:

- ✓ Какви са тенденциите в разходите на общините от РСУО Велико Търново за анализирания период по години – общо и по категории разходи, съгласно отчетите за изпълнението на план - сметката за дейностите по чл. 66 от ЗМДТ
- ✓ Кои са източниците и формите на финансиране на управлението на битовите отпадъци и относителният им дял, тенденции, сравнения;

Съгласно НПУО 2021-2028 г. през периода 2008-2013 г. разходите за управление на отпадъците имат най-висок дял в общите разходи за опазване на околната среда в България като този дял непрекъснато нараства през анализирания период и изпреварват всички останали сектори на околната среда.

Преобладаващата част от разходите по управление на отпадъците в страната през този период се формират от оперативни разходи. В сравнение с другия голям сектор на опазването на околната среда – управлението на отпадъчните води, при управлението на отпадъците делът на инвестициите в общата структура на разходите през този период е сравнително нисък.

В тази връзка общата динамика на разходите за управление на отпадъците в страната се определя от нарастващите оперативни разходи на бизнеса и общините в резултат от усилията им за постигане на различните нормативни изисквания и цели, свързани с управлението на отпадъците и др.

1. Разходите за управление на отпадъците в абсолютна сума и на 1 жител, на тон отпадъци, тенденции

На база на представените отчети от общините в регион Велико Търново се изчисляват разходите за управление на отпадъците в абсолютна сума на един жител и на тон отпадък.

Таблица 81 Разходите за управление на отпадъците в абсолютна сума и на 1 жител, на тон отпадъци, тенденции

Година	2016	2017	2018	2019	2020
Община Велико Търново					
Общо разходи за управление на отпадъците (лв.)	7155260	7457265	8155040	8496838	8442056
Разходи на един жител, лв.	82.07	85.61	93.92	98.21	98.76
Разходи на един тон, лв.	763.15	290.08	316.47	329.20	327.09
Община Горна Оряховица					
Общо разходи за управление на отпадъците (лв.)	2253000	2573000	2440000	2299000	2479000
Разходи на един жител, лв.	52.25	60.47	58.14	55.62	60.83
Разходи на един тон, лв.	169.00	194.74	182.86	168.87	189.67
Община Елена					
Общо разходи за управление на отпадъците (лв.)	322000	299000	316000	361000	478000
Разходи на един жител, лв.	36.60	34.71	37.16	43.03	57.19
Разходи на един тон, лв.	107.40	100.50	103.04	116.08	154.05
Община Златарица					
Общо разходи за управление на отпадъците (лв.)	166980	133240	125230	132180	138200
Разходи на един жител, лв.	43.95	35.61	34.00	36.30	38.33
Разходи на един тон, лв.	203.78	119.13	115.68	144.63	143.80
Община Лясковец					
Общо разходи за управление на отпадъците (лв.)	638000	767000	906000	668000	795000
Разходи на един жител, лв.	51.37	62.93	75.66	56.56	67.31

Разходи на един тон, лв.	181.81	171.00	199.02	146.42	181.81
Община Стражица					
Общо разходи за управление на отпадъците (лв.)	649000	578000	611000	547000	690000
Разходи на един жител, лв.	54.06	48.76	52.15	47.31	60.38
Разходи на един тон, лв.	317.12	240.04	261.38	178.46	235.96

От представените данни в горната таблица за общините от регион Велико Търново относно разходите за управление на отпадъците през периода 2016 – 2020 г. се установява трайна тенденция на нарастване на направените разходи през годините.

На база разработения Анализ на финансовите потоци в управлението на отпадъците в България към НПУО 2021-2028 г. относно направените оперативни разходи на един жител и на тон отпадък през 2018 г. правим следните изводи:

- В голямата община – Велико Търново с население над 50000 жители разходите на 1 жител надвишават определените в НПУО 2021-2028 г. (71,24 лв.)
- В голямата община – Велико Търново с население над 50000 жители разходите на тон отпадък надвишават определените в НПУО 2021-2028 г. (131,12 лв.).
- В средните общини – Горна Оряховица, Лясковец и Стражица с население от 10000 до 50000 жители разходите на 1 жител са по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. (89,05 лв.)
- В средните общини – Горна Оряховица, Лясковец и Стражица с население от 10000 до 50000 жители разходите на тон отпадък надвишават определените в НПУО 2021-2028 г. (102,88 лв.).
- В малките общини – Елена и Златарица с население до 10000 жители разходите на 1 жител са по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. (82,09 лв.)
- В малките общини – Елена и Златарица с население до 10000 жители разходите на тон отпадък са по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. (232,24 лв.).

2. Разходи за управление на отпадъците по категории разходи съгласно план - сметката за дейностите по чл. 66 от ЗМДТ и предвид отчетите за изпълнението на тази план - сметката– за всяка година на анализирания период и общо за периода

Община Велико Търново

В следващата таблица представяме общо изразходваните суми за периода 2016-2020 г. за управление на отпадъците от Община Велико Търново.

Таблица 82 Разходи за управление на отпадъците за периода 2016 – 2020 г. на Община Велико Търново

Година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо разходи за управление на отпадъците (хил. лв.)	7155,260	7457,265	8155,040	8496,838	8442,056
В т.ч. за:					
1. Закупуване на съдове за събиране на битови отпадъци;	138992	73600	74215	76668	103606

Година	2016	2017	2018	2019	2020
2. Услуги по сметосъбиране и сметоизвозване битови отпадъци до депа и други съоръжения за третиране на отпадъци.	1888991	1677962	1880117	2140993	2144718
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане	942516	1336835	1362225	1482381	1312801
4. Отчисления по чл. 60 от ЗУО	18 991	5 006	6 432	6 394	9 240
5. Отчисления по чл. 64 от ЗУО	306 828	0	0	0	0
Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване.	3858942	4363862	4832051	4790402	4871691

Източник: Община Велико Търново

При сравнителен анализ между приходите от такса битови отпадъци и общо разходите за управление на отпадъците, може да се направи извода, че приходите не покриват разходите за управление на отпадъците. Общината дофинансира разликата от други местни приходи.

Община Горна Оряховица

В следващата таблица представяме общо изразходваните суми за периода 2016-2020 г. за управление на отпадъците от Община Горна Оряховица

Таблица 83 Разходи за управление на отпадъците за периода 2016 – 2020 г. на Община Горна Оряховица

Година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо разходи за управление на отпадъците (хил. лв.)	2253	2573	2440	2299	2479
В т.ч. за:					
1. Закупуване на съдове за събиране на битови отпадъци;	78	78	50	0	140
2. Услуги по сметосъбиране и сметоизвозване битови отпадъци до депа и други съоръжения за третиране на отпадъци.	1106	1424	1402	1573	1336
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане	486	359	343	563	533
4. Отчисления по чл. 60 от ЗУО	35	116	127	18	3
5. Отчисления по чл. 64 от ЗУО	19	0	0	0	0
Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване.	529	596	518	145	467

Източник: Община Горна Оряховица

При сравнителен анализ между приходите от такса битови отпадъци и общо разходите за управление на отпадъците, може да се направи извода, че приходите не покриват разходите за управление на отпадъците през 2016 и 2020 година. През периода 2017-2019 година приходите от ТБО успяват да покрият разходите.

Община Елена

В следващата таблица представяме общо изразходваните суми за периода 2016-2020 г. за управление на отпадъците от Община Елена.

Таблица 84 Разходи за управление на отпадъците за периода 2016 – 2020 г. на Община Елена

Година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо разходи за управление на отпадъците (хил. лв.)	322	299	316	361	478
В т.ч. за:					
1. Закупуване на съдове за събиране на битови отпадъци;	18	27	27		20
2. Услуги по сметосъбиране и сметоизвозване битови отпадъци до депа и други съоръжения за третиране на отпадъци.	133	149	152	228	273
3.Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане	81	100	114	115	116
4.Отчисления по чл. 60 от ЗУО	6	1	1	1	1
5.Отчисления по чл. 64 от ЗУО	59				
Поддържане чистотата на територииите за обществено ползване.	25	22	22	17	68

Източник: Община Елена

При сравнителен анализ между приходите от такса битови отпадъци и общо разходите за управление на отпадъците, може да се направи извода, че приходите покриват разходите за управление на отпадъците в община Елена, с изключение на 2020 г., когато разходите надвишават приходите от ТБО.

Община Златарица

В следващата таблица представяме общо изразходваните суми за периода 2016-2020 г. за управление на отпадъците от Община Златарица.

Таблица 85 Разходи за управление на отпадъците за периода 2016 – 2020 г. на Община Златарица

Година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо разходи за управление на отпадъците (хил. лв.)	166,98	133,24	125,23	132,18	138,20
В т.ч. за:					
1. Закупуване на съдове за събиране на битови отпадъци;	5	0	0	8	5

Година	2016	2017	2018	2019	2020
2. Услуги по сметосъбиране и сметоизвозване битови отпадъци до депа и други съоръжения за третиране на отпадъци.	85	77	76	77	81
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане	42	51	49	44	45
4. Отчисления по чл. 60 от ЗУО	0,982	0,248	0,237	0,183	0,204
5. Отчисления по чл. 64 от ЗУО	30				
Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване.	4	5	0	3	7

Източник: Община Златарица

При сравнителен анализ между приходите от такса битови отпадъци и общо разходите за управление на отпадъците, може да се направи извода, че приходите покриват разходите за управление на отпадъците през периода 2016 и 2020 година.

Община Лясковец

В следващата таблица представяме общо изразходваните суми за периода 2016-2020 г. за управление на отпадъците на Община Лясковец.

Таблица 86 Разходи за управление на отпадъците за периода 2016 – 2020 г. на Община Лясковец

Година	2016	2017	2018	2019	2020
Общо разходи за управление на отпадъците (хил. лв.)	638	767	906	668	795
В т.ч. за:					
1. Закупуване на съдове за събиране на битови отпадъци;	0	9	0	5	8
2. Услуги по сметосъбиране и сметоизвозване битови отпадъци до депа и други съоръжения за третиране на отпадъци.	431	445	433	280	468
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане	110	163	1921	2121	142
4. Отчисления по чл. 60 от ЗУО	0	6	9	2	1
5. Отчисления по чл. 64 от ЗУО	0	54	125	50	
Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване.	97	94	147	119	176

Източник: Община Лясковец

При сравнителен анализ между приходите от такса битови отпадъци и общо разходите за управление на отпадъците, може да се направи извода, че приходите покриват

разходите за управление на отпадъците в община Лясковец, с изключение на 2018 г., когато разходите надвишават приходите от ТБО.

Община Стражица

В следващата таблица представяме общо изразходваните суми за периода 2016-2020 г. за управление на отпадъците на Община Стражица.

Таблица 87 Разходи за управление на отпадъците за периода 2016 – 2020 г. на Община Стражица

Година	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Общо разходи за управление на отпадъците (хил. лв.)	649	578	611	547	690
В т.ч. за:					
1. Закупуване на съдове за събиране на битови отпадъци;	0	0	0	0	0
2. Услуги по сметосъбиране и сметоизвозване битови отпадъци до депа и други съоръжения за третиране на отпадъци.	365	312	365	365	384
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане	49	148	124	84	114
4. Отчисления по чл. 60 от ЗУО	2	2	1	2	1
5. Отчисления по чл. 64 от ЗУО	74	0	0	0	0
Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване.	159	116	121	96	191

Източник: Община Стражица

При сравнителен анализ между приходите от такса битови отпадъци и общо разходите за управление на отпадъците, може да се направи извода, че приходите покриват разходите за управление на отпадъците в община Стражица.

3.Източници на финансиране на разходите по управление на отпадъците по години на анализирания период

Съгласно НПУО 2021-2028 г. структурата на източниците на финансиране на оперативните разходи и на инвестиционните разходи в управлението на отпадъците в периода 2009-2013 г. съдържа:

- Собствени средства
- Средства от Републиканския бюджет
- Средства на общините
- Целеви средства за ОС, получени от държавата (субсидии)
- Национални фонд
- Оперативна програма "Околна среда"
- Заемни средства от източници в страната.

Оперативните разходи в управлението на отпадъците се поделят между организациите по оползотворяване на отпадъците и общините (за управлението на битовите отпадъци).

Средствата на общините включват средства от такса за битови отпадъци и собствени приходи (местни данъци, постъпления от наеми, продажба на имущество и т.н.), които след покриване на оперативните разходи по предоставянето на различни услуги, в случай на икономии насочват за инвестиционни цели.

Таблица 88 Финансиране на разходите по управление на отпадъците по години за анализирания период

Година	2016	201	2018	2019	2020
Община Велико Търново					
Приходи от такса битови отпадъци	6268780	6545683	6341600	6402407	6645365
Разходи за управление на отпадъците	7155260	7457265	8155040	8496838	8442056
% от разходите финансирани от ТБО	87.61%	87.78%	77.76%	75.35%	78.72%
Финансиране от др. източници	12.39%	12.22%	22.24%	24.65%	21.28%
Община Горна Оряховица					
Приходи от такса битови отпадъци	2270000	2740000	2441000	2527000	2440000
Разходи за управление на отпадъците	2253000	2573000	2440000	2299000	2479000
% от разходите финансирани от ТБО	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	98.43%
Финансиране от др. източници	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	1.57%
Община Елена					
Приходи от такса битови отпадъци	354000	368000	391000	379000	446000
Разходи за управление на отпадъците	322000	299000	316000	361000	478000
% от разходите финансирани от ТБО	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	93.31%
Финансиране от др. източници	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	6.69%
Община Златарица					
Приходи от такса битови отпадъци	182000	170000	189000	145000	189000
Разходи за управление на отпадъците	166980	133240	125230	132180	138200
% от разходите финансирани от ТБО	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Финансиране от др. източници	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Община Лясковец					
Приходи от такса битови отпадъци	640000	886000	780000	757000	802000
Разходи за управление на отпадъците	638000	767000	906000	668000	795000
% от разходите финансирани от ТБО	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Финансиране от др. източници	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Община Стражица					
Приходи от такса битови отпадъци	575000	578000	611000	547000	690000
Разходи за управление на отпадъците	649000	578000	611000	547000	690000
% от разходите финансирани от ТБО	88.60%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Финансиране от др. източници	11.40%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%

Разходите по управление на отпадъците приоритетно се финансират чрез приходи от такса битови отпадъци, обезпеченията и отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО, ПУДООС, ОПОС 2014-2020, бюджет на общината (извън приходите от такса ТБО, обезпеченията и отчисленията по ЗУО), други източници на финансиране на разходите по управление на отпадъците.

Изводи и препоръки:

На база разработения Анализ на финансовите потоци в управлението на отпадъците в България към НПУО 2021-2028 г. относно направените оперативни разходи на един жител и на тон отпадък през 2018 г. правим следните изводи:

- В Община Велико Търново с население над 50000 жители разходите на 1 жител надвишават определените в НПУО 2021-2028 г. (71,24 лв.)
- В Община Велико Търново с население над 50000 жители разходите на тон отпадък надвишават определените в НПУО 2021-2028 г. (131,12 лв.).
- В Община Горна Оряховица, Лясковец и Стражица с население от 10000 до 50000 жители разходите на 1 жител са по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. (89,05 лв.)
- В община – Горна Оряховица, Лясковец и Стражица с население от 10000 до 50000 жители разходите на тон отпадък надвишават определените в НПУО 2021-2028 г. (102,88 лв.).
- В община – Елена и Златарица с население до 10000 жители разходите на 1 жител са по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. (82,09 лв.)
- В община – Елена и Златарица с население до 10000 жители разходите на тон отпадък са по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. (232,24 лв.).
- Малките общини с население до 10000 жители покриват разходите си за управление на отпадъците в рамките на приходите от такса битови отпадъци.
- Общините с население над 10000 жители не покриват разходите си за управление на отпадъците в рамките на приходите от такса битови отпадъци и се дофинасират от други източници.
- Общините не разполагат със собствени средства за извършвате на инвестиции в областта на управлението на отпадъците и са необходими други финансови източници. Такса за битови отпадъци, който населението плаща за управлението на отпадъци, са на прага на тавана на поносимост и са необходими допълнителни източници на средства, извън общинските бюджети.

IV.12. ИЗГОТВЯНЕ НА ПРОГНОЗИ

Прогнозата на количеството образувани битови отпадъци за периода 2021 – 2028 г. в регион Велико Търново, включващ общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица е изготвена въз основа на два компонента:

- Брой на населението и демографска прогноза на 2021 – 2028 г.

- Норма на натрупване на отпадъци на 1 жител;

1. Брой на население и демографска прогноза

Демографската прогноза за населението на регион Велико Търново, включващ общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица в периода 2021 – 2028 г. са изготвени на база информация от НСИ, въз основа на данните за населението на общините за последните години в периода 2016 – 2020 г. и официална демографска прогноза на НСИ за броя на населението в област Велико Търново за периода до 2080 г. (при хипотеза на конвергентност)[2]. В следващата таблица е представен броя на население за област Велико Търново и общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица за периода 2016 – 2020 г., според данни на НСИ.

Таблица 89 Население на област Велико Търново и общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица за периода 2016 – 2020 г., бр. жители

Година	2016	2017	2018	2019	2020
Велико Търново	242259	239132	235708	232568	229718
РСУО Велико Търново	167326	166060	164677	163251	161437
Велико Търново	87181	87111	86833	86516	85484
Горна Оряховица	43123	42549	41966	41334	40751
Елена	8798	8615	8503	8389	8358
Златарица	3799	3742	3683	3641	3606
Лясковец	12419	12189	11975	11810	11811
Стражица	12006	11854	11717	11561	11427

Източник: НСИ

Съгласно данни на НСИ, в общините от РСУО Велико Търново за предходните 5 години се наблюдава тенденция на постоянно намаляване на населението. За предходни 5 години (периода 2016 – 2020 г.) населението на региона е намаляло с 5889 лица или 3.5%. Средно населението на региона намалява с 1178 лица на година.

Към настоящият момент, относителния дял на населението на общините включени в Регионалното сдружение за управление на отпадъците, спрямо населението на област Велико Търново е 70,27 %. При спазване на сегашната демографска ситуация се очаква населението на общините от РСУО през следващите години да продължи плавно да намалява.

В следващата таблица е представена информация относно официална прогноза за населението на НСИ за област Велико Търново за периода 2020 – 2035 г., както следва:

Таблица 90 Демографска прогноза за населението на област Велико Търново за периода 2020 – 2035, бр. жители

[2] Вариант при конвергентност: Този вариант се определя като реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на ЕС за демографско и социално-икономическо развитие

година	2020	2025	2030	2035
Област Велико Търново	233143	222275	211173	200189

Източник: НСИ

За периода 2020 – 2025 г. населението на област Велико Търново се очаква да намалее с 10868 лица или с 4,66 % или 0.93 % на година, т.к. населението на областта следва да намалява средно с 2173 лица годишно.

За периода от 2025 – 2030 г., съгласно статистическите данни на НСИ, населението на област Велико Търново ще намалява със сходни темпове - 11102 лица или с 4,99 % или 1,00% на година. Позовавайки се на горната статистика и следвайки аналогични изчисления за населението за общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица за периода 2021 – 2028 г., получаваме:

Таблица 91 Демографска прогноза за населението на общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица за периода 2021 – 2028, бр. жители

година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
РСУО Велико Търново	159871	158320	156785	155264	153758	152266	150789	149327
Велико Търново	84655	83834	83020	82215	81418	80628	79846	79071
Горна Оряховица	40356	39964	39577	39193	38813	38436	38063	37694
Елена	8277	8197	8117	8038	7960	7883	7807	7731
Златарица	3571	3536	3502	3468	3434	3401	3368	3335
Лясковец	11696	11583	11471	11359	11249	11140	11032	10925
Стражица	11316	11206	11098	10990	10883	10778	10673	10570

** изчисленията са направени при средно 0,97 % намаление на населението на година*

2. Прогнозна норма на натрупване

Нормата на натрупване представлява средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител. Тази норма се изчислява при определяне на потенциала за образуване на битовите отпадъци в дадена административна единица.

По данни на Евростат в повечето страни домакинствата образуват от 60% до 90% от битовите отпадъци, като останалите се образуват от търговски източници и административни единици. Изчислената прогнозна норма на натрупване е изчислена въз основа на следните допускания:

- *Налични данни*: използвани са данни за населението на общините от региона по данни на НСИ за периода 2016 – 2020 г., данни за нормата на натрупване за периода 2016 -2020 г., изчислена на база на населението и общите количества образувани битови отпадъци в общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица по години;
- *Използвани данни за прогнозата*: брой на населението и демографска прогноза за периода 2021 – 2028 г., посочени в предходната таблица; Норми на натрупване

за периода 2016-2020 г., изчислени на база на броя на населението и общите количества образувани битови отпадъци в общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица по години;

- *Хипотеза на прогнозата*: определяне на средната норма на натрупване на жител на година на общината; Норма на натрупване на отпадъците, като функция на икономическото развитие; намаляване на ръста на нарастване в следствие на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци.

В следващата таблица е представена информация за нормата на натрупване, съгласно данни от НСИ за населението и количеството отпадъци в общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица за периода 2016 – 2020 г.:

Таблица 92 Норма на натрупване на битови отпадъци за периода 2019 - 2020 г., кг/жител/год.

година	2019	2020
Велико Търново	298	302
Горна Оряховица	329	321
Елена	371	371
Златарица	251	267
Лясковец	386	370
Стражица	265	256

Определяне на норма на натрупване на жител на година

Средната норма на натрупване на жител на общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица се определя чрез екстраполация на нормата на натрупване за 2020 г. при увеличение от 1% годишно. Това увеличение се обосновава от нарастващият икономически растеж, който е основен фактор за нарастването на крайното потребление на домакинствата и съответно на количеството образувани битови отпадъци. В същото време, процентът не е по-висок, тъй като се очаква мерките по предотвратяване образуването на отпадъци да бъдат възпиращ фактор.

В съответствие с горните допускания, прогнозната норма на натрупване в общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица по години за периода 2021 – 2028 г. е както следва:

Таблица 93 Прогнозна норма на натрупване за периода 2021 – 2028 г.

Норма на натрупване, кг/жител/година	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Велико Търново	305	308	311	314	317	320	324	327
Горна Оряховица	324	327	330	334	337	340	344	347
Елена	375	379	383	386	390	394	398	402
Златарица	269	272	275	277	280	283	286	289

Лясковец	374	378	381	385	389	393	397	401
Стражица	258	261	264	266	269	272	274	277

3. Прогнозни количества битови отпадъци

Прогнозата на количествата образувани отпадъци е определена като произведение на броя на прогнозното население и прогнозната норма на натрупване, представено в следващата таблица:

Таблица 94 Прогнозни количества отпадъци за периода 2021 – 2028 г.

Количество отпадъци, тона	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
РСУО Велико Търново	50250	50260	50271	50281	50291	50301	50312	50322
Велико Търново	25815	25820	25825	25830	25836	25841	25846	25851
Горна Оряховица	13073	13075	13078	13081	13083	13086	13089	13091
Елена	3104	3104	3105	3105	3106	3107	3107	3108
Златарица	961	961	962	962	962	962	962	963
Лясковец	4374	4374	4375	4376	4377	4378	4379	4380
Стражица	2925	2925	2926	2927	2927	2928	2928	2929

За изчисление на прогнозния морфологичния състав на отпадъци са извършени следните допускания: морфологичния състав остава постоянен, а количествата от всеки вид отпадък се променят в зависимост от промяната на нормата на натрупване и броя на населението.

Община Велико Търново

Резултатите от прогнозата за община Велико Търново са представени в следващата таблица:

Таблица 95 Прогнозен морфологичен анализ на отпадъци в община Велико Търново

Вид Отпадък, тона	Общ Отпадък на Година %	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Хранителни	11.80%	3045.61	3046.20	3046.79	3047.38	3048.09	3048.68	3049.27	3049.86
Хартия	8.31%	2146.37	2146.78	2147.20	2147.62	2148.11	2148.53	2148.95	2149.36
Картон	8.47%	2185.44	2185.86	2186.29	2186.71	2187.22	2187.64	2188.06	2188.49
Пластмаса	9.53%	2460.92	2461.39	2461.87	2462.35	2462.92	2463.40	2463.87	2464.35
Текстил	4.27%	1103.48	1103.70	1103.91	1104.13	1104.38	1104.60	1104.81	1105.02
Гума	3.56%	919.42	919.60	919.78	919.96	920.17	920.35	920.53	920.70
Кожа	0.65%	166.71	166.74	166.77	166.80	166.84	166.87	166.91	166.94
Градински	22.58%	5828.10	5829.23	5830.36	5831.49	5832.84	5833.97	5835.10	5836.23
Дървесни	2.95%	761.56	761.71	761.85	762.00	762.18	762.32	762.47	762.62
Стъкло	4.26%	1099.81	1100.02	1100.24	1100.45	1100.71	1100.92	1101.13	1101.35

Метали	8.60%	2219.62	2220.05	2220.48	2220.91	2221.43	2221.86	2222.29	2222.72
Инертни>4 см	5.71%	1475.14	1475.42	1475.71	1475.99	1476.34	1476.62	1476.91	1477.19
Опасни	0.70%	181.30	181.34	181.37	181.41	181.45	181.49	181.52	181.56
Други	2.82%	727.10	727.24	727.38	727.52	727.69	727.83	727.97	728.11
Ситна Фракция<4см	5.79%	1494.41	1494.70	1494.99	1495.28	1495.63	1495.92	1496.21	1496.50
Общо	**100.00%**	**25815.00**	**25820.00**	**25825.00**	**25830.00**	**25836.00**	**25841.00**	**25846.00**	**25851.00**

Съгласно изготвените прогнози за морфологичния анализ, в следващата таблица е направена прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Велико Търново до 2028 г., както следва:

Таблица 96 Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Велико Търново до 2028 г.,

Година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Население, бр.	84655	83834	83020	82215	81418	80628	79846	79071
Общо биоотпадъци т/год	9635.27	9637.14	9639.00	9640.87	9643.11	9644.98	9646.84	9648.71
Хранителни т/год	3045.61	3046.20	3046.79	3047.38	3048.09	3048.68	3049.27	3049.86
Градински т/год	5828.10	5829.23	5830.36	5831.49	5832.84	5833.97	5835.10	5836.23
Дървесни т/год	761.56	761.71	761.85	762.00	762.18	762.32	762.47	762.62
Норма на натрупване хранителни отпадъци кг/ж/год	35.98	36.34	36.70	37.07	37.44	37.81	38.19	38.57
Норма на натрупване градински/дървесни кг/ж/год	77.84	78.62	79.40	80.20	81.00	81.81	82.63	83.45

Община Горна Оряховица

Резултатите от прогнозата за община Горна Оряховица са представени в следващата таблица:

Таблица 97 Прогнозен морфологичен анализ на отпадъци в община Горна Оряховица

Вид Отпадък, тона	Общ Отпадък на Година %	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Хранителни	16.10%	2105.33	2105.66	2106.14	2106.62	2106.94	2107.43	2107.91	2108.23
Хартия	12.05%	1575.55	1575.79	1576.15	1576.51	1576.75	1577.12	1577.48	1577.72
Картон	12.38%	1618.37	1618.62	1618.99	1619.36	1619.61	1619.98	1620.35	1620.60
Пластмаса	10.05%	1314.02	1314.22	1314.52	1314.82	1315.02	1315.33	1315.63	1315.83
Текстил	4.17%	545.49	545.58	545.70	545.83	545.91	546.04	546.16	546.25

Гума	2.63%	343.31	343.36	343.44	343.52	343.57	343.65	343.73	343.78
Кожа	0.97%	126.36	126.38	126.41	126.43	126.45	126.48	126.51	126.53
Градински	13.74%	1796.64	1796.92	1797.33	1797.74	1798.02	1798.43	1798.84	1799.12
Дървесни	2.38%	311.21	311.26	311.33	311.40	311.45	311.52	311.59	311.64
Стъкло	3.71%	485.14	485.22	485.33	485.44	485.52	485.63	485.74	485.81
Метали	8.08%	1056.59	1056.75	1056.99	1057.24	1057.40	1057.64	1057.88	1058.04
Инертни>4 см	6.69%	874.83	874.97	875.17	875.37	875.50	875.70	875.90	876.04
Опасни	0.36%	47.14	47.15	47.16	47.17	47.18	47.19	47.20	47.21
Други	2.51%	327.59	327.64	327.72	327.79	327.84	327.92	327.99	328.04
Ситна Фракция<4см	4.17%	545.41	545.49	545.62	545.74	545.82	545.95	546.07	546.16
Общо	**100.00%**	**13073.00**	**13075.00**	**13078.00**	**13081.00**	**13083.00**	**13086.00**	**13089.00**	**13091.00**

Съгласно изготвените прогнози за морфологичния анализ, в следващата таблица е направена прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Горна Оряховица до 2028 г., както следва:

Таблица 98 Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Горна Оряховица до 2028 г.,

Година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Население, бр.	40356	39964	39577	39193	38813	38436	38063	37694
Общо биоотпадъци т/год	4213.19	4213.83	4214.80	4215.77	4216.41	4217.38	4218.35	4218.99
Хранителни т/год	2105.33	2105.66	2106.14	2106.62	2106.94	2107.43	2107.91	2108.23
Градински т/год	1796.64	1796.92	1797.33	1797.74	1798.02	1798.43	1798.84	1799.12
Дървесни т/год	311.21	311.26	311.33	311.40	311.45	311.52	311.59	311.64
Норма на натрупване хранителни отпадъци кг/ж/год	52.17	52.69	53.22	53.75	54.29	54.83	55.38	55.93
Норма на натрупване градински/дървесни кг/ж/год	52.23	52.75	53.28	53.81	54.35	54.90	55.45	56.00

Община Елена

Резултатите от прогнозата за община Елена са представени в следващата таблица:

Таблица 99 Прогнозен морфологичен анализ на отпадъци в община Елена

Вид Отпадък, тона	Общ Отпадък на Година %	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Хранителни	17.43%	541.18	541.18	541.35	541.35	541.53	541.70	541.70	541.88
Хартия	7.04%	218.38	218.38	218.46	218.46	218.53	218.60	218.60	218.67
Картон	6.08%	188.74	188.74	188.80	188.80	188.86	188.93	188.93	188.99
Пластмаса	8.34%	258.92	258.92	259.00	259.00	259.09	259.17	259.17	259.25
Текстил	4.91%	152.45	152.45	152.50	152.50	152.55	152.60	152.60	152.65
Гума	3.28%	101.79	101.79	101.82	101.82	101.86	101.89	101.89	101.92
Кожа	1.63%	50.66	50.66	50.68	50.68	50.70	50.71	50.71	50.73
Градински	19.57%	607.37	607.37	607.57	607.57	607.77	607.96	607.96	608.16
Дървесни	3.81%	118.37	118.37	118.41	118.41	118.44	118.48	118.48	118.52
Стъкло	2.81%	87.33	87.33	87.35	87.35	87.38	87.41	87.41	87.44
Метали	5.02%	155.95	155.95	156.00	156.00	156.05	156.10	156.10	156.15
Инертни>4 см	11.27%	349.89	349.89	350.00	350.00	350.11	350.23	350.23	350.34
Опасни	0.45%	13.97	13.97	13.97	13.97	13.98	13.98	13.98	13.99
Други	5.25%	163.04	163.04	163.09	163.09	163.15	163.20	163.20	163.25
Ситна Фракция<4см	3.09%	95.95	95.95	95.99	95.99	96.02	96.05	96.05	96.08
Общо	**100.00%**	**3104.00**	**3104.00**	**3105.00**	**3105.00**	**3106.00**	**3107.00**	**3107.00**	**3108.00**

Съгласно изготвените прогнози за морфологичния анализ, в следващата таблица е направена прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Елена до 2028 г., както следва:

Таблица 100 Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Елена до 2028 г.,

Година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Население, бр.	8277	8197	8117	8038	7960	7883	7807	7731
Общо биоотпадъци т/год	1266.92	1266.92	1267.33	1267.33	1267.74	1268.14	1268.14	1268.55
Хранителни т/год	541.18	541.18	541.35	541.35	541.53	541.70	541.70	541.88
Градински т/год	607.37	607.37	607.57	607.57	607.77	607.96	607.96	608.16
Дървесни т/год	118.37	118.37	118.41	118.41	118.44	118.48	118.48	118.52
Норма на натрупване хранителни отпадъци кг/ж/год	65.38	66.02	66.69	67.35	68.03	68.72	69.39	70.09
Норма на натрупване градински/дървесни кг/ж/год	87.68	88.54	89.44	90.31	91.23	92.15	93.05	94.00

Община Златарица

Резултатите от прогнозата за община Златарица са представени в следващата таблица:

Таблица 101 Прогнозен морфологичен анализ на отпадъци в община Златарица

Вид Отпадък, тона	Общ Отпадък на Година %	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Хранителни	15.56%	149.57	149.57	149.73	149.73	149.73	149.73	149.73	149.89
Хартия	3.48%	33.48	33.48	33.52	33.52	33.52	33.52	33.52	33.55
Картон	4.27%	41.02	41.02	41.06	41.06	41.06	41.06	41.06	41.10
Пластмаса	6.17%	59.32	59.32	59.38	59.38	59.38	59.38	59.38	59.45
Текстил	5.04%	48.40	48.40	48.45	48.45	48.45	48.45	48.45	48.50
Гума	3.39%	32.55	32.55	32.59	32.59	32.59	32.59	32.59	32.62
Кожа	1.60%	15.36	15.36	15.38	15.38	15.38	15.38	15.38	15.39
Градински	19.20%	184.51	184.51	184.71	184.71	184.71	184.71	184.71	184.90
Дървесни	4.96%	47.63	47.63	47.68	47.68	47.68	47.68	47.68	47.73
Стъкло	2.89%	27.78	27.78	27.81	27.81	27.81	27.81	27.81	27.84
Метали	24.05%	231.14	231.14	231.38	231.38	231.38	231.38	231.38	231.62
Инертни>4 см	2.17%	20.87	20.87	20.89	20.89	20.89	20.89	20.89	20.92
Опасни	0.37%	3.56	3.56	3.57	3.57	3.57	3.57	3.57	3.57
Други	4.13%	39.69	39.69	39.74	39.74	39.74	39.74	39.74	39.78
Ситна Фракция<4см	2.72%	26.09	26.09	26.12	26.12	26.12	26.12	26.12	26.15
Общо	**100.00%**	**961.00**	**961.00**	**962.00**	**962.00**	**962.00**	**962.00**	**962.00**	**963.00**

Съгласно изготвените прогнози за морфологичния анализ, в следващата таблица е направена прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Златарица до 2028 г., както следва:

Таблица 102 Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Златарица до 2028 г.

Година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Население, бр.	3571	3536	3502	3468	3434	3401	3368	3335
Общо биоотпадъци т/год	381.72	381.72	382.11	382.11	382.11	382.11	382.11	382.51
Хранителни т/год	149.57	149.57	149.73	149.73	149.73	149.73	149.73	149.89
Градински т/год	184.51	184.51	184.71	184.71	184.71	184.71	184.71	184.90
Дървесни т/год	47.63	47.63	47.68	47.68	47.68	47.68	47.68	47.73
Норма на натрупване хранителни отпадъци кг/ж/год	41.89	42.30	42.75	43.17	43.60	44.02	44.45	44.94

Норма на натрупване градински/дървесни кг/ж/год	65.01	65.64	66.36	67.01	67.66	68.33	68.99	69.74

Община Лясковец

Резултатите от прогнозата за община Лясковец са представени в следващата таблица:

Таблица 103 Прогнозен морфологичен анализ на отпадъци в община Лясковец

Вид Отпадък, тона	Общ Отпадък на Година %	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Хранителни	17.10%	748.00	748.00	748.17	748.34	748.51	748.68	748.85	749.02
Хартия	2.94%	128.69	128.69	128.71	128.74	128.77	128.80	128.83	128.86
Картон	3.97%	173.44	173.44	173.48	173.52	173.56	173.60	173.64	173.68
Пластмаса	8.67%	379.26	379.26	379.35	379.44	379.52	379.61	379.70	379.78
Текстил	6.34%	277.27	277.27	277.33	277.40	277.46	277.52	277.59	277.65
Гума	5.28%	230.90	230.90	230.95	231.00	231.06	231.11	231.16	231.21
Кожа	0.85%	37.37	37.37	37.38	37.39	37.39	37.40	37.41	37.42
Градински	19.53%	854.23	854.23	854.42	854.62	854.81	855.01	855.20	855.40
Дървесни	4.40%	192.35	192.35	192.40	192.44	192.48	192.53	192.57	192.62
Стъкло	4.95%	216.33	216.33	216.38	216.43	216.48	216.53	216.58	216.63
Метали	9.44%	412.76	412.76	412.86	412.95	413.05	413.14	413.23	413.33
Инертни>4 см	6.50%	284.12	284.12	284.19	284.25	284.32	284.38	284.45	284.51
Опасни	0.56%	24.59	24.59	24.60	24.61	24.61	24.62	24.62	24.63
Други	4.48%	196.15	196.15	196.19	196.23	196.28	196.32	196.37	196.41
Ситна Фракция<4см	5.00%	218.54	218.54	218.59	218.64	218.69	218.74	218.79	218.84
Общо	**100.00%**	**4374.00**	**4374.00**	**4375.00**	**4376.00**	**4377.00**	**4378.00**	**4379.00**	**4380.00**

Съгласно изготвените прогнози за морфологичния анализ, в следващата таблица е направена прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Лясковец до 2028 г., както следва:

Таблица 104. Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Лясковец до 2028 г.

Година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Население, бр.	11696	11583	11471	11359	11249	11140	11032	10925
Общо биоотпадъци т/год	1794.58	1794.58	1794.99	1795.40	1795.81	1796.22	1796.63	1797.04
Хранителни т/год	748.00	748.00	748.17	748.34	748.51	748.68	748.85	749.02
Градински т/год	854.23	854.23	854.42	854.62	854.81	855.01	855.20	855.40

Дървесни т/год	192.35	192.35	192.40	192.44	192.48	192.53	192.57	192.62
Норма на натрупване хранителни отпадъци кг/ж/год	63.95	64.58	65.22	65.88	66.54	67.21	67.88	68.56
Норма на натрупване градински/дървесни кг/ж/год	89.48	90.36	91.26	92.18	93.10	94.03	94.98	95.93

Община Стражица

Резултатите от прогнозата за община Стражица са представени в следващата таблица:

Таблица 105 Прогнозен морфологичен анализ на отпадъци в община Стражица

Вид Отпадък, тона	Общ Отпадък на Година %	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Хранителни	21.53%	629.68	629.68	629.89	630.11	630.11	630.32	630.32	630.54
Хартия	6.73%	196.78	196.78	196.85	196.91	196.91	196.98	196.98	197.05
Картон	5.95%	174.06	174.06	174.12	174.18	174.18	174.24	174.24	174.30
Пластмаса	8.75%	256.07	256.07	256.16	256.24	256.24	256.33	256.33	256.42
Текстил	6.34%	185.54	185.54	185.60	185.67	185.67	185.73	185.73	185.80
Гума	1.61%	46.98	46.98	47.00	47.01	47.01	47.03	47.03	47.05
Кожа	2.11%	61.77	61.77	61.79	61.81	61.81	61.83	61.83	61.85
Градински	23.55%	688.70	688.70	688.93	689.17	689.17	689.40	689.40	689.64
Дървесни	3.50%	102.26	102.26	102.30	102.33	102.33	102.37	102.37	102.40
Стъкло	4.97%	145.37	145.37	145.42	145.47	145.47	145.52	145.52	145.56
Метали	3.78%	110.59	110.59	110.63	110.67	110.67	110.71	110.71	110.74
Инертни>4 см	4.89%	142.98	142.98	143.03	143.08	143.08	143.13	143.13	143.18
Опасни	0.00%	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Други	3.91%	114.36	114.36	114.40	114.44	114.44	114.48	114.48	114.52
Ситна Фракция<4см	2.39%	69.86	69.86	69.88	69.91	69.91	69.93	69.93	69.95
Общо	**100.00%**	**2925.00**	**2925.00**	**2926.00**	**2927.00**	**2927.00**	**2928.00**	**2928.00**	**2929.00**

Съгласно изготвените прогнози за морфологичния анализ, в следващата таблица е направена прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Стражица до 2028 г., както следва:

Таблица 106. Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Стражица до 2028 г.

Година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Население, бр.	11316	11206	11098	10990	10883	10778	10673	10570
Общо биоотпадъци т/год	1420.63	1420.63	1421.12	1421.60	1421.60	1422.09	1422.09	1422.58
Хранителни т/год	629.68	629.68	629.89	630.11	630.11	630.32	630.32	630.54
Градински т/год	688.70	688.70	688.93	689.17	689.17	689.40	689.40	689.64
Дървесни т/год	102.26	102.26	102.30	102.33	102.33	102.37	102.37	102.40
Норма на натрупване хранителни отпадъци кг/ж/год	55.64	56.19	56.76	57.33	57.90	58.48	59.06	59.65
Норма на натрупване градински/дървесни кг/ж/год	69.90	70.58	71.30	72.02	72.72	73.46	74.18	74.93

Резултати от морфологичен анализ общо за общините от РСУО

Резултатите от прогнозата на количествата отпадъци общо от шестте общини, включени в РСУО регион Велико Търново са представени в следващата таблица:

Таблица 107 Прогноза на количествата отпадъци по видове общо от общините Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Златарица, Лясковец и Стражица за периода 2021 – 2028 г.

Вид Отпадък, тона / година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Хранителни	7219	7220	7222	7224	7225	7227	7228	7229
Хартия	4299	4300	4301	4302	4303	4304	4304	4305
Картон	4381	4382	4383	4384	4384	4385	4386	4387
Пластмаса	4729	4729	4730	4731	4732	4733	4734	4735
Текстил	2313	2313	2314	2314	2314	2315	2315	2316
Гума	1675	1675	1676	1676	1676	1677	1677	1677
Кожа	458	458	458	458	459	459	459	459
Градински	9960	9961	9963	9965	9967	9969	9971	9973
Дървесни	1533	1534	1534	1534	1535	1535	1535	1536
Стъкло	2062	2062	2063	2063	2063	2064	2064	2065
Метали	4187	4187	4188	4189	4190	4191	4192	4193
Инертни>4 см	3148	3148	3149	3150	3150	3151	3152	3152
Опасни	271	271	271	271	271	271	271	271

Други	1568	1568	1569	1569	1569	1569	1570	1570
Ситна Фракция<4см	2450	2451	2451	2452	2452	2453	2453	2454

В обхвата на програмата за управление а отпадъците са изготвени и следните прогнози:

4. Прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат предотвратени

- ***Предотвратяване още във фазата на проектиране т.е преди производството***

Образуването на отпадъци може да бъде предотвратено още в производствения етап чрез подобряване на ресурсната ефективност, използване на процеси, при които се генерират по-малко отпадъци и разработването на иновации в продуктите и услугите. Предотвратяването по време на дизайна означава да се предприемат мерки още във фазата на взимане на техническите решения при проектирането. Това включва не само еко-дизайн на продуктите, но и стратегическо развитие от гледна точка на стратегическите показатели, позиция на пазара, планиране на разходи и пр., както и използване на материали, използващи по-малко материали.

През етапа на дистрибуция отпадъците могат да бъдат предотвратени например чрез добро планиране на доставки и запаси, маркетингови стратегии за намаляване на отпадъците, включително избягване на оферти от типа "Купуваш едно, получаваш две!", чрез които се насърчава закупуването, например на ненужни храни.

- ***Предотвратяване образуването на отпадъците от хартия и други офис консумативи***

Първите стъпки за предотвратяване и намаляване на изхвърлянето на хартия и картон в смесените битови отпадъци трябва да са насочени към институциите, към които общината има възможно за пряко въздействие – училища, детски градици, общински сгради, административни и общински обекти, където е възможно образуването на отпадъци от кашони, офис консумативи, офис хартия и др. Примерни мерки могат да бъдат:

- Замяна на стари принтери с нови, които печатат двустранно;
- Инструкции за пестене на хартия в офисите и общинските учрежденията;
- Употреба на електронна комуникация винаги, когато е възможно, например чрез използване на информационна система за придвижване, споделяне и архивиране на документи в рамките на общинската администрация, вкл. при предоставяне на услуги и информация за гражданите.

Друг начин за предотвратяване на хартиените отпадъци е ограничаването на нежелана и неадресирана пощенска реклама, например чрез следните стратегии:

- Поставяне на лепенки на пощенските кутии („без реклами") за да се избегне нежеланата реклама;

- Провеждане на информационно-образователни кампании, които да са насочени не само към домакинствата, но и към персонала на компанни (търговски вериги), които предоставят брощури, каталози, промоции и т.н.

- ***Предотвратяване образуването на хранителни отпадъци***

Хранителните отпадъци представляват все по-голям проблем в Европа. Производството, дистрибуцията и складирането на храни са свързани с използването на природни ресурси и оказват влияние върху околната среда. Изхвърлянето на храна, която все още е годна за консумация, увеличава това въздействие и води до финансови загуби за потребителите и икономиката. За да бъде постигната промяна на поведението на гражданите относно изхвърлянето на хранителните отпадъците са необходими кампании за повишаване на осведомеността, както и разпространението на добри практики за предотвратяване на генерирането на хранителни отпадъци. Освен това хранителните отпадъци имат съществен социален аспект: даряването на храна, която все още е годна за консумация, но по логистични или маркетингови причини не може да бъде продавана, следва да бъде улеснено.

В някой европейски държави са създадени т. нар. „банки за храна“, при които хранителните продукти от индустрията или търговските вериги на дребно се дарява на бедни хора и/или на благотворителни организации. В Португалия например през 2011 г. стартира пилотен проект, с които местните власти провеждат обучения на ресторантите, относно повишаване на осведомеността на клиентите и най-добри управленчески практики за съхранение на храни, с цел да се намали количеството на хранителните отпадъци по цялата производствена линия от покупката на хранителни стоки до приготвянето на храна.

- ***Предотвратяване отпадъците от пластмасови продукти за еднократна употреба***

Считано от 3 юли 2021 г., държавите-членки на ЕС, забраняват пускането на пазара на определени пластмасовите продукти за еднократна употреба и на продуктите, изработени от оксо-разградима пластмаса, в т.ч. клечки за уши, прибори за хранене, чинии, сламки, бъркалки за напитки, пръчици за балони и др. Предприетите мерки гарантират, че до 2026 г. ще се постигне количествено намаление на потреблението на някои пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч: чаши за напитки и техните капаци и капачки; съдове за храна и др. Мерки, които могат да се предприемат за намаляване на пластмасовите продукти за еднократна употреба са например:

- в общински сгради, училища, детски градини и др., единични с дозатори (напр, сапуни, бутилки и др.) могат да бъдат заменяни с бутилки/дозатори за многократна употреба;
- насърчаване на ползването на текстилни пазарски торбички чрез провеждане на разяснителни кампанни сред населението;

В Италия, (Регион Пиемонте) в по-големите търговски вериги са въведени субсидирани дозатори за перилни, пдружени от разбираема информационна кампания, насочена

към намаляване на образуването на отпадъци от опаковки чрез насърчаване на клиентите да пълнят бутилки за перилни препарати.

5. Прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба

Удължаването на живота на продуктите, повторното използване на продукти и техните компоненти, както и преработката, са ключов елемент на кръговата икономика. При повторната употреба се съхраняват физическите характеристики на суровините, както и енергията, вложена в продуктите и техните съставни части. Отраслите на повторното използване и поправката са трудоемки и като такива допринасят за създаването на работни места.

За да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба е подходящо и целесъобразно да бъдат създадени центрове за поправка и подготовка за повторна употреба на ненужни предмети/вещи на територията на общината. Тези центрове могат да се поддържат съвместно със социални предприятия при които да бъдат поправяни:

- мебели, битови предмети, електроуреди, текстил, книги, детски играчки, обувки и др, с което да бъдат дарявани на хора в неравностойно положение, социално слаби семейства, деца лишени от родителска грижа.

Базарите за обмен на употребявани вещи също са подходящи мерки, които общината може да изпълнява с които да бъдат включени детски дрешки и играчки, спортни уреди, вещи за бита, книги, дрехи и др. Събраните средства от базарите могат да подмогат създадените центрове или да бъдат дарявани благотворително.

Обществените нагласи и обучения са третия важен фактори – всички общински инициативи за предотвратяване на отпадъците и повторна употреба се нуждаят от много добра информационна и образователна кампания, насочена както към възрастните, така и към децата и младежите. Пилотните проекти в училищата са чудесен начин за трайно възпитаване на добри навици.

V. SWOT АНАЛИЗ

За определяне на целите и приоритетите за управлението на отпадъците в РСУО Велико Търново е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия и са посочени факторите, които предоставят възможности за постигане на националните цели за предотвратяване, разделно събиране и оползотворяване на различни потоци битови отпадъци или обратно – фактори, които се явяват заплаха. Между елементите на този анализ има отделни взаимовръзки, които разкриват потенциала или проблемите, които стоят на преден план за разрешаване.

Методът цели да установи:

- Кои са най-важните силни и слаби страни на общините от РСУО Велико Търново т.е. характеристиките на вътрешната структура.

- Кой са най-важните възможности и най-сериозните заплахи пред развитието на РСУО Велико Търново т.е. характеристиките на външната среда.
- Какво е съотношението между силните и слабите страни, от една страна, и възможностите и заплахите, от друга страна.
- Кой са лостовете на развитие и каква е основата на стратегиите за бъдещо развитие.

Силни страни. Силните страни са ресурс, умение или друго предимство, което притежава регион Велико Търново в сравнение с други сходни общини и/или Региони, средното за страната. Силната страна е отличително качество, което показва кои са сравнителните предимства на региона.

Слаби страни. Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на общините от региона. Те характеризират изоставането на разглежданата област в спрямо други общности, с които се правят сравнения, или спрямо поставени изисквания.

Възможности. Те представляват най-благоприятните елементи на външната среда на ниво РСУО.

Заплахи. Това са най-неблагоприятните сегменти на външната среда за изследваната област. Те поставят най-големите бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Матрица на SWOT анализа. Тя представлява таблица, която се състои от четири квадранта, в които се подреждат и визуално представят основните характеристики на управлението на отпадъците (вж. схемата по-долу). Обикновено попълването на четирите квадранта обобщава резултатите от аналитичната част на стратегическия документ и изводите и препоръките, направени в края на всеки анализ. При извършване на SWOT анализа могат да се разкрият множество силни и слаби страни, възможности и заплахи. За предпочитане е обаче да се подберат само най-важните от тях, които да попаднат в съответните квадранти на матрицата.

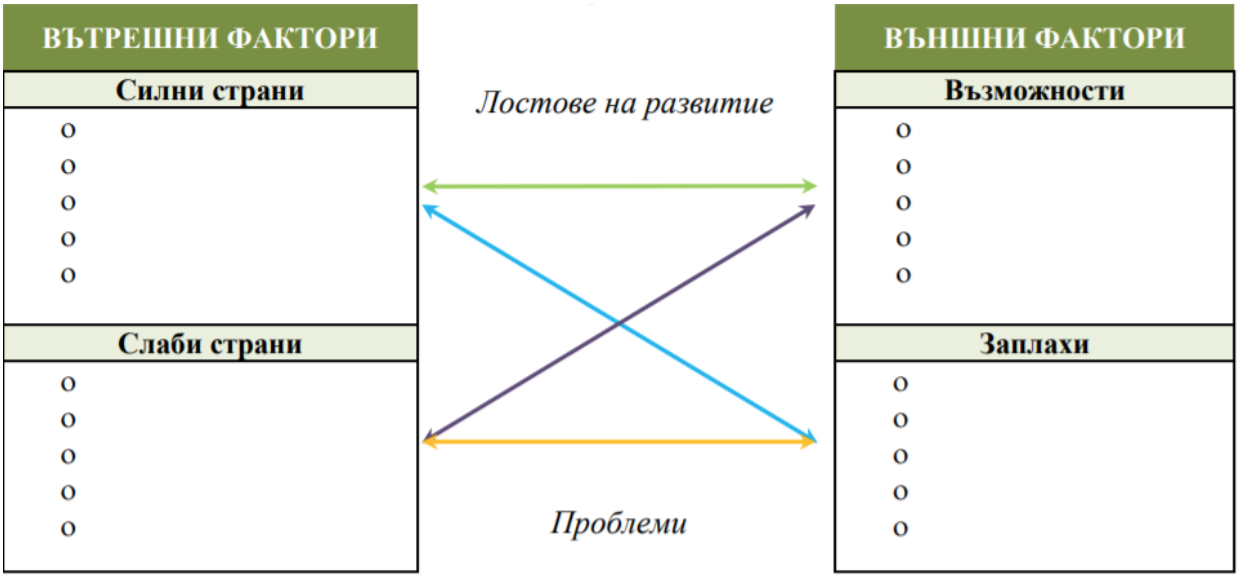

Легенда:

- *как да се използват силните страни, за да не се пропуснат наличните възможности*
- *как да се използват силните страни за намаляване на заплахите*
- *как да се използват възможностите за неутрализиране на слабите страни*
- *кои слаби страни трябва да се премахнат, за да се намалят заплахите*

Резултатите от SWOT -анализа позволяват по-точно формулиране на приоритетите и целите за управлението на отпадъците на ниво регион, както и направата на периодична оценка и предприемането на мерки (дейности) за коригиране. Сравнителният анализ на ниво РСУО е даден в следващата таблица

Таблица 108 Резултати от анализа на силните и слабите страни, възможностите и заплахите за РСУО Велико Търново

СИЛНИ СТРАНИ	ВЪЗМОЖНОСТИ
✓ Общините от региона са разработени необходимите, наредби и други нормативни документи (съгласно ЗУО и ЗМДТ), които се фокусират върху бъдещи действия с цел решаване на съществени проблеми.	✓ Осигуряване на средства по оперативни и/или национални програми за финансиране на проекти за изграждане/доизграждане на елементи на регионалната система;
✓ Действащо Регионално депо за неопасни отпадъци – Велико Търново, в което се експлоатира инсталация за сепариране и компостиране;	✓ Значителна промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците.
✓ Общините от региона предоставят услуги по управление на специфични потоци отпадъците – организирани са системи за разделно събиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци в т.ч. отпадъци от опаковки;	✓ Нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъците.
✓ Общините от РСУО Велико Търново са осигурили съдове и техник за събиране на смесени битови отпадъци , която обслужва 100% от населението на съответната община. Изключение правят Община Велико Търново където обхванато население от системата за събиране и сметоизвозване е 99,69% и Община Елена с 90% обхванато население.	✓ Създаването на партньорства между институции, бизнес и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност.
✓ Към 2018 г. (последната отчетна година, налична в ИАОС), всички общини от региона са изпълнили целите в изпълнение на изискванията на чл. 31, ал. 1, т.1 и 2 от ЗУО.	✓ Повишаване на информираността на населението за ползите от предотвратяване на образуването на отпадъците чрез разпространяване на интересна, полезна и достъпна информация.
✓ Активността на участие на общините в заседанията на Общите събрания на РСУО Велико Търново е много висока, като почти всички общини участват редовно в заседанията.	
✓ Общините от региона са предприели действия за прекратяване експлоатация на старите общински депа на тяхна територия, посредством осигурено финансиране от ОПОС 2014-2020 г., ПУДООС или от други финансиращи органи.	
СЛАБИ СТРАНИ	**ЗАПЛАХИ**

✓ Все още е голям делът на депонираните отпадъци, което обуславя необходимост от изграждане на допълнителни клетка на регионалното депо.	✓ Значително увеличение на разходите за управление на битови отпадъци и необходимостта за повишаване на такса за битови отпадъци за населението
✓ Липса на целенасочени мерки и стимули , които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци	✓ Трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управлението
✓ Няма изградена мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността и заинтересованите лица от резултатите, свързани с дейности по управление на отпадъците на ниво РСУО	✓ Спиране финансирането по оперативните програми, с което да се затрудни реализацията на проекти на общината;
✓ Малък брой информационни кампании за информиране на обществеността и насочване на вниманието към високите нива в йерархията за управление на отпадъците – предотвратяване образуването и рециклиране на отпадъците.	✓ Налагане на санкции при неспазване изискванията на националното и европейско законодателство.
	✓ Необходими допълнителни инвестиции за управление на отпадъците съобразно нормативните изисквания и достигане на набелязаните нови цели.

VI. ЦЕЛИ НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

1. Стратегически и оперативни цели

Отправна точка за определяне на стратегическите цели на Регионалната програма за управление на отпадъците на общините от РСУО Велико Търново за периода 2021-2028 г. са направените изводи от анализа на състоянието за управление на отпадъците на територията на общините от региона, инсталации и предоставяни услуги на регионалното депо, препоръките и SWOT анализът, както и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите. В съответствие с това е идентифицирана една генерална цел и три стратегически цели на общинската програма, както следва:

Генерална стратегическа цел: *„„Население и бизнес на регион Велико Търново, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива“;*

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел са:

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци;
Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци;

Тези цели са в синхрон със Националния план за управление на отпадъците 2021 – 2028 г.

Алтернативи за постигане на целите

Предвижданията на настоящата програма е, целите да бъдат изпълнени чрез подпрограми. Подпрограмите имат за цел да подпомогнат изпълнението на стратегическите цели, чрез предлагане на мерки и подходи за постигането им, което да улесни общинските администрации в обхвата на РСУО. Предвидено е за всяка конкретна цел да бъдат изпълнявани следните подпрограми, които са в синхрон с НПУО 2021 – 2028 г.:

Цел	Подпрограма
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци в т.ч. вкл. подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО в т.ч. вкл. подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци	Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ В (ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА НА ГЛАВА II, РАЗДЕЛ III ОТ ЗУО) ЗА ВСЯКА ЕДНА ОТ ОБЩИНИТЕ ОТ РСУО ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Във връзка с прилагането на Регионалната програма за управление на отпадъците на Регион Велико Търново са изведени конкретни мерки, чието изпълнение е регламентирано в Глава II, Раздел III от ЗУО. Изпълнението на плана за действие е разписан на две нива:

- РЕГИОНАЛНО НИВО;
- ОБЩИНСКО НИВО;

Всяка от мерките, която трябва да изпълняват общините част от РСУО Велико Търново е представена в табличен вид (на ниво община и общо за РСУО). Към всяка една мярка надлежно е разписана следната придружаваща информация:

- Кратко описание на мярката;
- Вид на мярката (административна/ финансова/ експертна)
- Срок за изпълнение;
- Съответствие с нормативните изисквания, съгласно ЗУО;
- Източник на финансиране;
- Необходим финансов ресурс;
- Индикатор за изпълнение на мярката;
- Отговорен орган за прилагане на мярката;

РЕГИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
(РСУО ВЕЛИКО ТЪРНОВО)

№	Дейност (мярка)	Вид на мярката	Срок за изпълнение	Съответствие с нормативните изисквания	Източник на финансиране	Необходим финансов ресурс (хил. лв)	Индикатор за изпълнение	Отговорен за изпълнението
1.	Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците в съответствие с чл. 24, ал. 2 от ЗУО.	Административна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл.24, ал. 2 от ЗУО	Н.п	Н.п.	Участие в Регионално сдружение, съгласно ЗУО	РСУО „Велико Търново“ Общински съвет на общините: Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Елена, Златарица и Стражица.
2.	Определяне на реда и начините за събиране и разпределение на дължимата цена от потребителите на системата (общини-членове на регионалното сдружение)	Административна и експертна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл. 26 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО „Велико Търново“
3.	Разпределение на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци.	Административна и експертна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл.52 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО „Велико Търново“
4.	Даване на съгласие и определяне на цените в случаите, когато регионалната система за управление на отпадъците се ползва от общини извън регионалното сдружение или от	Административна и експертна (изпълнява се едновременно с т.3)	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл.26 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО „Велико Търново“

	други притежатели на отпадъците.							
5.	Определяне на общините, които да възлагат обществени поръчки при управление на елементите на регионалната система за управление на отпадъци (избор на оператор, доставчици на оборудване и др.)	Административна и експертна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл.26 от ЗУО	Н.п	Н.п.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО „Велико Търново“
6.	Осъществяване на контрол на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и дейността на избрания оператор	Административна и експертна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл.26 от ЗУО	Н.п.	Н.п.	Приет годишен отчет пред общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО „Велико Търново“
7.	Определяне на собственото финансово участие за съфинансиране при надграждането на елементите на Регионалната система за управление на отпадъците на Регион Велико Търново‘	Административна и експертна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ПОС 2021 – 2027 г.	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО „Велико Търново“
8.	Изграждане на допълнителна/и клетки и довеждаща инфраструктура	Административна, Експертна и финансова	До 2027 г.	НПУО 2021-2027 г. (приложение №9) Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ПОС 2021 – 2027 г.	Съгласно проект, прогнозна стойност – 3 мил. лв.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО „Велико Търново“
9.	Закриване и рекултивация на клетка №1, част от регионална система за управление на отпадъците за региона Велико Търново	Административна, Експертна и финансова	До 2027 г.	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ПОС 2021 – 2027 г.	Съгласно проект за рекултивация	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО „Велико Търново“

10.	Изграждане на допълнителен модул за стабилизиране на биоразградимата фракция към инсталация за сепариране	Административна, Експертна и финансова	До 2027 г.	НПУО 2021 – 2027 г. (приложение №6) и Решение на общото събрание на сдружението	ПОС 2021 – 2027 г. и други източници на финансиране	Съгласно проект с индикативен бюджет от 2 мил. лв.	Изграден допълнителен модул за стабилизиране към инсталация за сепариране	Кметове на общините от РСУО „Велико Търново“
11	Изграждане на инсталация за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителни отпадъци	Административна, Експертна и финансова	До 2027 г.	НПУО 2021 – 2027 г. (приложение №8) и Решение на общото събрание на сдружението	ПОС 2021 – 2027 г. и други източници на финансиране	Съгласно проект с индикативен бюджет от 4 мил. лв.	Изградена инсталация за третиране на биоразградими отпадъци във връзка с разделното събиране на хранителни отпадъци	Кметове на общините от РСУО „Велико Търново“
12	Изграждане на инсталация за рециклиране на битови отпадъци	Административна, Експертна и финансова	До 2027 г.	НПУО 2021 – 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	ПОС 2021 – 2027 г. и други източници на финансиране	Съгласно проект, при единична прогнозна стойност – 5 мил. лв	Изградена инсталация за рециклиране на отпадъци.	Кметове на общините от РСУО „Велико Търново“
13.	Изграждане на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, и други разделно събрани отпадъци във всички населени места с население по-голямо от 10 000 жители на регионално ниво	Административна, Експертна и финансова	До 2027 г.	НПУО 2021 – 2027 г. и Решение на общото събрание на сдружението	ПОС 2021 – 2027 г. и други източници на финансиране	Съгласно проект, при единична прогнозна стойност – 300 хил. лв	Изградена площадка	Кметове на общините от РСУО „Велико Търново“

14	Рекултивиране и следексплоатационни грижи на стари общински депа за битови отпадъци	Административна, експертна, финансова	До 2028 г.	Чл.26 от ЗУО	Собствени средства, ПУДООС, ПОС 2021 – 2027 г.	Съгласно проект за рекултивация на депата за всяка община	Рекултивирани стари общински депа	Кметове на общините от РСУО „Велико Търново“
15	Изготвяне и приемане на Регионална програма за управление не отпадъците за Регион Велико Търново	Административна и експертна	След изтичане срока на РПУО 2021-2028 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО „Велико Търново“
16	Информиране на обществеността относно съоръженията за третиране на отпадъци, тяхното въздействие върху околната среда и опазването на околната среда по достъпен за потребителя начин.	Административна експертна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства	При единична цена от 5 хил. лв на кампания и 10 бр. кампании – 50 хил. лв. прогнозна стойност	Брой информационни събития	Кметове на общините от РСУО „Велико Търново“

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА
ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

ДЕЙНОСТ (МЯРКА)	ВИД НА МЯРКАТА	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	СЪОТВЕТСТВИЕ С НОРМАТИВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ	ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ	ФИНАНСОВ РЕСУРС (лв.)	ОТГОВОРЕН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО
1.Осигуряване на съдове за събиране на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.	Финансова	постоянен	чл.19, ал. 3, т.1от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО**
2.Събиране на битови отпадъци и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждането им.	Финансова	постоянен	чл. 19, ал.3, т.2 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО**
3.Почистване на уличните платна, площадите алеите, парковете и другите територии от населените места предназначени за обществено ползване.	Финансова	постоянен	чл.19, ал.3, т.3 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО**
4.Избор на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци.	Финансова/ административна/ експертна	до 2028 г.	чл. 19, ал.3, т.4 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ; Общински бюджет	**Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО**
5.Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждане на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на община Велико Търново.	Административна/ Финансова/ Експертна	до 2028г.	чл. 19, ал.3, т.5 от ЗУО	Общински бюджет, ОПОС 2021 – 2027 г. и др.	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО**

6.Разделно събиране на битови отпадъци на територията на община Велико Търново най-малко на следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.	Административна/ Финансова/ Експертна	постоянен	чл. 19, ал.3, т.6 от ЗУО	Общински бюджет, средства от такса битови отпадъци, ОПОС 2021 – 2027г.	**Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО**
7. Организиране на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци.	Административна	постоянен	чл. 19, ал.3, т.7 от ЗУО	Общински бюджет	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО**
8. Изпълнение на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците на регионален принцип и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба.	Административна/ Експертна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.8 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“	**Съгласно проект Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО**
9. Организиране на разделно събиране на опасни битови отпадъци извън обхвата на Наредбите по чл. 13, ал.1 и предаването им за оползотворяване и обезвреждане.	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.9 от ЗУО	Общински бюджет ПУДООС	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО**
10. Разделно събиране и съхраняване на битови биоразградими отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъци и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане.	Административна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО	Общински бюджет Средства от ПУДООС	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО**
10.1 Закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци и насърчаване на домашното компостиране	*Административна/ Финансова*	*до 2028 г.*	*чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО*	Общински бюджет, средства от ПУДООС	**Съгласно проект Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО**

11. Почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО - почистване на отпадъци от пътя, земното платно, пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните обслужващи комплекси, както и осигуряване на съдове за събиране на отпадъците и транспортирането им до съоръжения за тяхното третиране;	Административна/ Финансова	постоянен	чл.19, ал.3, т.12 от ЗУО	Общински бюджет	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО**
12. Осигуряване на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 от ЗУО, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин.	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.13 от ЗУО	НП	**Служебен ангажимент** При единична цена от 5 хил. лв на кампания и 5 бр. кампании – 25 хил. лв. прогнозна стойност	**ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО**
13. Поддържане на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия, картон на територията на общината.	Административна/ експертна	постоянен	чл.19, ал.3, т.14 от ЗУО	НП	**Н.п.**	**ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО**
14. Предотвратяване на изхвърлянето на отпадъците на неразрешени за това места и/или създаване на незаконни сметища и организиране на почистването им.	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.15 от ЗУО	Собствени средства	**Н.п**	**ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО**

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА
ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА

ДЕЙНОСТ (МЯРКА)	ВИД НА МЯРКАТА	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	СЪОТВЕТСТВИЕ С НОРМАТИВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ	ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ	ФИНАНСОВ РЕСУРС (лв.)	ОТГОВОРЕН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО
1.Осигуряване на съдове за събиране на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.	Финансова	постоянен	чл.19, ал. 3, т.1от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА**
2.Събиране на битови отпадъци и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждането им.	Финансова	постоянен	чл. 19, ал.3, т.2 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА**
3.Почистване на уличните платна, площадите алеите, парковете и другите територии от населените места предназначени за обществено ползване.	Финансова	постоянен	чл.19, ал.3, т.3 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА**
4.Избор на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци.	Финансова/ административна/ експертна	до 2028 г.	чл. 19, ал.3, т.4 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ; Общински бюджет	**Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА**
5.Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждане на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на община Горна Оряховица.	Административна/ Финансова/ Експертна	до 2028г.	чл. 19, ал.3, т.5 от ЗУО	Общински бюджет, ОПОС 2021 – 2027 г. и др.	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА**

6.Разделно събиране на битови отпадъци на територията на община Горна Оряховица най-малко на следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.	Административна/ Финансова/ Експертна	постоянен	чл. 19, ал.3, т.6 от ЗУО	Общински бюджет, средства от такса битови отпадъци, ОПОС 2021 – 2027г.	**Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА**
7. Организиране на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци.	Административна	постоянен	чл. 19, ал.3, т.7 от ЗУО	Общински бюджет	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА**
8. Изпълнение на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците на регионален принцип и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба.	Административна/ Експертна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.8 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“	**Съгласно проект Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА**
9. Организиране на разделно събиране на опасни битови отпадъци извън обхвата на Наредбите по чл. 13, ал.1 и предаването им за оползотворяване и обезвреждане.	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.9 от ЗУО	Общински бюджет ПУДООС	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА**
10. Разделно събиране и съхраняване на битови биоразградими отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъци и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане.	Административна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО	Общински бюджет Средства от ПУДООС	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА**
10.2 Закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци и насърчаване на домашното компостиране	*Административна/ Финансова*	*до 2028 г.*	*чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО*	Общински бюджет, средства от ПУДООС	**Съгласно проект Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА**

11. Почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО - почистване на отпадъци от пътя, земното платно, пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните обслужващи комплекси, както и осигуряване на съдове за събиране на отпадъците и транспортирането им до съоръжения за тяхното третиране;	Административна/ Финансова	постоянен	чл.19, ал.3, т.12 от ЗУО	Общински бюджет	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА**
12. Осигуряване на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 от ЗУО, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин.	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.13 от ЗУО	НП	**Служебен ангажимент** При единична цена от 5 хил. лв на кампания и 5 бр. кампании – 25 хил. лв. прогнозна стойност	**ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА**
13. Поддържане на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия, картон на територията на общината.	Административна/ експертна	постоянен	чл.19, ал.3, т.14 от ЗУО	НП	**Н.п.**	**ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА**
14. Предотвратяване на изхвърлянето на отпадъците на неразрешени за това места и/или създаване на незаконни сметища и организиране на почистването им.	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.15 от ЗУО	Собствени средства	**Н.п**	**ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА**

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА
ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ

ДЕЙНОСТ (МЯРКА)	ВИД НА МЯРКАТА	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	СЪОТВЕТСТВИЕ С НОРМАТИВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ	ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ	ФИНАНСОВ РЕСУРС (лв.)	ОТГОВОРЕН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО
1.Осигуряване на съдове за събиране на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.	Финансова	постоянен	чл.19, ал. 3, т.1от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**
2.Събиране на битови отпадъци и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждането им.	Финансова	постоянен	чл. 19, ал.3, т.2 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**
3.Почистване на уличните платна, площадите алеите, парковете и другите територии от населените места предназначени за обществено ползване.	Финансова	постоянен	чл.19, ал.3, т.3 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**
4.Избор на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци.	Финансова/ административна/ експертна	до 2028 г.	чл. 19, ал.3, т.4 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ; Общински бюджет	**Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**
5.Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждане на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на община Лясковец.	Административна/ Финансова/ Експертна	до 2028г.	чл. 19, ал.3, т.5 от ЗУО	Общински бюджет, ОПОС 2021 – 2027 г. и др.	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**

6.Разделно събиране на битови отпадъци на територията на община Лясковец най-малко на следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.	Административна/ Финансова/ Експертна	постоянен	чл. 19, ал.3, т.6 от ЗУО	Общински бюджет, средства от такса битови отпадъци, ОПОС 2021 – 2027г.	**Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**
7. Организиране на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци.	Административна	постоянен	чл. 19, ал.3, т.7 от ЗУО	Общински бюджет	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**
8. Изпълнение на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците на регионален принцип и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба.	Административна/ Експертна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.8 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“	**Съгласно проект Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**
9. Организиране на разделно събиране на опасни битови отпадъци извън обхвата на Наредбите по чл. 13, ал.1 и предаването им за оползотворяване и обезвреждане.	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.9 от ЗУО	Общински бюджет ПУДООС	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**
10. Разделно събиране и съхраняване на битови биоразградими отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъци и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане.	Административна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО	Общински бюджет Средства от ПУДООС	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**
10.3 Закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци и насърчаване на домашното компостиране	*Административна/ Финансова*	*до 2028 г.*	*чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО*	Общински бюджет, средства от ПУДООС	**Съгласно проект Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**

11. Почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО - почистване на отпадъци от пътя, земното платно, пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните обслужващи комплекси, както и осигуряване на съдове за събиране на отпадъците и транспортирането им до съоръжения за тяхното третиране;	Административна/ Финансова	постоянен	чл.19, ал.3, т.12 от ЗУО	Общински бюджет	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**
12. Осигуряване на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 от ЗУО, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин.	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.13 от ЗУО	НП	**Служебен ангажимент** При единична цена от 5 хил. лв на кампания и 5 бр. кампании – 25 хил. лв. прогнозна стойност	**ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**
13. Поддържане на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия, картон на територията на общината.	Административна/ експертна	постоянен	чл.19, ал.3, т.14 от ЗУО	НП	**Н.п.**	**ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**
14. Предотвратяване на изхвърлянето на отпадъците на неразрешени за това места и/или създаване на незаконни сметища и организиране на почистването им.	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.15 от ЗУО	Собствени средства	**Н.п**	**ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ**

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА
ОБЩИНА ЕЛЕНА

ДЕЙНОСТ (МЯРКА)	ВИД НА МЯРКАТА	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	СЪОТВЕТСТВИЕ С НОРМАТИВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ	ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ	ФИНАНСОВ РЕСУРС (лв.)	ОТГОВОРЕН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО
1.Осигуряване на съдове за събиране на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.	Финансова	постоянен	чл.19, ал. 3, т.1от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЕЛЕНА**
2.Събиране на битови отпадъци и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждането им.	Финансова	постоянен	чл. 19, ал.3, т.2 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЕЛЕНА**
3.Почистване на уличните платна, площадите алеите, парковете и другите територии от населените места предназначени за обществено ползване.	Финансова	постоянен	чл.19, ал.3, т.3 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЕЛЕНА**
4.Избор на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци.	Финансова/ административна/ експертна	до 2028 г.	чл. 19, ал.3, т.4 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ; Общински бюджет	**Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЕЛЕНА**
5.Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждане на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на община Елена.	Административна/ Финансова/ Експертна	до 2028г.	чл. 19, ал.3, т.5 от ЗУО	Общински бюджет, ОПОС 2021 – 2027 г. и др.	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЕЛЕНА**

6.Разделно събиране на битови отпадъци на територията на община Елена най-малко на следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.	Административна/ Финансова/ Експертна	постоянен	чл. 19, ал.3, т.6 от ЗУО	Общински бюджет, средства от такса битови отпадъци, ОПОС 2021 – 2027г.	**Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЕЛЕНА**
7. Организиране на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци.	Административна	постоянен	чл. 19, ал.3, т.7 от ЗУО	Общински бюджет	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЕЛЕНА**
8. Изпълнение на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците на регионален принцип и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба.	Административна/ Експертна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.8 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“	**Съгласно проект Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЕЛЕНА**
9. Организиране на разделно събиране на опасни битови отпадъци извън обхвата на Наредбите по чл. 13, ал.1 и предаването им за оползотворяване и обезвреждане.	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.9 от ЗУО	Общински бюджет ПУДООС	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЕЛЕНА**
10. Разделно събиране и съхраняване на битови биоразградими отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъци и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане.	Административна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО	Общински бюджет Средства от ПУДООС	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЕЛЕНА**
10.4 Закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци и насърчаване на домашното компостиране	*Административна/ Финансова*	*до 2028 г.*	*чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО*	Общински бюджет, средства от ПУДООС	**Съгласно проект Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЕЛЕНА**

11. Почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО - почистване на отпадъци от пътя, земното платно, пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните обслужващи комплекси, както и осигуряване на съдове за събиране на отпадъците и транспортирането им до съоръжения за тяхното третиране;	Административна/ Финансова	постоянен	чл.19, ал.3, т.12 от ЗУО	Общински бюджет	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЕЛЕНА**
12. Осигуряване на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 от ЗУО, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин.	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.13 от ЗУО	НП	**Служебен ангажимент** При единична цена от 5 хил. лв на кампания и 5 бр. кампании – 25 хил. лв. прогнозна стойност	**ОБЩИНА ЕЛЕНА**
13. Поддържане на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия, картон на територията на общината.	Административна/ експертна	постоянен	чл.19, ал.3, т.14 от ЗУО	НП	**Н.п.**	**ОБЩИНА ЕЛЕНА**
14. Предотвратяване на изхвърлянето на отпадъците на неразрешени за това места и/или създаване на незаконни сметища и организиране на почистването им.	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.15 от ЗУО	Собствени средства	**Н.п**	**ОБЩИНА ЕЛЕНА**

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА
ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА

ДЕЙНОСТ (МЯРКА)	ВИД НА МЯРКАТА	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	СЪОТВЕТСТВИЕ С НОРМАТИВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ	ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ	ФИНАНСОВ РЕСУРС (лв.)	ОТГОВОРЕН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО
1.Осигуряване на съдове за събиране на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.	Финансова	постоянен	чл.19, ал. 3, т.1от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА**
2.Събиране на битови отпадъци и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждането им.	Финансова	постоянен	чл. 19, ал.3, т.2 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА**
3.Почистване на уличните платна, площадите алеите, парковете и другите територии от населените места предназначени за обществено ползване.	Финансова	постоянен	чл.19, ал.3, т.3 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА**
4.Избор на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци.	Финансова/ административна/ експертна	до 2028 г.	чл. 19, ал.3, т.4 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ; Общински бюджет	**Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА**
5.Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждане на строителни отпадъци от ремонтна дейност,	Административна/ Финансова/ Експертна	до 2028г.	чл. 19, ал.3, т.5 от ЗУО	Общински бюджет, ОПОС 2021 – 2027 г. и др.	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА**

образувани от домакинствата на територията на община Златарица.						
6.Разделно събиране на битови отпадъци на територията на община Златарица най-малко на следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.	Административна/ Финансова/ Експертна	постоянен	чл. 19, ал.3, т.6 от ЗУО	Общински бюджет, средства от такса битови отпадъци, ОПОС 2021 – 2027г.	**Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА**
7. Организиране на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци.	Административна	постоянен	чл. 19, ал.3, т.7 от ЗУО	Общински бюджет	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА**
8. Изпълнение на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците на регионален принцип и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба.	Административна/ Експертна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.8 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“	**Съгласно проект Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА**
9. Организиране на разделно събиране на опасни битови отпадъци извън обхвата на Наредбите по чл. 13, ал.1 и предаването им за оползотворяване и обезвреждане.	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.9 от ЗУО	Общински бюджет ПУДООС	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА**
10. Разделно събиране и съхраняване на битови биоразградими отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъци и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане.	Административна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО	Общински бюджет Средства от ПУДООС	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА**

10.5 Закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци и насърчаване на домашното компостиране	*Административна/ Финансова*	*до 2028 г.*	*чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО*	Общински бюджет, средства от ПУДООС	**Съгласно проект Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА**
11. Почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО - почистване на отпадъци от пътя, земното платно, пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните обслужващи комплекси, както и осигуряване на съдове за събиране на отпадъците и транспортирането им до съоръжения за тяхното третиране;	Административна/ Финансова	постоянен	чл.19, ал.3, т.12 от ЗУО	Общински бюджет	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА**
12. Осигуряване на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 от ЗУО, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин.	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.13 от ЗУО	НП	**Служебен ангажимент** При единична цена от 5 хил. лв на кампания и 5 бр. кампании – 25 хил. лв. прогнозна стойност	**ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА**
13. Поддържане на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия, картон на територията на общината.	Административна/ експертна	постоянен	чл.19, ал.3, т.14 от ЗУО	НП	**Н.п.**	**ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА**
14. Предотвратяване на изхвърлянето на отпадъците на неразрешени за това места и/или създаване на незаконни сметища и организиране на почистването им.	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.15 от ЗУО	Собствени средства	**Н.п**	**ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА**

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА
ОБЩИНА СТРАЖИЦА

ДЕЙНОСТ (МЯРКА)	ВИД НА МЯРКАТА	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	СЪОТВЕТСТВИЕ С НОРМАТИВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ	ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ	ФИНАНСОВ РЕСУРС (лв.)	ОТГОВОРЕН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО
1.Осигуряване на съдове за събиране на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.	Финансова	постоянен	чл.19, ал. 3, т.1от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА СТРАЖИЦА**
2.Събиране на битови отпадъци и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждането им.	Финансова	постоянен	чл. 19, ал.3, т.2 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА СТРАЖИЦА**
3.Почистване на уличните платна, площадите алеите, парковете и другите територии от населените места предназначени за обществено ползване.	Финансова	постоянен	чл.19, ал.3, т.3 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА СТРАЖИЦА**
4.Избор на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци.	Финансова/ административна/ експертна	до 2028 г.	чл. 19, ал.3, т.4 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ; Общински бюджет	**Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА СТРАЖИЦА**
5.Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждане на строителни отпадъци от ремонтна дейност,	Административна/ Финансова/ Експертна	до 2028г.	чл. 19, ал.3, т.5 от ЗУО	Общински бюджет, ОПОС 2021 – 2027 г. и др.	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА СТРАЖИЦА**

образувани от домакинствата на територията на община Стражица.						
6.Разделно събиране на битови отпадъци на територията на община Стражица най-малко на следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.	Административна/ Финансова/ Експертна	постоянен	чл. 19, ал.3, т.6 от ЗУО	Общински бюджет, средства от такса битови отпадъци, ОПОС 2021 – 2027г.	**Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА СТРАЖИЦА**
7. Организиране на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци.	Административна	постоянен	чл. 19, ал.3, т.7 от ЗУО	Общински бюджет	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА СТРАЖИЦА**
8. Изпълнение на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците на регионален принцип и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба.	Административна/ Експертна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.8 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“	**Съгласно проект Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА СТРАЖИЦА**
9. Организиране на разделно събиране на опасни битови отпадъци извън обхвата на Наредбите по чл. 13, ал.1 и предаването им за оползотворяване и обезвреждане.	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.9 от ЗУО	Общински бюджет ПУДООС	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА СТРАЖИЦА**
10. Разделно събиране и съхраняване на битови биоразградими отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъци и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане.	Административна/ Финансова	до 2028 г.	чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО	Общински бюджет Средства от ПУДООС	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА СТРАЖИЦА**

10.6 Закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци и насърчаване на домашното компостиране	*Административна/ Финансова*	*до 2028 г.*	*чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО*	Общински бюджет, средства от ПУДООС	**Съгласно проект Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА СТРАЖИЦА**
11. Почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО - почистване на отпадъци от пътя, земното платно, пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните обслужващи комплекси, както и осигуряване на съдове за събиране на отпадъците и транспортирането им до съоръжения за тяхното третиране;	Административна/ Финансова	постоянен	чл.19, ал.3, т.12 от ЗУО	Общински бюджет	**Съгласно План-сметка Служебен ангажимент**	**ОБЩИНА СТРАЖИЦА**
12. Осигуряване на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 от ЗУО, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин.	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.13 от ЗУО	НП	**Служебен ангажимент** При единична цена от 5 хил. лв на кампания и 5 бр. кампании – 25 хил. лв. прогнозна стойност	**ОБЩИНА СТРАЖИЦА**
13. Поддържане на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия, картон на територията на общината.	Административна/ експертна	постоянен	чл.19, ал.3, т.14 от ЗУО	НП	**Н.п.**	**ОБЩИНА СТРАЖИЦА**
14. Предотвратяване на изхвърлянето на отпадъците на неразрешени за това места и/или създаване на незаконни сметища и организиране на почистването им.	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.15 от ЗУО	Собствени средства	**Н.п**	**ОБЩИНА СТРАЖИЦА**

VIII. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА НАПРЕДЪКА НА МЕРКИТЕ, СЪГЛАСНО НПУО 2021 -2027 г.

За да се постигнат стратегическите цели, заложени към настоящата програма, трябва да се изпълнят определен набор от дейности, приоритетно определени съгласно НПУО 2021 – 2028 г. Дейностите за постигане на целите са обособени в подпрограми, съгласно НПУО 2021 – 2028 г., представени по-долу в настоящият раздел.

Всяка от подпрограмите, която трябва да изпълняват общините част от РСУО Велико Търново е представена в текстов и табличен вид. Текстовата част съдържа кратко въведение, в което са представени ключови изисквания, стратегически цели, както и основни съображения свързани с постигането на целите. В табличен вид са представени мерки към съответните подпрограми, съгласно НПУО 2021 – 2028 г. и Методическите указания за разработване на общински/регионални програми за управление на отпадъците, одобрени със Заповед №РД-883/23.09.2021 г.

Някои от мерките имат т.нар хоризонтален характер, т.е те ще допринесат за постигането не само на целите на конкретната подпрограма, тъй като те са най-пряко свързани, а и за постигането на целите на други подпрограми. Мерките могат да се групират и като инвестиционни мерки или неинвестиционни мерки или често както се наричат „меки мерки“. "Меките" мерки включват разнообразна палитра от дейности в т.ч.: назначаване на служители към общинските администрации и РСУО; обучение на служители; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни и разяснителни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др.

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ (ППООО)

ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

ЦЕЛ 1: НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Управлението на отпадъците трябва да се усъвършенства непрекъснато и да се превърне в устойчиво управление на материалите с цел да се опазва, съхранява и подобрява качеството на околната среда, да се опазва човешкото здраве, да се гарантира разумното и ефективно използване на природните ресурси, да се насърчават принципите на кръговата икономика, и да се намалява зависимостта на ЕС и на страните-членки от вносни ресурси, като по този начин се осигуряват нови икономически възможности и дългосрочна конкурентоспособност. За постигането на този екологичен приоритет Директива(ЕС)2018/851 от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците отделя специално приоритетно място на политиките по предотвратяване на отпадъците, като насочва вниманието към следните основни аспекти:

- Предотвратяването на отпадъци е най-ефикасният начин за подобряване на ресурсната ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда.

- Насърчаването на устойчивостта при производството и потреблението може да допринесе съществено за предотвратяването на образуването на отпадъци (ПОО).

- Някои суровини са от голямо значение за икономиката на Съюза и снабдяването с тях е свързано с голям риск. С оглед на сигурността на доставките на тези суровини и в съответствие с инициативата за суровините, установена от Комисията, в нейното съобщение от 4 ноември 2008 г. относно „Инициатива за суровините: посрещане на нашите основни потребности от растеж и работни места в Европа“ и целите и целевите стойности на Европейското партньорство за иновации в областта на суровините, държавите-членки следва да предприемат мерки за насърчаване на повторната употреба на продукти, съдържащи значително количество суровини от изключителна важност, с цел предотвратяване на превръщането на тези материали в отпадъци.

В България изискването за разработване на Национална програма за предотвратяване на отпадъците се въведе в Закона за управление на отпадъците, приет през 2012 г., а първата за страната програма се разработи от МОСВ и одобри от МС в края на 2014 г. като част от Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъците за периода 2021-2028 г. е втората за страната програма.

Програмата за устойчиво развитие до 2030 г., приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 25 септември 2015 г., поставя цел за намаляване наполовина на хранителните отпадъци на глава от населението в световен мащаб при търговията на дребно и потребителите, както и за намаляване на загубите на храни по веригите на производство и доставки до 2030 г. Тези мерки следва да са насочени към

предотвратяването и намаляването на хранителните отпадъци в първичното производство, преработването и промишленото производство, при търговията на дребно и разпространението по друг начин на храни, в ресторантите и заведенията за хранене, както и в домакинствата.

Предвид поставените цели на глобално ниво и значителното разхищение на храни в европейските страни, в Директива 2018/851 от 2018 г. за изменение на Рамковата директива за отпадъците от 2008 г., се призовава държавите от ЕС да намалят хранителните отпадъци на всеки етап от веригата на доставки на храни, да наблюдават нивата на хранителните отпадъци и да докладват за постигнатия напредък с цел постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия ЕС с 30 % до 2025 г. и с 50 % до 2030 г. За предотвратяване на хранителните отпадъци държавите членки следва да предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации. С цел намаляване на хранителните отпадъци от особено значение е да се повиши информираността на потребителите относно значението на датата на трайност („годно до“ и „най-добър до“).

За да помогне страните членки на ЕС в постигането на целите за намаляване на половина на хранителните отпадъци, с Директива 2018/851 от 2018 г. ЕК се ангажира да:

- разработи обща методология на ЕС за измерване на количеството на хранителните отпадъци и определяне на подходящи показатели;
- създаде платформа с участието на страните членки и заинтересованите страни с цел да допринесе за постигането на целите за устойчиво развитие по отношение на хранителните отпадъци чрез обмен на най-добри практики и оценка на постигнатия във времето напредък;
- предприеме мерки за разясняване на законодателството на ЕС относно отпадъците, храните и фуражите и за улесняване на даряването на храна, както и на използването на продукти, които вече не се използват за храна;
- проучи начини за подобряване на използването на посочените дати, особено „най-добър до“, върху храните от участниците в хранителната верига и тяхното разбиране от потребителите.

Законът за управление на отпадъците не включва определение за „хранителни отпадъци“, а хранителните отпадъци са включени в определението за **„биоотпадъци**“. Съгласно това определение хранителните отпадъци обхващат: „хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.“

Директива ЕС 2018/851 дава следното определение: **„хранителни отпадъци“** са всички храни, които са се превърнали в отпадъци“ и препраща към определението за „храни“в член 2 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета:
„По смисъла на настоящия регламент „храни“ (или „хранителни продукти“) означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приеман от хора.“

I. ЦЕЛИ И МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Стратегическа цел
Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.

Оперативна цел
Намаляване на количеството на образуваните отпадъци и на количествата на вредни вещества, съдържащи се в отпадъците.

Мерки
Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата подпрограма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции (водеща и партньор/и).
Включени са различни по характер мерки, които могат да се обособят като информационно-образователни, икономически, административно-регулаторни, нормативни. Някои от мерките са насочени към повече целеви групи, а някои към конкретна целева група (домакинства, бизнес, ученици и др.).

Понастоящем в България няма внедрена методика за измерване на хранителните отпадъци с произход, различен от домакинствата. Също така на национално ниво няма действаща стратегическа рамка по отношение предотвратяване образуването на хранителните отпадъци със съответните мерки и действия, които да обхванат всички етапи на хранителната верига – първично производство, преработката на храни, търговията на едро и дребно, общественото хранене и домакинствата.
В Подпрограмата за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци за общините част от РСУО са предвидени основно меки мерки. В преобладаващата си част те имат информационно-образователен и административно-регулаторен характер. Мерките са насочени към различни целеви групи, в т.ч. публични институции, домакинства и бизнес.

Изпълнението на мерките ще допринесе за:

- подобряване на качеството на информацията и проследяването по отношение на количествата образувани, повторно използвани, рециклирани и оползотворени хранителни отпадъци;
- повишаване на осведомеността на обществото за проблема със загуба и разхищението на храни;
- повишаване на информираността на различни целеви групи (НПО, бизнес, домакинства и др.) по отношение предотвратяване образуването на хранителни отпадъци;
- стимулиране на даряването на храни.

План за действие към Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППОО)

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	**НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**								
СЦ 1	1.Насърчаване на домашното компостиране. Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци	Съгласно проект (при единична цена на компостер 109 лв. и 5 % домакинства от региона обща прогнозна стойност 400 хил. за общините от региона)	Бюджет на община, ПОС 2021-2027, безлихвен заем ПУДООС	Ежегодно до 2028	Предотвратени зелени и други биоотпадъци	Брой предоставени компостери на домакинствата през всяка от годините на програмата	Броят на домакинствата, на които са предоставени компостери	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	Домакинства
СЦ 1	2.Повишаване информираността на населението за ползите и изискванията за разделното събиране и третиране на биоотпадъците;	При единична цена от 5 хил. лв на кампания и 10 бр. кампании – 50 хил. лв. прогнозна стойност	Бюджет на община,	Ежегодно до 2028	Увеличено количество разделно събрани и третирани биоотпадъци	Информационни кампании	Брой проведени информационни кампании	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	Домакинства
СЦ 1	3.Разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците от обществени зелени площи, паркове и градини;	Съгласно проект за всяка община	Бюджет на община, ПОС 2021-2027, безлихвен заем ПУДООС	Ежегодно до 2028	Увеличено количество разделно събрани и третирани биоотпадъци	Организирана система за разделно събиране на биоотпадъци	Организирана система за разделно събиране на биоотпадъци	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	Домакинства

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	**НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**								
СЦ 1	4.Намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи, чрез изпълнение на националните и секторни програмни документи за „електронно управление".	Съгласно проект – обща прогнозна стойност за общините от региона 60 хил. лв.	Бюджет на общини, „Програма за техническа помощ 2021-2027“	12/2028	Мерките за „електронно управление" са реализирани в пълен обхват	Изпълнени проекти за електронно управление	Предотвратени отпадъци от офис хартия и съпътстващи консумативи, материали и услуги	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	Държавни и общинска администрация
СЦ 1	5.Изготвяне и прилагане на планове от общините за предотвратяване образуването на отпадъци в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия.	Съгласно проекти – обща прогнозна стойност за общините от региона 30 хил. лв	Бюджет на общините, програми	12/2022 - 12/2027	Предотвратени битови отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общините	Брой разработени планове/изпълнени мерки за ПО в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия	Всички общински звена са разработили планове и прилагат мерки от тях	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	Общински звена
СЦ 1	6.Разработване на проекти за финансиране на мерки за предотвратяване образуването на отпадъци.	Съгласно проекти – обща прогнозна стойност за общините от региона 50 хил. лв.	Бюджет на общините	01/2021 - 12/2028	Финансово подпомагане на общината за реализация на проекти за ПОО като част от финансирани мерки за подобряване управление	Брой подадени проектни предложения; брой сключени договори	Всички одобрени проекти са изпълнени в срок	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	Общински звена, НПО

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	**НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**								
					на отпадъците				
СЦ 1	7.Определяне на патентния данък по ЗМДТ до допустимия минимум за данъчно задължени лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти (напр. ремонт на обувки, мебели, дрехи, домакински уреди и пр.) и оттам и до ПО;	Н.п.	Бюджет на общините	12/2021	Диференциран патентен данък за предоставяне на услуги, свързани с ПО	Промяна на наредбата за МДТ в частта, в която са изброени дейностите с патентен данък, с оглед диференцирането им в отделни позиции за патентния данък за предоставяне на услуги, свързани с ПО	Брой лица, възползващи се от минимална ставка за патентния данък за услуги, отнасящи се до повторна употреба на продукти и оттам - до прилагане на политиките за ПО	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	Лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти
СЦ 1	8.Изпълнение на целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за политиките по ПО.	При единична цена от 5 хил. лв на кампания и 10 бр. кампании – 50 хил. лв. прогнозна стойност	Бюджет на общини	01/2021-12/2028	Гражданите са запознати с ползите от ПО и възможните действия от страна на домакинствата за прилагане на мерки за ПО в ежедневието	Брой реализирани кампании на общинско ниво	До края на програмата са проведени поне четири кампании на общинско ниво	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	НПО, медии, други
ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ									

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	**НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**								
СЦ 1	9.Осигуряване на надеждна информация за количествата образувани хранителни отпадъци.	Съгласно проекти – обща прогнозна стойност за общините от региона 10 хил. лв	Бюджет на община	2021	Събрана и докладвана към ЕК информация за количествата образувани хранителни отпадъци	Брой изпратени въпросници до заведения за хранене.	2 бр. изготвени доклада	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	Общински звена, браншови асоциации и сдружения на производители и търговци на храни
СЦ 1	10.Изготвяне и прилагане на планове от общините за ПО хранителни отпадъци в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др. където се образуват хранителни отпадъци	Съгласно проекти – обща прогнозна стойност за общините от региона 30 хил. лв	Общински бюджет, програми	12/2022 за изготвянето; 12/2028 за прилагането	Предотвратени и хранителни отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общините	Брой разработени планове	В края на програмния период всички звена генериращи хранителни отпадъци, са разработили планове и прилагат мерки от тях	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	Общински звена
СЦ 1	11.Изпълнение на непрекъснати целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за ПО на хранителни отпадъци на общинско ниво, в т.ч. относно значението на "Най-добър до" и "Годен до" на търговските хранителни продукти.	При единична цена от 5 хил. лв на кампания и 10 бр. кампании – 50 хил. лв. прогнозна стойност	Бюджет на община в т.ч. отчисления по чл.64 от ЗУО, Европейски програми	01/2021-12/2028	Гражданите и бизнеса са запознати с ползите от ПО на хранителните отпадъци и възможните действия за ПО на	Брой реализирани кампании на общинско ниво	До края на програмата са проведени поне четири кампании на общинско ниво	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	НПО, медии, други

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	**НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**								
					хранителните отпадъци				
СЦ 1	12.Изпълнение на демонстрационни проекти за предотвратяване на хранителните отпадъци	Брой проекти -3 бр., при единична стойност – 200 хил. лв. на проект	Бюджет на община, "Програма за околна среда 2021-2027"	01/2022-12/2026	Изпълнени проекти за предотвратяване на хранителни отпадъци от бита, ресторантьорство и туризъм, и реализирани и разпространени добри практики	Брой подадени проектни предложения; брой сключени договори	Брой изпълнени проекти	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	Общински звена, юридически лица със стопанска цел
СЦ 1	13.Подкрепа на дейността на организация/и, които организират и осъществяват даряването на храни преди изтичането на срока на годност	Н.п.	"Програма за храни и/или основно материално подпомагане " 2021-2027	01/2021-12/2028	Институционално обезпечаване на дейностите по организиране и осъществяване даряването на храни	В проекта на " Програма за храни и/или основно материално подпомагане " 2021-2027 е включена мярка за финансиране дейността на организация/и в сферата на даряване на храни преди изтичане	" Програма за храни и/или основно материално подпомагане " 2021-2027 г. е сключила договор за безвъзмездна финансова помощ с организация/и в сферата на даряване на храни преди изтичане	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	Българска хранителна банка; други организации, които имат капацитет и значителен опит с дейности по събиране и даряване на храни преди

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	**НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**								
						срока на годност, възможно с директен бенефициент Българска хранителна банка	срока на годност, вкл.широка информационна кампания		изтичане срока на годност

*Бюджетът е индикативен

ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Целите за рециклиране на битовите отпадъци, които страната си е поставила да постигне поетапно до 2035 г., са както следва:

- до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло

Целите се изпълняват от общините в РСУО, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната регионална система.

Важна предпоставка за постигане на целите за намаляване количествата на депонираните отпадъци и увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци са и част от действията, предприети през последните години в това направление, а именно:

- ясно определената отговорност на общините за управление на битовите отпадъци, включително поставените цели за рециклиране
- определянето на задължителни количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло
- въведеното законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обекти, които генерират битови отпадъци, да събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации
- въвеждането на икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци (отчисления за депониране на всеки тон битови отпадъци), като тези от тях, които изпълнят посочените цели за рециклиране на битовите отпадъци се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране
- друг икономически стимул по отношение на осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от гражданите и фирми е освобождаването на общините от допълнително заплащане с 15% завишение на дължимите отчисления за депониране, за общини, които не изпълнят задължението си за осигуряване на посочената инфраструктура
- нормативно осигурената възможност общините да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисления за депониране за финансиране на инвестиционни разходи за рециклиране и друго оползотворяване на битовите

отпадъци

- Проведени са обучителни програми за общините за запознаването им с нормативната уредба относно изискванията за рециклиране на битовите отпадъци и представяне на добри общински практики и препоръки в тази област.

II. ЦЕЛИ И МЕРКИ КЪМ ПОПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени битови отпадъци и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

В Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци са предвидени мерки, които условно могат да бъдат класифицирани като инвестиционни мерки и неинвестиционни (меки) мерки.

Инвестиционните мерки са насочени основно към реализация на проекти за създаване на центрове за подготовка за повторна употреба и др. „Меките" мерки са насочени към осъществяването на различни тематични проверки, провеждане на информационни и разяснителни кампании и обучения, различни нормативни промени и др.

В резултат от изпълнението на мерките от програмата до 2030 г. минимум 55% от общото тегло на битовите отпадъци ще бъдат подготвени за повторна употреба и рециклиране.

План за действие към Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	1.Създаване на центрове за подготовка за повторна употреба и поправка, и/или друг начин за предотвратяване на отпадъците .	Съгласно проект за изграждане на център към РСУО Велико Търново с прогнозна стойност 600 хил. лв.	Програма за околна среда 2021-2027 г., общински бюджет	01/2022 - 12/2025	Създадени центрове за подготовка за повторна употреба и поправка	Брой изготвени проекти; брой изпълнявани проекти	Брой създадени центрове за подготовка за повторна употреба и поправка	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	юридически лица със стопанска цел
СЦ 2	2.Изграждане на нови и разширяване на съществуващите системи за разделно събиране на битови отпадъци.	Съгласно план-сметки.	ПОС 2021-2027, общински бюджет	01/2022-12/2028	Изградена нова система и разширена съществуваща система за разделно събиране на битови отпадъци	Изготвено проектно предложение и сключен договор с бенефициенти	Изградени нови системи или разширени съществуващи системи	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	УО на ПОС

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2	3.Широко информиране на населението за точните местонахождения на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, вид и количество на отпадъците, които да се оставят на тези площадки и др.	При единична цена от 2 хил. лв на кампания и 5 бр. кампании – 10 хил. лв. прогнозна стойност	Общински бюджет	01/2022 - 11/2028	Обществеността е информирана относно местонахождението на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци и вида и количествата на отпадъците, които могат да бъдат предавани	Публикуване на интернет страницата на общината информация за местонахождението на площадките за разделно събрани отпадъци и вида и количествата на събираните отпадъци до 12.2021 г. и актуализирането и	Публикуване на интернет страниците си информация за местонахождението на площадките за разделно събрани отпадъци и вида и количествата на събираните отпадъци	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	-
СЦ 2	4.Провеждане от общините на информационни кампании за разделно събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките, предвидени в общинските програми за управление на отпадъците	При единична цена от 5 хил. лв на кампания и 10 бр. кампании – 50 хил. лв. прогнозна стойност	Общински бюджет, "Програма за околна среда 2021-2027"	Ежегодно до 2028 г.	Гражданите и фирмите са информирани за реда, начина и ползите от разделното събиране и оползотворяване на битовите отпадъци	Проведена поне една информационни кампании за разделно събиране и подобряване управлението на битовите отпадъци на година	Ежегодно провеждани информационни кампании за разделно събиране и подобряване управлението на битовите отпадъци	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	-
СЦ 2	5.Ежегодно провеждане на поне две кампании за разделно събиране на отпадъци от хартия и други материали (напр. в	При единична цена от 2 хил. лв на кампания и 14 бр. кампании – 28 хил.	Общински бюджет	Ежегодно до 2028 г.	Допълнителни количества разделно събрани отпадъци от общините	Проведени поне две кампании за разделно събиране на стара хартия и	Провеждат се ежегодни информационни кампании за разделно събиране	**Община Велико Търново, Горна Оряховица,**	Училища, НПО, ОО

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	края и в началото на учебната година)	лв. прогнозна стойност				други отпадъци в годината	на стара хартия и други отпадъци	**Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	
СЦ 2	5.Изготвяне на годишни планове и годишни отчети за осъществяване на контрол от общината за изпълнение на изискванията на общинските наредби за управление на отпадъците относно разделното събиране и подготовката за повторна употреба на битовите отпадъци	н.п служебен ангажимент на общините	Общински бюджет	Ежегодно до 2028 г.	Одобрени годишни планове и годишни отчети за контрол по нормативната уредба за управление на отпадъците	Одобрени общински годишни планове и годишни отчети за контрол по нормативната уредба за управление на отпадъците	Осъществена контролната дейност по управление на отпадъците на основата на детайлно разработен план и отчитат изпълнението на годишните цели за контролната дейност на основата на годишния план	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	
СЦ 2	6.Осигуряване на необходимото техническо оборудване за общинската администрация, с което служителите отговарящи за отпадъците да извършват проверки.	Съгласно проект при единична цена 6 хил. лв на община– обща прогнозна стойност 35 хил. лв.	Общински бюджет	12/2023	Повишена ефективност и възможност за извършване на планови и извънпланови проверки	Брой предоставено оборудване	Техническото оборудване е повече спрямо 2020 г.	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	
СЦ 2	7.Прилагане от общината на изисквания на ЗМДТ относно формиране на такса битови при новите	Н.п.	Общински бюджет	01/2022	Приложен е принципа "замърсителят плаща" по	Приложени нови изисквания на ЗМДТ	Приложени нови изисквания на ЗМДТ	**Община Велико Търново,**	

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	бази за отделните услуги в рамките на план-сметката на общината				отношение определяне размера на такса битови отпадъци			**Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	
СЦ 2	8. Изграждане на инсталации за рециклиране на отпадъци	Съгласно проект, при единична прогнозна стойност – 5 мил. лв. (общо за РСУО)	ПУДООС, ПОС 2021-2027 г., общински бюджет	01/2022-12/2025	Изградени инсталации за рециклиране на отпадъци	Изготвено проектно предложение	Изградена инсталация за РСУО	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	МОСВ

*Бюджетът е индикативен

ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност. Правилното управление на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради допринася за постигането на устойчивост и подобряване качеството на живот. Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. В националното законодателство заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020 г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците също не е променяна и се запазва и за периода на НПУО 2021-2028 г.
Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети за постигане на тези цели до момента, а именно:

- одобрените нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали от 2017 г. - в тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции, като са поставени следните ключови изисквания:

  - Възложителят на инвестиционен проект е отговорен за изпълнението на целите за рециклиране на строителните отпадъци.

  - Възложителят е длъжен да разработи План за управление на строителните отпадъци като задължителна част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж и се одобрява заедно с целия проект. Изпълнението на Плана за управление на строителните отпадъци осигурява проследимост на количествата на отпадъците от момента на тяхното образуване до предаването им за оползотворяване или крайно обезвреждане. Въвеждането на този механизъм улеснява осъществяването на контрол от страна на компетентните органи за изпълнение на изискванията на наредбата, както превантивно – на етап издаване на разрешение за строеж, така и последващо – при контрол на изпълнението на строителните дейности и в процедурата на въвеждане в експлоатация на обекта.

  - Възложителите на инвестиционни проекти, финансирани с публични средства, са отговорни за влагане в строежите на определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи.

  - Възложителите на СМР и/или премахването на строежи извън предходната точка осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

II. ЦЕЛИ И МЕРКИ КЪМ ПОПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени битови отпадъци и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради съдържа както инвестиционни мерки, така и „меки“ мерки.

Меките мерки са основно насочени към успешното прилагане на практика на нормативната уредба, както и към повишаване на информираността и капацитета в разглежданата област.

Инвестиционните мерки по подпрограмата са свързани с реализацията на процедура за финансиране на проекти и изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали. Възможни източници на финансиране са средства, осигурени от Програма за околна среда 2021-2027 г (ПОС 2021 – 2027 г.). Възможно е и публично – частно партньорство между бизнеса и общината, включително чрез предоставяне на подходящи общински терени за изграждане на съоръжения.

План за действие на Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	1.Реализация на проект за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци	Съгласно проект, при единична прогнозна стойност – 3 мил. лв. (общо за РСУО)	ПОС 2021 – 2027 г., InvestEU и др. финансови инструменти	01/2023-12/2028	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Изготвено проектно предложение и сключен договор	Изградена система, съоръжение и инсталация	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	Юридически лица със стопанска цел
СЦ 2	2.Разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци, вкл. в индустриални зони при доказана необходимост;	Съгласно проект, при единична прогнозна стойност – 160 хил. лв.	ПОС 2021-2027; общински бюджет	01/2023-12/2028	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Изпълнен проект за разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци	Изпълнен проект	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	Юридически лица със стопанска цел
СЦ 2	3.Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	Н.п Служебен ангажимент на общините	Общински бюджет	01/2021-12/2028	Осъществен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	В годишните планове за извършване на контролна дейност на компетентните органи са включени тематични проверки относно спазване на	Спазени са всички изисквания на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	Възложители на инвестиционни проекти

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
						изискванията за строителни отпадъци; брой извършени проверки; брой наложени санкции; брой съставени предписания	строителни отпадъци		
СЦ 2	4.Включване в тръжните документи за строителство на сгради на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	Н.п.	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	В строителството на сгради се влагат рециклирани строителни материали	2021-2023 - 2%; 2024-2028 - 2,5%	2028 - 2,5%	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица** (когато общината е възложител)	Строители
СЦ 2	5.Включване в тръжните документи за рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	Н.п.	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	При ремонтите на пътища се влагат рециклирани строителни материали	2021-2023 - 2%; 2024-2028 -3%	2028 - 3%	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица** (когато общината е възложител)	Строители

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	6.Включване в тръжните документи за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	Н.п.	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	В строителството на други строежи от техническата инфраструктура се влагат рециклирани строителни материали	2021-2023 - 5%; 2024-2028 -8%	2028 - 8%	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица** (когато общината е възложител)	Строители
СЦ 2	7.Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	Н.п.	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	Строителни отпадъци се оползотворяват в обратни насипи	2021-2022 - 8% 2023-2024 - 9% 2025 - 10% 2026-2028 - 11%	2028 - 12%	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица** (когато общината е възложител)	Строители

*Бюджетът е индикативен

ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО

УПРАВЛЕНИЕ НА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно ЗУО "Масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки
- ИУМПС
- ИУЕЕО
- Отпадъчни масла и нефтопродукти
- Отпадъци от гуми
- Отпадъци от батерии и акумулатори

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложени на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролите на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Заложените цели за МРО по години са следните:

Група МРО	Цели
<u>Отпадъци от опаковки</u>	**До 2025 г.:** 65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч. Пластмаси: 50% Дърво: 25% Черни метали: 70% Алуминий: 50% Стъкло: 70% Хартия и картон: 75% **До 2030 г.:** 70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в.т.ч.: Пластмаси: 55% Дърво: 30% Черни метали: 80% Алуминий: 60% Стъкло: 75% Хартия и картон: 85%

Група МРО	Цели
ИУМПС	**Ежегодно:** ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС **Ежегодно:** ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС
ИУЕЕО	**Ежегодно:** разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
Отпадъци от отработени масла	**Ежегодно:** мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година
Отпадъци от гуми	**Ежегодно:** не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират
Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)	**Ежегодно:** разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори	**Ежегодно:** разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори
Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори	**Ежегодно** са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

За разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки. В случай че нямат сключен договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки, общините са длъжни да разработват и изпълняват сами програми за разделно събиране на отпадъци от опаковки и да предоставят ежегодно информация на МОСВ в тази връзка.

Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък. Отпадъците от опаковки са резултатът от употребата на продукти, които са опаковани и именно опаковките, а не самите продукти са предмет на изискванията за рециклиране и оползотворяване. В допълнение при опаковките става въпрос за изключително широк диапазон от опаковани продукти – десетки хиляди вида, което допълнително усложнява организирането на системите за разделното им събиране.

В допълнение към гореизложените цели наскоро приетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“ поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. По-конкретно се поставя изискването всяка държава членка да гарантира, че:

- от 2025 г. някои бутилки за напитки трябва да съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. - най-малко 30%.

- държавите-членки да осигурят разделното събиране с цел рециклиране на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3 литра на ниво най-малко 77% до 2025 г. и до 2029 г. - 90%.

II. ЦЕЛИ И МЕРКИ КЪМ ПОПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО И ОТПАДЪЦИ ОТ ОПАКОВКИ

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени МРО и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО включва основно „меки" мерки, които имат административно-регулаторен и информационно-образователен характер. Предвидени са мерки за повишаване на административния капацитет.

План за действие към Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ2	1.Провеждане на информационните кампании сред обществеността, относно ОО и МРО	При единична цена от 5 хил. лв на кампания и 10 бр. кампании – 50 хил. лв. прогнозна стойност	Общински бюджет	Ежегодно до 2028	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Брой проведени информационни кампании	Повишена информираността на обществеността по въпросите на управлението на МРО, отчетена при проучвания на общественото мнение	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	ОО
СЦ 2	2.Обобщаване и публикуване на информация за местата за събиране на ИУЕЕО, НУБА, ИУГ и изготвяне на годишна справка за количества отпадъци.	При единична цена от 2 хил. лв на кампания и 7 бр. кампании – 14 хил. лв	-	Ежегодно	Прозрачност и информиране на обществеността относно управлението на МРО	Публикуване на информация	Информиране на населението	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	ОО
СЦ 2	3.Сключване на договори за разделно събиране на ОО и МРО;	Н.п.	-	2021 – 2028 г.	Увеличаване на количествата разделно събрани хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от	Сключен договор	Повишаване количествата разделно събрани отпадъци от опаковки и МРО.	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица,**	

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
					опаковки от същите материали			**Стражица**	
СЦ 2	4. Оптимизиране на системите за разделно събиране на МРО	Н.п.	Фирма или организация	ежегодно	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Справка за разположение на системата	Достъпност на системата за гражданите	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	ОО
СЦ 2	5.Увеличаване на контрола от страна на общината, относно спазването на забраната за изхвърляне на МРО на нерегламентирани за целта места.	Н.п. Служебен ангажимент на общините		2021-2028 г.	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Извършени проверки и предприети мерки	Създадена ефективност за използване на системата	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	
Управление на опаковките и отпадъците от опаковки									
СЦ2	6.Въвеждане от общината в наредбата по чл.22 от ЗУО на изисквания за търговските и други подобни обекти за разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси,	Н.п. Служебен анагжимет	Бюджет на общината	2021-2028	Увеличаване на количествата разделно събрани хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл.	Разработване на конкретни механизми за общината;	Всички задължени търговски и други подобни обекти прилагат изискванията за разделно	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец,**	Търговски и други подобни обекти

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
	дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали, и осъществяване на контрол и налагане на предписания/глоби.				отпадъци от опаковки от същите материали		събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали	**Златарица, Стражица**	
СЦ2	7.Поемане на доброволни ангажименти от бизнеса за прилагане на практики за предотвратяване генерирането на отпадъци от опаковки от стоки, които предлагат на пазара	Н.п.	Бюджет на организациите, поели доброволно ангажимента	2021-2028	Предотвратени количества отпадъци от опаковки	Планирани мерки за предотвратяване на отпадъците от опаковки от бизнеса	Изпълнени мерки за предотвратяване на отпадъци от опаковки от бизнеса	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	Бизнес организации (търговски обекти и др.)
СЦ2	8.Провеждане на информационни кампании/обучение сред училищата, детските градини и общинските звена за разделното събиране на ОО и МРО на територията на общината	При единична цена от 2 хил. лв на кампания и 7 бр. кампании – 14 хил. лв	Бюджет на общината	2021-2028	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Брой проведени информационни кампании	Повишена информираността на обществеността по въпросите на управлението на МРО, отчетена при проучвания на общественото мнение	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	ОО

*Бюджетът е индикативен

ПОДПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В резултат на изпълнението на подпрограмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци се очаква до 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци. По-конкретно:

- ще бъде осигурен капацитет за депониране на остатъчните битови отпадъци и на друга площадкова инфраструктура
- ще бъдат рекултивирани и закрити всички общински депа
- ще бъде осигурена инфраструктура за стабилизиране на биоразградимата фракция на отпадъците
- ще бъдат разработени иновативни продукти и технологии, чрез които се подобрява йерархията на управление на отпадъците
- ще бъдат изготвени практически решения за проблемите с най-широко генерираните производствени опасни отпадъци
- ще бъде повишен капацитетът на институциите да осъществяват контрол н трансграничен превоз на отпадъци, вкл. за откриване на незаконни превози на отпадъци.

II. ЦЕЛИ И МЕРКИ КЪМ ПОПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел

Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци

Оперативна цел

Намаляване на количествата на депонираните битови отпадъци и увеличаване дела на рециклираните и оползотворените такива;

Мерки

Предвидените мерки са както инвестиционни, така и "меки" мерки. Инвестиционните мерки са насочени основно към изграждане на площадкова инфраструктура за битови отпадъци, закриване и рекултивация на общински депа, третиране на утайки от ПСОВ, устойчиво управление на излезли от употреба препарати за растителна защита и др.

„Меките" мерки са насочени към реализация на публични, бизнес и научни проекти за разработване/внедряване на различни иновативни методи за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци. Предвидени са мерки за повишаване на капацитета на публичната администрация по отношение трансграничния превоз на отпадъци и др.

План за действие към Подпрограма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ3: НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ3	1.Изграждане допълнителни клетки и друга площадкова инфраструктура за РСУО Велико Търново	Съгласно проект, прогнозна стойност - 4 мил.лв.	Общински бюджети, отчисления по чл. 64 от ЗУО, ПУДООС, ДБ	12/2028 г.	Осигурен капацитет за депониране на остатъчните битови отпадъци и на друга площадкова инфраструкту ра	Сключен договор с външен изпълнител по реда на ЗОП за изграждане на допълнителна инфраструктура	Намален риск за околната среда в резултат от депониране на отпадъци на депа, отговарящи на всички изисквания	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	ПУДООС, МОСВ
СЦ3	2.Изпълнение на етап „техническа“ и „биологична“ рекултивация от проекта за закриване и рекултивация на стари общински депа за общините част от РСУО Регион Велико Търново	Съгласно проект за рекултивация на депата за всяка община	Отчисления по чл. 60 от ЗУО; Общински бюджет	Съгласно проект	Рекултивирано общинско депо, съгласно нормативните изисквания		Изпълнение на етап „техническа“ и „биологична рекултивация “	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	ПУДООС
СЦ3	3.Мониторинг и следексплоатационни грижи на общински депа за общините от РСУО Велико Търново	Съгласно плана за мониторинг	Отчисления по чл. 60 от ЗУО; Общински бюджет	Постоянен	Контрол и последващ мониторинг на параметрите на закритото общинско депо	Информираност на населението за закриване на депото	Създадена организация за контрол	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ3: НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ3	4.Периодично почистване на локално образувани натрупвания на отпадъци на нерегламентирани за целта места.	Приблизителна стойност – 50 хил. годишно (за всички общини от региона)	Общински бюджет	Постоянен	Предотвратяване замърсяването с отпадъци	Брой нерегламентирани замърсявания	% или брой намаление нерегламентирани замърсявания	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	
СЦ3	5.Създаване на общински системи за разделно събиране на опасните отпадъци от бита	Съгласно проект, приблизителна единична стойност 200 хил. лв.	Общински бюджет	12/2028 г.	Намален риск за околната среда от депонирани опасни отпадъци	Брой общини, създали системи за разделно събиране на опасни отпадъци от бита	Всички общини от РСУО са създали системи за разделно събиране на опасни отпадъци от бита	**Община Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Лясковец, Златарица, Стражица**	Домакинства и бизнес

*Бюджетът е индикативен

IX. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПРОГРАМИ

1. Координация с програмни документи на национално ниво

При разработване на настоящата програмата са взети предвид основните постановки на националните програмни документи, в т.ч.:

- ***Национален план за управление на отпадъците 2021-2027 г.***

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците, тъй като анализите на съществуващата ситуация показват, че в България съществува значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е: „Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси.“

Формулирани са три стратегическите цели в синхрон за настоящата програма, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел, като следва:

- Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
- Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци
- Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Направени са прогнози и финансови разчети за необходимите инвестиции за постигане на целите на НПУО.

Изпълнението на програмите с мерки от НПУО ще осигури достигане на националните цели за управление на отпадъците, произтичащи от европейското законодателство и ЗУО.

Националния план за управление на отпадъците има следната структура и съдържание:

- Основни изводи от анализа на състоянието на управлението на отпадъците
- SWOT анализ (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите)
- Цели и подцели
- План за действие с Програми от мерки за постигане на целите
- Координация с други планове и програми
- Система за контрол на изпълнението, оценка на резултатите, отчети актуализация на НПУО

- Приложения, в които са представени - Подробните анализи за състоянието на управлението на отпадъците

- ***Национална програма за развитие: България 2030 г. приета с протокол на Министерски съвет №67.25 от 02.12.2020 г.***

Националната програма за развитие на БЪЛГАРИЯ 2030 (детайлизирана стратегия) е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, детерминиращ визията и общите цели на политиките за развитие във всеки сектор на държавното управление, включително техните териториални измерения.

Ангажиментът за разработване на национален стратегически документ за развитие на страната в средно- и дългосрочен период е залегнал в програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017 – 2021 г., приета с Решение №447 на Министерски съвет от 2017 г. При изготвянето на Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 е отделено специално внимание на Програмата за устойчиво развитие за периода до 2030 г. на Организацията на обединените нации (ООН) „*Да преобразим света*“ и на включените в нея 17 глобални цели за устойчиво развитие. Програмата и Целите са разгледани като рамка на националните политики за развитие, а самата Национална програма за развитие България 2030 – като отговора на правителството за изпълнението им.

Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 стъпва на нарочен Анализ на социално-икономическото развитие на страната след присъединяването ѝ към Европейския съюз, целящ да идентифицира ключовите проблемни области и пропуски в политиките за развитие на страна, обсъден със социално-икономическите партньори в рамите на Икономическия и социален съвет и Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Тази детайлизирана версия на Националната програма за развитие: България 2030 стъпва върху визията, целите и приоритети за социално-икономическо развитие на България в периода 2021-2030 г., одобрени с Решение на Министерски съвет №33 от 20.01.2020 г. В документа подробно са разписани областите на въздействие, които ще бъдат обект на целенасочени интервенции до 2030 г., подредени по приоритети (13 приоритета) и подприоритети и съпътствани от индикатори за резултат, индикативен финансов ресурс, източници за финансиране и съотносими цели за развитие на ООН.

2. Координация с програмни документи на областно ниво

- ***Регионална програма за управление на отпадъците Регион Велико Търново 2015-2020 г.***

Регионалната програмата за управление на отпадъците на Регион Велико Търново 2015-2020 г. е елемент от цялостната система за планиране на развитието на региона.

Програмата има за цел отразяване на актуалното състояние и планиране на дейностите с отпадъци на територията на шестте общини от Регион Велико Търново, в съответствие с нормативните изисквания. Мерките за периода 2015 – 2020 г. към програмата имат за цел за цел да очертаят действията, които общините от региона да приложат за ефективното и екологосъобразно управление на отпадъците. Програмата предлага както необходимите административни мерки, така и финансови и експертни мерки, които осигуряват практическото им прилагане и упражняването на дейности за контрол и мониторинг на изпълнението. Планираните мерки в предходната регионална програма на регион Велико Търново са предназначени не са да определят основните насоки за развитието на сектора на управление на отпадъците, но и да конкретизират до колко е възможно необходимото оборудване и съоръжения и необходимите финансови средства.

X. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ

В настоящият раздел подробно да разгледани следните нормативни изисквания, във връзка с прилагане на Регионалната програма на РСУО Велико Търново за периода 2021 – 2028 г.:

- Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците
- Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците
- Процедура за актуализация на програмата

1. Наблюдение на изпълнението на програмата

Наблюдението и оценката на изпълнението на Регионалната програмата за управление на отпадъците на общините от РСУО Велико Търново е от ключово значение, с оглед проследяване на напредъка по постигане на поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост - предприемане на действия за актуализация на Програмата.

Наблюдението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява чрез периодично събиране на информация, свързана с напредъка по изпълнение на включените в Програмата мерки и степента на постигане на индикаторите, както и анализ на събраната информация и на възникнали проблеми при изпълнението и причините за тях. В допълнение, за всяка мярка ще се наблюдава и спазването на планирания график и степента на изразходване на ресурсите.

Дейностите по прилагане изпълнението на общински планове и стратегии в областта на околната среда и управлението на отпадъците се извършват от съответветите административни звена към общинските администрации на шестте общини включени в региона.

2. Контрол и отчитане изпълнението на програмата

Орган за контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците е общинският съвет към всяка една от общините включени в региона. Кмета на общината информира ежегодно общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година.
За целта той изготвя Отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците. Отчетът се представя в срок до 31 март, като копие от отчета се изпраща на РИОСВ.
Целта на отчета за изпълнение на програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година.
Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и се препоръчва да включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците – както общински съветници, така и широката общественост.
Целесъобразно е годишният отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците да се изготвя в следния формат:

1. Въведение
2. Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината
3. Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението
    - Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни
    - Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им
    - Резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на съответната година
4. Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програмата
5. Заключение

Приложения

Въведението включва уводни бележки, в които се обяснява основанието за изготвяне на отчета, за кого е предназначен отчетът, какви са целите на отчета и пояснение как е структуриран. Може да се включат и други важни съображения във връзка с изпълнение на програмата за управление на отпадъците в отчетния период.

Отчетът за изпълнение е основната част от документа и представя промени в средата за изпълнение през отчетната година; описание на предприетите от общината действия за мониторинг и контрол по изпълнение на програмата, вкл. проведени оценки и/или допитвания до населението; постигнатия напредък по изпълнение на целите и мерките въз основа на включените в програмата индикатори за изпълнение и анализ на тяхното изпълнение, както и причините за неизпълнение. Описанието на напредъка по изпълнението на целите и мерките се структурира по целите, включени в Програмата за управление на отпадъците.

В заключителната част се представят изводи от анализа на изпълнението и предложения за промени или адаптиране на програмата за текущата година в случай на необходимост.

В приложение в табличен формат се докладва напредъкът по изпълнение на индикаторите, разработени за постигане на специфичните цели в програмата за управление на отпадъците, който е основата за текстовата част на отчета за напредъка по изпълнение на програмата.

3. Процедура за актуализация на програмата

Регионалната програмата за управление на отпадъците ще бъде актуализирана в случай на промени в законодателството, които налагат съществени промени в заложените стратегически и оперативни цели и в планираните мерки за тяхното постигане. Процедурата на актуализация ще включва изготвяне на актуализиран вариант на Регионалната програмата за управление на отпадъците за РСУО Велико Търново, след решение на общото събрание на РСУО, провеждане на публично обсъждане, прилагане на законодателството за екологична оценка на планове и програми, внасяне на актуализираната програма за одобрение и приемане от Общинските съвети на гр. Велико Търново, гр. Горна Оряховица, гр. Елена, гр. Златарица, гр. Лясковец и гр. Стражица.

XI. НАСОКИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ И ОРГАНИЗИРАНЕ НА КОНСУЛТАЦИИ С ОБЩЕСТВЕНОСТТА И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Общи положения

Правото на гражданите на общините да се информират е регламентирано в ЗМСМА. В чл. 22 и чл. 28 от ЗМСМА са регламентирани задълженията на общинския съвет и на кмета във връзка с осигуряване на достъп на гражданите до работата на общинската администрация и актовете на общинския съвет. Провеждането на консултациите на общините с обществеността при разработване на регионалната програми за управление на отпадъците следва да се осланя на следните основни принципи:

- Прозрачност – проектът на програмата и информация за разработване на документа са публично достъпни.

- Равнопоставеност – процесът на консултации дава възможност за участие на всички заинтересовани страни и жители на общините от региона.
- Документиране – всички изказани предложения и коментари по време на организираното обществено обсъждане са документирани.
- Обратна връзка – участниците получават отговори относно техните предложения.

Целесъобразно е процесът на обществени консултации да започне още в ранен етап от изготвяне на програмата. Като начало е необходимо да се идентифицират заинтересованите страни, така че да се осигури консултиране на всички важни интереси.

2. Анализ на заинтересованите страни

Под „заинтересованите страни" в случая се разбират обществени и частни институции, групи от хора или отделни личности, които ще бъдат заинтересовани (пряко засегнати) от регионалната програма за управление на отпадъците на РСУО Велико Търново и ще могат да повлияят върху нейните параметри, приемане и реализиране.

За целите на анализа са идентифицират основните заинтересовани страни, както и техните интереси, отношение и степен на поддръжка по отношение на прилагането на програмата. Анализа на заинтересованите страни се базира върху изготвянето на „матрица" и „схема за подход" за работа с всички заинтересовани страни. За целите на анализа, за всяка заинтересована страна са идентифицирани нейната роля и интереси в управлението на отпадъците, и се оценяват:

(а) доминиращото отношение към базисните принципи на промяната, която ще се предлага от регионалната програма;

(б) посоката на възможно влияние върху изготвянето на програмата (респ. върху принципите и основните цели), както и върху мерките в програмата;

(в) степента на това влияние.

Отношението и посоката на влияние са оценени както следва:

- положителни (+);
- отрицателни (-) или
- неутрални (~).

Горната класификация произтича от типологията на заинтересованите страни. Субектите с положително отношение и влияние формират групата на „подкрепящите страни", а тези с отрицателно – групата на страните, които са по-скоро против предвижданата промяна (като цяло или отделни нейни елементи). Онези, които са без ясно изразени интереси и роля, образуват групата на неутралните/колебаещи се страни.

Степента на влияние е оценена по следната 5-степенна скала, както следва:

1 – не оказва влияние;

2 – ограничено влияние;

3 – средно влияние;

4 – съществено влияние;

5 – много силно влияние

По-долу в табличен вид е дадена разработената матрица на заинтересовани страни, при разработката и прилагането на програмата:

Таблица 109 Матрица на влиянието на заинтересованите страни

Заинтересована страна	***Основна роля и интереси***	***Доминиращо отношение***	***Посока на влияние***	***Степен на влияние***
Регионална инспекция по околна среда и водите **(РИОСВ)**	Заинтересована във връзка спазване на нормативните документи относно изготвянето на общински/регионални програми за управление на отпадъците, за изпълнение на нормативните документи и др.	+	+	4
Регионална здравна инспекция **(РЗИ)**	Заинтересована страна относно прилагане на здравно-хигиенни аспекти и опазване на човешкото здраве по отношение управлението и третирането на отпадъци	+	+	3
Население	Жителите на общините от региона се явяват едновременно потребители на услугите, заинтересовани от тяхното качество и задължени лица по смисъла на нормативната уредба за отпадъци.	~ За сега не може да се индентифицира отношението на населението към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап по-скоро положително	~	2
Търговски обекти, бизнес и др. подобни; представители на бизнес асоциациите;	Заинтересовани страни явяващи се потребители на услуги, както и задължени лица по смисъла на нормативната уредба за отпадъци.	~ За сега не може да се индентифицира отношението им към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап по-скоро положително	~	2
Доставчици на услуги по управление на отпадъци (Оператор на РСУО, фирми за сметосъбиране,	Заинтересовани страни във връзка с прилагане на услуги по управление на отпадъците,	+	+	5

организации за оползотворяване на МРО, ОО и др.)	съгласно нормативната уредба по управление на отпадъците			
Болници (за опасни отпадъци), представени от ръководството на болницата	Заинтересовани страни явяващи се потребители на услуги по управление на отпадъците (за опасни отпадъци)	~ За сега не може да се индентифицира отношението им към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап по-скоро положително	~	2
ПСОВ на територията на общините, представени от ръководството им	Заинтересовани страни явяващи се потребители на услуги по управление на отпадъците	~ За сега не може да се индентифицира им към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап по-скоро положително	~	2

Всяка от основните заинтересовани страни в представената по-горе матрица има конкретна, ясна и активна роля за подобряване на ефективността и ефикасността на управлението на отпадъците. Генераторите на отпадъци (население, бизнес, ПСОВ и болници на територията на съответните общини), имат отговорности за предотвратяване, намаляване и разделно събиране на отпадъците, като тези отговорности са възложени с нормативната уредба както на национално, така и на общинско ниво. Освен това, предвид промените в количеството и състава на отпадъците, регулаторните органи в лицето на РИОСВ Велико Търново, включително общините от региона, следва да осъществяват постоянен диалог със заинтересованите страни, за да приемат подходящи регулации за подобряване на системата за управление на отпадъците.

3. Методи за провеждане на консултации

Обхватът на възможните методи за взаимодействие с идентифицираните по-горе заинтересованите страни е широк и може да бъде избран съобразно целите на комуникацията – информиране, убеждаване, консултиране.

Чрез информирането общините от региона като главени собственици на Регионалната програмата за управление на отпадъците е необходимо да предоставя информация на

заинтересованите страни за хода на разработване на Програмата и за нейното съдържание. За целите на информирането е подходящо да се използват съобщения в местните медии и други изяви в средствата за масово осведомяване, както и интернет страницата на всяка една от общините от региона.
Убеждаването се състои в предоставяне на информация и аргументи, чиято цел е да се спечели подкрепата на идентифицираните заинтересованите страни. Убеждаването е също инструмент за взаимодействие между заинтересованите страни с доминиращо влияние с оглед постигане на консенсус между тях по едни или други аспекти на Програмата. За целите на убеждаването могат да се използват работни срещи, кръгли маси, интернет страницата на всяка една от общините от региона, интервюта в средства за масово осведомяване и др.
Чрез консултирането следва да се търси участието на заинтересовани страни, за да се чуят и отчетат техните мнения и коментари и да се анализират различни варианти за развитие. За целите на консултирането могат да се ползват работни срещи, публични обсъждания, интернет допитване, анкетни карти, кръгли маси с широк кръг заинтересовани страни. С оглед характеристиките на заинтересованите страни и възможностите за привличането им, подходящи методи за консултации с обществеността относно регионалната програма за управление на отпадъците са:

- ***Публикуване на информация на интернет страница на общината***

Интернет страницата на общините е основен инструмент за допитване за мнения и становища и има редица предимства. На първо място, той е прозрачен и най-достъпен и може да бъде използван за отчитане на мнението на широк кръг заинтересовани страни. Използването на интернет страницата ще увеличи шанса за участие в консултациите на повече млади хора, за които е известно, че този метод е единствения използван. Освен това той е ефикасен, тъй като не изисква значителни ресурси, и бърз – предварителната подготовка включва изготвяне на материалите, които ще се публикуват за консултациите.

- ***Публикации и интервюта в медиите***

Всяка една от общините в региона следва да изготвят кратка информация за местните медии, в която да се информира обществеността за изготвянето на Регионалната програма за управление на отпадъците и нейните цели. Добре би било експерт от общината, да осигури интервю на ключови фигури (председател на РСУО, кметове на общини, председател на съответната комисия в общинските съвети) в местните печатни и/или електронни средства за масово осведомяване.

- ***Анкетно допитване***

Анкетното допитване е полезен метод за събиране на качествена информация за нагласите на населението относно отпадъците в региона.

- ***Кръгла маса***

Кръглата маса е доказано ефективен инструмент за получаване на коментари и мнения от заинтересованите страни. Кръгла маса може да бъде проведена с представители на организации на заинтересованите страни Целесъобразно е да се поканят представители на всички ключови заинтересовани страни.

- ***Работни срещи***

Предвид това, че отговорност за изготвяне на програмата за управление на отпадъците имат кметовете на общините от РСУО, а общинските съвети приемат програмата, наложително е при изготвяне на програмата общинската администрация да проведе една или повече (съобразно необходимостта) работни срещи с комисиите в общинския съвет, които имат отношение към политиката за управление на отпадъците. В този контекст, макар и извън обсъжданата в тази секция тема за консултации с обществеността, следва да се проведе и вътрешно съгласуване на проекта на програма за управление на отпадъците и консултиране между административните звена с функции за отпадъци в общинската администрация съобразно приетите в общината съгласувателни процедури. Работни срещи могат да се проведат и с други групи заинтересовани страни, като например оператори на инфраструктура за отпадъци и организации за оползотворяване, като времето и мястото се избират така, че да осигурят максимално участие и свободна обмяна на мнения и гледни точки.

- ***Обществено обсъждане***

Основен елемент от схемата за провеждане на консултации е общественото обсъждане на проекта на регионалната програма за управление на отпадъците. Общественото обсъждане се предшества от публикуване на интернет страницата на всяка общината на проекта на документа и покана към обществеността и заинтересованите страни за предоставяне на коментари и предложения. По време на общественото обсъждане всички изказани предложения и коментари се документират, а след обсъждането те се анализират и участниците получават информация за включените предложения, както и аргументация за тези, които не са взети предвид.

4. Организиране на процеса на публични консултации

С оглед постигане на ефективност, процесът на публичните консултации трябва да бъде добре подготвен и проведен, като е целесъобразно да се изпълнят някои основни и доказано полезни дейности, а именно:

- ***Определяне на отговорен експерт от общинските администрация***

В най-ранен етап от изготвяне на програмата общините от региона разработват рамка за привличане и консултиране с обществеността, като определя необходимите финансови и човешки ресурси и ясно дефинира задълженията за тази дейност. Препоръчително е общините от региона да определят едно лице за координатор и за

връзка, което да се занимава с всички въпроси относно обществените консултации и да регистрира и потвърждава всички подадени мнения и коментари при получаването им. Препоръчително е този експерт да бъде от специализираната дирекция, на която са възложени основните функции за управление на отпадъци.

- ***Изготвяне на схема и график за консултациите с обществеността***

Съобразно графика за изготвяне на Регионалната програма за управление на отпадъците се изготвя схема за консултации с обществеността и график за провеждането им, в зависимост от избраните методи за консултиране. Приетият в България стандартен срок за провеждане на консултации по проекти на стратегически и нормативни документи е 30 дни. Този срок осигурява достатъчно време за получаване на обратна връзка, за да могат заинтересованите страни да се запознаят с представения проект на програмата, да го оценят и да изготвят своето мнение. В този период се планира и провеждане и обществено обсъждане на проекта на програма, като то не отменя, а допълва провеждането на други форми за информиране и консултиране със заинтересованите страни (например кръгла маса, допитване и др.).

- ***Подготовка на документи за консултациите***

За провеждане на консултации с обществеността е целесъобразно да се подготвят следните документи:

- Кратко резюме от 2-3 страници, което ще съдържа контекстът, основните акценти от Програмата за управление на отпадъците и обхватът на консултациите. Резюмето е необходимо, за да помогне на заинтересованите страни да се ориентират в основните въпроси и да определят отношението си към консултациите. В резюмето следва да бъдат разяснени основните принципи и елементи на политиката за управление на отпадъците. То трябва да е написано на ясен език и в стил, съобразен с аудиторията от неспециалисти, като се избягват професионални термини и съкращения.
- Писмо от името на председателя на РСУО до заинтересованите страни държавни институции и ведомства. Необходимо във връзка с покана за изразяване на писмени становища и мнения от определени групи заинтересовани страни - институции и ведомства.
- Съобщение-покана към жителите на съответната общината за участие в обществените консултации, като изразят мнения и коментари по проекта на Програма. Поканата се публикува на интернет страницата на общината, също се поставя в сградата на общината, а може да се публикува и в местни медии. В поканата следва да се посочат началната и крайната дата и начините за изпращане на мнения и коментари със съответните адрес, тел. и ел. поща; както и начините за достъп до програмата. в съобщението следва да се посочи и място за достъп до проектопрограмата в сградата на общината, освен чрез интернет страницата, като се укаже и работното време за достъп.

- Презентация на ключови компоненти от проекта на Програма за управление на отпадъците, която ще се използва в планираните публични събития – обществено обсъждане, кръгла маса и работни срещи.

- ***Публикации в средства за масова информация***

С цел информиране на обществеността и заинтересованите страни за изготвяната програма за управление на отпадъците и с оглед предстоящите консултации с обществеността, препоръчително е общините да осигурят публикации в местните медии както чрез информационни съобщения, така и чрез интервю по темата на ръководен служител от общината (кмет, ресорен зам. кмет, експерт по отпадъци/околна среда.)

- ***Публикуване на информация за консултации с обществеността чрез интернет страницата на общината***

Препоръчително е на интернет страницата на всяка една от общините да се публикува съобщение за изготвения проект на програма и покана за участие в публичните консултации чрез изпращане на мнения и коментари. Публикуват се също пълният текст на проекта на Програмата и Резюме на програмния документ. Определения се отговорен служител от общинската администрация управлява процеса на предоставяне на мнения и коментари от обществеността.

- ***Отразяване на получени бележки в проекта на Програма за управление на отпадъците на общината***

Отговорният служител изготвя протоколи от проведените консултации с обществеността и заинтересованите страни, справка за направените предложения и бележки. Въз основа на протоколите и справките се изготвя обобщен доклад за резултатите от процеса на консултиране, който се съобщава на обществеността чрез публикуване на интернет страницата. В част Въведение в окончателния текст на програмата за управление на общината се дава кратка информация за процеса на консултиране, осъществен при нейното разработване.

XII. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕЦЕНКА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА СЪВМЕСТИМОСТТА С ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ НА РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗООС И ЗБР

Изискванията и последователността на провеждане на процедурите са уредени в Закона за опазване на околната среда и Закона за биологичното разнообразие които определят рамката за провеждане на съвместени процедури за екологична оценка и оценка за съвместимост на планове и програми и съответните подзаконов актове - Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове,

програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.
Регионалната програма за управление на отпадъците подлежи на:

- процедура по преценка на необходимостта от извършване на екологична оценка, в изпълнение на чл.2, ал.2, т.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, издадена на основание на Закона за опазване на околната среда; и
- процедура по оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони в изпълнение на чл.2, ал.1, т.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, издадена на основание на Закона за биологичното разнообразие.

В съответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, оценката за съвместимостта на планове, програми и инвестиционни предложения, попадащи в обхвата на ЗООС, се извършва чрез процедурата по екологична оценка по реда на Закона за опазване на околната среда и при спазване на специалните разпоредби на ЗБР и на Глава Трета от Наредбата, т.е. двете процедури са съвместени в една обща процедура.

Компетентен орган
Компетентен орган за провеждане на съвместената процедура е РИОСВ Велико Търново
Уведомяване на РИОСВ с искане за преценка за екологична оценка - За целите на провеждане на процедурата РСУО уведомява на най-ранен етап компетентния орган за програмата, като представя в РИОСВ информацията, предвидена в Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.
Решение на компетентния орган - В предвидения в наредбата срок РИОСВ се произнася с решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка. Компетентният орган преценява необходимостта от извършване на ЕО, като определя степента на значимост на въздействието върху околната среда и човешкото здраве въз основа на:

1. представената от РСУО информация в искането за извършване на оценката;
2. критериите, посочени в чл. 85, ал. 4 от ЗООС;
3. становището от съответната РЗИ, което се изисква служебно от РИОСВ.

При решение да не се извършва екологична оценка за програмата компетентният орган РИОСВ излага в мотивите на решението основания за заключението, че при прилагането на плана или програмата не се предполага значително въздействие върху околната среда и човешкото здраве. При решение да се извърши ЕО за съответния план или програма компетентният орган може да постави изисквания към обхвата на оценката.

В този случай се провежда процедурата за екологична оценка, като се спазват стъпките, етапите и сроковете, определени в Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, до издаване на становището на РИОСВ по екологичната оценка.